

Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Lausuntoversio 28.11.2022

Kuva: Jussi Helimäki.

Kuvailulehti

Suunnittelun alueen nimi	14721 - Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys
Suunnitelman tila	Valmis lausunnolle
Suunnitelman laatija	Rannikko, LP
Suunnitelman vahvistaja tai hyväksyjä	
Lähetetty lausunnolle	28.11.2022
Hyväksytty	
Vahvistettu	
LAC kestävyys seuranta ja nimi	X Nuuksion kansallispuisto
Julkisuus	HUOM! Lomakkeelta "Liite 2 Lajisto" on jätetty pois Julkl 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto.
Lisätiedot	Hoito- ja käyttösuunnitelman on laatinut Metsähallituksen projektiryhmä, johon ovat kuuluneet Annukka Rasinmäki (projektipäällikkö), Tiina Kanerva, Liisa Neuvonen, Erkki Virolainen, Simon Andersson ja Asko Ijäs (toinen projektipäällikkö). Uudenmaan ELY-keskukselta on ollut nimetty edustaja projektiryhmässä. Suunnitteluun on osallistunut myös muita Metsähallituksen virkistyskäytön, ympäristökasvatuksen, luontomatkailun, kulttuuriperinnön ja paikkatiedon asiantuntijoita. Suunnitelma on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Apuna on toiminut alueen keskeisistä sidosryhmistä koostunut yhteistyöryhmä. Lisäksi suunnittelun alueella on pidetty yleisö- ja teematilaisuuksia sekä toteutettu avoin karttapohjainen kysely. Suunnittelusta on viestitetty internet-sivuilla, lehdissä, sosiaalisessa mediassa ja uutiskirjeellä.
Muodostaja	METSA\heikkiee 23.11.2018 15.07.41
Viimeisin päivittäjä	METSA\annukkar 21.11.2022 16.49.58
Asianhallinta	MH5844/2022 Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, Natura-arviointi MH8805/2022 Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, lausuntopyyntö MH8806/2022 Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma
Verkkajulkaisu	

Tiivistelmä

Suunnittelualue

Hoito- ja käyttösuunnitelma on 10–15 vuoden suunnitelma Nuuksion kansallispuistolle ja siihen kuuluville Natura 2000 -alueille. Kansallispuisto sijaitsee Uudenmaan maakunnassa Espoon, Kirkkonummen ja Vihdin alueilla. Valtaosa kansallispuistosta kuuluu kolmeen eri Natura 2000 -verkoston alueeseen: Nuuksio (FI0100040), Matalajärvi (FI0100092) ja Bånbergetin aarnialue (FI0100091), joiden toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on 5 518 hehtaaria, josta noin 2,6 % (345,5 ha) on vettä. Kansallispuisto on osa Nuuksion järviylänpöytä, jolle sijoittuu kansallispuiston lisäksi vilkkaassa käytössä olevia Helsingin ja Espoon kaupunkien luonnonsuojelu- ja ulkoilualueita (Luukkaa, Salmi, Oittaa, Pirttimäki, Karjakaivo). Nuuksion kansallispuisto on käyntimäärältään (314 500 käyntiä v. 2021) kolmanneksi suosituin Suomessa.

Tärkeimmät arvot

Kansallispuiston keskeiset arvot ovat luontodirektiivin luontotyytit (17 kpl) ja lajit (19 lajia), lintudirektiivin lajit (52 lajia), uhanalaiset eläin- ja kasvilajit (165 lajia), virkistyskäyttö ja luontomatkailu, ympäristökasvatus sekä tutkimus ja erilaiset seurannat. Alueen luontoarvot perustuvat monimuotoiseen metsä-, suo- ja kosteikkoluontoon ja perinnebiotooppeihin sekä niille ominaisiin lajeihin. Arvoihin kohdistuvat uhkat liittyvät mm. luonnonhoidon riittävään tasoon, vieraslajeihin, riittävään ja ajantasaiseen tietopohjaan, käyntimäärien nousuun ja siitä seuraaviin ekologisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin (mm. kulumisen, häirintä), järviylänpöytä ympäröivän maankäytön tehostumiseen ja sen aiheuttamiin vaikutuksiin, riittämättömiin resursseihin sekä palveluiden ja yhteistyön toimivuuteen. Nuuksion kansallispuistossa on suuri tarve erilaisten toimintojen yhteensovittamiselle.

Päämäärät

Kansallispuiston hoidon ja käytön päämääränä on lisätä luonnon monimuotoisuutta, parantaa lajien ja luontotyyppien tilaa ja suojelutasoa sekä kehittää alueen luontoarvot säilyttävää kestävä virkistyskäyttöä ja luontomatkailua, jotka mahdollistavat eri kävijäryhmille laadukkaat puitteet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Ympäristökasvatuksen keinoin vahvistetaan luontosuhdetta sekä lisätään ymmärrystä luonnon arvoista ja niiden suojelutarpeesta. Nämä edistävät kestävä käyttöä ja vastuullista luonnossa liikkumista. Nuuksion kansallispuisto on esimerkki luonnonsuojelualueesta, jossa yhteistyössä oppilaitosten, tutkimuslaitosten, järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa tehdään monialaista tutkimusta ja seurantaa luontoarvoista, virkistyskäytöstä ja terveysvaikutuksista.

Koko Nuuksion järviylängön kehittämiskohteita ovat kansallispuiston ja järviylängön ekologisen kokonaisuuden ja yhteyksien turvaaminen sekä järviylängön ja sen porttien kehittäminen luontopääkaupungin merkittävimäksi virkistys-, ympäristökasvatus- ja luontomatkailukohteeksi.

Vyöhykkeet

Kansallispuiston vyöhykejaolla, palvelurakenteiden sijoittelulla ja seurannalla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, että alueen lajistolle aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Tulenteke ja leiriytyminen sallitaan edelleen vain niille osoitetuilla paikoilla. Retkeilyreitit ja rakenteet sekä kävijöiden ohjaus keskitetään retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Kansallispuiston pääsisäänkäynteinä toimivat Haltian, Kattilan, Tervalammen, Siikajärven ja Veikkolan portit, joiden yhteyteen on keskitetty palveluja sekä yhteys- ja ympyräreitit. Pääosa suunnittelualueesta (58 % pinta-alasta) on syrjävyöhykettä, joka säilytetään mahdollisimman rauhallisena ja luonnontilaisena. Rajoitusvyöhykkeillä (5,5 % pinta-alasta) on liikkuminen kielletty kasvillisuuden ja eläimistön suojelemiseksi Ketunkorvessa, Romvuorella, Soidinsuolla, Hauklammella 1.2.–30.11. välisenä aikana, Ruuhijärven saarilla ja Velskolan Pitkäjärven pohjoisosissa 1.4.–31.7. sekä Matalajärvellä ympärivuotisesti paitsi lintutorneille kulkeminen osoitettua reittiä pitkin. Rajoitusvyöhykkeille on suunnitelmassa myös tunnistettu mahdollisia laajentamistarpeita, joiden toteuttaminen harkitaan seurantojen ja hoito- ja käyttösuunnitelman väliarvioinnin perusteella.

Keskeiset toimenpiteet

Tavoitteisiin pääsemiseksi toteutetaan toimenpiteitä luonnonhoitoon ja ennallistamiseen, virkistys- ja matkailukäytön kehittämiseen, ympäristökasvatuksen edistämiseen sekä luonnontilan ja virkistyskäytön vaikutusten seurantaan liittyen. Toimenpiteiden toteutustapaa tarkennetaan erillisillä toimenpidesuunnitelmissa.

Luonnonhoidon osalta jatketaan perinnebiotooppien, jalopuiden, lehtojen ja lehtolajiston hoitoa sekä vieraslajien poistoa. Metsien luonnontilaa parannetaan kulottamalla ja pitämällä palojatkumoa yllä sekä puustorakennetta monipuolistamalla. Myös pienvesiä kuten puroja ja lähteitä sekä soita ennallistetaan. Tarpeettomia tai väärässä paikassa kulkevia teitä ja polkuja voidaan luonnonmukaistaa ja vähentää näin niiden houkuttelevuutta. Luontotyyppi- ja laji-inventoinnit sekä kulumiseen ja häiriöihin liittyvä seuranta ovat keskeisiä muutosten seurannassa ja riittävän ajantasaisen tietopohjan saavuttamisessa.

Kaakkurille ja petolinnuille tehdään tekopesiä. Matalajärvelle tehdään erillinen hoitotarveselvitys ja selvityksen perusteella toimenpidesuunnitelma sekä jatketaan siellä vieraslajien (minkki ja supikoira) pyyntiä.

Kansallispuistossa tehdään uusia kävelyn rengasreittejä Kattilan ja Haltian alueella. Nuuksion Pitkäjärven yli sekä Matalajärvellä Högnäsin kannakselle on tunnistettu yhteystarpeet. Uusia varaustulipaikkoja tehdään Haukkalammen, Nuuksion Pitkäjärven sekä Haltian alueelle sekä uusi leiriytymispaikka kansallispuiston eteläosiin Kaislammen läheisyyteen. Olemassa olevia leiriytymis- ja tulipaikkoja kehitetään ja niiden kapasiteettia lisätään. Vääräjärven varaustulipaikka sekä Pöksynhaaran ja Valkeamman kehrääjänpesät eli palveluja sisältämättömät leiriytymispaikat poistetaan käytöstä. Esteettömyyttä kehitetään Ruuhilammen olemassa olevalla leiriytymispaikalla ja Haukanholmassa sekä tekemällä esteetön lintutorni Matalajärvelle. Klassarinkierroksen varrelle tehdään katselulava. Pyöräily ja ratsastus sallitaan kansallispuistossa niille osoitetuilla reiteillä. Pyöräreittien määrää lisätään aikaisempaan verrattuna, millä vastataan kasvaneeseen kysyntään. Uusia ratsastusreittejä osoitetaan Tervalammen alueelle.

Uusiin pysäköintialueisiin varaudutaan Haukkalammen läheisyydessä ja Nuuksionpäässä, minkä lisäksi olemassa olevien pysäköintialueiden kapasiteettia kehitetään. Liikenteen kokonaissuunnitelmalle, joukkoliikenteen kehittämiseksi sekä vilkkaiden yksityisteiden hoitamiseksi on suuri tarve.

Luontomatkailua ja siihen liittyvää yritystoimintaa kehitetään ja suunnitellaan tarkemmin erillisen luontomatkailusuunnitelman avulla. Ympäristökasvatuksen suunnittelua täydennetään laaja-alaisella opastusviestintäsuunnitelmalla, joka kattaa Nuuksion kansallispuiston, järviylängön ja pääkaupunkiseudun viherkehän. Ympäristökasvatukseen panostetaan Haltian toiminnan ja luontokoulun varhaiskasvatus- ja kouluryhmien palveluiden ylläpitämisellä ja kehittämisellä sekä palveluilla maastossa. Kansallispuiston rakenteissa ja opasteissa huomioidaan aloittelevat retkeilijät ja lapsiperheet. Tapahtuman järjestäjille tehdään erillinen opas ja retketikettiä täydennetään edelleen retkeilytapaohjeilla. Digitaalisuuden kehittämiseen etsitään menetelmiä ja kumppaneita mm. metsäpalovaroituksiin, ruuhkaisuuteen ja liikkumisen rajoittamiseen liittyvässä viestinnässä.

Seuranta ja vaikutusten arviointi

Kansallispuiston lajien ja luontotyyppien tilaan ja edustavuuteen voidaan vaikuttaa positiivisesti ennallistamis- ja luonnonhoitotoimin, vieraslajien poistamisella sekä tekopesiä rakentamalla. Paikkatietojärjestelmissä olevalla ajantasaisella luontotiedolla pystytään seuraamaan ja suunnittelemaan tarvittavia hoitotoimia ja inventointitarpeita. Järjestyssääntöön otettavilla liikkumisrajoituksilla turvataan häiriölle herkkien lajien, kulumiselle herkkien luontotyyppien sekä uhanalaisten ja direktiivilajien suojelua.

Vyöhykejaolla ja retkeilypalvelujen sijoittamisella, ylläpidolla ja lisäämisellä (mm. reitit, tulipaikat) sekä asiakaslähtöisyydellä vastataan toisaalta luontoarvojen säilyttämiseen mutta myös lisääntyneeseen kysyntään ja kävijäpaineeseen. Luontomatkailun kehittäminen yhteistyössä toimijoiden kanssa vaikuttaa käyntimääriin ja viipymiin, mikä vaikuttaa positiivisesti paikallistalouteen. Kävijöiden kokemat terveysvaikutukset kasvavat liikkumismahdollisuuksien lisääntyessä.

Ympäristökasvatuksen toimenpiteet vahvistavat kävijöiden luontosuhdetta ja lisäävät ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä. Ympäristökasvatus ja viestintä ohjaavat kävijöitä vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyypeihin kohdistuvat häiriöt, kuten luvaton tulenteko ja leiriytyminen sekä kuluminen voivat vähentyä.

Suunnitelman vaikutuksia arvioitiin erillisessä Natura-vaikutusten arvioinnissa, jonka teki Sitowise Oy. Arvioinnin mukaan vaikutukset luontotyypeihin ovat pääasiassa vähäisiä, mutta silikaattikallioiden kasvillisuuteen voi kohdistua kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia. Luontodirektiivin liitteen II lajeihin ei kohdistu haitallisia vaikutuksia. Lintudirektiivin lajeista metson osalta ei ilman lieventämistoimia voida sulkea pois merkittäviä heikentäviä vaikutuksia lajiin. Lieventämistoimet huomioidenkin vaikutukset metsoon arvioitiin kohtalaisiksi. Erikseen tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden kanssa suunnitelma ei kuitenkaan merkittävästi heikennä Natura-alueiden (Nuuksio, Matalajärvi ja Bånbergetin aarnialue) eheyttä tai suojelun perusteena olevia luontoarvoja, kunhan lieventämistoimenpiteet toteutetaan.

Hoito- ja käyttösuunnitelmasta tehdään väliarviointi n. 5 vuoden päästä eli v. 2028. Toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan mittarein sekä kestävän luontomatkailun (LAC) menetelmän avulla vuosittain.

Sisällys

NYKYTILAN KUVAUS.....7

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne7

2 Perustamistarkoitukset 11

3 Vesistöt ja geologia 12

4 Luontodirektiivin luontotyypit 14

5 Yhteenveto lajistosta 16

6 Kulttuuriympäristö..... 17

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu 20

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä 26

8 Erätalous 28

9 Tutkimus 31

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset..... 32

10B Poronhoito..... 34

10C Muut saamelaiset perinteiset elinkeinot ja saamelainen kulttuuriperintö 35

KESKEISET ARVOT JA UHKAT 36

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat 36

TAVOITTEEN ASETTELU 51

12 Päämäärät ja tavoitteet 51

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke 56

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke 58

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet 60

13D Vyöhykejako: Saamelaiskulttuurille merkittävä vyöhyke 63

TOTEUTUS 64

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet 64

15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet 68

16 Erätalouden toimenpiteet 74

17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö 76

17B Poronhoidon toimenpiteet..... 81

18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto 82

19 Resurssit 85

20 Vaikutusten arviointi 87

21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta..... 127

22 Osallistaminen 142

LÄHTEET 145

LIITTEET 149

Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista 149

Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit..... 150

Liite 3 Ote maakuntakaavakartasta..... 160

Liite 4 Kartat 161

Liite 5 Lausuntokooste 172

Liite 6 Luonnos Nuuksion kansallispuiston järjestyssäännöksi 173

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Selite

Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty liitteessä 1.

Suunnittelualueen nimi

Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Pinta-ala (ha)

5 517,97

Josta vesialuetta (ha)

345,62

Maakunta

Kunta

Uudenmaan maakunta

Vihti

Kirkkonummi

Espoo

Suunnittelualueen yleiskuvaus

Nuuksion kansallispuisto sijaitsee Uudenmaan maakunnassa, Espoon, Kirkkonummen ja Vihdin alueilla. Valtaosa kansallispuistosta kuuluu kolmeen eri Natura 2000 -verkoston alueeseen: Nuuksio (FI0100040), Matalajärvi (FI0100092) ja Bånbergetin aarnialue (FI0100091), joiden toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki. Hoito- ja käyttösuunnitelma kattaa Natura-alueiden valtion maat eli noin 89-98 % Natura-alueiden kokonaisalasta. Muut Nuuksion Natura-alueeseen kuuluvat yksityisomistuksessa olevat yksityiset luonnonsuojelualueet eivät ole mukana suunnittelualueessa. Koko Natura-alueiden tasolla tarkastelua myös tehdään yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa laadittavassa Natura-alueiden tilanarvioinnissa (NATA) Nuuksion, Matalajärven ja Bånbergetin aarnialueen osalta. Nuuksion, Matalajärven ja Bånbergetin aarnialueen NATAt on päivitetty vuosina 2021 ja 2022.

Nuuksion kansallispuisto on perustettu vuonna 1994 annetulla lailla (118/1994) ja alueen rauhoitusmääräykset on annettu asetuksessa Nuuksion kansallispuistosta (119/1994). Nuuksion kansallispuiston lain ja asetuksen päivitys on ympäristöministeriön toimesta käynnissä osana vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettujen kansallispuistojen, luonnonpuistojen ja eräiden luonnonsuojelualueiden rauhoitussääntöjen päivitystä (lähdeviite 24). Kansallispuisto on lain mukaan perustettu uusmaalaisen saloluonnon, siihen kuuluvien järvien, kalliometsien, lehtojen, soiden, purojen ja jyrkänteiden suojelemiseksi sekä retkeilyä, opetusta ja tutkimusta varten. Kansallispuiston järjestyssääntö on annettu vuonna 2009.

Kansallispuisto on osa Nuuksion järviylänköä, jolla on lisäksi useita vilkkaassa käytössä olevia Helsingin ja Espoon kaupungin ulkoilualueita (Luukkaa, Salmi, Oittaa, Pirttimäki, Karjakaivo). Nuuksion järviylänköä hyödynnetään luontoretkeilyn ohella monenlaiseseen luontoliikuntaan ja alueella järjestetään säännöllisesti mm. suunnistus- ja polkujuoksujuoksutapahtumia. Kansallispuistoa tarkastellaan suunnitelmassa osana järviylänköä, lähiympäristöä ja pääkaupunkiseutua. Kansallispuiston läheisyyteen kohdistuu runsaasti kaavoitusten kautta tulevia rakentamispaineita, uusia ja täydentyviä asutusalueita, liikenneverkkojen ja -väylien kehittämishankkeita sekä pääkaupunkiseudun asukasmäärien nousua ja lisääntyvää lähivirkistykseen ja luontomatkailun painetta.

Nuuksion kansallispuisto on valtakunnallisesti erittäin merkittävä ja monimuotoinen luontotyyppien kokonaisuus maaston pienipiirteisine vaihteluineen. Merkitystä korostaa sijainti eteläisimmässä Suomessa sen tärkeimpänä, verrattain laajana ja yhtenäisenä metsäluonnon suojelukohteena, jossa on pidetty yllä paljojatkumoa, tehty metsä- ja suoluonnon ennallistamista ja perinnebiotooppien sekä lehtojen hoitoa. Kansallispuistossa on edustavaa metsäluontoa, runsaasti lampia ja järviä, soita sekä linnustollisesti ja kasvistollisesti erittäin arvokas Matalajärvi.

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet

Nimi	Koodi	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattama alue (ha)	Osuus Natura-alueesta (%)
Bånbergetin aarnialue	FI0100091	SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki ja vesilaki	15,87	89,0
Matalajärvi	FI0100092	SPA/SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki	109,55	98,0

7

Nuukcio	FI0100040	SPA/SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki, sopimus	5 144,33	91,2
Suunnittelualueen maankäyttö					
Perustetut suojelualueet		Kohdetyyppi	Perustamis-ajankohta	Suunnitelman kattama alue (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
Nuuksion kansallispuisto		Kansallispuisto	1994	5 515,05	07.08.2009
Yksityismaiden suojelukohteet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja		
Yksityinen luonnonsuojelualue (LsL 24 §)	18	58,60	Suunnittelualueeseen ei kuulu yksityisiä luonnonsuojelualueita.		
Suojeluun varatut valtion alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja		
METSO-ohjelman alue (MH)	1	1,12	Liittäminen kansallispuistoon kiinteistöteknisesti on käynnissä.		
Suojelumetsä (MH)	1	1,79	Liittäminen kansallispuistoon kiinteistöteknisesti on käynnissä.		
Muut alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja		
Muut alueet		-58,60			
Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat					
Nimi		Tyyppi		Lisätietoja	
Nuukcio		Kansainvälisesti tärkeä lintualue (IBA)		Edellinen IBA-arviointi on tehty vuonna 2000, mutta alueen linnusto on inventoitu vuonna 2015. Kohteen arvo perustuu metsien, soiden ja järvien muodostamaan kokonaisuuteen sekä sille ominaiseen lintulajistoon. IBA-alue on Nuuksion kansallispuistoa suurempi ja se kattaa osin myös ympäröiviä kaupunkien ulkoilualueita. IBA-alue ei kata Bånbergetin aarnialuetta eikä Matalajärveä.	
Saamelaisten kotiseutualueet					
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella					
	Osittain		Kokonaan	X	Ei ollenkaan
Lisätietoja					
Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu					
Kaava					
Nimi	Hyväksymis-vuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa		
Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava (25)	2017	100	Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava on lainvoimainen. Kansallispuisto on merkitty kaavassa luonnonsuojelualueena. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet. Suojelualueiksi osoitetuilla alueilla ei saa suunnitella tai toteuttaa toimenpiteitä, jotka		

Suunnittelualan nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

			vaarantavat tai heikentävät luonto- ja ympäristöarvoja, joiden vuoksi alueet on muodostettu. Kansallispuistoon kuuluva Kattilan alue on osoitettu pohjavesialueena. Ominaisuusmerkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. Kaavamääräyksen mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vähennä pysyvästi pohjaveden määrää tai sen laatua.
Uusimaa-kaava 2050 ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaava (34)		100	Uusimaa-kaavan tähtäin on vuodessa 2050 ja se on kaikki maankäytön keskeiset teemat yhteen kokoava kaava. Se sisältää myös alueelliset vaihekaavat, myös Helsingin seudulle. Kaava ei ole vielä voimassa (4/2021) valitusten ja niistä johtuvien täytäntöönpanokieltojen vuoksi. Voimaan tullessaan se kumoaa kaikki voimassa olevat ja lainvoimaiset maakuntakaavat. Kansallispuistoon kohdistuvat aluevarauskaavamerkintä luonnonsuojelualue, ominaisuusmerkinnät Natura 2000 -alue ja arvokas geologinen muodostuma. Lisäksi kansallispuistoon ulottuu kehittämisperiaatemerkintä viherysteystarve useammasta suunnasta. Kansallispuisto kuuluu myös Helsingin seudun viherkehään. Helsingin seudun viherkehää ei kaavassa osoiteta omana merkintäänään, mutta se muodostuu useiden eri merkintöjen ja määräysten kautta. Kaava on ollut valituksenalainen ja korkein hallinto-oikeus on tehnyt siitä välipäätöksen. Lainvoiman kaavat saavat vasta valitusprosessin päätyttyä. (3/2022, Uudenmaan liiton tiedote 2.3.2022)
Kirkkonummen yleiskaava 2020 (26)	1999	4	Kirkkonummen yleiskaavassa kansallispuistoa koskevat erilaiset luonnonsuojelualueita koskevat merkinnät (SL-1, SL/V) sekä metsätalousalue, jolla on virkistyskäytön ohjaustarvetta tai ympäristöarvoja (merkintä MU). Kirkkonummella on käynnissä kansallispuistoa koskeva Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaava (36) sekä kansallispuiston läheisyyteen sijoittuva Veikkolanportin asemakaava (37).
Vihdin strateginen yleiskaava 2050 (27)	2020		Nuuksion kansallispuisto on pääasiassa alueella, jossa koko kunnan kattava yleiskaava ei ole oikeusvaikutteinen. Sen sijaan alueella on oikeusvaikutteisia olemassa olevia osayleiskaavoja. Alue otetaan kuitenkin huomioon selostuksessa useassa kohdassa. Kansallispuiston saavutettavuutta tahdotaan parantaa paremmilla julkisen liikenteen ja kevyenliikenteen reiteillä. Myös läntinen Nuuksion portti Tervalammen alueelle on osoitettu luontoarvot ja virkistys -kaavakartalla. Samassa kartassa on lisäksi osoitettu näkyville Nuuksion alueille erilaisia suojelua ja arvokkaita luontoarvoja osoittavia merkintöjä.
Espoon pohjoisosien yleiskaava, osat I ja II (30)	1999	40	Kansallispuistoa koskevat kaavamerkinnät luonnonsuojelualue, virkistysalue, vesialue, kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö, muinaismuistoalue ja -kohde, kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö, julkisten palveluiden hallinnon alue ja pääulkoilureitti.
Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava (31)	2021	40	Kaava on hyväksytty osittain kaupunginvaltuustossa 15.11.2021. Kaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Nuuksion kansallispuistoa koskevat ominaisuusmerkinnät luonnonsuojelualue ja Natura 2000 -alue sekä ekologisten yhteyksien runko ja viherysteystarve merkinnät.
Tervaslampi-Salmen osayleiskaava (32)	2003	58	Kansallispuistoa koskevat erilaiset luonnonsuojelualue-, vesialue-, leirialue- sekä vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen rajamerkinnät.
Tervalammen osayleiskaava (33)		20	Tervalammen osayleiskaava on käynnissä ja kaavaluonnos oli nähtävillä v. 2016. Kansallispuisto on kaavassa luonnonsuojelualue -merkinnällä ja siinä osoitetaan ulkoilureitti sekä pysäköintialue kansallispuiston ulkopuolella.
Otalampi-Härkälän osayleiskaava (32)	1998	8	Kansallispuistoa koskevat erilaiset SL- eli luonnonsuojelualuemerkinnät, joissa alueita on osoitettu kansallispuistoon liitettäväksi. Lisäksi on M5 Metsätalousalue -merkinnällä aluetta, joka on sittemmin hankittu kansallispuistoon.
Heinässuon osayleiskaava (32)	2000	1,50	Kansallispuisto on aluemerkinnällä SL-5 eli Luonnonsuojelualue, lisätarkennuksena kansallispuisto.
Vireillä olevat Espoon ja Kirkkonummen alueiden asemakaavat (28, 29)		0	Nuuksion kansallispuiston ympäristössä on vireillä useita kansallispuistoon rajautuvia tai kansallispuistoon vaikuttavia asemakaavahankkeita (11/2022). Näistä keskeisiä mm. Högnäsin, Bodominkartanon, Velskolan ja Hepokorvenkallion asemakaavat. Alueella on vireillä myös Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, joten asemakaavojen aikataulut vaihtelevat. Kirkkonummella on käynnissä Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaava ja Siikajärven ja Veikkolanportin asemakaavat.

Alueen asema osana toiminnallisia verkostoja/alueita
Nuuksion kansallispuisto on osa Suomen kansallispuistoverkoston. Kansallispuisto on myös osa Nuuksion järviyläntä, jossa on vilkkaassa käytössä ja luonnoltaan edustavia ja arvokkaita ulkoilu- ja luonnonsuojelualueita (Luukkaa, Salmi, Oittaa, Pirttimäki, Karjakaivo). Kansallispuistoa tarkastellaan suunnitelmassa osana järviyläntä, lähiympäristöä ja pääkaupunkiseutua, jossa kasvupaineet ovat Uudenmaan suurimmat. Maakuntakaavassa kansallispuisto ja järviyläntä ovat osa Helsingin seudun viherkehää, jossa vetovoiman vahvistaminen vastaamaan kasvavaan virkistys- ja matkailukysyntään on nähty erityiskysymyksenä. Viherkehä ulottuu saaristosta mantereelle. Kaavamääräyksissä viherkehä toteutuu erilaisten merkintöjen kuten virkistys-, suojelu- ja metsäalueiden kautta. Viherkehän kokonaisuutta ja sen toteuttamista käsitellään omana aiheenaan maakuntakaavan selostuksessa sekä liitekartassa.
Perustietojen yhteenveto
Suunnittelualan muodostaa Metsähallituksen hallinnoima Nuuksion kansallispuisto, joka on perustettu vuonna 1994 annetulla lailla (118/1994) ja rauhoitusmääräykset on annettu asetuksessa Nuuksion kansallispuistosta (119/1994). Nuuksio on eteläisimmän Suomen tärkein ja yhtenäisin metsäluonnon suojelualue, jota luonnehtii havumetsien, kallioalueiden ja pienten järvi- ja suoalueiden muodostava mosaiikki. Alueen merkitys erityisesti metsä-, kallio- ja suoluontotyypille sekä vanhojen metsien lajistolle (mm. linnut, käävät, sammaleet) on merkittävä. Suunnittelualueeseen sisältyy kolme Natura-aluetta: Nuuksio (FI0100040), Matalajärvi (FI0100092) ja Bänbergetin aarnialue (FI 0100091), joiden toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki. Kansallispuisto on osa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävää Helsingin seudun viherkehää, joka on meri-, viher- ja suojelualueiden muodostama kokonaisuus. Viherkehän merkitys on sekä luonnonsuojelun että luonnon virkistyskäytön kannalta merkittävä.
Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen
Pääpiirteittäin
Lisätietoja
Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman (1) tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Haltia toimii Suomen kansallispuistoverkoston keskeisenä nähtävyys- ja opastuskohteena. Suunnitellut reitit ja palvelurakenteet on toteutettu: mm. Klassarinkierros, Soidinkierros, Takalan polku ja varausteltapaikat. Kattilan päärakennus on kunnostettu ja otettu matkailukäyttöön. Käyttö on pysynyt pääosin vyöhykejaon mukaisilla nähtävyysalueilla, mutta levinnyt myös syrjäalueille.
Luonnon monimuotoisuutta ja luonnontilaisuutta on turvattu hoito- ja ennallistamistoimin mm. soilla, lehdoissa, metsissä ja perinneympäristöissä yhteensä noin 1035 hehtaarella. Seuranta ei ole pystytty toteuttamaan kaikkien valittujen lajien ja luontotyyppien osalta suunnitellusti. Kävijätutkimus on toistettu määräajoin, mutta kulumisen seuranta ei ole pystytty toteuttamaan.
Resurssit eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kansallispuiston kasvaneeseen pinta-alaan (n. 3681 ha vuonna 2002) ja käyntimäärään verrattuna.

2 Perustamistarkoitukset

Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitukset sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen hoidon ja käytön päämäärien sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. lomake 12, Tavoitteenasettelu).
---------------	---

Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Kohdetyyppi	Perustamissäädos, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Baskogen	Vanhon metsien suojeluohjelma (AMO)	Valtioneuvoston periaatepäätös vanhojen metsien suojelusta	Vanhon luonnonmetsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen.
Espoon järviolue	Rantojen suojeluohjelma (RSO)	Valtioneuvoston periaatepäätös rantojen suojeluohjelmasta 20.12.1990	Ohjelma-alueiden säilyttäminen rakentamattomina ja luonnontilaisina.
Grundträsk	Lintuvesien suojeluohjelma (LVO)	Lintuvesien suojeluohjelma, valtioneuvoston periaatepäätös 3.6.1981	Lintuvesien suojelu ja säilyttäminen luonnontilaisina.
Haukkalammen-Romvuoren lehdot	Lehtojen suojeluohjelma (LHO)	Lehtojen suojeluohjelma, valtioneuvoston periaatepäätös 13.4.1989	Eri lehtokasvillisuusvyöhykkeille ominaisten lehtojen säilyttäminen, suojelu ja hoito siten, että arvokkaimmat piirteet säilyvät.
Koivulan lehtopurolaakso	Lehtojen suojeluohjelma (LHO)	Lehtojen suojeluohjelma, valtioneuvoston periaatepäätös 13.4.1989	Eri lehtokasvillisuusvyöhykkeille ominaisten lehtojen säilyttäminen, suojelu ja hoito siten, että arvokkaimmat piirteet säilyvät.
LUGNET -tila (Metso-rahoitus)	METSO-ohjelman alue (MH)	METSO-ohjelma, hankittu 9.12.2008	Luonnonsuojelu
Nuuksion kansallispuisto	Kansallispuisto	Laki Nuuksion kansallispuistosta (118/1994), Asetus Nuuksion kansallispuistosta (119/1994)	Uusmaalaisen saloluonnon, siihen kuuluvien järvien, kalliometsien, lehtojen, soiden, purojen ja jyrkänteiden suojelemiseksi sekä retkeilyä, opetusta ja tutkimusta varten perustettu.
Råbacka	Suojelumetsä (MH)	13.12.1999 Metsähallituksen johtoryhmän päätös	Luonnonsuojelu

Yhteenveto

Nuuksion, Bånbergetin aarnialueen ja Matalajärven lintuveden Natura-alueisiin sekä muihin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvat valtion maat on perustettu luonnonsuojelualueiksi Nuuksion kansallispuistoksi lailla 118/1994 ja rauhoitusmääräykset on annettu asetuksella 119/1994. Nuuksion kansallispuiston rauhoitussäännösten päivitys on suunnitelman tekoaikana (tilanne 11/2022) käynnissä osana vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettujen kansallispuistojen, luonnonpuistojen ja eräiden luonnonsuojelualueiden rauhoitussäännösten päivitystä ja luonnonsuojelulain uudistusta. Päivitettävät rauhoitussäännökset on tarkoitus kirjata perustuslain edellyttämällä tavalla lakiin, kun ne on nykyisin annettu asetustasolla. Rauhoitussäännökset lisäksi päivitetään vastaamaan uudistettavana olevan luonnonsuojelulain säännöksiä. Nuuksion kansallispuistolain uudistusta koskeva lausuntoaika on päättynyt. Tavoitteena on, että eduskunta käsittelee lakiesityksen keväistuntokaudella 2023 ja uudet rauhoitussäännökset tulevat voimaan samanaikaisesti uuden luonnonsuojelulain kanssa kesäkuussa 2023 (lähdeviite 24).

Perustamisensa jälkeen Nuuksion kansallispuistoon on liitetty uusia alueita ja kansallispuiston pinta-ala on tässä yhteydessä kasvanut alkuperäisestä. Kansallispuiston kiinteistönmuodostus tehtiin vuosina 2018-2019. Suunnittelualueeseen ei kuulu yksityisomistuksessa olevia luonnonsuojelualueita. Valtion mailla olleet yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräykset ovat kumoutuneet kiinteistömuodostuksen saatua lainvoiman. Pienet valtion hallussa olevat ja luonnonsuojelutarkoituksiin hankitut alueet liitetään Nuuksion kansallispuistoon joko kiinteistötoimituksella tai kiinteistötekniellä liittämällä. Vastaavaa menettelyä käytetään myös esimerkiksi METSO-ohjelman tai muiden vapaaehtoisten maakauppojen yhteydessä valtiolle suojelutarkoitukseen hankittavien kiinteistöjen ja määräalojen kohdalla.

3 Vesistöt ja geologia

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualan geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.
Vesistöt	
Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)	
Nuuksion kansallispuisto sijaitsee vedenjakaja-alueella ja se kuuluu kuuteen valuma-alueeseen. Suurin osa alueesta kuuluu Espoonlahteen laskevan Mankinojan valuma-alueeseen. Kansallispuistoon kuuluu tai siihen rajautuu noin 80 pientä järveä ja useita puroja. Kansallispuiston pinta-alasta on vettä noin 345 ha, joka on noin 16 % kokonaispinta-alasta. Luonnontilaiset vesistöt vaihtelevat alueella ruskeavetisistä, nevarantaisista lammista kirkkaisiin kalliojärviin. Puroista merkittävin on Nuuksion Pitkäjärveen laskeva Myllypuro, jota on ennallistettu uomaltaan ja patoaltaan purkamisella. Matalajärvi on luontaisesti runsasravinteinen ja pohjavesivaikutteinen. Osmankäämi-ratamosarpio - kasvillisuustyypin järven suurin syvyys on vähän yli metrin. Avovesialueella kasvaa järvikaislasaarekkeitä ja rantoja reunustavat luhat ja rantasuot. Matalajärvi on rehevöitynyt ympäröivän maankäytön (mm. maanviljely, golfkenttä) seurauksena ja kasvanut osin umpeen. Avovettä on jäljellä noin 72 hehtaaria.	
Kuvaus alueen pohjavesistä	
Kansallispuiston vaikutusalueella on vähän luokiteltuja pohjavesialueita. Pienialaisia pohjavesialueita löytyy lähinnä Kattilan ja Luukin - Bodomin alueilta. Pohjavedestä ja sen laadusta ei ole tarkkoja tietoja. Kansallispuiston lähialueen kaivovesistä mitatut radonpitoisuudet ovat suhteellisen alhaisia. Kaivovesissä on todettavissa pientä happamuudesta johtuvaa alumiinipitoisuuden nousua. Muuten raskasmetallipitoisuudet ovat olleet vähäisiä. Pohjavesivaikutus näkyy kansallispuistossa paikoin pienialaisina lähteinä ja tihkupintoina. Myös Matalajärveen purkautuu pohjavettä, joka vaikuttaa suotuisasti järven tilaan ja kasvillisuuteen. Pohjaveden määrää ja lähdettä Matalajärvellä ei kuitenkaan ole tutkimuksin osoitettu.	
Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)	
Suunnittelualueeseen ei kuulu merialueita	
Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)	
Nuuksion kansallispuistossa ei ole väyliä, kalankasvatusta tai pohjavedenottoa. Onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus on kansallispuiston järvillä sallittua kalastuslain mukaisesti. Monilla kansallispuiston järvistä ja lammista on merkittävää virkistyskäyttöä. Mustalammen pintaa nostettiin patoamalla 1950-luvulla niin, että soistuneen alueen päälle muodostui pieni lampi, joka on nykyään kansallispuiston suosituimpia nähtävyyksiä ja retkikohteita. Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmissa vuosille 2016-2021 (lähdeviite 2) ja 2022-2027 (lähdeviite 3) Nuuksion kansallispuistoon kuuluvat Nuuksion ja Matalajärven Natura-alueet on määritetty erityisiksi alueiksi, joilla on merkittäviä vesiin liittyviä suojeluarvoja. Alueet on lisäksi sisällytetty vesipuitedirektiivin mukaiseen suojelualueiden rekisteriin, joka korostaa alueen merkitystä vesienhoidon suunnittelussa ja lupaprosesseissa.	

Pinta-alat ja osuus alueesta		
Nimi	ha	%
Järvet p-ala	345,50	6,3
Joet p-ala	0,13	0,0
Merialueet p-ala	0,00	0,0

Pintavesien tila (% pinta-alasta)	
Erinomainen/hyvä	14,6
Tyydyttävä	27,6
Välttävä/huono	0,0
Ei tietoa	57,9

Muuta	
X	VPD:n mukainen suojelualuekisterikohde
	Koskiensuojelukohde
	Voimakkaasti muutettu vesistö
X	Säännöstelty vesistö

Geologia	
Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)	
Nuuksion kansallispuiston kallioperä on syntynyt lähes 2000 miljoonaa vuotta sitten svekofennisen poimuvuoristomuodostuksen aikana. Nuuksion alueella esiintyviä kivilajeja ovat mm. graniitit, porfyyriset graniitit, granodioriitit, gabrot, enderbiitit, amfiboliitit sekä kiillegneissit ja -liuskeet. Yleisimpiä ovat mikrokliinigraniitti, granodioriitti ja Bodomin graniitti. Harmaanpunertava tai punertava graniitti on Nuuksion alueen yleisin kivilaji. Bånbergetin alueen Bodomin graniitti on punaista, tasarakeista rapakivigraniittia. Sedimenttikivien jäänteitä on nähtävissä Nuuksion alueella moni paikoin, esimerkiksi Nuuksiontien kallioleikkauksissa. Nuuksion graniittiin sekoittui noin 1600 miljoonaa vuotta sitten tummia pyrokseenipitoisia juonikiviä (lähdeviite 4). Erilaisia, yleensä suhteellinen pienialaisia kallioperämuodostumia ovat Nuuksion kansallispuistoalueella mm. sammalpeitteiset varjojyrkänteet, talvella jäätyvät kosteat jyrkänteet, hiidenkirnut, haarniskapinnat, silokalliot, lohkareluolat ja kansainvälisesti arvokkaiksi luokitellut pallokiviesiintymät. Kansallispuiston alueella on nykyisin lukuisia suosittuja näköalapaikkoja, jotka sijaitsevat erityisesti järvien rannoilla, jyrkänteiden reunoilla ja korkeimpien kallioiden lakialueilla. Näköalapaikkojen lisäksi kansallispuiston luolat ovat suosittuja nähtävyys- ja leiriytymispaikkoja.	
Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)	
Kallioisuus, metsäisyys ja pienten järvien suuri määrä luonnehtivat Nuuksion kansallispuistolle ominaista, pienpiirteistä ja monipuolista maisemaa. Maisemakuva on kansallispuistossa monin paikoin jylhä ja korkeuserot ovat alueella suuria. Kallioperä on rikkonaista ja kansallispuistossa on useita murroslaaksoja. Myllypuron murroslaakso halkoo kansallispuiston keskiosaa luoteis-kaakkoissuuntaisena. Kansallispuiston maaperän aiemmat kerrostumat ovat kuluneet pois usean jäätiköitymiskauden aikana. Sen vuoksi maaperää vallitsevat avokalliot tai ohuen, alle metrin paksuisen maakerroksen verhoamat alueet. Jäätikköjokien synnyttämiä muodostumia ja kerrostumia on Nuuksion alueella melko harvassa. Ne eivät muodosta yhtenäisiä pitkittäisharjuja. Jäätikön reunaan syntyneitä reunamuodostumia tai varsinkin niiden yhtenäisempiä vyöhykkeitä on myös vain muutama. Kattilan päärakennus kansallispuiston keskiosassa sijaitsee hiekkavaltaisella reunamuodostumalla. Kansallispuiston laaksoissa on Itämeren eri kehitysvaiheiden aikana syvään veteen kerrostuneita savikkoja. Laaksoihin on kertynyt hienojakoisen saven lisäksi myös muita eloperäisiä aineksia, kuten sara- tai rahkaturvetta. Metsämaiden karkeampi kivennäismaa-aines on pääosin hiekkamoreenia. Suot ovat moreeni- tai savipohjaisia, notkelmien kapeita korpijuotteja, rämeitä tai lampien ja järvien nebareunuksia. Ne ovat usein pitkänomaisia ja sijaitsevat murroslaaksojen pohjalla. Vanhimmat, ylimpänä sijaitsevat suot ovat alkaneet kehittyä pian sen jälkeen kun alue kohosi vedenpinnan yläpuolelle. Soidinsuohon on turvetta kerrostunut yli seitsemän metrin paksuudelta (lähdeviite 4).	
Muuta	
	Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue
	Valtakunnallisesti arvokas moreenialue

4 Luontodirektiivin luontotyypit

Selite Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyyppi	Prior	Inventoitu pinta-ala (ha)	Inventoidun alueen luontotyyppikuvioiden edustavuusjakauma								Keskeinen suojeluperuste tai -arvo	Lisätietoja
			Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%		
3110 - Karut kirkasvetiset järvet		123,62	0,59	0,5	120,32	97,3	2,71	2,2	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
3150 - Luontaisesti ravinteiset järvet		12,49	0,00	0,0	12,25	98,1	0,23	1,9	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet		129,04	10,99	8,5	73,84	57,2	44,18	34,2	0,03	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
3260 - Pikkujoet ja purot		3,19	0,08	2,6	0,76	23,7	2,16	67,6	0,20	6,2		Sakti 13.12.2018
6270 - Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	P	0,34	0,00	0,0	0,00	0,0	0,34	100,0	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
6430 - Kosteat suurruohoniityt		0,69	0,00	0,0	0,00	0,0	0,69	100,0	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
7110 - Keidassuot	P	26,54	0,00	0,0	26,54	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 13.12.2018
7140 - Vaihettumissuot ja rantasuot		30,06	4,19	13,9	15,06	50,1	10,48	34,9	0,32	1,1		Sakti 13.12.2018
7160 - Lähteet ja lähdesuot		0,01	0,00	0,0	0,01	86,2	0,00	13,8	0,00	0,0		Sakti 13.12.2018
7230 - Letot		0,14	0,00	0,0	0,14	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 13.12.2018
8220 - Silikaattikalliot		584,50	0,06	0,0	39,94	6,8	544,43	93,1	0,07	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
9010 - Luonnonmetsät	P	812,02	0,00	0,0	167,80	20,7	546,19	67,3	98,04	12,1	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
9050 - Lehdot		68,58	0,38	0,6	20,52	29,9	42,82	62,4	4,85	7,1	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
9070 - Hakamaat ja kaskilaitumet		7,79	0,00	0,0	0,00	0,0	7,45	95,6	0,34	4,4	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
9080 - Metsäluhdat	P	6,91	0,00	0,0	2,12	30,7	4,79	69,3	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018
9180 - raviini- ja rinnelehdot	P	0,21	0,00	0,0	0,21	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 13.12.2018
91D0 - Puustoiset suot	P	376,09	9,13	2,4	118,93	31,6	212,37	56,5	35,66	9,5	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 13.12.2018

Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-alatiedot

Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha) 1 951,82

Inventoidut alueet, joilla ei ole Natura-luontotyyppiä (ha) 3 473,64

Inventoimaton alue (ha)	92,51
Lisätietoja	
Kansallispuiston inventointitieto perustuu pääosin vuosien 2003-2008 maastoinventointeihin. Pienempiä alueita on inventoitu tämän jälkeen ja silikaattikalliot kuvioitu karttatarkastelulla. Yllä olevan taulukon tiedoista poiketen Matalajärven vesialue on luokiteltu ja kuvioitu tietojen johtamisen jälkeen visuaalisella tulkinnalla Natura-luontotyyppiä. Matalajärven ranta-alueiden luontotyyppi-inventointia täydennettiin vuonna 2020. Yhteensä kansallispuistossa on luontotyyppien osalta inventoimatta noin 20-30 hehtaaria (tilanne 1.1.2021). Koska luontotyyppitiedot ovat pääosin noin 15 vuotta vanhoja, on erityisesti ennallistetuilla soilla, luonnonmetsissä, lehdoissa, jalopuumetsissä, perinnebiotoopeilla ja Matalajärvellä inventointeihin liittyvää päivitysvelkaa. Päivityksen myötä erityisesti luontotyyppien edustavuudet paranevat, mutta jossakin tapauksessa myös luontotyyppi ja pinta-ala voivat muuttua tai edustavuus pudota.	
Yhteenveto ja verkostotarkastelu	
Nuuksion kansallispuisto on eteläboreaalisen ja hemiboreaalisen metsäkasvillisuusvyöhykkeen rajalla sijaitsevana, laajana ja lähes kokonaan metsäisenä alueena eteläisimmän Suomen tärkein metsäluonnon suojelualue. Kansallispuistoon kuuluu laajan metsäalueen lisäksi linnustoltaan arvokas, luontaisesti ravinteinen Matalajärvi. Nuuksion kansallispuisto on osa pääkaupunkiseudun viherkehäksi nimettyä suojelu- ja virkistysaluekokonaisuutta. Viherkehään kuuluvat Nuuksion lisäksi mm. Porkkalan, Meikonsalon, Espoonlahden ja Laajalahden alueet, Söderskärin ja Långörenin saaristo, Sipoonkorpi sekä Helsingin edustan saaria. Yhdessä Nuuksion järviylängön suojelu- ja ulkoilualueiden sekä viherkehän kanssa Nuuksion kansallispuisto muodostaa valtakunnallisesti ja Uudellamaalla ainutlaatuisen, edustavan ja kytkeytyneen luonnonsuojelukokonaisuuden. Nuuksion kansallispuiston ja Natura-alueiden keskeisenä suojeluperusteena ovat 11 luontodirektiivin metsien, soiden, silikaattikallioiden, järvien, lampien ja perinnebiotooppien Natura-luontotyyppiä. Lisäksi kansallispuistossa löytyy pienialaisesti kuutta muuta, enimmäkseen pienvesiin ja soihin liittyvää Natura-luontotyyppiä. Ennallistamis- ja luonnonhoitotoimia on Nuuksion kansallispuistossa tehty vuodesta 1996 alkaen. Kansallispuistossa on ennallistettu soita, puroja ja metsiä sekä hoidettu lehtoja, jalopuumetsiä, valkoselkätikkametsiä ja perinnebiotooppeja. Hoitotoimien avulla luontotyyppien edustavuus on parantunut ja muun muassa perinnebiotooppien määrä kasvanut. Matalajärveä ovat eri tahot pyrkineet kunnostamaan usein erilaisin toimenpitein jo ennen järven liittämistä kansallispuistoon. Kansallispuistossa on luontotyyppien hoitotarvetta edelleen noin 90 hehtaarella. Näistä soiden, kallioiden, metsien ja pienvesien kertaluonteisia toimenpiteitä on noin 50 ha. Toistuvia toimenpiteitä tehdään perinnebiotooppien, lehtojen ja jalopuumetsien hoitamiseksi sekä vieraslajien poistamiseksi. Matalajärven kunnostamismahdollisuuksiin vaikuttavat ennen kaikkea vesi- ja Natura-alueen ulkopuoliset olosuhteet ja maankäytön ratkaisut.	

5 Yhteenveto lajistosta

Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2.
Luokitus	Lajien lukumäärä
Erityisesti suojeltavat lajit	21
Muut uhanalaiset lajit	75
Silmälläpidettävät lajit	60
Alueellisesti uhanalaiset lajit	28
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)	8
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)	52
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	16
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	11
Yhteenveto ja verkostotarkastelu	
Nuuksion kansallispuiston keskeisiin suojeluperusteisiin kuuluu metsälajeja useasta eri eliöryhmästä. Lajit ovat riippuvaisia laajoista, häiriöttömistä metsäalueista tai lahoppuusta joko kolopuuna tai elin- ja kasvuympäristönä. Metsäympäristön lajeja löytyy linnuista (esim. metsäkanalinnut, pöllöt ja tikat), käävistä (esim. väikkyludekääpä, lakkikarakääpä) ja sammalista. Muun muassa korpikaltiosammal vaatii elinalustakseen maalahoppuuta. Jouhisammal taas kasvaa Nuuksiossa kalliojyrkänteiden kostealla juurella. Kovakuoriaisista karvakukkajäärän toukat ruokailevat kuolleilla männyillä. Välkekauniaisesta tunnetaan vain muutamia havaintoja Suomesta, joista kaksi on Nuuksiossa. Nisäkkäistä Nuuksion kansallispuiston suojeluperusteisiin kuuluu liito-orava, johon liittyvää tutkimusta on aikaisemmin tehty Nuuksiossa paljon. Nuuksion soilla ja lammilla elää lisäksi häiriötöntä elinympäristöä vaativia lajeja, kuten kaakkuri. Matalajärvellä lajiston keskeiset suojeluperusteet ovat täysin toisenlaiset kuin järviylängöllä. Matalajärvi on etelärannikon parhaimpia vesilinnuston (esim. sorsa- ja uikkulinnut, laulujoutsen) levähdysalueita ja tärkeä pesimäalue mm. pikku-uikulle, mustakurku-uikulle ja laulujoutsenelle. Matalajärvi kytkeytyy Laajalahden, Finnån ja Vanhankaupungin lahden lintuvesikohteisiin. Muista lajiryhmistä muun muassa lähteiden ja lähteiden purojen laji etelänkoipikorri, hentonäkinruoho ja viitasammakko kuuluvat Matalajärven suojeluperusteisiin. Vieraslajeja on Nuuksioon levinnyt useita kuten komealupiini, jättipalsami, jättiputki, minkki, supikoira ja vesirutto. Lajitieto on lintuja lukuun ottamatta Nuuksion kansallispuistossa vanhentunutta, eikä useasta eliöryhmästä ole saatavilla tuoreita tietoja niin alueen yleisestä lajistosta kuin uhanalaisten tai luontodirektiivin lajien esiintymisestä. Uutta tietoa on vuosina 2019-2021 saatu sammal- ja jäkälälajistosta alueella tehtyjen kartoitusten perusteella. Sammallajisto on osoittautunut erityisesti jyrkkien kalliorinteiden alla ja kosteiden korpijuottien reunoilla ja puronvarsilla erittäin arvokkaaksi. Vuonna 2020 löydettiin pieneen osaan kansallispuistoa kohdistuneessa selvityksessä useita uusia uhanalaisten sammallajien esiintymiä. Luontotyyppien ja lajiston suojelutoimenpiteiden onnistumisen arvioimiseksi tarvitaan edelleen uutta tietoa muun muassa liito-oravan, kalliosinisiiven, sammallajiston ja hentonäkinruohon nykytilasta. Myös muiden uhanalaisten ja silmälläpidettävien priorisoitujen lajien tilanne tulisi selvittää pikimmiten.	

6 Kulttuuriympäristö

Selite	Kulttuuriympäristön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot. Saamelainen kulttuuriperintö kuvataan lomakkeella 10C.
--------	--

Alueen kulttuuriympäristön yleiskuvaus

Maisema: Nuuksion alueen maisema alkoi muodostua Yoldiameren aikaan (9600-8800 eaa.), kun korkeimmat huiput nousivat veden yläpuolelle muodostaen luotoja ja pieniä saaria. Ensimmäiset ihmiset, mesoliittisen pyyntikulttuurin edustajat, ovat voineet asettua asumaan alueelle maan kohottua Itämeren Ancylyus-järvivaiheessa (8800-7200 eaa.). Tuolloin nykyinen Myllypurolaakso oli suojaisa merenlahti. Maan edelleen kohotessa suunnittelualue muotoutui järviylängöksi, jolle leimallisia ominaispiirteitä ovat pienet lammet, järvet ja suot. Alueen kallioperä on rikkonaista ja topografialtaan voimakkaasti vaihtelevaa. Topografiasta ja maaperästä johtuen alue ei houkutellut varhaisia maanviljelijöitä. Torppariasutus levisi Nuuksioon1800-luvulla. Murroslaaksoihin ja niiden reunamille syntyi pieniä rinneriittyjä ja -peltoja. Niitä on erityisesti Myllypuron laaksossa, jossa perinnemaisemia pidetään avoimena laiduntamalla ja perinnebiotooppeja hoitamalla. Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita.
Rakennusperintö ja arkeologia: Alueelta tunnetaan tähän mennessä vain yksi kivikautinen asuinpaikka. Vaikka niitä on vielä mahdollista löytää, on todennäköistä, että alue on syrjäisyytensä vuoksi toiminut lähinnä resurssialueena ympäristössä asuneille yhteisöille. Esihistoriallisella ajalla, kuten myös myöhemmin historiallisella ajalla murroslaaksoon muodostunut Pitkäjärvi ja siihen liittyvä järviketju on muodostanut kulkureitin Nuuksion erämaahan aina mereltä saakka. Rautakautinen asutus keskittyi alueen ympärille, viljaille maille. Sama kehitys jatkui myös keskiajalla. Asutus levisi Nuuksioon vasta 1800-luvun loppupuolella, jolloin alueelle rakennettiin torppia (9 kpl) ja pieni saha. Rakennusten paikat pihapiireineen erottuvat maastossa pääasiassa kivijalkoina ja muokattuina ympäristöinä. Alueen hyödyntämisestä kertovat myös tervahaudat ja hiilimiilut sekä useat ruuhien ja veneiden hylyt. Nuuksiossa on tehty arkeologista inventointia Helsingin yliopiston toimesta vuonna 2010 viiden päivän ajan (lähdeviite 5). Inventointia on syytä jatkaa ja päivittää tarvelähtöisesti. Suunnittelualueen rakennuskannasta erottuu kaksi eri päälinjaa: uudisraivaus- ja metsätyöikäyttö sekä vapaa-ajan asuminen. Uudenmaan kulttuuriympäristöselvityksessä (lähdeviite 6) nostetaan maakunnallisesti merkittäväksi arvoksi Nuuksion alueen 1930-1950-lukujen arkkitehtonisesti mielenkiintoiset kesähuvilat. Niistä merkittävimpinä voi HKS-inventoinnin perusteella pitää Kattilan alueen päärakennusta sekä vastaavasti sodan jälkeistä, modernia arkkitehtuuria edustavaa Ruuhilammen etelärannalla olevaa mökkiä. Lisäksi Kolmoislampien etelärannalla oleva Heilalan rakennus on modernia arkkitehtuuria poikkeuksellisen tyylipuhtaasti edustava rakennus. Aikakausi painottuu myös elinkeinohistoriaan liittyvissä rakennuksissa. Nuuksion rakennuskannan käytön ohjaaminen ja edunvalvonta edellyttävät yksityiskohtaisempaa inventointia.
Paikalliskulttuuri: Sana Nuuksio muistuttaa saamen kielen sanaa njukca, joka tarkoittaa joutsenta. Nuuksion ruotsinkielinen nimi Noux on 1500-luvulta peräisin oleva kylännimi. Nimen muita muotoja ovat olleet mm. Noox, Noosis, Nouxby, Nuuks ja Nuoksi. Alueen nimenä Nuuksio ei ole alkuperäinen, vaan nimi on peräisin 1930-luvulta. Tällöin suomenmielinen kansakoulunopettaja keksi suomenkielisen nimen, Nuuksio.

Kohteet		
Muut arkeologiset kohteet		
Luokka	Lkm	Kuvaus
#Arkeologiset asuinpaikat	4	historiallinen asuinpaikka, torppa
#Arkeologiset asuinpaikat	5	historialliset asuinpaikat, torpat PAVE
#Arkeologinen hylky	1	hylky
#Arkeologiset muut	3	mahdollinen muinaisjäännös, hylky
#Arkeologiset muut	1	kalastuspaikka

#Arkeologiset muut	1	saha/mylly
#Arkeologiset muut	1	historialliset löytöpaikat
#Arkeologiset muut	4	kivirakenteet PAVE
#Arkeologiset muut	1	merkkipuu (pilkka) PAVE
#Arkeologiset muut	6	työ- ja valmistuspaikat PAVE
#Arkeologiset muut	1	kulkuväylä

Arkeologiset kohteet, muinaisjäännösrekisteri		
Luokka	Lkm	Kuvaus
#Muinaismuisto asuinpaikat	1	kivikautinen asuinpaikka
#Muinaismuisto tervahauta	3	tervahaudat ja hiilimiilut
#Muinaismuisto hylky	1	ruuhi
#Muinaismuisto muut	1	rajamerkki

Hoidossa olevat arvokohteet			
Nimi	Luokka	Kunto	Lisätietoja

Kohteisiin ja niiden hoitoon liittyviä lisätietoja
Maisemakohteet: Nuuksion ylänkö kuuluu maisemamaakunnallisesti Eteläiseen rantamaahan ja Eteläiseen viljelyseutuun. Rakennusperintökohteet: Rakennuskannassa on kaksi käyttöperusteista päälinjaa, uudisraivaus- ja metsätyökäyttö sekä vapaa-ajan asuminen. Nuuksion alueelle sijoittuva vapaa-ajan asutus on määritelty Uudenmaan kulttuuriympäristöselvityksessä yhdeksi pääkaupunkiseudun ominaispiirteistä. Rakennusajankohdan huippu on 1930-luvulta 1950-luvulle. Rakennuskanta sijoittuu siis mielenkiintoiseen muutosvaiheeseen, jossa siirtymä orgaanisesti muodostuneesta kansanrakentamisesta autoritäärisesti suunniteltuun, luvitettuun ja rakennutettuun rakennuskantaan, ja samalla rakentamismaailman muutos heijastuu myös rakentamistapaan ja käytettyihin materiaaleihin. Tästä esimerkkinä toimii Kattilan pihapiirin mielenkiintoinen, kerroksellinen kokonaisuus; siinä kohtaavat maatalousvaltainen, arkaainen kansanrakennuskanta, jonka tarkoitus on turvata asumisen ja elinkeinon tarpeet, sekä arkkitehdin suunnittelema, moderneja ihanteita ja tyyllivaikutteita edustava hulpea vapaa-ajan tarpeisiin tehty kivirakennus. Uudenmaan kulttuuriympäristöselvityksessä (lähdeviite 6) nostetaan maakunnallisesti merkittäväksi arvoiksi Nuuksion alueen 1930-1950-lukujen arkkitehtonisesti mielenkiintoiset kesähuvilat. Niistä merkittävimpinä voidaan HKS-inventoinnin perusteella pitää alueen funktionalismin varhaista vaihetta edustavaa Kattilan päärakennusta sekä vastaavasti sodan jälkeistä, modernia arkkitehtuuria eli niin kutsuttua puufunkkista edustavaa Rannan mökkiä. Lisäksi Heilalan rakennus on mielenkiintoinen, 1950-luvun jälkipuolen modernia arkkitehtuuria poikkeuksellisen tyylipuhtaasti edustava kesämökkirakennus. Aikakauden painottuminen näkyy sekä elinkeinopohjaisen rakennuskannan, kuten uudisraivaus- ja metsätyökäytön, että vapaa-ajan asumisen osalta. Nuuksion rakennuskannassa korostuu valtion suojelualueille tyypillisesti, mutta Etelä-Suomen näkökulmasta poikkeuksellisesti myös metsänkäyttöön ja savottakulttuuriin liittyvä rakennuskanta.

Arkeologiset kohteet:

Suunnittelualueella ei ole maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia kohteita tai rakennuksia. Kuuselan kivikautinen asuinpaikka on merkitty Uudenmaan maakuntakaavaan.

Kohteet on jaoteltu niin, että muinaisjäännösrekisterissä olevat arkeologiset kohteet ovat muinaismuistolain (MML 295/1963) nojalla rauhoitettuja. Muut arkeologiset kohteet eivät ole lain tarkoittamia muinaisjäännöksiä, mutta ne on sisällytetty muinaisjäännösrekisteriin. Ne muut arkeologiset kohteet, joiden nimitiedoissa lukee PAVE, löytyvät ainoastaan Metsähallituksen omasta tietokannasta. Museoviraston ylläpitämä muinaisjäännösrekisteri löytyy osoitteesta www.kyppi.fi (lähdeviite 7)

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.
Toimintaympäristö ja alueen merkitys sen osana	
Nuuksion kansallispuisto sijaitsee pääkaupunkiseudulla, n. 1,2 miljoonan asukkaan välittömässä vaikutuspiirissä. Kaupungistumisen myötä koko pääkaupunkiseutu kasvaa ja asukasmäärä lisääntyy. Pääkaupunkiseutulaisten päiväretkeily ja ulkoilu on Nuuksion kansallispuiston pääasiallinen käyttömuoto. Kansallispuistolla on merkittäviä vaikutuksia kävijöiden kokemiin terveys- ja hyvinvointivaikutuksiin. Nuuksion ympärillä kasvavat asuinalueet lisäävät tulevana vuosina arkisen ulkoilun aiheuttamaa käyttöpainetta myös kansallispuistossa. Nuuksion järviylängön virkistys- ja matkailualue ei rajoitu pelkästään kansallispuistoon, vaan merkittävää matkailu- ja virkistyskäyttöä on myös kansallispuistoon rajoittuvilla Salmen, Vaakkoin, Luukkaan, Pirttimäen ja Karjakaivon ulkoilualueilla. Tämä kokonaisuus muodostaa Nuuksion järviylängön. Pääkaupunkiseutu on valtakunnan merkittävin matkailualue, jossa luontomatkailun merkitys kasvaa koko ajan sekä kotimaisten että kansainvälisten matkailijoiden keskuudessa. Luontokohteet ovat tällä hetkellä maailmanlaajuisesti houkuttelevia. Tällä hetkellä yleisiä trendejä ovat digitaalisuus, vastuullisuus ja kestävä kehitys. Matkailijamäärät tulevat kasvamaan ja -profiilit monipuolistumaan. Matkailullisesti koko Nuuksion järviylängöllä on nykyistä suurempi potentiaali. Pullonkauloina ovat majoituskapasiteetin riittämättömyys kansallispuiston ja järviylängön välittömässä läheisyydessä, alueen saavutettavuus julkisilla kulkuneuvoilla sekä matkailua tukevan infrastruktuurin rajallinen kapasiteetti. Alueen vetovoimaa lisää sen rinnakkaiselo urbaanin asutuksen ja kulttuuritarjonnan kanssa. Saman päivän aikana on mahdollista samoilla luonnossa, vieraila luontokeskus Haltiassa sekä nauttia pääkaupunkiseudun kulttuuritarjonnasta. Pääkaupunkiseutu tarjoaa ainutlaatuisen yhdistelmän luontoelämyksiä ja muita kokemuksia. Nuuksion järviylänkö on olennainen osa maailman luontopääkaupunkivisiota.	
Yhteenveto alueen retkeily- ja luontomatkailukäytöstä	
Nuuksion kansallispuiston vetovoima perustuu useampaan eri tekijään. Alue sijaitsee Helsingin seudulla ja sen läheisissä kaupungeissa ja kunnissa on noin 1,2 miljoonaa asukasta. Nuuksion luonto ja maisemat ovat monipuolisia ja koko Nuuksion järviylängöllä on kattavat, vaikkakin kysyntään nähden osin riittämättömät retkeilypalvelut maastossa reitteineen ja taukopaikkoineen. Nuuksion kansallispuiston virkistyskäytön ja luontomatkailun suosio perustuu alueen tunnettuuteen helppona ja hyvänä retkeilykohteena. Suosio perustuu myös monipuoliseen luontoon ja maisemiin, lukuisiin järviin ja melko hyvään saavutettavuuteen, alueen keskeiseen sijaintiin sekä kehittyvään palvelurakenteeseen. Alueen käyntimäärät ovat tuplaantuneet vuosien 2008-2021 välillä ollen vuonna 2020 noin 367 500, mutta v. 2021 n. 314 000. Nuuksion kansallispuisto on valtakunnallisesti jatkuvasti kolmen suosituimman joukossa käyntimäärillä mitattuna. Nuuksion kansallispuiston paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset vuonna 2019 (330 600 käyntiä) olivat 3,9 miljoonaa euroa ja kokonaistaloudellisuusvaikutukset vastaavasti 23 htv. Kävijöiden viipymä ja sen pituus sekä rahan- ja palvelujen käyttö vaikuttavat tulokseen. Nuuksion kansallispuisto on erityisesti matkailijoille houkutteleva vahvan kansallispuistobrändin ansiosta. Kansallispuisto on vain noin puolen tunnin ajomatkan päässä Helsingin keskustasta sekä Helsinki-Vantaan lentoasemalta. Alue on saavutettavissa sekä julkisilla että yksityisillä kulkuneuvoilla ja polkupyörällä. Nuuksion kansallispuisto on urbaani erämaa, johon tullaan niin iltakävelylle ja makkaranpaistoon kuin sienestämäänkin. Päiväkävijät (85% kävijöistä) viiptyvät keskimäärin 3,3 tuntia (lähdeviite 8). Alueella on myös tavoitteellisia liikkujia, kuten polkujuoksijoita, suunnistajia ja pyöräilijöitä. Kansallispuistossa ja sitä reunustavilla ulkoilualueilla järjestetään paljon erilaisia luonto- ja liikuntatapahtumia. Lisäksi Nuuksio on helppo retkikohde aloitellessa retkeilyharrastusta aikuisiällä tai lasten kanssa. Kansallispuisto on vakituinen retkikohde lukuisille koulu- ja harrastusryhmille, kuten partiolaisille. Kansallispuiston välittömässä läheisyydessä sijaitsee Suomen luontokeskus Haltia, joka lisää koko järviylängön vetovoimaisuutta sekä lisää kävijäpainetta Haltian lähellä oleville reiteille, jotka ovat pääosin Karjakaivon ulkoilualueella. Suomen luontokeskus Haltia on Nuuksion ja koko luontopääkaupungin helmi. Modernissa vierailukeskuksessa asiakas voi vieraila luontonäyttelyissä, osallistua tapahtumiin sekä opastuksiin, vuokrata retkeilyvälineitä, ruokailla sekä saada ajantasaista retkeilyneuvontaa.	

Kansallispuistossa toimii 39 luontomatkailuyritystä. Nuuksiossa ja sen lähiympäristössä on monipuolisesti luontomatkailuyrittäjien tarjoamia palveluja maasto-opastuksista metsäiseen viininmaisteluun, SUP-lautailuun, nokipannukahveihin ja Tentsile-majoittumiseen. Kansallispuiston välittömässä läheisyydessä on myös mökki- ja hotellimajoitusta.					
Retkeilykäytön määrä					
Kävijälaskentakohteet			Lisätietoja retkeilykäytön määrästä ja kohdentumisesta		
Tunnus	Nimi	Osuus pinta-alasta (%)	Vuosina 2015-2016 tehdyn Nuuksion kansallispuiston kävijätutkimuksen mukaan 76% kävijöistä on paikallisia asukkaita pääkaupunkiseudulta (Helsinki, Espoo, Vantaa, Vihti, Kirkkonummi). Ulkomaisia matkailijoita on noin 11 %.		
852	Nuuksion kansallispuisto				
Kävijälaskentatiedot			Käynnit ovat pääsääntöisesti päiväkäyntejä ulkoillen (patikointi, eväretkeily, luonnosta nauttiminen, sienestys ja marjastus). Vuonna 2021 kansallispuistossa oli noin 314 500 käyntiä. Suosituimmat käyntikohteet kävijälaskennan mukaan ovat Haukkalampi ja Kattila sekä Haltian ympäristö. Muita suosittuja kohteita ovat Siikajärven ja Veikkolan alue, jossa on Soidinkierros ja Kaarniaispolku sekä Tervalammen lähellä oleva Klassarinkierros. Kansallispuiston eteläosassa sijaitsevalla Matalajärvellä on noin 10 000 käyntiä vuosittain. Laskenta perustuu maastossa oleviin laskureihin sekä arvioon niiden alueiden osalta, joilla ei ole laskureita. Laskureiden kattavuus on noin 70 % alueesta. Vuonna 2019 kansallispuistosta kerätyn sekajätteen määrä on ollut 11300 kg.		
Vuosi		Käyntimäärä			
2014		285 190			
2015		343 815			
2016		339 395			
2017		318 901			
2018		343 704			
Polttopuun käyttö ja jäte					
	Vuosi	Määrä (m³)			
Sekajäte	2019	0			
Polttopuu	2019	450			
Kävijäprofiili					
Kävijätutkimuksen nimi		Nuuksion kansallispuiston kävijätutkimus 2015-2016 (lähdeviite 8)		Vuosi	2016
Kävijätyytyväisyys			Matkailijoiden osuus		
Kävijätyytyväisyysindeksi		4,224	Paikalliset kävijät (%)		76,0
Tyytyväisyys palveluihin		4,071	Kotimaiset matkailijat (%)		76,0
Tyytyväisyys ympäristöön		4,304	Ulkomaalaiset matkailijat (%)		11,0
Odotusten täyttyminen		4,438			
Häiriötekijöiden kokeminen		4,357			
Paikallistoloudelliset vaikutukset			Viipymä		
Vuosi		2016	Päiväkävijät (%)		85,0
Työllisyysvaikutus (htv)		23	Yöpyjät (%)		15,0
Tulovaikutus (milj. €)		3,90	Päiväkävijät (h)		3

					Yöpyjät (vrk)		2			
					Kävijävuorokaudet		126 699			
Lisätietoja kävijätutkimuksesta ja paikallistaloudellisista vaikutuksista										
Kävijätutkimus perustuu Metsähallituksen kehittämään ja käyttämään vakioituun pohjaan ja menetelmään. Nuuksion kansallispuistossa tehtiin kävijätutkimus 2015-2016 (lähdeviite 8). Tutkimuksen mukaan tyypillinen kävijä saapuu pääkaupunkiseudulta autolla perheen tai ystävien kanssa viipyen noin 3,5 tuntia, yöpyjät 1-2 yötä. Päämotiveja ovat luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. Suosituimmat harrastukset ovat kävely, eväsretkeily, luonnosta nauttiminen, luonnon tarkkailu sekä retkeily. Retken aikana käveltiin keskimäärin 8 km.										
Käytettyjen palvelujen laatuun ja määrään oltiin keskimäärin tyytyväisiä. Eniten kehitettävää olisi sesonkiaikoina kuormittuvissa käymälöissä, vuokratuvissa sekä yrittäjien tuottamissa palveluissa. Nuuksion kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat noin 3,9 milj. € ja 23 henkilötyövuotta, v. 2021 36,4 milj € ja 22 htv.										
Kansallispuiston kävijätutkimus uusitaan v. 2022.										
Matkaulun yhteistyö										
Matkailun yhteistyön kuvaus										
Nuuksion kansallispuistossa ja sen välittömässä läheisyydessä toimii 39 matkailu- ja virkistystoimintaan keskittynttä yhteistyöyritystä. Yrityskenttä muodostuu pääosin pienistä 1-3 henkilöä työllistäivistä yrityksistä. Alueen yrityskenttä on ollut varsin pirstoutunut.										
Viime vuosina on Haltian ympärille kertynyt tavoitteellisesti yhteistyötä tekevä yritysten verkosto. Haltian avaamisella vuonna 2013 on ollut tähän positiivinen vaikutus.										
Kansallispuiston alueella harjoitetaan lähinnä ohjelmanpalvelutoimintaa ryhmillle. Yrittäjät käyttävät kansallispuiston infrastruktuuria, esimerkiksi Kolmoislammen varaustulipaikkaa sekä Haltian toimintakenttää ja Aarnitulen varaustulipaikkaa. Kansallispuistossa ja lähistöllä on majoitusliiketoimintaa, esimerkiksi hotelli Nuuksio Siikajärvellä, Hawkhill Oy, Green Window Oy, Honkalintu Oy ja Haltia Lake Lodge. VisitEspoo tukee alueen luontomatkailun markkinointia, koska Nuuksio on sen kärkikohde.										
Vuosi	2021	Yhteistyöyritysten lukumäärä	39	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)		4,130		
Lisätietoja										
Matkailuyrittäjien kanssa solmitaan Metsähallituksen kestävän luontomatkailun yhteistyösopimukset. Sopimuksessa yritykset sitoutuvat noudattamaan kestävän luontomatkailun periaatteita. Sopimus pohjia uusittiin valtakunnallisesti vuosina 2019-2021. Kaikki Nuuksion kansallispuiston yritys yhteistyösopimukset päivitetään ajan tasalle. Voimassa olevien sopimusten avulla yritysten toimintaa ja yritysten tyytyväisyyttä voidaan jatkossa seurata vuositasolla kerättävän palautteen ja maksujen kautta. Yhteistyöyrittäjille on järjestetty vuosittain yhteistyöpalavereita. Kansallispuiston rakennuksista Kattilan, Haukkalammen ja Valklammen rakennukset sekä Tikankolon ja Oravankolon tuvat on vuokrattu kahdelle eri luontomatkailuyrittäjälle. Haltian läheisyydessä on tarve kehittää reitistöjä (kävely, pyöräily) ja varaustulipaikkoja sekä luoda yhteys Nuuksion Pitkäjärven ylitse kansallispuistoon.										
Retkeilypalvelujen tarjonta										
Rakennus	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Luontotupa	1	400		1			1		1	Haukkalammen luontotupa ja Suomen luontokeskus Haltia.
Vuokratupa tai -kämppä	4	36	3	1			4			Tikankolon vuokratupa ja Oravankolon vuokratupa: Tupien vuokraustoiminta ulkoistettu Natura Viva Oy:lle v. 2023 puolelle. Valklammen kämppä, Kattila torppa ja

										Kattilan päärakennus (hotelli): Rakennusten vuokraustoiminta ulkoistettu Green Window Oy:lle vuoden 2022 loppuun.
Rakennelma	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Laavu	2	10	1	1			2			Holma-Saarijärven laavu; Takalan laavu
Kota	1	30	1				1		1	Kattilan varauskota: Vuokrattu Kattilan vuokrayrittäjälle yhdessä päärakennuksen, torpan ja rantasaunan kanssa.
Keittokatos	4	40	4				4			Haukanholman keittokatos Kattilan keittokatos Mustalammen keittokatos Mustalammen pieni keittokatos
Tulentekopaikka	15		11	3	1		15		3	1. Tikankolon varaustuvan tulentekopaikka 2. Oravankolon varaustuvan tulentekopaikka 3. Kolmoislammenrannan varaustulentekopaikka 4. Kolmoislammen varaustulentekopaikka 5. Mustalammen itäinen tulentekopaikka 6. Haukanholman ylempi tulentekopaikka 7. Haukanholman alempi tulentekopaikka 8. Kattilan tulentekopaikka 9. Kattilan ylempi tulentekopaikka 10. Saarilammen tulentekopaikka 11. Holma-Saarijärven länsipuolen tulentekopaikka 12. Holma-Saarijärven saaren tulentekopaikka 13. Iso-Holman pieni tulentekopaikka 14. Iso-Holman tulentekopaikka 15. Vääräjärven tulentekopaikka 16. Urjan tulentekopaikka Haltian läheisyydessä on Aarnitulen varaustulipaikka ja Haltian alakentän 2 tulentekopaikkaa.
Luontotorni	1	20	1				1			Matalajärven lintutorni
Telttailualue	16	50	12	4			15	1		1. Takalan laavun telttailualue 2. Iso-Holman telttailualue 3. Iso-Holman pieni telttailualue 4. Holma-Saarijärven telttailualue (saari ja laavun ympäristö) 5. Holma-Saarijärven länsipuolen telttailualue

									6. Saarilammen telttailualue 7. Mustalammen itäpuolen telttailualue 8. Mustalammen länsipuolen telttailualue 9. Haukanholman telttailualue 11. Vääräjärven telttailualue 12. Urjan telttailualue 13. Kattilan niityn varattava telttailualue 14. Vääräjärven varaustelttapaikka (Velskola) 15. Kolmoislammen varaustulentekopaikan telttailualue 16. Valkealammen Kehrääjänpesä 17. Pöksynhaaran Kehrääjänpesä 18. Valkialammen Kehrääjänpesä Telttailualueita yhteensä 18, joista 15 on vapaasti käytettävissä. Näistä 3 on kehrääjänpesiä, eli majoittuminen on sallittua, mutta alueilla ei saa tehdä tulta eikä niillä ole palveluvarustusta kuten käymälöitä tai opastauluja. 3 telttailualueutta on varattavia, ja poikkeavat toisistaan ehdoiltaan.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Reittien yhteispituudet (reittityyppien päällekkäisyydet poistettuna)							
Kesäreitit (pl vesiretkeily) yhteensä (km)							
Talvireitit yhteensä (km)							
Kaikki reitit maa-alueilla yhteensä (km)							
Reitti	Yhteensä (km)	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muualla kuin valtion alueella (km)	Lisätietoja
				MH	Muu		
Kesäretkeilyreitti	32,1	2,0	12,4	31,6	0,4		Haukanholman ulkoilutie, Haukankierros, Haukkalammen käymälän luiska, Holma-Saarijärven Laavun lenkki, Klassarinkierros, Korpinkierros, Punarinnan kierros, Salmen ulkoilualueen reitti, Soidinkierros, Solvalla-Haukkalammen yhdysreitti, Takalan polku, Veikkola-Siikajärven yhdysreitti, Yhdyspolku Högbacka - Purola - Haukankierros, Yhdysreitti Kattila - Mustalampi, Yhdysreitti Siikajärvi - Korpinkierros, Yhdysreitti Siikaniemi - Korpinkierros
Luontopolku	3,3		1,1	3,2	0,2		Karniaispolku, Nahkiaispolku, Sorlammen luontopolku.

Pyöräilyreitti	16,6		8,8	16,6			Haukkalammen pyöräilyreitti, Kattilantien pyöräilyreitti, Kelkkalantien pyöräilyreitti; Salmintien pyöräilyreitti.
Huoltoreitti, kesä	22,6		13,0	22,6			Haukanholman käymälän huoltotie, Haukkalammeni huoltoreitti, Kattilantien huoltoreitti, Kelkkalantien huoltoreitti, Mustakorven huoltoreitti, Salmintien huoltoreitti.
Huoltoreitti, talvi	15,0		4,4	15,0			Haukkalammen talvihuoltoreitti, Iso-Holman talvihuoltoreitti, Kattilan talvihuoltoreitti, Urjan talvihuoltoreitti.
Lisätietoja							

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueella koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.
--------	---

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käynnit		Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä		
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Asiakaspalvelupiste	Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
2014	129 216	Suomen luontokeskus Haltian asiakastutkimus 2015	2015	4,3
2015	146 716			
2016	194 095			
2017	197 274			
2018	179 885			
Käynnit		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä		
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Maastossa (lkm)
2020	469 775	2018	12 700	4 412
		2019	12 150	4 694

Lisätietoja
Suomen luontokeskus Haltia on Nuuksion opastuksen keskus: 2018: Haltiassa opastettiin 698 ryhmää, joissa asiakkaita 12 700. Muita kuin koululaisryhmiä oli 315, joissa asiakkaita noin 5600 henkeä. Lisäksi maastossa opastettiin koululaisia 4412 henkeä yhteensä 237 ryhmässä. 2019: Haltiassa kävi 646 ryhmää, joissa asiakkaita 12 150. Muita kuin koululaisryhmiä oli 281, joissa asiakkaita noin 5000 henkeä. Maastossa on opastettu koululaisia 4694 henkeä yhteensä 244 ryhmässä. Koululaisopastusten kysyntä on kumpanakin vuonna ollut nouseva ja aikuisopastusten laskeva. Haltian käyntimäärä v.2019: 181 300 ja v.2020 94 400 ja v. 2021 96 000. Haltia oli suljettuna koronan takia aikavälillä 15.3.-31.5.2020, mikä vaikutti merkittävästi vuoden 2020 lukuihin. 1.6.2020 alkaen ulkoistetusta asiakaspalvelusta, opastuskoordinaatiosta, myymälästä ja kokoustoiminnasta on vastannut Retkipaikka. Haltia ja kansallispuisto ovat merkittävä ympäristökasvatuksen toimija ja toteuttaja pääkaupunkiseudulla.

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella	Ajantasainen (lkm)	Uusittava 5 –vuotta (lkm)	Uusittava heti (lkm)	Yhteensä (lkm)
Asiakaspalvelupisteet	2	0	0	2
Luontoon.fi-sivut	9	0	0	9
Maasto-opasteet	0	0	0	0
Luontopolut	0	3	1	4
Esitteet ja muu painomateriaali	1	0	0	1

Suunnittelualan nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Sähköiset opastustuotteet	0	2	0	2
Luontomatkailusuunnitelma	0	0	1	1
Opastusviestintäsuunnitelma	0	0	1	1
Lisätietoja				
Opastusviestinnän taso ja laatu vaihtelevat. Kansallispuiston kokonaisuuden tasolla opastusta tehdään suunnittelemattomasti ja lyhytjänteisesti, mikä näkyy mm. maastossa ja reaktiivisena viestintänä. Haltiassa opastus on laadukasta. Monet esitteet ja muut painomateriaalit vaativat tarpeellisuuden pohdintaa ja päivittämistä, mm. Nahkiaispolun esite. Kansallispuiston haitariesite päivitetään vuosittain ja jaetaan sidosryhmille eteenpäin jaeltavaksi. Haltiassa päivitetään esitteitä asiakastarpeisiin. Maasto-opasteiden kokonaisvaltainen tarkastelu on ajankohtaista asiakasymmärryksen lisääntyessä. Asiakaspalvelupisteinä toimivat Haltia ja Haukkalammella Cafe Silva. Tärkeimmät tiedonlähteet ovat luontoon.fi ja haltia.com -sivustot. Lisäksi sosiaalisen median eri kanavat, mm. Facebook- ja Instagram, ovat tärkeitä opastus- ja asiakasviestintäkanavia. Luontopolkuja on yhteensä viisi: Punaisen sulan salaisuus, Päivättärenpolku, Kaarniaispolku, Ennallistajan polku ja Nahkiaispolku.				

8 Erätalous

Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.					
Metsästys						
Kuvaus alueen metsästyskäytöstä ja sen merkityksestä						
Metsästys on Nuuksion kansallispuiston asetuksen (119/1994) mukaan kielletty koko kansallispuiston alueella. Kansallispuistoa koskevat kuitenkin erityisinä oikeuksina kiinnitetyt metsästysvuokrasopimukset, jotka Poliisi-Erämiehet ry on solminut aiempien maanomistajien kanssa ennen kuin alueet on liitetty osaksi kansallispuistoa. Vuokrasopimukset olivat voimassa vuoden 2022 kiinnitysten päivämäärien mukaan 1.5.2021, 28.2.2022 ja 1.7.2024. Metsähallitus on sanonut sopimukset irti. Alue, jolla metsästetään kiinnityksen perusteella, on noin 515 ha ja sijoittuu Vihdintien eteläpuolelle Antias-järvien ja Lummakasjärven alueille. Nykyinen metsästys on lähinnä hirven ajoa ja metsästystä, jotka voivat vaikuttaa Vihdintiellä tapahtuvien liikennevahinkojen ehkäisyyn. Hirven metsästyksen osalta alue on merkittävä metsästysseuralle. Kansallispuistosta poistetaan myös pienpetoja kuten minkkiä, supikoiraa sekä satunnaisesti metsästetään pienriistaa. Alueella metsästetään ainoastaan koirilla, ei ajomiehillä. Hirvenmetsästyskausi kestää vuosittain lokakuun puolesta välistä joulukuun loppuun. Käytännön metsästysjärjestelyt tehdään turvallisuusnäkökohdat huomioiden. Metsästys ajoitetaan pääsääntöisesti viikonlopun varhaisiin aamuihin sekä tiedotetaan siitä maastossa olevien infotaulujen avulla ja paikan päällä ohjaten ja valvoen huomioliivejä käyttäen. Luontokeskus Haltialle tiedotetaan tarkat metsästysajankohdat. Matalajärvellä tehdään yhteistyötä ja säännöllistä pienpetopyyntiä (minkki, supikoira) linnuston suojelemiseksi joko vapaaehtoisvoimin tai ostopalveluna.						
Kuvaus alueen riistakannoista						
Kansallispuiston alueella ei ole tehty riistalaskentaa, mutta arvio on, ettei riistakanta merkittävästi poikkea ympäröivästä alueesta.						
Arvio metsästyspaineesta alueella		Suuri		Keskinkertainen	X	Pieni
Tarkennus						
Metsästyspaine kohdistuu Poliisi-Erämiehet ry:n kiinnitettyyn metsästysvuokrasopimukseen, joka on ollut kooltaan noin 515 ha.						
Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys				MH:n hallinnoimat alueet (ha)		Lisätietoja
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)				0,00		Ei kohdistu tälle alueelle
Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)				0,00		Ei kohdistu tälle alueelle
Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)				MH:n hallinnoimat alueet (ha)		Lisätietoja
Metsähallituksen pienriistan lupa-alue				0,00		Ei kohdistu tälle alueelle
Metsähallituksen hirvieläimen lupa-alue				0,00		Ei kohdistu tälle alueelle
Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue				515,00		Kiinnitykseen perustunut Poliisi-Erämiehet ry:n vuokrasopimus
Metsähallituksen hirvieläimen vuokra-alue				515,00		Kiinnitykseen perustunut Poliisi-Erämiehet ry:n vuokrasopimus

Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä		MH:n hallinnoimat alueet (ha)		Lisätietoja	
Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolinen alue		0,00		Ei kohdistu tälle alueelle	
Metsähallituksen hallinnoiman alueen paikalliset/ajalliset rajoitukset		0,00		Ei kohdistu tälle alueelle	
YSA -alueiden metsästyskieltoalueet		0,00		Ei kohdistu tälle alueelle	
Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla					
Suunnittelualueeseen ei sisälly yksityismaita eikä yksityisiä luonnonsuojelualueita. Kansallispuiston ulkopuolella olevilla kaupunkien ja yksityisten mailla metsästetään säännöllisesti. Helsingin kaupungin ulkoilualueilla on sopimukseen perustuen sallittu lähinnä ajoa.					
Kalastus					
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä					
Alueella ei ole muuta kalastustoimintaa kuin satunnaista onkimista, viehekalastusta ja pilkintää lammesta riippuen. Kalastus ei ole merkittävä käyttömuoto verrattuna muihin kansallispuiston käyttömuotoihin. Kansallispuiston kävijätutkimuksen mukaan kalastusta harrastaa alle 1 % kävijöistä.					
Vesistön tila kalaston kannalta					
Alueella on pieniä lampia, joissa esiintyy luontaisia kalakantoja, kuten ahvenia ja särkikaloja. Valtaosa lammista on humuspitoisia.					
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet					
Ei koske Nuuksion kansallispuiston aluetta. Kalavesille ei ole tehty hoitotoimenpiteitä Metsähallituksen toimesta.Iso-Antiasjärvelle ja Pyyslammella on aikanaan istutettu siikaa. Myllypuroa on kunnostettu palauttamalla sitä alkuperäiseen uomaan sekä poistamalla pato. Kutusoraikkojen kunnostamista on suunniteltu.					
Arvio kalastuspaineesta alueella		Suuri		Keskinkertainen	X Pieni
Tarkennus					
Alueella ei ole muuta kalastustoimintaa kuin satunnaista onkimista, viehekalastusta ja pilkintää lammesta riippuen. Alueella toimivilla luontomatkailuyrittäjillä ei ole pelkästään kalastukseen pohjautuvia tuotteita.					
Alueella on		Kaupallista kalastusta		Kalastusopastustoimintaa	
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus		Kielletty	X	Sallittu osittain	
Lisätieto					
Kansallispuistossa saa kalastaa Metsähallituksen luvalla (asetus Nuuksion kansallispuistosta 119/1994 3§). Kansallispuiston järjestyssäännön (kohta 3 Luonnontuotteiden keräily ja kalastus, lähdeviite 9) mukaisesti onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus on sallittu kalastuslain mukaisesti kansallispuiston lammissa ja järvissä, mutta muu kalastus ja ravustus on kielletty. Kansallispuiston lammet ja järvet kuuluvat Metsähallituksen Etelä-Suomen vapalupa-alueeseen 7413, jonka luvat hankitaan eräluvafin verkkokaupan kautta.					
Kalastuslain mukaiset yleiset kalastusoikeudet		MH:n hallinnoimat alueet (ha)		Lisätietoja	
Yleiset vesialueet (kalastuslaki)		0,00		Ei kohdistu tälle alueelle	

Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen kalastuslupa-alue	169,96	Vapalupa-alueita 169,96 ha
Metsähallituksen kalastusvuokra-alue	0,00	Ei kohdistu tälle alueelle
Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
YSA -alueiden kalastuskieltoalueet	0,00	Ei kohdistu tälle alueelle
Kalastusrajoitukset	0,00	Kansallispuiston joissa ja puroissa kalastaminen sekä ravustus on kiellettyä ja Matalajärven liikkumisrajoitusalueella on liikkuminen ja kalastus kielletty 1.4-15.7. järjestyssääntöön perustuen.
Paikalliset erityisoikeudet	0,00	Ei kohdistu tälle alueelle
Metsähallituksen hallinnoima kalastuskäytön ulkopuolella oleva alue	0,00	Ei kohdistu tälle alueelle
Kalasto		
Kansallispuiston luontaiseen kalakantaan kuuluvat ahven ja pienet särkikalat.		
Lisätietoja kalavesien hoidosta		

9 Tutkimus

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.				
Alueella tehty tutkimus					
Pienvesistä on selvitetty sammal- ja vesihyönteislajistoa. Myllypuron taimenkantaa on seurattu ja tutkittu. Metsälinnuston tilaa seurataan linjalaskentojen avulla. Matalajärvellä tehdään säännöllistä kosteikkolinnuston ja vedenlaadun seurantaa. Petolinnut, metson soitimet ja kaakkurien pesintä ovat säännöllisessä seurannassa. Yöperhosia seurataan valorysän avulla ja päiväperhosia hoitokohteilla. Jalopuuistutusten onnistumista ja vieraskasvilajien esiintymiä seurataan. Soiden ennallistamisen seurannoista on patoseurantaa. Mustakorven ennallistamisen vedenlaadun seurantaa on tehty pitkään. Uhanalaisia lajeja seurataan vaihtelevasti muiden toimenpiteiden ohella (esimerkiksi hirvenkello, noidanlukot). Perinnebiotoopeilla on hoitoseurantaa (koealat) laitumilla ja niityillä. Liito-orava on ollut Helsingin yliopiston tutkimuskohde. Kävijätutkimus toistetaan n. 5 vuoden välein ja kävijälaskenta on säännöllistä. Vuosittain myönnetään lisäksi muutamia poikkeuslupia tutkimukseen ja seurantoihin.					
Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys					
Eri eliöryhmien seurannoilla selvitetään populaatioiden tilaa ja kannankehitystä. Tulokset antavat jonkin verran taustatietoa kävijäpaineiden aiheuttamista muutoksista. Hoitoseurannoilla selvitetään tehtyjen hoito- ja ennallistamistoimien vaikutuksia ja onnistumista ja saadaan tietoa tarvittaviin korjaustoimenpiteisiin. Seurantojen yhteydessä myös tietämys muusta lajistosta kasvaa. Uhanalaisten lajien seuranta antaa tietoja kantojen kehityksestä ja tarpeesta tehostaa mahdollisia hoitotoimenpiteitä. Vieraslajien poistoa on tehty monin paikoin ja niiden toimien pysyvyyttä tarkastellaan aika ajoin. Luonnonvarakeskus on pitänyt mittapatoa vedenlaadun seurantaan osana metsätalouden vesistökuormituksen seurantaverkostoa Ketunkorven alueella. Nykyinen seuranta- ja tutkimusyhteistyö ei ole hyvin koordinoitu tai systemaattista.					
Tutkimustahot					
Tutkimuksia, inventointeja ja seurantoja tehtiin etenkin kansallispuiston perustamisen jälkeisinä vuosikymmeninä yhteistyössä muun muassa Luonnonvarakeskuksen, SYKE:n ja yliopistojen kanssa. Seurantoja tekevät myös eri eliöryhmien harrastajat ja yhdistykset kuten Tringa ja Matalajärven suojeluyhdistys (lähdeviite 10). Espoon kaupunki seuraa Matalajärven veden laatua. Luonnontieteellisen keskuksimuseon rengastustoimistossa on tiedot alueella rengastetuista linnuista (lähinnä petolinnut).					
X	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon	X	Alueella on koealoja		Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon
Lisätietoja	Alueella on perinnebiotooppien hoidon vaikuttavuuden pysyvät koealat ja soiden ennallistamisen onnistumisen hoitoseurantakohteita. Kansallispuistossa tehty seuranta ja tutkimus voidaan luokitella ennallistamiseen ja hoitoon, lajeihin ja luontotyypeihin sekä rakennettuun omaisuuteen ja virkistyskäyttöön liittyviin seurantoihin.				

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.
--------	---

Luontaiselinkeinot (muut, sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)

Kuvaus

Kansallispuistossa ei ole elinkeinotoimintana marjastusta, metsästystä tai kalastusta.

Kaivoslain mukainen toiminta (kaivokset, malminetsintä, kullanhuuhdonta)

Alueella ei ole kaivostoimintaa eikä valtauksia.

Kaivoslain lupatyyppi	lkm	Osuus alueesta (%)	Pinta-ala (ha)	Kaivoskivennäiset	

Metsätalous				
Metsähallituksen alueet	Kansallispuistossa ei ole metsätaloustaloudessa olevaa aluetta.			
Mt-käytössä (ha)	0,00	Raj. käytössä (ha)	0,00	
Rajoitusten kuvaus				
Yksityinen maa	Yksityismaat eivät kuulu suunnittelualueeseen.			
Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
Rajoitusten kuvaus				

Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet			
Tyyppi	Lkm	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	39	0,00	Kansallispuistossa toimivien liiketoimintaa harjoittavien ja palveluvarustusta käyttävien luontomatkailuyritysten kanssa edellytetään ja solmitaan kestävän luontomatkailun yhteistyösopimukset, joissa on asiakaskohtainen käyttökorvaus. Sopimus pohjia on vuosina 2019 - 2021 uudistettu Metsähallituksessa valtakunnallisesti. Tällä hetkellä kansallispuistossa toimii 39 yritystä, joilla on voimassaoleva sopimus.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	515,00	Kiinteistörekisterissä on kirjattu erityisenä oikeutena (4 kpl) Poliisi-Erämiehet ry:n metsästysvuokrasopimuksia, jotka on solmittu määräaikaisina sopimuksina yksityisten maanomistajien kanssa jo ennen kuin alueet on hankittu valtiolle ja liitetty kansallispuistoon. Nämä sopimukset päättyvät vuosina 2021-2024.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	7	0,00	Kaivojen vedenottamiseen ja johtamiseen liittyvät, kiinteistörekisterissä olevat käyttöoikeudet.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	95	0,00	Kansallispuistossa olevat yksityistiet ja tieoikeudet.

Suunnittelualan nimi: Nuukin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Loma-asuntoalue	16	8,00	Ruuhilammen, Kolmoislammen ja Kolmikulmalammen rannoilla on yksityisomistuksessa olevia loma-asuntoja, jotka ovat vuokratontilla kansallispuistossa. Oikeus perustuu asian läpikäymiseen kansallispuiston lain (118/1994, lähdeviite 11) valmistelussa.
Laidunvuokrasopimus	5	37,00	Sopimusten tarkoituksena on pitää yllä ja turvata luonnon monimuotoisuutta hoitamalla perinnebiotooppeja laiduntamalla. Hoidon tavoitteena on vuokra-alueen luonnonsuojelullisten arvojen ylläpito ja parantaminen. Osa Nuukin laitumista on vanhoja peltoja, joilla laidunnus on jatkunut jo pitkään ja niittylajisto on osin palautunut ja palautuu edelleen. Laidunnuksessa käytettäviä eläimiä ovat lampaat, hevoset ja naudat. Alueiden hoidossa on noudatettava perinnebiotooppien hoidolle asetettuja ehtoja. Määräaikaista sopimuksia on viidellä laiduntajalla.
Liike/-asuinhuoneiston vuokraus	2	0,00	Kattilan ja Valklammen kämpän sekä Haukkalammen, Oravankolon ja Tikankolon rakennukset on vuokrattu määräaikaista sopimuksin kahdelle eri yrittäjälle yleisö- ja luontomatkailukäyttöön. Sopimukset ovat määräaikaista.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	13	0,00	Venevalkamiin ja laituriin liittyvät kiinteistörekisterissä liittyvät käyttöoikeudet.
Johdinalue	5	0,00	Johdinaluesopimukset ovat sähkölinjoihin ja maakaapeleihin liittyviä sopimuksia. Kansallispuistossa on asetuksen (119/1994, lähdeviite 12) 3§:n mukaan kansallispuiston perustamistarkoitusta vaarantamatta sallittua Metsähallituksen luvalla pitää kunnossa sähkö- ja puhelinlinjoja sekä sähkö- ja puhelinlaitteita. Ylläpidossa on korostunut ilmalinjojen vaihtaminen maakaapeleiksi.

10B Poronhoito					
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen poronhoidon tilanne			
Poronhoidon nykytilan kuvaus					
Alue ei ole poronhoitoaluetta.					
Paliskunta		Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan pinta-alasta suunnittelualueella (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	
				Talvi- ja kesälaidunten kunto	
Rakenteet	Porokämpät		Erotusaitaukset	Muut rakenteet	
Saamelainen poronhoito					

10C Muut saamelaiset perinteiset elinkeinot ja saamelainen kulttuuriperintö

Selite	Lomakkeella kuvataan suojelualueen merkitystä poronhoidon lisäksi muille saamelaisille perinteisille elinkeinoille (kalastus, metsästys, keräily, duodji) sekä saamelaiselle kulttuuriperinnölle.
Muut saamelaiset perinteiset elinkeinot	
Saamelainen kulttuuriperintö	

KESKEISET ARVOT JA UHKAT

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoituksen sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.
---------------	---

Luontoarvot: Luontodirektiivin luontotyytit ja lajit

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Nuuksion kansallispuiston luonto on pienipiirteistä, vaihtelevaa ja monimuotoista. Alueelta on kartoitettu 17 Natura-luontotyyppiä, joiden tämänhetkinen pinta-ala kattaa noin 40 % kansallispuiston pinta-alasta. Kansallispuistolla on merkitystä etenkin boreaalisten luonnonmetsien, pienviesien, soiden ja silikaattikallioiden Natura-luontotyyppien suojelemisessa. Tyypillisen luonnon lisäksi kansallispuistosta löytyy myös harvinaisia ja pienialaisia Natura-luontotyyppiä kuten edustavia lehtoja, niittyjä ja hakamaita. Luontotyyppi-inventoinnit päivittämällä ja ennallistamis- ja luonnonhoitotoimia jatkamalla Natura-luontotyyppien pinta-ala kasvaa ja suojeluarvo (edustavuus) paranee. Kansallispuistosta on löydetty 8 luontodirektiivin II liitteen lajia eli hentonäkinruoho, korpipohtosammal, lahokaviosammal, kirjoverkkoperhonen, täplälampikorento, isolampisukeltaja, sauikko ja liito-orava. Liito-oravakanta on uusmaalaisittain suuri ja pääkaupunkiseudulla merkittävä. Lisäksi alueen tunnetaan luontodirektiivin liitteen IV lajeja 10 kappaletta ja liitteen V lajeja yksi. Yhteensä kansallispuistosta on tähän mennessä löydetty 19 luontodirektiivin lajia.	A03.03 - Niiton ja laidunnuksen lopetus/puute (niityt - ei pellot): - Laidunpaineen on oltava riittävän tehokasta ja niiton säännöllistä, jotta perinnebiotooppien uhanalaiset ja luontodirektiivin luontotyytit säilyvät ja niiden edustavuus paranee. Tarvittaessa on raivattava niityille ja laiturille nousseet ei-toivottavat lajit sekä pensaat ja puiden taimet mekaanisesti, jotta mahdollinen umpeenkasvu estetään.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä: hoidon jatkaminen
	G02 - Urheilun ja virkistystoiminnan rakenteet (kentät, radat, areenat, luontotornit, tulipaikat, jne.): - Uhka koskee lähinnä Matalajärveä, jonka pohjoispuolella sijaitsee golfkenttä, jonka mahdolliset ravinnekuumeet voivat vaikuttaa järven ravinnetasapainoon ja sitä kautta luontotyypeihin ja hentonäkinruohon.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Osittain: ympäröivien alueiden toimenpiteisiin vaikuttaminen edunvalvonnalla ja yhteistyöllä
	G05.01 - Tallaaminen, kulumisen, liikakäyttö: - Kansallispuistossa lisääntynyt ja syrjäisimmille alueille levinnyt virkistyskäyttö kuten eri tavoin liikkuminen (ml. pyöräily), luvaton leiriytyminen ja erilaiset tapahtumat aiheuttavat uusien polkujen muodostumista sekä käytön ja kulumisen leviämistä polkujen ulkopuolelle. - Kulumisen uhkaa Natura-	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	50-75%	Kyllä, voidaan vaikuttaa seuraavilla toimilla: käytön ohjaus, virkistysrakenteet, opastus ja rajoitusvyöhykkeiden perustaminen sekä tapahtumien lupaharkinta ja ohjaus

luontotyyppien edustavuutta etenkin metsä-, kallio- ja suoluontotyypeillä. Luvaton kuolleiden puiden käyttö laittomilla nuotiopaikoilla johtaa luonnonmetsiin kuuluvan lahoppuun vähenemiseen ja vaikeuttaa lahoppuella elävien lajien tilannetta. Kuluminen on uhka myös maalahoppuissa eläville lajeille, kun niiden elinympäristö joko heikentyy tai tuhoutuu. - Näköalapaikat ovat karuja kallioita, joiden suurimpana uhkana ovat kasvillisuuden kuluminen ja varsinkin leiriytymisen ja luvattoman tulenpidon aiheuttamat haitat. Jotkut luolat ovat kärsineet käytön aiheuttamasta kallion rapautumisesta, nokeentumisesta, kulumisesta ja roskaantumisesta.					
H01.05 - Maa- ja metsätalouden hajakuormituksen aiheuttama pintavesien saastuminen: - Koskee lähinnä Matalajärveä, jossa on ympäröivän maatalouden aiheuttamaa kuormitusta.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Vähäinen: Edunvalvonta mahdollisissa lupa- ja lausuntoasioissa.
I01 - Haitalliset vieraslajit: - Nuuksion lukuisista vieraslajeista mm. komealupiini, jättiputki, jättipalsami heikentävät Natura-luontotyyppien edustavuutta ja alkuperäisen lajiston elinoloja. Vesiruton Matalajärvelle aiheuttamasta uhkasta on kohtalainen käsitys. Toisaalta järven vesi näyttäisi kirkastuneen ja linnuston tilanne parantuneen, toisaalta vesirutto on paikoitellen vallannut elintilaa järven alkuperäiseltä lajistolta.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä: aktiivinen vieraslajien poisto ja seuranta erillissuunnitelmien mukaan
J01.03 - Palojen puute: - Luontaisten metsäpalojen puuttuessa, ennallistamispolttojen vähetessä sekä palojatkumon katketessa palaneesta puuaineksesta riippuvaisten ja hyötyvien lajien elinolosuhteet heikkenevät ja niiden kannat taantuvat. Myös boreaalisten luonnonmetsien puu- ja ikärakenne yksipuolistuu ja Natura-luontotyyppin	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä: huolellinen polttojen suunnittelu, toteutus määräväläin ja seuranta

	edustavuus heikkenee. - Nuuskion kansallispuisto on palojatkumokohde, jolla on tarkoitus toteuttaa säännöllisiä ennallistamispolttoja. Polttojen säännöllinen toistaminen riittävän suurilla pinta-aloilla on turvattava myös tulevaisuudessa. Haasteita polttojen toteuttamiselle aiheuttavat haju- ja savuhaitat, joita aiheutuu kansallispuiston lähellä oleville vapaa-ajan asutukselle ja asuinalueille.					
	K02.01 - Lajikoostumuksen muutos (suksessio): - Lehtojen ja jalopuiden elinympäristöistä puuttuva luontainen häiriödynamiikka ja pienistä pinta-aloista aiheutuva haitallinen kuusettuminen ja umpeenkasvu heikentävät Natura-luontotyyppien edustavuutta ja lehtolajiston sukkession alkupään lajiston elinvoimaisuutta.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä: hoitotoimenpiteiden suunnittelu, toteutus määrävälein ja seuranta
Luontoarvot: Lintudirektiivin lajit						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Kansallispuistossa tavataan 52 lintudirektiivin ja 45 uhanalaista tai silmälläpidettävää lintulajia. Matalajärvellä on erittäin suuri merkitys sekä pesivälle että muutonaikana levähtävälle ja järvellä ruokailevalle vesi- ja rantalinnustolle. Järvelle kokoontuu muutonaikana suuria määriä vesilintuja ja kahlaajia. Matalajärven arvo ja merkitys lintuvetenä on noussut viimeisen viidentoista vuoden aikana ja se on Uudenmaan parhaimpia linnuston muutonaikaisia levähdysalueita. Kansallispuiston järviylängön alue on varsinkin metsälinnustoltaan kansainvälisesti arvokas ja monipuolinen. Laajalla ja yhtenäisellä metsäalueella esiintyy kaikkia Suomen tikkalajeja sekä useita petolintulajeja. Myös metsäkanalintujen, kuten metson, pyyn ja teeren, kannalta iso yhtenäinen alue on arvokas, vaikka populaatiot ovatkin olleet pieneneviä.	F02 - Kalastus : - Vesialueella liikkuminen ja kalastaminen lintujen pesimä- ja levähdysaikana häiritsee ja karkoittaa sekä lintudirektiivin että uhanalaisia lintuja Matalajärvellä. Toistuessaan häirintä voi vaikuttaa lajien esiintymiseen pitkäkestoisesti heikentäen alueen suojelun tasoa. G01.02 - Kävely, ratsastus, lihasvoimaiset kulkuvälineet: - Virkistyskäytön ja eri liikkumismuotojen, yöpymisen sekä erilaisten tapahtumien lisääntyminen ja leviäminen kansallispuiston rauhallisimmille ja syrjäisimmille alueille lisää ihmistoiminnasta aiheutuvaa häiriötä alueen lajistolle. - Uusien polkujen muodostuminen sekä käytön leviäminen polkujen ulkopuolelle aiheuttaa häiriötä	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Kyllä: Liikkumisrajoitusalueen ja ajankohdan laajentaminen Matalajärvellä
		Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	50-75%	Kyllä: Hoito- ja käyttösuunnitelman vyöhykejaolla ja rajoitusosilla, palvelurakenteiden ja reittien sijoittamisella ja riittävyydellä ja kestäväinnillä. Tapahtumalupien lupaehtojen (tapahtumien suuruus, ajankohdat, käytettävät alueet) avulla

linnustolle mm. karkottaen arimpia tai rauhaa vaativia lajeja, tuhoten lajien pesiä sekä lisäten emolintujen pesiltä poistumista. Lisäksi virkistyskäytön aiheuttama häirintä voi aiheuttaa herkkien lajien siirtymistä muualle sekä vähentää lintujen käyttämää aikaa ruokailuun, ravinnon hankintaan, poikasten suojeluun ja levähtämiseen.					voidaan käyttöä ohjata siten, että häirinnän vaikutuksia voidaan lieventää. Pesimäaikaisten tapahtumien rajoittaminen olemassa olevalle polkuverkostolle.
H01.03 - Muu pintavesien pistekuormitus ja asutuksen hajakuormituksen aiheuttama pintavesien saastuminen: - Ympäröivien alueiden maankäytön muutokset ja rakentaminen (asuinrakentaminen, teollisuus) voivat erityisesti Matalajärven ympäristössä aiheuttaa muutoksia veden virtaamiin ja valuma-alueelta tulevien vesien laatuun, mikä vaikuttaa edelleen välillisesti järven tilan ja sen lajistoon. Hulevesien tehokas ja huolellinen käsittely tarvittavine rakenteineen sekä hankkeiden rakennusaikana että niiden jälkeen on edellytys sille, ettei Matalajärven ravinne- ja kiintoainekuormitus kasva eikä vedenpinta nouse/muutu merkittävästi.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Jonkin verran / Vähäinen: - Edunvalvonta ja sidosryhmäyhteistyö - Hulevesien huolellinen suunnittelu ja ohjaus maankäytön lisääntyessä etenkin Matalajärven alueella (asutus Högnäsin kannaksella ja ympäristössä, uudet teollisuusalueet, rata- ja tieliikenne Kehä III läheisyydessä).
H06.01 - Meluhaitat: Lento-, liikenne- ja rakennusaikaisen melun lisääntyminen. Kehä III, Turun moottoritie ja Vihdintie ovat kansallispuiston välittömässä läheisyydessä. Melu voi karkoittaa eläimistöä ja linnustoa kansallispuiston eteläosassa Veikkolan alueella ja Matalajärvellä, jossa Högnäsin kannaksen lisääntyvä asutus ja laajeneva teollisuus- ja elinkeinoelämän alue on lähimpänä kansallispuistoa.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	75-100%	Jonkin verran/Vähäinen: Edunvalvonta, muutoin ei käytännössä mahdollisuutta vaikuttaa
I01 - Haitalliset vieraslajit: - Vieraslajit. Minkki ja supikoira tuhoavat lintujen ja etenkin Matalajärven kosteikkolajiston pesiä heikentäen pesimätulosta. Supikoira haittaa myös metsäkanalintujen pesintää.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Kyllä: Vieraslajien (minkki, supikoira) poisto vesilinnuston kannalta tärkeimmällä alueella eli Matalajärvellä on erityisen tärkeää.
Luontoarvot: Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit					

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Nuuksion kansallispuisto on erittäin tärkeä uhanalaisen lajiston kannalta. Sieltä on löydetty eri eliöryhmiä yhteensä 165 valtakunnallisesti uhanalaista tai silmälläpidettävää lajia. Näistä lähes 30 % on lintuja. Uhanalaiset linnut jakautuvat lintudirektiivin lajien tavoin pääasiassa kahteen ryhmään: Matalajärven linnustoon ja järviylängön metsälajistoon. Myös molemmat Nuuksiosta tavatut uhanalaiset nisäkäslajit - liito-orava ja pikkulepakko - ovat metsälajeja. Uhanalaisista putkilokasveista hentonäkinruoho ja jouhivita on löydetty Matalajärvestä. Muut uhanalaiset kasvilajit elävät joko perinnebiotoopeilla tai korvissa ja puronvarsilla. Uhanalaisia tai silmälläpidettäviä sammalia on Nuuksion kansallispuistossa löydetty 27 lajia, jäkäliä 32, kääpiä 17 ja putkilokasveja 10 lajia.	A03.03 - Niiton ja laidunnuksen lopetus/puute (niityt - ei pellot): - Niittyjen umpeenkasvu, pensoittuminen ja hoidon tehottomuus uhkaa uhanalaisten niitylajien elinmahdollisuuksia kuten hirvenkelloa tai noidanlukkoja tai avoimien elinympäristöjen hyönteislajeja. - Laidunten ja niittyjen kytkeytymättömyys. Tarvitaan riittävä ja kytkeytynyt perinnebiotooppiverkosto, sillä liian erillisillä ja toisiinsa kytkeytymättömillä perinnebiotoopeilla ei tapahdu lajien leviämistä tai siirtymistä eri populaatioiden välillä.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä: niiton ja tarvittaessa raivauksen jatkaminen
	B02 - Metsänhoito ja sen vaikutukset yleisesti (metsien ikärakenteen muuttuminen tasaikäiseksi ja -rakenteiseksi) - Metsien yksipuolinen puulaji- ja ikärakenne ovat seurausta alueen aiemmasta metsätalouskäytöstä, eikä se tarjoa elinympäristöjä vanhan boreaalisen metsän lajistolle.	Suuri	Aiempi käyttö	Sisäpuolella	50-75%	Kyllä: Suojataan säilyneet elinympäristöt, mm. lahoppuujatkumo ja kulutuksen ohjaaminen pois maalla kasvavien lajien läheisyydestä turvaavat uhanalaisen kasvi- ja sienilajiston elinedellytyksiä. Ennallistetaan metsiä monipuolistamalla puulajisuhteita ja ikärakennetta
	G05.01 - Tallaaminen, kuluminen, liikakäyttö - Virkistyskäytön lisääntyminen lisää osaltaan maanpinnan kulumista, jolla voi olla edelleen vaikutusta uhanalaisten kasvilajien (mm. sammalet) esiintymiin.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Kyllä: vyöhykkeillä, palveluiden sijoittamisella, reittien rakentamisella ja viestinnällä
	J01.03 - Palojen puute - Metsäpalojen väheneminen ja palojatkumon katkeaminen vaikuttaa boreaalisten luonnonmetsien luontotyyppin lisäksi metsän kuloista riippuvaisiin lajeihin. Luontaisten metsäpalojen puuttuessa ja ennallistamispolttojen vähetessä palaneesta puuaineksesta riippuvaisten ja hyötyvien lajien	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä: hoitotoimenpiteiden suunnittelu, toteutus määrävälein ja seuranta

	elinolosuhteet heikkenevät ja kannat taantuvat. Myös metsien puu- ja ikärakenne yksipuolistuu.					
Luontoarvot: Ekosysteemit (rakenne, toiminta)						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Kansallispuiston ja sen ympärille jatkuvan järviylängön muodostaman kokonaisuuden kannalta ekologiset yhteydet muihin viher- ja suojelualueisiin ovat ensisijaisen tärkeitä maankäytön muuttuessa ja asutuksen ja infrastruktuurin lisääntyessä kansallispuiston ympärillä. Kansallispuisto ja koko Nuuksion järviyläntö ovat merkittävä osa myös Helsingin seudun viherkehää. Kansallispuisto tarjoaa toistaiseksi asuinsijan myös rauhaa ja häiriöttömyyttä vaativille lajeille kuten kaakkurille, metsolle ja muille metsälajeille. Kansallispuiston laajat metsät ja suot toimivat lisäksi hiilinieluna ja varastona, mutta myös pääkaupunkiseudun ilmanlaatua parantavana 'vihreänä keuhkona'. Nuuskion kansallispuisto on valtakunnallisesti erittäin merkittävä ja monimuotoinen luontotyyppien mosaiikki maaston pienipiirteisine vaihteluineen. Merkitystä korostaa sijainti eteläisimmässä Suomessa alueen tärkeimpänä, verrattain laajana ja yhtenäisenä metsäalueena ja vedenjakajaseudun pienvesien suojelualueena. Vaikka suuri osa Nuuskion metsistä ja soista onkin ollut aiemmin talouskäytössä, on niiden rakennetta ja toimintaa pyritty palauttamaan kohti luonnontilaa ennallistamalla. Myös luonnon häiriödynamiikkaa on jäljitelty muun muassa kulotuksella ja myrskytuhoja jäljittelemällä. Myllypuro on palautettu osittain entiseen uomaansa ja yhden kaivoksi muutetun lähteen ennallistamista kokeiltu. Lisäksi harvinaisia ja pienialaisia perinnebiotooppeja, lehtoja ja jalopuiden elinympäristöä hoidetaan joko jatkuvilla tai toistuvilla luonnonhoitotoimilla. Myös Matalajärven veden laatua ja tilaa on pyritty parantamaan varsinkin ennen kansallispuistoon liittämistä. Vieraslajien haitallista vaikutusta alkuperäiseen luontoon on saatu vähennettyä muun muassa komealupiinia, jättiputkea ja jättipalsamia hävittämällä sekä minkkiä ja supikoiraa pyytämällä.	D01 - Tiet, polut ja rautatiet (ml. tunnelit ja sillat) - Suunnitellut uudet liikenneväylät (tiet, rautatie, pikaraitiotie) uusien asuinalueiden yhteyteen voivat katkoa ekologisia yhteyksiä, heikentää eri luonnonalueiden ekologista kytkeytyneisyyttä ja aiheuttaa melu- ja äänihaittoja niistä kärsiville lajeille (linnut)sekä reunavaikutusta.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Vähäinen vaikutusmahdollisuus: - Edunvalvonta
	E01 - Kaupunki- ja asutusalueet: Ympäröivän alueen maankäytön muutokset ja väestömäärän lisääntyminen - Kansallispuistoa ympäröivien alueiden kehittäminen ja käynnissä olevat kaavoitushankkeet lisäävät toteutuessaan asutusta ja teollisuutta - Maankäytön tiivistyessä Nuuskion kansallispuiston ympärillä elinympäristöjä menetetään ja ne pirstoutuvat suojelualueiden ja läheisten Natura-alueiden, kuten Vestra, välillä.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Vähäinen vaikutusmahdollisuus: Ympäröivän alueen maankäyttöön voi vaikuttaa lausuntojen ja tiiviin yhteistyön kautta. Edunvalvonta: kaavoituksen ja Natura-arviointien lausunnot
	H01 - Pintavesien saastuminen ja vesistön rehevöityminen; teollisuus, muu pistekuormitus, maa- ja metsätalouden hajakuormitus, asutus, hulevedet, - Ympäröivien alueiden maankäytön muutokset ja rakentaminen voivat erityisesti Matalajärven ympäristössä aiheuttaa muutoksia valuma-alueilta tulevan veden virtaamiin ja vedenlaatuun, mikä vaikuttaa edelleen lajistoon ja järven tilaan. Hulevesien tehokas ja riittävä käsittely rakennusaikana ja sen jälkeen on edellytys, jotta ravinne- ja kiintoainekuormitus ei kasva tai vedenpinta nouse/muutu merkittävästi.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Vähäinen vaikutusmahdollisuus: Edunvalvonta ja sidosryhmätyö

	J03.02 - Ihmisen aiheuttama elinympäristöjen kytkeytyneisyyden heikkeneminen (migraatio, dispersaali ja geneettisen vaihdon heikkeneminen) : - Kansallispuistoa ympäröivän alueen maankäytön muutokset ja väestömäärän lisääntyminen voivat heikentää elinympäristöjen kytkeytyneisyyttä Nuuksion järviylängön alueella - Kysymyksessä pääasiassa kansallispuiston ulkopuolella vaikuttavat tekijät, joihin vaikea vaikuttaa kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelulla	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Vähäinen vaikutusmahdollisuus: Edunvalvonta kaavoituksen ja Naura-arviointien lausunnot
Luonnonarvostus ja -tuntemus: Ympäristökasvatus						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Pääkaupunkiseutu (Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa) on Suomen tiheimmin asuttua aluetta. jolla asuu 1,2 miljoonaa ihmistä. Kaupungistuminen ja luontoretkiilyn suosio synnyttävää kasvavaa painetta lähivirkistytymiselle luonnossa. Kansallispuiston käyntimäärä on kaksinkertaistunut alle 10 vuodessa. Kansallispuiston käyttäjäkehityksessä näkyy retkeilytaitojen heikentyminen ja häiriökäyttäytymisen lisääntyminen (sääntöjen rikkominen). Pääkaupunkiseudulla on myös Suomen tihein varhaiskasvatus- ja perusopetusyksiköiden verkosto. Perusopetuksen piirissä on kerrallaan noin 100 000 oppilasta ja varhaiskasvatukseen osallistuu yhteensä 57 000 lasta. Nuuksion kansallispuisto on tärkeä oppimisympäristö, jotta oppijoille muodostuu käsitys luonnontilaisista metsistä ja soista sekä rakentamattomista rannoista ja niihin liittyvistä luonnon arvoista. Suomen luontokeskus Haltialla on merkittävä rooli pääkaupunkiseudulla luontosuhteen vahvistamisessa ja ympäristötietoisuuden edistämisessä. Nuuksion kansallispuiston puolella ympäristökasvatukselliset palvelut ovat jääneet vähemmälle suunnittelulle ja ylläpidolle. Ympäristökasvatus on keskeinen viestinnällinen luonnonsuojelukeino, jolla ohjataan vastuulliseen luonnossa liikkumiseen ja	Y01 - Muu haitallinen tekijä tai toiminta: Resurssien puute. - Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rahoitus vähenee eikä koulun ulkopuolisiin kohteisiin voida matkustaa. - Haltian kuntarahoitus muuttuu tai päättyy. - Haltian opastustoiminnasta vastaava yritys keskittyy paremmin tuottaviin asiakasryhmiin kuin lapset ja nuoret tai asiakasneuvonta. - Käyttökelpoiset mobiili- ja digitaaliset ratkaisut ovat liian kalliita toteuttaa.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Kyllä, osittain. Aktiivisella ja avoimella sidosryhmäyhteistyöllä ja esimerkiksi, vaikuttajaviestinnällä ja riittävän pitkäaikaisilla sopimuksilla, joilla ehkäistään ja vähennetään riskejä.
	Y01 - Muu haitallinen tekijä tai toiminta: Resurssien puute. - Metsähallituksen luontopalveluissa resurssit osoitetaan muihin tehtäviin kuin ympäristökasvatukseen ja budjettivaroista osoitettu rahoitus pienenee. Ulkopuolisen projektirahoituksen hakemisessa ja saamisessa ei onnistuta.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Kyllä, osittain. Ympäristökasvatuksellisen osaamisen ja ajattelutavan lisääminen toimintatavoissa, projektirahoituksen osaamisen lisääminen ja suunnitelmallisuus. Vaikuttajaviestinnän lisäämisellä.
	Z04 - Toimimaton yhteistyö: Sisäinen yhteistyö. - Ympäristökasvatuksellisen osaamisen arvoa ei tunnisteta eikä sitä	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Kyllä, osittain. Lisäämällä ympäristökasvatuksen sisäistä tunnettuutta sekä henkilöstön osaamista

luonnonsuojelumyönteisyyteen. On tärkeää mahdollistaa lapsuuden luontokokemuksia, jotka ovat tärkein yksittäinen tekijä aikuisen ympäristövastuullisuuden takana. Yhtä tärkeää on lisätä ymmärrystä ekosysteemien toiminnasta, luonnon arvoista ja luonnonsuojelun merkityksestä, jotta kävijä ymmärtää kansallispuiston arvon ja käyttäytyy vastuullisesti.	hyödynnetä laaja-alaisesti. Henkilöstö ei sitoudu asiakaslähtöiseen työtapaan ja suunnitteluun. Sisäisissä prosesseissa ei sitouduta eikä pedagogista osaamista hyödynnetä.					asiakaslähtöisissä työtavoissa. Aktiivisella ja avoimella sisäisellä yhteistyöllä suunnittelussa ja toimenpiteiden toteutuksessa.
	Z04 - Toimimaton yhteistyö: Ulkoinen yhteistyö. - Ulkoisia yhteistyökumppaneita ei onnistuta sitouttamaan yhteisiin viesteihin, tavoitteisiin, toimintaan tai sen kehittämiseen. Uusia yhteistyökumppaneita ei löydetä.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Kyllä, osittain. Aktiivisella ja avoimella sidosryhmäyhteistyöllä ja esimerkillä.

Tutkimus- ja seurantamerkitys: Merkitys seurantakohteena

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Kansallispuiston herkkä ja monimuotoinen luonto sekä alueen suuret käyntimäärät suhteessa sen pinta-alaan luovat erityisen tarpeen ja mahdollisuuden seurannalle ja tutkimukselle. Kansallispuistossa tehdään säännöllistä kävijäseurantaa laskennoin ja kävijätutkimuksen keinoin sekä kestävyymden seurantaa LAC-menetelmän avulla. Kansallispuiston käyntimäärien noustessa myös lajeille aiheutuvan häiriön ja kuluneisuuden seurannan tarve sekä siihen liittyvien menetelmien kehittäminen kasvavat. Alueella on pysyviä kasvillisuuden seurantakoealoja perinnebiotoopeilla, valtakunnallisen verkoston mukaista yöperhosseurantaa, säännöllistä lintulaskentaa (laskentalinjat sekä kaakkurin ja metson populaatioseuranta), joista saa pitkäaikaista seurantatietoa lajistosta ja ympäristön muutoksista. Matalajärven veden laatua seurataan säännöllisesti SYKE:n ja Espoon kaupungin toimesta.	Y01 - Muu haitallinen tekijä tai toiminta - Riittämättömät resurssit eivät mahdollista seurantojen tekemistä sekä tutkimusyhteistyön ja -verkoston ylläpitämistä ja kehittämistä. Tämän seurauksena pitkäaikaiset seurannatkin voivat vaarantua.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Osittainen. Aktiivinen yhteistyöverkoston kehittäminen ja ylläpitäminen vapaaehtois-, tutkimus- ja viranomaistahojen kanssa.

Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Nuuskion kansallispuisto sijaitsee pääkaupunkiseudulla, noin miljoonan asukkaan välittömässä vaikutuspiirissä. Pääkaupunkiseutulaisten lähivirkistyskäyttö päiväretkeilyn ja ulkoilun muodossa on pääasiallinen kansallispuiston käyttömuoto. Tyypillinen kävijä saapuu pääkaupunkiseudulta autolla perheen tai ystävien kanssa viipyen noin 3,5 tuntia. Päämotiveja ovat luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. (lähdeviite 8)	B02 - Metsänhoito ja sen vaikutukset yleisesti (metsien ikärakenteen muuttuminen tasaikäiseksi ja -rakenteiseksi): Metsätalouskäyttö. - Aiempi metsätalouskäyttö on yksipuolistanut alueen metsiä, mutta luontainen kehitys on johtanut siihen, etteivät käyttäjät koe niitä häiritsevinä. Mikäli kansallispuiston ulkopuolisilla,	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Kyllä, osittain. Kansallispuistossa metsien luonnontilaisuus paranee edelleen ajan myötä ja ennallistamistoimin. Ajantasaiset tiedot eri kohteiden virkistyskäytöstä ja luontoarvoista sekä niistä viestiminen auttavat

Nuuksion matkailu- ja virkistyskäytön suosio perustuu monipuoliseen luontoon, hyvään saavutettavuuteen ja keskeiseen sijaintiin sekä melko kattavaan palvelurakenteeseen. Nuuksion järviylängön virkistys- ja matkailualue ei rajoitu pelkästään kansallispuistoon, vaan merkittävää matkailu- ja virkistyskäyttöä on myös puistoon rajoittuvilla Salmen, Vaakkoin, Luukkaan, Pirttimäen ja Karjakaivon ulkoilualueilla. Lisäksi kansallispuiston välittömässä läheisyydessä sijaitsee Suomen luontokeskus Haltia. Pääkaupunkiseutu on myös valtakunnan merkittävin matkailualue, jossa luontomatkailun merkitys kasvaa koko ajan.	virkistyskäyttöön varatuilla alueilla toteutetaan merkittävässä määrin hakkuita saattaisivat ne heikentää koko järviylängön alueen vetovoimaisuutta sekä ohjata käyttöä siten, ettei järviylängön muita portteja käytetä tai niiden kautta saavuta kansallispuistoon. Tämä voi kohdistaa lisää virkistyskäyttöpaineita kansallispuistoon.					ohjaamaan metsien käyttöä. Metsähallitus voi vaikuttaa kaavoista ja metsänkäyttöilmoituksista annettavien lausuntojen avulla ympäröivään maankäyttöön.
Kansallispuistoista Nuuksio on kolmanneksi suosituin käyntikohde noin 314 000 käyntikerrallaan vuonna 2021 (lähdeviite 13). Pääpaino Nuuksion käynneissä on sulan maan aikaan. Kansallispuiston huolto- ja ylläpitotyöt tehdään pitkälti yhteistyössä rikosseuraamusviraston ja Keravan avovankilan vankien kanssa. Kansallispuistossa, ulkona luonnossa, tehtävä työ on merkityksellistä vangeille. Työn mukanaan tuomat sosiaaliset vaikutukset ovat yhteiskunnallisestikin merkittäviä.	D01 - Tiet, polut ja rautatiet (ml. tunnelit ja sillat): Tieverkosto ja saavutettavuus. - Kansallispuistoon johtaa useita yksityisteitä, joiden käyttö on vilkasta ja ajoittain ruuhkaista, eikä teitä ole suunniteltu nykyisen kaltaiseen vilkkaaseen käyttöön tai kaikilta osin joukkoliikenteelle. Tämä on ongelma kansallispuiston saavutettavuudelle. Liikenne aiheuttaa myös turvallisuusriskejä, luvaton pysäköintiä ja häiriötä naapureille sekä ristiriitatilanteita käyttäjien välille.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	50-75%	Kyllä, osittain. Metsähallitus voi yhteistyön kautta vaikuttaa julkisen liikenteen ja yksityisten palveluiden (esim. yhteiskyydit, sukkulabussit ja Parkkihaukka-palvelu) kehittämiseen kansallispuistoon ja koko järviylängölle. Käytön ohjaamiseen voidaan vaikuttaa viestinnällä ja järviylängön eri toimijoiden yhteistyöllä. Kansallispuistoon voidaan luoda houkuttelevia sisään tuloreittejä julkisen liikenteen varrelta sekä lisätä jonkin verran pysäköintipaikkojen määrää ja niiden tehokasta tilankäyttöä. Yksityisteiden osakkaana Metsähallitus pystyy vaikuttamaan teiden yllä- ja kunnossapitoon.
	G01 - Urheilu-, virkistys- ja muu vapaa-ajan toiminta. Kasvava kävijäpaine. - Kasvat käyntimäärät ja sesongin pidentyminen aiheuttavat ongelmia viihtyvyyden ja kestävyys näkökulmasta. Nuuksion maine ruuhkaisena kohteena vähentää arvostusta. Reittien kestäväointi leveiksi murskeella tai kivituhkalla toisaalta parantaa saavutettavuutta ja estää käytön leviämistä sekä vilkkaimpien reittien kulumista, mutta voi myös heikentää joidenkin kävijäkokemusta.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Kyllä, osittain. Vyöhykkeillä, käytön ohjauksella, opastuksella ja valvonnalla, riittävällä palvelutarjonnalla, palvelurakenteilla ja reitistöillä.

Uudet, ennakoimattomat ja toisaalta kasvavat käyttömuodot (esim. suppailu, pyöräily, droonit) sekä järjestetyt tapahtumat voivat aiheuttaa ristiriitatilanteita sekä eri käyttäjäryhmien, että naapurien välillä. Sesonkien muuttuminen ja ilmastomuutos pidentävät lumetonta aikaa, joka pidentää aktiivikäyttösesonkia ja laajentaa aktiivikäyttöä laajemmille alueille kansallispuistossa. Muuttuva ilmasto asettaa haasteita kestävyydelle, palvelurakenteiden sijoittelulle ja huollolle, kalustolle sekä ajoitukselle.					
G05 - Muu haitallinen ihmistoiminta (esim. ilkivalta, häirintä, ml. vedenalainen): Luvaton käyttö ja ilkivalta. - Kansallispuistossa on runsaasti laittomia tuli- ja leiriytymispaikkoja. Vapaana olevat koirat aiheuttavat häiriötä muille kävijöille. Ihmisten epäasiallinen, piittaamaton ja toisia huomioimaton käytös voivat aiheuttaa ristiriitatilanteita vaikuttaen ihmisten käyttökokemukseen ja kokemukseen luonnonsuojelualueesta. Muilla kuin kansallispuiston sosiaalisen median kanavilla julkaistu materiaali voi osaltaan houkuttaa ja ohjata luvattomaan käyttöön, joka voi kasvaa nopeastikin. Pyöräilyharrastuksen kasvu on heijastunut luvattomien reittien käyttämisenä, jälkinä maastossa ja polkujen levenemisenä. - Ilkivaltaa kohdistuu jonkin verran kansallispuiston rakenteisiin. Kansallispuiston naapureille aiheutuu haittaa retkeilijöistä, jotka mm. tulevat yksityisalueiden laitureille ja tonteille ja jättävät roskansa asukkaiden jättepisteisiin.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Kyllä, osittain. Asiaan on mahdollisuus vaikuttaa osittain mm. käytön ohjauksella, retkeilyrakenteilla, opastuksella, viestinnällä ja valvonnalla.
Y01 - Muu haitallinen tekijä tai toiminta: Resurssien puute. Resurssien puute voi johtaa siihen, että palvelurakenteen määrä ja laatu eivät vastaa eri käyttäjäryhmien ja käyttömuotojen tarpeisiin. Kävijätyytyväisyys voi heiketä ja	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	50-75%	Jonkin verran/ vähäinen. Asiaan on mahdollista vaikuttaa turvaamalla resurssit muun muassa ylläpitämällä yhteistyötä ja panostamalla vaikuttajaviestintään sekä

	kohteiden ruuhkautuminen voi lisääntyä entisestään. Laadun heikkeneminen voi aiheuttaa turvallisuusriskejä, jotka voivat altistaa onnettomuuksille. Kansallispuiston huolto, ylläpito ja pienet rakennustyöt toteutetaan pitkälti vankityönä. Vankityön väheneminen tai päättyminen on suuri uhka nykyisen kaltaiselle ylläpidolle. Vastaavan työn tekeminen omalla henkilökunnalla tai ostopalveluna on suhteessa kalliimpaa. Mikäli kansallispuisto laajenisi ja toisi mukanaan uusia retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeitä, eivät huolto- ja ylläpitoresurssit riitä, vaan vaatisivat pysyvän rahoituksen tason korotusta.					hankkimalla ulkopuolista rahoitusta, esimerkiksi hankkeilla tai muilla rahoitusvaihtoehdoilla ja vapaaehtoisuuteen perustuvilla keinoilla.
	Z02 - Heikosti kehittynyt palvelutarjonta: Riittämätön palvelutarjonta. Riittämättömät reitit ja rakenteet, esimerkiksi liian pieni tulipaikkojen, keittokatosten ja leiriytymispaikkojen määrä. - Riittämätön palvelutarjonta voi ohjata käyttäjiä alueille, jonne käyttöä ei haluta ja laitton toiminta, esimerkiksi laittomien tulien tekeminen lisääntyy. Jos palvelutarjonta ja reitit eivät ole riittäviä eivätkä oikein sijoitettuja, alkavat käyttäjät ohjautua muille alueille ja rakennetun infran ulkopuolelle. Esteettömän liikkumisen tai eri käyttäjäryhmät huomioivan infran riittämättömyys tai puutteellisuus voi heikentää kansallispuiston vetovoimaisuutta ja kestävyyttä sekä lajien ja luontotyyppien tilaa.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	50-75%	Kyllä, osittain. Asiaan on mahdollista vaikuttaa palvelutarjonnan laadun ja määrän kehittämisellä nykyiset ja tulevat vaatimukset huomioiden sekä asiakaslähtöisyyteen ja -ymmärrykseen panostamalla.
Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Matkailun yritystoiminta						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Pääkaupunkiseutu on valtakunnan merkittävin luontomatkailualue, jossa luontomatkailun merkitys kasvaa koko ajan sekä kotimaisten että kansainvälisten	Alueen vetovoimaisuuden heikkeneminen	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25-50%	Kyllä osittain, mm. kansallispuiston hoidolla ja palveluvarustuksella.

matkailijoiden keskuudessa. Luontokohteet ovat tällä hetkellä maailman laajuisesti houkuttelevia. Alueen kävijöistä on kävijätutkimuksen mukaan ollut ulkomaalaisia noin 10 %. Kansallispuistossa toimivia yrittäjiä on 39. Nuuksiossa ja sen lähiympäristössä on monipuolisesti luontomatkailuyrittäjien tarjoamia palveluita, jotka tarjoavat erilaisia vaihtoehtoja luonnosta nauttimiseen. Ohjelmapalveluita on esimerkiksi maasto-opastuksista metsäiseen viininmaisteluun, SUP-lautailuun, nokipannukahveihin ja Tentsile-majoittumiseen. Suomen luontokeskus Haltia on Nuuksion ja koko luontopääkaupungin helmi. Modernissa vierailukeskuksessa asiakas voi vierailla laadukkaissa luontonäyttelyissä, osallistua tapahtumiin sekä opastuksiin, vuokrata retkeilyvälineitä, ruokailla sekä saada ajantasaista retkeilyneuvontaa. Alueen vetovoimaa lisää sen rinnakkaiselo urbaanin asutuksen ja kulttuuritarjonnan kanssa. Saman päivän aikana on mahdollista samoilla luonnossa, vierailla laadukkaassa luontokeskus Haltiassa sekä nauttia pääkaupunkiseudun kulttuuritarjonnasta. Pääkaupunkiseutu tarjoaa ainutlaatuisen yhdistelmän luontoelämyksiä ja muita kokemuksia. Nuuksion järviylänkö on olennainen osa maailman luontopääkaupunkivisiota. Nuuksion järviylänkö tarjoaa monelle mahdollisuuden nauttia luonnosta, edes lyhyen luontopiipahduksen verran. Matkailullisesti koko Nuuksion järviylängöllä on nykyistä suurempi potentiaali. Pullonkauloina ovat majoituskapasiteetin puute kansallispuiston läheisyydessä, heikko saavutettavuus julkisilla liikennevälineillä sekä matkailua tukevan infran rajallinen kapasiteetti. Nuuksion järviylänkö tarjoaa monelle mahdollisuuden nauttia luonnosta edes lyhyen luontopiipahduksen verran. Kansallispuiston vaikutukset paikallistalouteen ovat merkittävät.	Liikenneratkaisut ja saavutettavuus. - Heikkolaatuinen ja kasvaviin liikennemääriin vastaamaton tieverkosto aiheuttaa Nuuksion järviylängöllä haasteita. Kansallispuiston suosittuihin käyntikohteisiin johtavien yksityisteiden (erityisesti Haukkalammentie, Kattilantie ja Vanha Myllytie) huono kunto ja soveltumattomuus kasvaviin liikennemääriin. Pysäköintialueiden riittämättömyys sesonkiaikoina tuo epävarmuutta yritysten sujuvaan toimintaan asiakasryhmien kanssa. - Sujuvan ja nopean julkisen liikenteen puute on esteenä kestävän luontomatkailun kehittymiselle. Suorien yhteyksien puuttuminen Helsingin keskustasta ja Helsinki-Vantaan lentokentältä Nuuksion järviylängölle vaikeuttaa erityisesti yksittäisten matkailijoiden saapumista alueelle.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	50-75%	Kyllä osittain. Yhteistyön tiivistämisellä HSL:n ja kuntien kanssa, kansallispuiston pysäköintiratkaisujen kehittämisellä.
	Matkailun yleiseen kehittymiseen vaikuttavat taloudelliset suhdanteet sekä kotimaiset ja globaalit matkailutrendit. - Tällä hetkellä tulevaisuuden trendejä ovat digitaalisuus & teknologia, kestävä matkailu sekä luonto- ja outdoors-matkailu. Matkailijamäärät ja -profiilit tulevat kasvamaan ja monipuolistumaan. Liikkuminen muuttuu ja liikenneinnovaatioiden odotetaan tuovan ratkaisuja matkaketjuihin sekä saavutettavuuteen. Koronapandemian vaikutuksesta ulkomaiset matkailijamäärät romahtivat, mutta kotimaan matkailun ja lähivirkistyksen odotetaan kasvavan, varsinkin suurten kaupunkien läheisyydessä. Ennusteiden mukaan matkailu Euroopasta elpyy koronaa edeltävälle tasolle aiemmin kuin Aasiasta (lähdeviite Visit Finland). Matkailupalveluita tuottavien yritysten täytyykin ottaa huomioon uudet kohderyhmät kuten lähivirkistäytyjät välineiden vuokrauksessa sekä	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25-50%	Kyllä, osittain. Luonto- ja outdoors-matkailun kehittäminen pääkaupunkiseudulla yhteistyössä matkailun kehittäjäorganisaatioiden ja muiden matkailutoimijoiden kanssa parantaa yritysten mahdollisuuksia selvitä muuttuneessa tilanteessa ja vastata toimintaympäristön haasteisiin. Uusien kohderyhmien tarpeisiin voidaan vastata kehittämällä uusia tuotteita, matkapaketteja ja sähköisiä myynti- ja markkinointikanavia.

kahvila- ja ravintolapalvelujen käytössä sekä muokata palvelutarjontaan yksittäiselle matkailijalle ja pienryhmille soveltuvaksi.					
Matkailuyrittäjien heikko ja kysyntään vastaamaton palvelutarjonta. - Heikko ja kysyntään vastaamaton palvelutarjonta voi aiheuttaa koko alueelle maineen menetystä. Huono maine voi vaikuttaa yritysten liiketoimintaan ja menestymiseen alueella. Heikko ja kysyntään vastaamaton palvelutarjonta voi johtua toimintakentän ja kysynnän äkillisestä muutoksesta, johon olemassa olevat yritykset eivät pysty vastaamaan eikä uusia yrityksiä tule alueelle.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	50-75%	Jonkin verran / Vähäinen.
Metsähallituksen ja kaupunkien reitit, taukopaikat ja muut retkeilyrakenteet Nuuksion järviylängöllä. - Nuuksion järviylängöllä olevien reittien, taukopaikkojen ja muiden retkeilyrakenteiden puute, huonokuntoisuus tai yrittäjien tarpeisiin sopimattomuus heikentävät edellytyksiä kestävä liiketoiminnan harjoittamiselle. Luontomatkailuyritysten vuokrakäytössä olevien rakennusten (Kattila, Haukkalampi, Valklampi, Tikankolo ja Oravankolo) kunto heikkenee. Huonokuntoiset rakennukset vaikeuttavat liiketoimintaa.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25-50%	Kyllä osittain. Retkeilyrakenteiden ja rakennusten kunnostamisella, parantamisella sekä ylläpidolla, yrittäjien tarpeet huomioiden. Sopimustoiminnalla, sidosryhmäyhteistyöllä ja riittävillä resursseilla.
Sosiaalinen kestävyys. - Kansallispuiston kasvavat käyntimäärät, kokemattomat luonnossa liikkujat, alueen ruuhkautuminen, monipuolistuvat käyttömuodot ja paikallisasukkaiden kokemat häiriöt (muun muassa pihapiirien ja laitureiden käyttö sekä yksityisyyden häirintä) aiheuttavat ristiriitatilanteita, jotka ovat uhka kestäville matkailulle ja yritystoiminnalle. - Kasvatavat käyntimäärät tuovat	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Kyllä osittain. Käytönohjauksella, monikanavaisella ympäristökasvatuksella sekä riittävällä resurssoinnilla. Tapahtumasopimuksilla ja -luvilla.

	mukanaan lieveilmiöitä, esimerkiksi vastuutonta käyttäytymistä, sääntöjen rikkomista ja häiriökäytöstä, joka voi haitata myös yrittäjien toimintaa. Nuuksion maine ruuhkaisena paikkana vähentää alueen kysyntää.					
	Toimimaton yritysysteistyö. - Sopimuksettomat ja kestävä luontomatkailun periaatteisiin sitoutumattomat yritykset voivat vaarantaa kestävä luontomatkailun toteutumisen ja heikentää yhteistyötä Metsähallituksen ja yrittäjien välillä.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Kyllä osittain. Metsähallitus ja sen sidosryhmät voivat vaikuttaa yhteistyön toimivuuteen ohjeistuksella, koulutuksilla, valvonnalla, luvilla, sopimuksilla sekä kannustamalla yritysverkostoa aktiiviseen toimintaan. Riittävien resurssien ohjaaminen yhteistyön ylläpitoon ja kehittämiseen on tärkeää.
	Valtatiet ja lentoliikenne. - Turun moottoritie, Vihdintie ja Nuuksion järviylängön ylittävä lentoliikenne aiheuttavat meluhaittoja osaan alueista, etenkin Veikkolan suunnalla. Hiljaisten alueiden ja niillä olevien retkeilypalvelujen (esimerkiksi taukopaikat ja reitit) puute vaikeuttaa yritysten luonnonläheisten ohjelmapalvelujen toteuttamista. Lisääntyvä liikenne teillä ja ilmassa voi heikentää kävijöiden luontokokemusta Nuuksion järviylängöllä.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25-50%	Jonkin verran /vähäinen. Ulkopuolisista hankkeista annettavien lausuntojen, kansallispuiston vyöhykkeiden ja palvelurakenteiden sijoittamisen kautta.

Yhteenveto						
Nuuksion kansallispuiston keskeiset arvot ovat luontoarvot eli luontodirektiivin luontotyytit (17 kpl) ja lajit (19 lajia), lintudirektiivin lajit (52 lajia), uhanalaiset eläin- ja kasvilajit (165 lajia), virkistyskäyttö ja luontomatkailu, ympäristökasvatus sekä tutkimus- ja seurantamerkitys. Arvoihin kohdistuvat uhkat liittyvät mm. luonnonhoidon riittävään tasoon, vieraslajeihin, riittävään ja ajantasaiseen tietopohjaan, kansallispuiston käyntimäärien nousuun ja siitä seuraaviin ekologisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin (mm. kulumisen ja häiriötekijöiden lisääntyminen), ympäröivän maankäytön ja sen lisääntymisen aiheuttamiin vaikutuksiin, riittämättömiin resursseihin, palveluihin ja yhteistyön toimivuuteen. Nuuksion kansallispuistossa on suuri tarve erilaisten toimintojen yhteensovittamiselle suunnittelun, käytön ohjauksen, palvelujen, yhteistyön ja ympäristökasvatuksen keinoin, jotta turvataan erityisesti luontoarvojen, mutta myös muiden arvojen säilyminen. Nuuksion kansallispuiston monimuotoisissa ja pienipiirteisessä luonnossa - metsissä, soilla, kallioilla ja perinnebiotoopeilla - elää monipuolinen eliölajisto sekä lukuisia luonto- ja lintudirektiivin sekä uhanalaiseksi luokiteltuja lajeja (165 lajia, joista noin 30% on lintuja). Nuuksion järviylängöllä on myös runsaasti vedenjakajaseudun pienvesiä ja puroja. Matalajärvi on tärkeä lintuvesialue erityisesti muutonaikaisena levähdysalueena, mutta myös muun lajiston osalta. Ennallistamis- ja luonnonhoitotoimilla sekä lajistoon kohdistuvilla suojelutoimilla on luonnon tilaa onnistuttu parantamaan ja vieraslajien aiheuttamaa haittaa vähentämään. Luontotyyppien ja lajiston säilymistä uhkaa hyvin voimakkaasti lisääntynyt ja laajentunut virkistyskäyttö ja siitä johtuva kulumisen ja häiriö. Lisäksi maankäytön muutokset kansallispuistoa ympäröivillä alueilla voivat heikentää alueen ekologisia yhteyksiä ja kytkeytyneisyyttä sekä vaikuttaa lajien ja luontotyyppien tilaan. Kansallispuiston laajat metsät ja suot toimivat ilmaston hiilidioksidipitoisuuden nousua hidastavana hiilinieluna ja -varastona, mutta tarjoavat						

pääkaupunkiseudulle ekosysteemipalveluina myös hapekasta ilmaa hengitettäväksi sekä säilyttävät luonnon monimuotoisuutta.

Kansallispuiston virkistyskäyttö on moninkertaistunut 15 vuodessa. Nuuksio on yksi suosituimpia kansallispuistoja maassamme ja käyntimäärät ovat nousseet ollen v. 314 000 käyntiä vuonna 2021. Kävijöiden saama virkistysyöty on suurta ja samalla siihen liittyvillä terveysvaikutuksilla on positiivinen merkitys. Kansallispuiston luontomatkailun yritystoiminta on laajaa (39 sopimusyrittäjää). Matkailun yritystoiminnan ja virkistyskäytön kestävä kehittäminen suurimpana uhkana on riittämätön infrastruktuuri ja ajoittainen ruuhkaisuus suosituimmilla alueilla. Alueen holtiton käyttö ja toisaalta alueen käyttöä koskevat rajoitukset voivat muodostaa uhan kansallispuiston kestävä kehitykselle. Alueen holtittomalla käytöllä ja valvonnan puutteella voi olla vaikutuksia myös alueen yritystoimintaan ja virkistyskäyttöön. Erilaiset maanomistussuhteet voivat olla esteenä koko Nuuksion järviylängön systemaattiselle kehittämiselle. Kasvaneella käytöllä on myös kääntöpuoli ja sen aiheuttamia haittoja pyritään keskittämään suppealle alueelle. Erilaisin virkistyskäytön rakenteiden ja opastuksen keinoin vähennetään ja ennaltaehkäistään haittojen syntyä.

Kansallispuistolla on suuri merkitys ympäristökasvatuksessa. Pääkaupunkiseudulla on Suomen tihein varhaiskasvatus- ja perusopetusyksiköiden verkosto. Nuuksion kansallispuisto on tärkeä oppimisympäristö, jossa kävijöille muodostuu käsitys luonnontilaisista metsistä ja soista sekä rakentamattomista rannoista ja niihin liittyvistä luonnon arvoista. Suomen luontokeskus Haltialla on merkittävä rooli pääkaupunkiseudulla luontosuhteen vahvistamisessa ja ympäristötietoisuuden edistämisessä.

Ympäristökasvatus on keskeinen viestinnällinen luonnonsuojelukeino, jolla ohjataan vastuulliseen luonnossa liikkumiseen ja luonnonsuojelumuotoisuuteen. Tärkeää on lisätä ymmärrystä luonnon arvoista ja luonnonsuojelun merkityksestä, jotta kävijä ymmärtää kansallispuiston arvon ja käyttäytyy vastuullisesti. Suomen luontokeskus Haltiassa opastetaan ryhmissä vuosittain noin 12500 henkilöä, joista koululaisia on noin 7500. Lisäksi opastetaan noin 4500 lasta maastossa vuosittain. Luontokoulussa käy vuosittain noin 1900 koululaista. Eri yrittäjien tarjoamat palvelut täydentävät opetusta. Nuorten Junior ranger -toiminta on oleellinen osa pitkäjänteistä ympäristökasvatusta paikallisille nuorille.

Kansallispuistossa tehdään säännöllistä kävijäseurantaa laskennoin ja kävijätutkimuksen keinoin. Lähellä pääkaupunkiseudun oppilaitoksia, yliopistoa ja tutkimuslaitoksia se tarjoaa puitteet monenlaisille tutkimus- ja seurantamahdollisuuksille. Kansallispuistossa tehdään veden laatuun, luonnonhoitoon ja lajeihin liittyviä seurantoja (mm. linnut, yöperhoset) Metsähallituksen, tutkimuslaitosten, kaupunkien ja vapaaehtoisten toimesta.

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Päämäärät ja tavoitteet

Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomakkeella kuvataan myös tunnistetut kehittämiskohteet sekä näihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.
---------------	---

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Luonnon monimuotoisuus kansallispuistossa lisääntyy. Luontotyyppien ja lajien tilaa ja suojelun tasoa parannetaan.	Haitallisten vieraskasvilajien hävittäminen.	Vieraskasvilajien poistaminen.
	Häiriöille herkkien ja kulutukselle alttiiden lajien kannat säilyvät elinvoimaisina ja elinympäristöt rauhallisina.	Tarpeettomien tai väärässä paikassa kulkevien teiden ja polkujen luonnonmukaistaminen.
		Häiriöherkkien lajien turvaaminen syrjä- ja rajoitusvyöhykkeiden liikkumisrajoituksilla.
	Jalojen lehtipuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen tila ja jalopuilla elävän lajiston elinolot paranevat.	Jalopuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen hoito ja taimien istutus.
	Kulutukselle herkkien Natura-luontotyyppien, kuten silikaattikallioiden, kalliojyrkänteiden, rinnelehtojen, lehtojen, soiden ja runsaslahopuustoisten boreaalisten luonnonmetsien, tila ja edustavuus sekä lajiston tila paranevat. Käyttöä ei ohjata kulutukselle herkille alueille.	Virkistyskäytön ja tapahtumien ohjaaminen ja lupaehtojen asettaminen luonnon kulumisen minimoimiseksi.
	Lehtojen ja rinnelehtojen luontotyyppien tila ja edustavuus sekä lajiston elinolot paranevat.	Lehtojen ja lehtolajiston elinympäristön hoito.
	Luonnonmetsien luontotyyppien ja lajiston tila paranee ja pinta-ala lisääntyy.	Metsien ennallistaminen kulottamalla.
		Metsien ennallistaminen puustorakenteen monipuolistamiseksi.
	Matalajärven luonnon monimuotoisuus paranee. Matalajärvi säilyy merkittävänä lintuvetenä.	Tehdään Matalajärven hoitotarveselvitys ja selvityksen perusteella toimenpidesuunnitelma.
		Matalajärven vieraspetojen (minkki ja supikoira) poisto.
		Matalajärven ympärivuotinen liikkumisrajoitus.
		Matalajärven ulkopuolella tapahtuviin maankäytön muutoksiin vaikuttaminen edunvalvonnalla.
	Perinnebiotooppien luontotyyppien tila ja edustavuus paranevat ja pinta-ala lisääntyy. Perinnebiotooppien verkoston kytkeytyvyys	Avointen perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito.

	mahdollistaa lajien siirtymisen ja leviämisen kohteelta toiselle. Lajiston elinolot ja tila paranevat.	Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito.
	Soiden luontotyyppien ja lajiston tila ja edustavuus paranevat.	Soiden luonnontilan palautus ennallistamalla.
	Uhanalaisten ja luonto- ja lintudirektiivien lajien esiintymien tila säilyy nykyisellään tai paranee.	Kaakkurien ja petolintujen tekopesien rakentaminen.
		Lajien siirtoistutukset erityistapauksissa.
	Virta- ja pienvesien luontotyyppien ja lajiston tila paranevat.	Purojen ja lähteiden kunnostaminen.
Kansallispuiston virkistyskäyttö ja luontomatkailu on kestävä. Kansallispuisto ja Nuuksion järviylänkö mahdollistavat luontoarvot säilyttäen eri kävijäryhmille laadukkaat puitteet terveyttä ja hyvinvointia edistävälle virkistyskäytölle ja luontomatkailulle. Kansallispuiston asiakaspalvelua ja viestintää kehitetään asiakaslähtöisesti niin, että sen avulla kävijöiden luontosuhde vahvistuu.	Kansallispuisto on helposti saavutettavissa.	Pysäköintialueiden laajentaminen ja rakentaminen.
		Pysäköintiin liittyvien digitaalisten palvelujen kehittäminen.
		Liikennesuunnittelu, joukkoliikenteen ja palvelujen kehittäminen.
		Yksityisteihin liittyvät toimenpiteet.
	Kansallispuistossa toimitaan yhteistyössä kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Luontomatkailuyrityksillä on kestävän luontomatkailun sopimus Metsähallituksen kanssa ja ne toimivat kestävän matkailun periaatteiden mukaisesti tukien kansallispuiston suojelutavoitteita, luontoarvojen säilymistä ja luonto-opastusta. Yhteistyön tavoitteita ovat myös asiakkaiden hyvä palvelu, aktiivinen ja kaikkia osapuolia hyödyttävä vuorovaikutus, laadukas ja yhdenmukainen viestintä ja markkinointi. Parannetaan kumppanien mahdollisuuksia kehittää turvallista ja kestävä luontomatkailua.	Luontomatkailusuunnitelman laatiminen.
		Luontomatkailun tuotekehityksen tukeminen.
		Valtakunnallisten luontomatkailun yhteistyösopimusten päivitys ja ylläpito.
		Luontomatkailun vuokrakäytössä olevien rakennusten ylläpito.
	Muut käyttäjät, paikallisasukkaat, herkäät alueet ja ajankohdat sekä kumuloituvat vaikutukset huomioidaan käytön ohjauksessa ja järjestettävissä tapahtumissa.	Tapahtumaluvat
	Palvelurakenteiden laatu ja määrä ovat oikein mitoitettuja, suunnattuja ja sijoitettuja eri kohderyhmät ja luontoarvot huomioiden.	Asiakaslähtöinen reittien, palveluinfran ja opastusviestinnän kehittäminen.
		Matalajärven uuden esteettömän ja Klassarinkierroksen luontotornin rakentaminen.
		Uusien kävelyreittien teko.
		Uusien pyöräreittien teko.
		Uusien ratsastusreittien teko.
		Uusien tuli- ja leiripaikkojen teko.
		Palveluvarustuksen kunnostus, ylläpito ja huolto.

		Palveluvarustuksen purkaminen.
	Virkistys- ja luontomatkailukäyttö ohjautuu valtaosin sille tarkoitetuille reiteille, alueille ja vyöhykkeille käyntimäärien kasvusta huolimatta,	Virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyys seuranta LAC mittariston avulla.
		Kävijälaskenta ja kävijätutkimukset.
		Rajojen ja rajoitusalueiden merkitseminen maastoon puuttuvilta osin sekä paremmat maasto-opasteet.
		Kansallispuiston portit, käytön vyöhykkeet ja rajoitusalueet.
		Järjestyssäännön päivitys.
	Yhteistyö ja toiminta paikallisasukkaiden kanssa on säännöllistä, jatkuvaa ja yhteensovittaa erilaisia käyttömuotoja.	Sidosryhmäyhteistyö paikallisten toimijoiden ja asukkaiden kanssa.
Ympäristökasvatus vahvistaa luontosuhdetta sekä lisää ymmärrystä luonnon arvoista ja niiden suojelutarpeesta. Se edistää kansallispuiston kestävästä käytöstä ja vastuullista luonnossa liikkumista.	Kansallispuisto on merkittävä oppimisympäristö varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ja auttaa rakentamaan ymmärrystä luontoarvoista, luonnonsuojelusta, luonnon monimuotoisuudesta sekä kestävästä ja vastuullisesta retkeilystä. Kansallispuisto oppimisympäristönä. Koulujen ja oppilaitosten tarpeet huomioidaan käyttäjälähtöisemmin myös kansallispuiston palveluissa, jotta mahdollistetaan kansallispuiston aktiivinen opetuskäyttö. Haltian varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle tarkoitettuja palveluita kehitetään edelleen ja säilytetään niiden pedagogisesti korkea taso. Kasvavaa kysyntää tuetaan riittävällä resurssoinnilla ympäristökasvatukseen. Palveluiden sisällöt sidotaan vielä vahvemmin Nuuksion kansallispuiston luonnon arvoihin ja luonnonsuojelun merkittävyyteen.	Haltian varhaiskasvatus- ja koulupalvelut.
		Toimintamallit ja materiaalit koulujen tueksi sekä Kattilanniityn retkialueen kehittäminen.
		Varhaiskasvatus- ja kouluryhmien palvelut maastossa.
	Luontoarvojen ymmärtäminen. Nuuksion kansallispuiston kävijä ymmärtää suojelualueen luonnon arvoja ja suhtautuu myönteisesti luonnonsuojeluun. Kansallispuisto ei näyttyädy vain toimintaympäristönä vaan ymmärretään myös luonnonsuojelualueena, jossa on arvokkaita luontotyyppisiä ja uhanlaisia lajeja. Opastusviestintä on tavoitteellista ja innostavaa ja perustuu kansallispuiston opastusviestintäsuunnitelmaan. Kävijöiden käyttäytymistä ymmärretään paremmin ja opastuksen eri keinot (digitaaliset ratkaisut, maasto-opasteet, näyttelyt ja opastukset) on valittu sen pohjalta kohderyhmittäin. Kytetään Haltia ja kansallispuiston opastusviestintä tiiviimmin toisiinsa.	Näyttelymäiset opastusrakennelmat ja luontopolut.
		Näyttelyn laatiminen/päivitys.
		Henkilöstön ja luontomatkailuyrittäjien koulutukset.
		Opastusviestintäsuunnitelma.
		Tapahtuman järjestäjän ohje.
		Vapaaehtoistyön toimintamalli ja Junior ranger -toiminta.

	Vahvistetaan kävijöiden luontosuhdetta. Haltian missiona säilyy kävijöiden luontosuhteen vahvistaminen. Lapsiperheet nähdään omana kohderyhmänä ja suunnitellaan käyttäjälähtöisiä luontosuhteen rakentumista ja vahvistumista tukevia palveluita tälle kohderyhmälle. Huomioidaan yhdenvertaiset mahdollisuudet luontosuhteen vahvistamiseen paremmin.	Esteettömien ja yhdenvertaisten palvelujen kehittäminen.
		Haltian toiminnan kehittäminen ja ylläpito.
		Lapsiperheiden palvelut.
		Yhteistyö ja viestintä.
		Terveysvaikutuksista viestiminen.
	Vahvistetaan luonnossa liikkumisen taitoja. Kansallispuiston palvelut ja rakenteet maastossa vastaavat paremmin erilaisten kävijöiden heikkoihin erätaitoihin: retkeily- ja ulkoiluharrastusten lisääntyessä kasvaa myös sellaisten kansallispuistossa kävijöiden (retkeilyn aloittelijat, maahanmuuttajat ja ulkomaiset matkailijat) määrä, joilla erätaidot eivät ole hyvin hallussa. Kävijöiden retkeilytaidot (retken suunnittelu, suunnistus, tulenteko, roskaton retkeily) vahvistuvat. Aloitteleville retkeilijöille on tarjolla kursseja ja tapahtumia taitojen vahvistamiseksi.	Aloittavien retkeilijöiden huomioiminen.
		Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut).
		Viestintä, koulutus ja ohjeistus.
	Vastuullinen luonnossa liikkuminen ja käyttö. Kansallispuistossa liikutaan ja järjestetään toimintaa vastuullisesti ja kansallispuiston sääntöjä noudattaen ja luontoarvot huomioiden. Kansallispuiston käyttäjät ja luontomatkailuyritykset tuntevat järjestyssäännön ja noudattavat sitä sekä suhtautuvat sääntöihin kunnioittavasti. Laittomien tulipaikkojen määrä vähenee. Kansallispuistossa ei ole avotulia ruohikko- ja metsäpalovaroituksen aikaan. Kansallispuistossa leiriydytään vain sallituilla paikoilla. Koirat pidetään kytkettyinä. Kävijät retkeilevät roskattomasti tai huolehtivat roskansa kierrätykseen. Tapahtumista ilmoittautuminen tehdään ennakoiden ja tarvittavat luvat myönnetään hyvissä ajoin.	Digitaalisuuden kehittäminen.
		Joukkoliikenteen edistäminen.
		Koulutus.
		Retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestäjän ohje sekä viestintä.
		Valvonta (mm. erävalvonta)
Kansallispuisto on esimerkki luonnonsuojelualueesta, jossa tehdään monialaista tutkimusta ja seurantoja luontoarvoista, virkistyskäytöstä ja terveysvaikutuksista oppilaitosten, tutkimuslaitosten, järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa yhteistyössä.	Kansallispuisto on kiinnostava kohde tutkimus- ja opinnäytetöille.	
	Kansallispuistossa ylläpidetään ja laajennetaan olemassa olevaa seurantaverkostoa ja koealoja.	Jatketaan kasvillisuusseurantoja ja tuetaan tutkimus- ja vapaaehtoistyöhön nojautuvia seurantoja.
		Virkistyskäytön vaikutusten seuranta: kasvillisuuden kuluminen.
	Lajistosta on kattavat ja ajantasaiset tiedot tietojärjestelmissä.	Tehdään lajistokartoitukset priorisoidusti eri eliöryhmissä.

	Lisääntyvän virkistys- ja luontomatkailukäytön vaikutusten arviointia ja seuranta sekä kävijävirtojen mallinnusta kehitetään. Otetaan uusia menetelmiä käyttöön.	Osallistutaan häiriötekijöiden seurantamenetelmän kehittämiseen hankkeessa.
		Virkistyskäytön vaikutusten seuranta: tulentekopaikat ja leiriytyminen.
	Luonnonhoidon vaikuttavuuden seuranta	Seurataan hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta.
	Maaluontotyypeistä ja sisävesityypeistä on kattava ja ajantasainen tieto tietojärjestelmissä.	Inventoimattomien maa-alueiden inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.
		Inventoimattomien järvien ja pienvesien inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.
	Tiivistetään tutkimukseen ja seurantaan liittyvien toimijoiden välistä yhteistyötä Metsähallituksen kanssa.	Yhteistyötapaamiset tutkimukseen ja seurantaan liittyvien tahojen kanssa.
	Uhanalaisten lajien ja luonto- ja lintudirektiivin lajien tila tunnetaan.	Uhanalaisten ja luonto- ja lintudirektiivin lajien seuranta määrävälein.
Kehittämiskohteet (enintään 6 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Kansallispuiston ja järviylängön ekologisen kokonaisuuden ja yhteyksien turvaaminen.	Kansallispuistoon ja järviylängön ulkoilualueille säilyy toimivat ja riittävän leveät viheryhteydet ja -vyöhykkeet ympäröivän alueen maankäytön muuttuessa.	Kansallispuiston laajentaminen.
		Suojeluohjelmien toteuttaminen.
		Kansallispuistoon hankittujen alueiden liittäminen suojelualuekiinteistöön.
		Kaava- ja muiden maankäyttöhankkeiden sidosryhmäyhteistyö ja lausunnot.
Koko Nuuksion järviylängö on luontopääkaupungin merkittävin virkistys-, ympäristökasvatus- ja luontomatkailukohde.	Järviylängön joukkoliikenteeseen ja liikkumiseen liittyvien yhteyksien, palvelujen ja alustojen kehittäminen.	Yhteistyö ja vaikuttaminen Nuuksion julkisen liikenteen parantamiseksi.
	Järviylängön virkistyskäyttöä ja luontomatkailua, palveluita, reitistöjä, portteja (Brobacka, Luukkaa, Oittaa, Pirttimäki, Salmi, Tervalampi ja Veikkola, kansallispuisto ja Haltia), tapahtumia, viestintää ja markkinointia kehitetään kokonaisuutena yhdessä eri toimijoiden kanssa eri kohderyhmät ja alueiden erityispiirteet huomioiden.	Järviylängön palvelujen ja yhteistyön kehittäminen.
		Matkailun uusien tuotteiden ja palvelujen sekä infrastruktuurin kehittäminen.
		Pyörämatkailun kehittäminen.
		Ympärivuotisuuden kehittäminen.

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus		
Yleismääräys:	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	45 000
Haltian lähiympäristön retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Päiväretkeily, ympäristökasvatus, luontomatkailun ohjelmapalvelut, nähtävyyshohde.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	236,35
	Vyöhyke on uusi ja sille sijoitetaan kansallispuiston uudet retkeily- ja pyöräreitit (eripituiset ympyrä- ja yhdysreitit tulipaikkoihin). Palvelut tukeutuvat ja liittyvät vyöhykkeeseen rajoittuviin kaupunkien alueisiin ja edellyttävät myös niiden kehittämistä, jotta kaikki käyttöpaine ei kohdistu kansallispuistoon. Vyöhykkeen avulla tuetaan luontokeskus Haltian toimimista järviylängön ja kansallispuiston porttina sekä ohjataan kävijäpainetta pois Haukkalammen alueelta. Haltiasta on yhteystarve myös Nuuksion Pitkäjärven poikki kansallispuistoon. Mikäli käyttö leviää vyöhykkeellä selkeästi polkujen ulkopuolelle, voidaan alueelle tehdä rajoitusvyöhyke (n. 45 ha), jolla kulkeminen rajoitetaan Käkilammen - Pikku Orajärven - Orajärven - Karjakaivon alueella merkitylle reitille lajiston ja luontotyyppien suojelemiseksi. Asia tarkastellaan erikseen HKS välitarkastuksen yhteydessä. Vyöhykkeellä tehdään tehostetusti kulumisen seuranta kasvillisuuskoealojen avulla.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	230 000
Kattila-Haukkalampi-Siikajärvi-Veikkola	Päiväretkeily ja telttailu, luontomatkailun ohjelmapalvelut, nähtävyyshohde.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	1 338,55
	Kansallispuiston vilkkaimpien käyntikohteiden vyöhyke, jolla tehdään uusia sekä ylläpidetään olemassa olevia ympyrä- ja yhdysreittejä, tulipaikkoja, muita palvelurakenteita ja Haukkalammella asiakaspalvelua. Kattilan aluetta kehitetään uusien ympyräreittien avulla. Olemassa olevien leiriytymis- ja tulipaikkojen käytettävyyttä ja kapasiteettia lisätään sekä rajataan alueet maastoon. Vyöhykkeellä olevat ja kehitettävät kansallispuiston portit ovat Haukkalampi, Kattila, Veikkola ja Siikajärvi. Vyöhykkeellä sijaitsevat kansallispuiston ylläpidettävät laitumet ja perinnebiotoopit sekä muita luonnonltaan ja lajistoltaan arvokkaita kohteita kuten Myllypuron purolaakso.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	5 000
Salmen-Velskolan retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Päiväretkeily.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	13,49
	Kansallispuiston Velskolan alueen yleisökäytössä olevaa Vääräjärven tuli- ja leiriytymispaikkaa pidetään toistaiseksi yllä, mutta alueelle ei ohjata enempää käyttöä tai tehdä uusia reittejä alueen lajiston, läheisten yksityismaiden, haastavien tieolosuhteiden sekä pysäköintiongelmien takia. Tarvittaessa tulipaikan käyttö voidaan rajoittaa pesimäajan ulkopuolelle ja vyöhyke muuttua syrjävyöhykkeeksi lajistollisista syistä. Velskolan alueen kehittämisessä ja virkistyskäyttöyhteyksissä tulee huomioida Kaitalammen ja Luukin läheisyys ja palvelut. Vääräjärven pohjoispuolella oleva paloalue jyrkänteineen (noin 6 ha) voidaan tarvittaessa muuttaa rajoitusvyöhykkeeksi ajalla 1.2-30.11. lajiston ja paloalueen häiriöttömän kehityksen turvaamiseksi. Tarvetta tarkastellaan erikseen hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastuksessa.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	20 000
	Päiväretkeily ja telttailu, luontomatkailun ohjelmapalvelut, ratsastus.		

Tervalammen retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	413,38
	Kansallispuiston vilkas käyntikohde, jolla sijaitsevat luontomatkailukäytössä oleva Valklammen kämppä, vuokrakäytössä olevat Tikankolon ja Oravankolon kämpät, Klassarinpolku ja Saarilammen tulipaikka. Klassarinpolun varteen tehdään uusi näkölava sekä Saarilammen tulipaikkaa kehitetään esteettömyyden ja kapasiteetin lisäämisellä. Kansallispuiston ratsastusreitit keskittyvät tälle vyöhykkeelle. Ruuhilammen eteläosaa voidaan kehittää piknik-tyyppisenä levähdyspaikkana.		
	Tervalampea kehitetään kansallispuiston porttina. Tämä edellyttää toimivaa yhteyttä Klassarinpolulle ja siitä edelleen Kattilaan ja Haukkalammelle sekä kansallispuiston ulkopuolella olevia palveluita, kuten yhdys- ja ympyräreittejä, pysäköintialuetta sekä sujuvaa julkista liikennettä. Yhteysreitti tarkastellaan ja suunnitellaan, kun ympäröivän alueen maankäytön ratkaisut tarkentuvat.		
Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)		2 001,77	36,3
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.
--------	--

Yleismääräys:	Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	1 000
Bånbergetin aarnialueen syrjävyöhyke	Syrjävyöhyke säilytetään mahdollisimman rauhallisena, luonnontilaisena ja erämaisena.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	47,46
	Vyöhykkeelle ei rakenneta uutta palveluvarustusta eikä reittejä. Luonnoltaan herkkien alueiden suojelemiseksi voidaan ennallistaa teitä ja häivyttää polkuja. Vyöhykkeelle ei myönnetä tapahtumalupia.		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	1 000
Ketunkorven syrjävyöhyke	Syrjävyöhyke säilytetään mahdollisimman rauhallisena, luonnontilaisena ja erämaisena.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	142,25
	Vyöhykkeelle ei rakenneta uutta palveluvarustusta eikä reittejä. Luonnoltaan herkkien alueiden ja lajiston suojelemiseksi voidaan häivyttää polkuja. Vyöhykkeelle ei myönnetä tapahtumalupia. Ympäröivän asutuksen lisääntyessä virkistyskäyttö tulee ohjata ulkoilualueelle Luukkiin sekä varata riittävät viheralueet asuinalueilta päivittäiseen virkistyskäyttöön.		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	20 000
Salmen-Velskolan syrjävyöhyke	Syrjävyöhyke säilytetään mahdollisimman rauhallisena, luonnontilaisena ja erämaisena.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	2 106,79
	Vyöhykkeelle ei tehdä uutta palveluvarustusta ja olemassa olevat rakenteet kuten mökit puretaan. Vyöhykkeelle sijoitetaan sen läpi menevät pyörä- ja retkeilyreitit olemassaoleville tiepohjille, jotta mahdollistetaan yhteydet järviylängön muille alueille Vihdintien varteen. Vyöhykkeellä voidaan ennallistaa teitä ja häivyttää polkuja sekä antaa niiden metsittyä ja kaventua. Vyöhyke on tarkoitettu omatoimiseen päiväretkeilyyn, pienimuotoiseen luontomatkailun opastus- ja luonnontarkkailuun sekä marjastukseen ja sienestystyksen keskittyviin matkailupalveluihin. Vyöhykkeellä järjestettävää tapahtumatoimintaa säädellään lupakohtaisesti siten, että tapahtumat ovat ensisijaisesti pesimäkauden ulkopuolella ja kooltaan pieniä käyttäen myös virkistys- ja luontomatkailuvyöhykettä sekä ympäröiviä ulkoilualueita kohdistuen osin niille. Myllypuron laakson pohjoisosassa voidaan tarvittaessa rajoittaa liikkumista 1.2.-30.11. (n. 13 ha) uhanalaisten sammallajien suojelun vuoksi.		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	13 000
	Syrjävyöhyke säilytetään mahdollisimman rauhallisena, luonnontilaisena ja erämaisena.		

Tervalammen ylängön syvävyöhyke	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	915,53
	Vyöhykkeelle ei rakenneta uutta palveluvarustusta. Vyöhykkeelle sijoitetaan sen läpi menevät pyörä- ja retkeilyreitit olemassaoleville tie- ja polkupohjille, millä mahdollistetaan yhteydet kansallispuiston länsiosasta Haukkalammelle ja Haltian suuntaan. Yhteys Tervalammelta Klassarinpolulle suunnitellaan erikseen. Luonnoltaan herkkien alueiden suojelemiseksi voidaan ennallistaa teitä ja häivyttää polkuja sekä antaa niiden metsittyä ja kaventua.		
	Vyöhyke on tarkoitettu omatoimiseen päiväretkeilyyn ja pienimuotoiseen luontomatkailun opastus- ja luonnontarkkailuun sekä marjastukseen ja sienestukseen keskittyviin matkailupalveluihin. Vyöhykkeellä järjestettävää tapahtumatoimintaa säädelään lupakohtaisesti siten, että tapahtumat ovat ensisijaisesti pesimäkauden ulkopuolella ja kooltaan pieniä käyttäen myös virkistys- ja luontomatkailuvyöhykettä sekä ympäröiviä ulkoilualueita kohdistuen osin niille.		
Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)		3 212,03	58,2

Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet

Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös ajallisesti rajattuja. Suojeluun varattujen alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellä rajoitusvyöhykkeitä. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määritellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan. Myös suojelualueille, joille kohdistuu huomattavaa virkistykäyttöpainetta, voidaan osoittaa tarvittaessa suosituluonteisia luontoarvovyöhykkeitä.
--------	--

Rajoitusvyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspääöksellä. Luonnonsuojelusyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.
Erityisten luontoarvojen vyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke koskee alueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Vyöhykkeellä on tiedotuksellinen tavoite. Vyöhyke voidaa osoittaa suojelualueelle, jolle kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, sekä muullekin kuin suojeluun varatulle alueelle. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.

Rajoitusvyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste
Hauklammen rajoitusvyöhyke	01.02	30.11	73,44	Liikkuminen kiellettyä 1.2-30.11. Edustavien ja kulumisherkkien luontotyyppien sekä uhanalaisen ja harvinaisen lajiston suojelu. Hauklammin alue on kulumiselle herkkää vanhapuustoista kangasmetsää ja kallioita. Silikaattikalliot, lehdot, vaihtetumis- ja rantasuot sekä puustoiset suot ovat EU:n tärkeinä pitämiä luontotyyppejä. Vaikeakulkuisissa painanteissa ja juuteissa on paikoin runsaasti pysty- ja maalahopuuta. Suolla on silmälläpidettävän kasvin esiintymä. Linnusto on erityisen arvokas ja osin häiriöille herkkää erämaiden linnustoa ja lahopuiden kolopesijöitä. Hauklammen rajoitusvyöhykkeellä on merkitystä sensitiivisten lajien suojelun kannalta. Hauklammen alueelta on myös liito-oravahavaintoja. Rajoitusvyöhykettä voidaan tarvittaessa laajentaa koskemaan Vääräjärven pohjoispuolella olevaa metsäpaloaluetta jyrkänteineen lajiston ja paloalueen häiriöttömän kehityksen turvaamisen vuoksi (n. 5 ha). Tarve tarkastellaan hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastuksen yhteydessä.
Ketunkorven rajoitusvyöhyke	01.02	30.11	66,87	Liikkuminen kiellettyä 1.2-30.11. Edustavien ja kulumisherkkien luontotyyppien sekä uhanalaisen ja harvinaisen lajiston suojelu. Noin 40 % Ketunkorvesta on kulumiselle herkkiä luontotyyppejä: edustavuudeltaan hyviä lehtoja, kallioita ja lähteitä. Luontotyypeistä luonnonmetsät ja puustoiset suot ovat Natura-luontotyyppejä. Ketunkorven metsissä on runsaasti maalahopuuta, keskimäärin 11-20 m3/ha eli kaksin- nelinkertaisesti Nuuksion kansallispuiston keskimääräiseen lahopuun määrään verrattuna. lältään Ketunkorven metsät ovat vaihtelevia. Uhanalaisia ja silmälläpidettäviä vanhojen metsien ja lähteikköjen lajeja on löydetty useista eliöryhmistä, esimerkiksi jäkälistä ja sammalista. Lahopuiden kolopesijöiden ja rehevien metsien linnusto on poikkeuksellisen monipuolinen verrattuna Nuuksion muihin alueisiin. Myös peto- ja kanalintujen sekä liito-oravan reviirit yltyvät Ketunkorpeen.

				Rajoitusaluetta voidaan tarvittaessa laajentaa (57-108 ha) sallien läpikulku erillisellä reitillä.
Matalajärven rajoitusvyöhyke	01.01	31.12	115,00	Liikkuminen kielletty 1.1.-31.12. Matalajärvi on etelärannikon tärkeimpiä muuton aikaisia lintujen levähdysalueita. Järven pesimälajistoon kuuluu lisäksi uhanalaisia rehevien lintuvesien sekä luhtaisten lahoppumetsien lintulajeja. Kaikkiaan Matalajärvellä esiintyy 41 lintudirektiivin ja 27 uhanalaista lajia. Erityisesti suojeltavia lajeja on 7. Alueen Natura-luontotyypppejä ovat luontaisesti runsasravinteiset järvet, vaihtumis- ja rantasuot, metsäluhdot, puustoiset suot ja lehdot. Matalajärven rantasuot ja luhta-alueilta, lehdoista ja vanhoista jaloista lehtipuista tunnetaan toistakymmentä uhanalaista tai silmälläpid. kasvi-, sammal-, hyönteis- ja nisäkäslajia. Lahopuuta on Matalajärven rantoilla ja lehtomaisissa metsissä paikoin runsaasti ja alueen lajisto kulutukselle herkkää. Liikkuminen sallitaan osoitetuilla reiteillä lintutorneille. Högnäsin kannakselta on lisäksi tunnistettu yhteystarve kulkureitille. Reitit toteutustarvetta arvioidaan HKS:n välitarkastuksen yhteydessä.
Romvuoren rajoitusvyöhyke	01.02	30.11	3,47	Liikkuminen kiellettyä 1.2-30.11. Edustavien ja kulumisherkkien luontotyyppien sekä uhanalaisen ja harvinaisen lajiston suojelu. Romvuoren rinne on kasvillisuudeltaan kulumisherkkää kallioseinämää. Lisäksi alueella on edustavuudeltaan hyvää lehtoa ja harvinaista raviini- ja rinnelehtoa. Kallioseinämällä ja sen alapuolisessa lehdossa elää useita uhanalaisia ja silmälläpidettäviä sammal-, jäkälä- ja nilviäislajeja. Pesimälinnustoon kuuluu muun muassa lehtomaisen ja rehevän alueen lajistoa. Alueelta on liito-oravahavaintoja. Romvuoren alueella sallitaan jääkiipeily pysyvän jääpeitteen aikana.
Ruuhijärven saarten rajoitusvyöhyke	01.04	31.07	0,15	Maihinnotus ja liikkuminen lähempänä kuin 10 metrin päässä saarista on kielletty 1.4.-31.7. Pesimäaikaisen linnuston ja kulumisherkän luontotyypin suojelu. Ruuhijärven pienillä kalliosaarilla pesii häiriöherkkää linnustoa. Saaret ovat kasvillisuudeltaan kulumiselle alttiita silikaattikallioita.
Soidinsuon rajoitusvyöhyke	01.02	30.11	31,91	Liikkuminen kielletty 1.2.-30.11. Edustavien ja kulumisherkkien luontotyyppien sekä uhanalaisen ja harvinaisen lajiston suojelu. Soidinsuo on lähes kokonaan kulumisherkkää ja edustavuudeltaan hyvää keidassuota. EU:n priorisoinnista Natura-luontotyypeistä Soidinsuolta löytyy keidassuon lisäksi puustoista suota ja luonnonmetsää. Alueelta on havainto kahdesta silmälläpidettävän (NT) jäkälälajin esiintymästä ja vanha havainto uhanalaisesta suoperhoslajista. Soidinsuo on nimensä mukaisesti tärkeä lintujen soidinalue. Kurki sen sijaan ei enää pesi Soidinsuolla kävijöiden aiheuttaman lisääntyneen häirinnän vuoksi. Suolle on luonnonhoidon tavoitteena tehdä petolinnulle tekopesä. Soidinsuon alueelta on liito-oravahavaintoja.
Velskolan Pitkäjärven rajoitusvyöhyke	01.04	31.07	13,12	Liikkuminen kielletty 1.4.-31.7. välisenä aikana. Edustavien ja kulumisherkkien luontotyyppien ja pesimäaikaisen linnuston suojelu Velskolan Pitkäjärven pohjoisosassa. Vesialuetta reunustaa kulumisherkkää suoreunus, joka on edustavuudeltaan hyvää vaihtumis- ja rantasuota

				sekä osin myös metsäluhtaa ja puustoista suota, jotka ovat EU:n priorisoimia luontotyyppejä.
Pinta-ala yhteensä (ha):			303,97	Osuus suunnittelualueesta (%): 5,5
Yksityiset suojelalueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				

13D Vyöhykejako: Saamelaiskulttuurille merkittävä vyöhyke

Selite Vyöhyke on luonteeltaan erämaista alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, millä on lisäksi erityistä merkitystä saamelaiskulttuurin harjoittamiselle. Vyöhykettä voidaan käyttää saamelaisten kotiseutualueella. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa, kuten lupaharkinnassa, turvataan erityisesti saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytykset.

Yleismääräys:	Vyöhykettä käytetään osoittamaan saamelaiskulttuurin kannalta erityisen tärkeitä alueita. Tällaisia voivat olla esimerkiksi poronhoidolle ja muille perinteisille saamelaiselinkeinoille sekä kulttuuriperinnölle merkittävät alueet, jotka voidaan tunnistaa ja rajata tarkoituksenmukaisella tavalla. Erityisten arvojen turvaamiseksi vyöhykkeelle voi kohdentua ajallisesti rajattuja, alueiden käytön ohjaukseen liittyviä periaatteita. Alueen erämaaluonteen säilyttämiseksi ja saamelaiskulttuurin turvaamiseksi on käytettävä erityistä harkintaa sellaisten alueen käyttömuotojen sallimisessa, joilla voi olla vaikutusta edellä mainittuihin arvoihin.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	
Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)			

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittäväällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.
---------------	---

Luonnonsuojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Soiden luonnontilan palautus ennallistamalla.	Soiden luonnontilan ja hydrologian palautus ennallistamalla: - hoitotoimia ovat mm. ojituksen jälkeen nousseen puuston poisto ojalinjoilta ja kuivatusojien tukkiminen - toteutetaan nykyisten ennallistamissuunnitelmien toimenpiteet ja tarkastellaan aikaisempien suunnitelmien ulkopuolelle jääneiden ojitettujen soiden (noin 80 ha) ennallistamistarve - soiden ennallistamisseurantojen perusteella suunnitellaan tarvittavat toistettavat ennallistamistoimet esim. patojen korjaukset, puuston poiston jälkeisen vesakon raivaus jne.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Metsien ennallistaminen kulottamalla.	Metsien ennallistamista kulottamalla jatketaan palojatkumoa-alue-suunnitelman mukaisesti: - kulutus suunnitellaan tarkasti turvallisuusnäkökohdat huomioiden - toimenpiteinä mm. palokujien tekeminen, palokuorman vähentäminen puita poistamalla tarvittaessa ja itse kulutus - tavoitteena kulutus joka toinen vuosi, keskimääräinen kulutusalueen koko on noin 2 - 4 ha. - tavoitteena on 15 - 20 ha:n kulutus 15 vuoden aikana.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Metsien ennallistaminen puustorakenteen monipuolistamiseksi.	Metsien ennallistaminen puustorakenteen monipuolistamiseksi: - toimenpiteinä puiden kaataminen moottorisahalla tai kaivinkoneella juuripaakkuineen, ns. myrskytuhojen jäljitteleminen - kaadetaan istutettuja havupuita lehtipuutaimien ympäriltä, jotta taimet saavat valoa ja suojaa	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Purojen ja lähteiden kunnostaminen.	Purojen ja lähteiden kunnostaminen: - toimenpiteitä ovat mm. kutualueiden soraistaminen, vaellusesteiden poistaminen, purojen palauttaminen entisiin uomiinsa tai uoman monipuolistaminen luontaiseksi - vaikuttaa Natura-luontotyyppeihin Pikkujoet ja purot (3260) - tehdään purojen ja lähteiden kunnostustarveselvitys ja sen tulosten perusteella tarvittavat toimenpide- ja työkohdesuunnitelmat - tarkastetaan tien ali menevien purojen rumpuputkien kunto	Kiireellinen (3-5 v)
Tarpeettomien tai väärässä paikassa kulkevien teiden ja polkujen luonnonmukaistaminen.	Teiden ja polkujen luonnonmukaistaminen erillisten toimenpidesuunnitelmien mukaisesti: - tarpeettomien ja käytöstä poistettavien teiden luonnonmukaistaminen - haitallisten (kuluminen, häirintä) polkujen sulkeminen ja häivyttäminen - tällä hetkellä merkittyjen polkujen ulkopuolelle syntyneen polkuverkoston pituudesta ja sijainnista ei ole täysin täsmällistä/analysoitua tietoa eikä myöskään siitä, kuinka paljon Natura-luontotyypejä tai uhanalaista tai direktiivilajistoa on alttiina kulutukselle tai häiriölle - tarveselvityksen tekeminen haitallisten polkujen ja tarpeettomien teiden määrästä polkuverkoston suunnittelun yhteydessä	Kiireellinen (3-5 v)

Avointen perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito.	Avointen perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito: - vanhojen kohteiden hoitotoimia jatketaan vuosittain laiduntamalla ja niittämällä ja tarvittaessa raivaamalla - tehdään laidunkatselmukset vähintään kerran sopimuskauden (5 tai 10 v) aikana - tehostetaan hoitotoimia ja parannetaan hoidon vaikuttavuutta, jos laidunkatselmukset antavat aihetta - uusille hoitokohteille tehdään tarvittavat hoitosuunnitelmat - uusien kohteiden kunnostus, laidunsopimusten solmiminen, uusien yrittäjien neuvonta	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito.	Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito: - vanhojen kohteiden hoitotoimia jatketaan vuosittain laiduntamalla ja niittämällä ja tarvittaessa raivaamalla - tehdään laidunkatselmukset vähintään kerran sopimuskauden (5 tai 10 v) aikana - tehostetaan hoitotoimia ja parannetaan hoidon vaikuttavuutta, jos laidunkatselmukset antavat aihetta - uusille hoitokohteille tehdään tarvittavat hoitosuunnitelmat - uusien kohteiden kunnostus, laidunsopimusten solmiminen, uusien yrittäjien neuvonta	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Lehtojen ja lehtolajiston elinympäristön hoito.	Lehtojen ja lehtolajiston elinympäristön hoito: - hoitotoimia ovat mm. istutettujen kuusien poistaminen sekä kuusettumisen estäminen - hoitotoimenpiteiden toteutus kertaluontoisesti tai määrävälein (15 vuotta) suunnitelmien mukaisesti - toteutettujen hoitotoimien seurannan perusteella valitaan kohteet, joilla tarvitaan toistettavat hoitotoimenpiteet	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Jalopuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen hoito ja taimien istutus.	Jalopuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen hoito ja taimien istutus: - jalopuiden ja pähkinäpensaiden ympäristöstä poistetaan kilpailevia ja varjostavia lajeja toistuvasti 5 - 15 vuoden välein - jalavan, tammen, saarnin, metsälehmuksen tai pähkinän taimia istutetaan tai siemeniä kylvetään entisille pelloille - hoitotoimien ja istutusten onnistumisen seurannat (hoitoseurannat) tehdään tarpeellisia jatkotoimia varten	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Kaakkurien ja petolintujen tekopesien rakentaminen.	Kaakkurien ja petolintujen tekopesien rakentaminen: - rakennetaan kaakkureille uusia tekopesiä (3 kpl) ja pidetään olemassa olevat kunnossa. - vaihdetaan tekopesien sijainti, jos nykyiset ovat liian levottomia ja pesiminen ei onnistu - tehdään petolintujen tekopesiä (2 kpl) syrjä- ja rajoitusvyöhykkeille	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Tehdään Matalajärven hoitotarveselvitys ja selvityksen perusteella toimenpidesuunnitelma.	Tehdään Matalajärven hoitotarveselvitys ja selvityksen perusteella tehtävä toimenpidesuunnitelma: - Matalajärven hoitosuunnitelmassa määritellään järven kunnostuksen ja hoidon tavoitteet ja toteutuskeinot - hoitotoimia voivat olla esimerkiksi saostusaltaiden teko järveen laskeviin ojiin ja puroihin - tarve myös Natura-alueen ulkopuolisiin toimenpiteisiin	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Vieraskasvilajien poistaminen.	- vieraslajiesiintymien tilannetta seurataan ja selvitetään vuosittain - pyritään hävittämään EU:n ja kansallisen vieraslajiluetteloiden haitallisten kasvilajien kaikki esiintymät - vesiruton hävittämiseen ei ole tällä hetkellä tiedossa tehokkaita keinoja ja sen hävittäminen voi heikentää Matalajärven vedentilaa ja linnuston ravintokohteita. - muiden vieraskasvilajien leviäminen estetään tarvittaessa - pyritään poistamaan uudet esiintymät leviämisen alkuvaiheessa - toiminta on jatkuvaa, vuosittaista	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Matalajärven vieraspetojen (minkki ja supikoira) poisto.	Matalajärven vieraspetojen poisto: - Matalajärvellä jatketaan vuosittain vieraspetojen - minkin ja supikoiran - pyyntiä vapaaehtoisvoimin tai ostopalveluilla	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Suunnittelualaueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

	- minkki- ja supikoirakannan vähentäminen riittävän tehokkaalla pyynnillä, jotta minkin ja supikoiran aiheuttamaa lintujen pesinnän tuhoamista ei tapahdu - pyynti jatkuvaa, vuosittaista toimintaa, sillä uusia eläimiä saapuu alueelle ympäristöstä	
Lajien siirtoistutukset erityistapauksissa.	Lajien siirtoistutukset erityistapauksissa: - tehdään uhanalaisten tai luonto- tai lintudirektiivin lajien siirrot tai istutukset erityistapauksissa - lajien seurannan perusteella tehdään tarveharkinta ja siirto- tai istutussuunnitelmat - esimerkiksi hyönteis-, kääpä- ja kasvilajit, jokirapu - tarveharkinta tehdään omana työnä, erityislajin suunnitelmat tarvittaessa ulkopuolisena ostona yksi suunnitelma 10 vuoden aikana	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Inventoimattomien maa-alueiden inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.	Inventoimattomien maa-alueiden inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys: - inventoidaan inventoimatta jääneiden maa-alueiden luontotyyppitiedot, tilanne 9.9.2020: n. 35 hehtaaria inventoimatta - inventoidaan uusien kansallispuistoon liitettyjen maa-alueiden luontotyyppitiedot kahden vuoden sisällä liittämistä - pääosa tiedoista on yli 15 vuoden ikäistä. Päivitetään Natura-luontotyyppitiedot sellaisilta luontotyypeiltä, joiden pinta-ala tai edustavuus on muuttunut hoitotoimien seurauksena: mm. perinnebiotoopit, suot, luonnonmetsät, lehdot, jalopuumetsät	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Inventoimattomien järvien ja pienvesien inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.	Inventoimattomien järvien ja pienvesien Natura-luontotyyppien inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys: - tehdään pienvesien, purojen ja lähteiden inventointi karttatarkasteluna ja maastotyönä	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Tehdään lajistokartoitukset priorisoidusti eri eliöryhmissä.	Tehdään lajistokartoitukset priorisoidusti eri eliöryhmissä: - tehdään lajistokartoitukset valituilta alueilta ja elinympäristöistä seuraavan kymmenen vuoden kuluessa - mm. sammalet, epifyyttijäkälät, lakkisienet, pistiäiset ja kovakuoriaiset	Kiireellinen (3-5 v)
Virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyiden seuranta LAC mittariston avulla.	Virkistyskäytön ja matkailun vaikutuksia kansallispuistossa seurataan ekologisen, taloudellisen ja sosiaaliskulttuurisen kestävyiden tilan LAC- eli hyväksyttävän muutoksen rajat -menetelmän avulla vuosittain. Seuranta perustuu kestävä matkailun periaatteisiin ja niitä selittäviin tavoitetiloihin (lähdeviite 15).Hoito- ja käyttösuunnitelmalle tehdään myös välitarkastelu noin 5 vuoden päästä hyväksymisestä vunna 2028.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Seurataan hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta.	Seurataan hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta mm. perinnebiotoopeilla, soilla, lehdoissa ja istutettujen jalopuiden elinympäristöissä: - jatketaan luonnonhoidon vaikuttavuuden seurantoja määrävuosina perinnebiotoopeilla mm. kasvit ja päiväperhoslinjat. Seurantatulosten analysoinnin jälkeen tarpeettomiksi käytyt seurannat lopetetaan. - seurataan hoitotoimien onnistumista soilla, lehdoissa ja jalopuuistutuksilla Tehdään säännöllisesti n. 6-10 vuoden välein kansallispuistoa koskevien Natura-alueiden arviointi (Nata), jossa Natura 2000 -alueiden tilaa suhteessa niiden suojelutavoitteisiin arvioidaan.	Kiireellinen (3-5 v)
Uhanalaisten ja luonto- ja lintudirektiivin lajien seuranta määrävälein.	Uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymien seuranta priorisointien perusteella määrävälein: - seurannassa priorisoidaan kiireellisesti suojeltavien uhanalaisten lajien esiintymien tarkastukset, CR-, EN- ja VU-lajit sekä lajit, joita jokin toimenpide, elinympäristön muuttuminen tai käyttö uhkaa - luontodirektiivin lajien seuranta priorisoiden esimerkiksi direktiivisammalet, hentonäkinruoho - liito-oravan populaation koon arviointi 10 vuoden välein otantamenetelmällä - metson, kaakkurin ja petolintujen esiintymisen ja pesimätuloksen seuranta - Matalajärven linnustoseuranta ja linnuston linjalaskennan toisto 10 vuoden välein Tehdään säännöllisesti n. 6-10 vuoden välein kansallispuistoa koskevien Natura-alueiden arviointi (Nata), jossa Natura 2000 - alueiden tilaa suhteessa niiden suojelutavoitteisiin arvioidaan.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

	Natura-arvioinnin mukaan luodaan ja toteutetaan metson kannanseuranta varten seurantaohjelma. Seuranta tehdä riittävän tiheävälisesti, alussa vuosittain ja se yhteensovitetaan virkistyskäyttöpaineen seurantaan. Natura-arvioinnin mukaan metson osalta lievennystoimissa on korostettu seurantojen toteuttamista ja hoito-käyttösuunnitelman väliarviointia. Väliarviointi tehdään 5 vuoden päästä v. 2028 ja sen yhteydessä tulee arvioida uudelleen virkistyskäytön ohjaamista ja rajoittamista koskevia toimia. Seurantatuloksista tehtävien johtopäätösten pohjalta voidaan tehdä muutoksia suunnitelmaan (mm. laajentaa rajoitusalueita).	
Virkistyskäytön vaikutusten seuranta: kasvillisuuden kulumisen.	Kasvillisuuden kulumisen seuranta kallioilla otantaan perustuen ilmakuvauksella. Natura-arvioinnin mukaan seurantaan otetaan mukaan polkujen seuranta erityisesti pyöräilyreittien osalta sekä retkeilyn painopistealueiden vesistöjen ranta-alueiden ja niiden välittömässä tuntumassa olevien silikaattikallioalueiden seuranta esimerkiksi otantamenetelmin. Natura-arvioinnin suosituksen mukaan lähellä olevan asutuksen lisääntyessä tehdään tarvittaessa kuluneisuuden seuranta Bånbergetin aarnialueella sekä Matalajärvellä Högnäsin kannaksen lehdossa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Osallistutaan häiriötekijöiden seurantamenetelmän kehittämiseen hankkeessa.	Tehdään tutkimustahojen kuten Helsingin yliopiston kanssa selvitys häiriötekijöiden vaikutuksesta pesivään linnustoon. Selvityksen pohjalta saadaan valittujen lajien osalta lajikohtainen häiriöindeksi, jota voidaan käyttää seurantaan, toimenpiteiden suunnitteluun ja käytön ohjaukseen.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Virkistyskäytön vaikutusten seuranta: tulentekopaikat ja leiriytyminen.	Selvitetään ja otetaan käyttöön nykyaikaisia ratkaisuja virkistyskäytön seurantaan (tulenteko, reitit ja liikkuminen, leiriytyminen), kuten droonit, tekoäly, gps-paikannukset, sosiaalinen media ja teleoperaattorien matkapuhelindata.	
Kulttuuriperinnön suojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Arkeologinen inventointi.	Arkeologiset inventoinnit uusien, rakennettavien kohteiden (reitit ja rakenteet) osalta.	

Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet
Suunnittelualueeseen ei kuulu yksityisiä luonnonsuojelualueita.
Kulttuuriperinnön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet
Suunnittelualueeseen ei kuulu yksityisiä luonnonsuojelualueita.

15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä, luontomatkailua, viestintää ja opastusta koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.			
Käyntimääräennuste	400 000	Vuosi		
Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan				
Kansallispuiston käyntimäärät ovat sen perustamisesta lähtien kasvaneet. Käyntimäärät ovat vuosien 2009-2019 aikana nousseet vaihdellen eri vuosina. Vuonna 2015-2019 käyntimäärät vaihtelivat 319 000-344 000 välillä. Alueen käyntimäärät ovat tuplaantuneet vuosien 2008-2021 välillä. Vuonna 2020 käyntimäärä oli noin 367 500, mikä heijasti koronasta johtuvaa ulkoilun ja lähivirkistyskysynnän määrän nousua. v. 2021 käyntimäärät olivat laskeneet aiemmalle tasolle ollen noin 314 000 käyntiä vuodessa. Kansallispuiston kestävyys seurannan mittareissa on tällä hetkellä määritelty kestävyys rajaksi 400 000 käyntiä, mutta siinä ei ole huomioitu kansallispuiston mahdollista pinta-alan kasvua.				
Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu				
Toimenpide	Kuvaus			Kiireellisyys
Kävijälaskenta ja kävijätutkimukset.	Kansallispuiston kävijätutkimus toistetaan noin viiden vuoden välein ja käyntimääriä seurataan laskureiden avulla säännöllisesti. Haltian uusille lähireiteille otetaan kävijälaskurit käyttöön. Uusien menetelmien kehittämisessä ja käyttöönotossa (mm. digitaalisuus) ollaan aktiivisesti mukana. Natura-arvioinnin mukaan selvitetään, luodaan ja toteutetaan menetelmä (esim. kännykkäpaikantamiseen pohjautuva) jolla saadaan selvitettyä virkistyskäyttöpaineen kohdentumista metson soidinpaikkoihin tai syrjäisemmiksi ja rauhallisemmiksi tulkittuihin metsäalueisiin riittävän laajalla alueella järviylängöllä. Yhteensovitetään virkistyskäyttöpaineen seuranta metson seurantaan. Pyöräilyn osalta virkistyskäytön painottumista voidaan selvittää pyöräilijöiden käyttämien sovellusten reittitietojen pohjalta.			
Järviylängön palvelujen ja yhteistyön kehittäminen.	Tarkastellaan koko pääkaupunkiseudun luontomatkailun ja ulkoilun mahdollisuuksia ja vaikutetaan retkeilyedellytysten parantumiseen. Osallistutaan tarpeellisiin ja kiinnostaviin hankkeisiin ja yhteistyöryhmiin, ollaan aktiivisia hankeideoinnissa ja hankerahoituksen hakemisessa. Toimitaan järviylängöllä aktiivisesti kuntien ja alueen toimijoiden kanssa. Tehdään yhteiset tavoitteet ja suunnitelma koko järviylängön kokonaisuuden kehittämiseksi esim. luontomatkailu- ja opastusviestintäsuunnitelmien avulla. Osallistutaan Helsingin seudun viherkehän ja Uudenmaan matkailun ja virkistyskäytön kehittämiseen erilaisissa verkostoissa ja työryhmissä kuten Urban Outdoors. Tarkastellaan koko Nuuksion järviylängön kokonaisuutena asiakaslähtöisesti kestävä luontomatkailun kehittämiseksi pääkaupunkiseudulla. Esimerkiksi majoituksen, joidenkin aktiviteettien, matkapakettien ja tuotteiden kehittämistä kansallispuiston lähialueilla tarkastellaan kokonaisuutena, jotta yritysten mahdollisuudet kannattavan luontomatkailun yritystoimintaan säilyvät, ja voidaan vastata kasvavaan kysyntään kestävästi.			Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Luontomatkailusuunnitelman laatiminen.	Luontomatkailusuunnitelmassa kartoitetaan tarkemmin matkailun painopistealueita, portteja, asiakas- ja kohdeprofiileja ja palveluja koko järviylängön näkökulmasta. Kansallispuiston luontomatkailun painopistealueita ovat etenkin Haltian ympäristö, Haukkalampi ja Kattila.			Kiireellinen (3-5 v)
Luontomatkailun tuotekehityksen tukeminen.	Kehitetään yritysten kanssa vastuullista luontomatkailua mm. koulutuksella, yhteistyöverkoston ylläpitämisellä sekä tarjoamalla erilaisia toimintoja tukevia retkeilyrakenteita kuten reittejä ja varaustulipaikkoja maastossa.			Kiireellinen (3-5 v)
Ympärivuotisuuden kehittäminen.	Lähivirkistäytymisen lisääntyessä ja luontomatkailun suosion kasvaessa globaalisti on palveluita tarjottava isojen kaupunkien läheisyydessä ja reittejä kehitettävä eri kulkumuodoille (esim. patikointi, lumikenkäily, pyöräily, fatbike-retket). Palveluita ja reittejä sekä viestintää ja myyntiä kehitettäessä otetaan sääolosuhteiden vaikutukset, retkeilijöiden taitotason vaatimukset ja kansainvälisten kohderyhmien tarpeet huomioon.			Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Suunnittelualaueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Matkailun uusien tuotteiden ja palvelujen sekä infrastruktuurin kehittäminen.	Tutkitaan mahdollisuuksia Nuuksion järviylängön yhteisten luontomatkailun matkapakettien kehittämiseen, esim. rengasreitit avulla. Kehitetään matkailun megatrendien mukaisia ja uusille kohderyhmille soveltuvia uusia tuotteita ja kestävää luontomatkailua sekä kaupunkien virkistäytymisen ja kansainvälisen matkailun kehittämistä tukevia palveluita.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Pyörämatkailun kehittäminen.	Järviylängön ja pääkaupunkiseudun luontokohteet tulee nivoa osaksi kestävää pyöräilyn reitistöä. Pyörämatkailun kehittäminen vaatii kokonaisvaltaista suunnittelua ja panostuksia koko järviylängöllä sekä infrastruktuuriin että yrittäjien palveluihin, markkinointiin ja viestintään. Maasto- ja sähköpyöräily lisäävät pyörämatkailun ympärivuotisia mahdollisuuksia ja tarvetta.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Valtakunnallisten luontomatkailun yhteistyösopimusten päivitys ja ylläpito.	Kansallispuistossa toimivien yritysten kanssa solmittiin sopimukset v.2021 toistaiseksi voimassa oleviksi kun Metsähallituksen valtakunnallinen kestävä luontomatkailun sopimuspohja uusittiin. Sopimukset perustuvat kestävä luontomatkailun periaatteisiin ja tavoitteisiin. Luontomatkailun yhteistyöyrittäjiltä kerätään palautetta toiminnan kehittämiseksi. Kestävä matkailua edistetään yhteistyöllä, joka on aktiivista matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kuten kaupunkien ja alueellisten matkailuorganisaatioiden kanssa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Uusien kävelyreittien teko.	Tehdään lisää merkittyjä kävelyreittejä: - yhteysreitti etelästä Romvuoren vierestä Haukkalammelle siinä vaiheessa kun kansallispuiston tulee reitti yhteys eteläpuolelta - yhteyden luominen Haltiasta Nuuksion Pitkäjärven ylitse yhteysreitille - yhteysreitti Holma- Saarijärven ja Isoholman välille - yhteysreitti Tervalammelta kansallispuistoon linjataan, kun ympäröivän maankäytön ratkaisut (mm. pysäköinti) selviävät - yhteysreitti Nuuksionpään ja Haukkalammentien tien varren uusilta pysäköintialueilta kansallispuiston kautta Haltian lähireitille ja Haukkalammelle. Reitit linjataan tarkemmin myöhemmin. Uudet, eripituiset kierrokset: - Kattilan historiapolku (n.1- 3km) - Iso-Holman kierros (5 km) - Haltian uudet lähireitit (Lippaluola, Urja, Ruuhijärvi-Orajärvi), jotka ovat osittain kansallispuiston ulkopuolella, toteutetaan erillisten toimenpidesuunnitelmien mukaan viiden vuoden sisällä yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa Veikkolan alueen reittejä tarkastellaan maankäytön muuttuessa kansallispuiston ulkopuolella. Kaikille reiteille tehdään erilliset, tarkemmat toimenpidesuunnitelmat, joissa yksityiskohtaiset linjaukset määritellään ja luontoarvot tarkastellaan tarkemmin. Tehtävät reitit pohjautuvat pääsääntöisesti maastoon jo muodostuneille, olemassa oleville oleville poluille, joita kestäväidään ja merkitään. Natura-arvioinnin mukaisesti tehdään reittien ja palveluiden uudelleentarkastelua seurantojen perusteella metson kannalta kriittisillä alueilla ja varaudutaan joidenkin reittisuuksien toteuttamatta jättämiseen. Uusien rakenteiden kannalta kriittiset soidinpaikat tarkastetaan maastossa osana toimenpidesuunnitelmaa. Natura-arvioinnin mukaisesti pyöräilyn toimenpidesuunnitelmassa ja toteuttamisessa huomioidaan metso ja määritellään reittien ulkopuolelle lähtevät polkupistot ja muut poikkeamiskohdat joiden estäminen on tarpeen toteuttaa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Uusien ratsastusreittien teko.	Ratsastus sallitaan sille osoitetuilla reiteillä. Ratsastusreittien painopiste on Tervalammella. Osa reiteistä on monikäyttöreittejä, joille on osoitettu myös pyöräilyä tai valjakkoajelua. Tehdään kansallispuistoon uusi lyhyt ympyräreitti, jolla ratsastus sallitaan Tervalammen alueella. Poistetaan ratsastuskäytöstä Pitkäjärven pohjoispäästä laiumien kautta Kattilaan menevä reitti, jota ei ole otettu käyttöön sekä Kattilan eteläpuolelta Haukkalammelle johtava soratie, jossa on paljon muuta virkistyskäyttöä eikä se toimi ratsastuksen yhdysreitinä. Ratsastusreiteistä tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat, joissa tarkastellaan toteutuksen yksityiskohdat ja asiakasturvallisuus.	

Suunnitteluala-alueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Asiakaslähtöinen reittien, palveluinfran ja opastusviestinnän kehittäminen.	Vastataan kasvaneeseen kysyntään ja monipuolistuvien retkeilijäprofiilien tarpeisiin kehittämällä palveluja yhdessä asiakkaiden kanssa palvelumuotoilun ja erilaisten yhteiskehittämisen menetelmien avulla kuten retkeilijäyhteisö ja retkikompassipalvelu. Asiakaslähtöisyyden huomioiminen läpileikkaavasti eri toiminnoissa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Matalajärven uuden esteettömän ja Klassarinkierroksen luontotornin rakentaminen.	Matalajärvelle rakennetaan toinen lintutori/katselulava (esteetön) olemassa olevan viereen vastaamaan kasvaneeseen lintujen tarkkailun kysyntään ja esteettömyyteen.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Uusien tuli- ja leiripaikkojen teko.	Kansallispuiston palveluvärustusta parannetaan yhdessä asiakkaiden kanssa vastaamaan kasvaneeseen kysyntään ja monipuolisten retkeilijäprofiilien tarpeisiin. Tulenteko ja leiriytyminen sallitaan niille osoitetuilla paikoilla. Uudet tulipaikat: - Haltian ympäristöön Punjonsuon viereen, yhdistetty värustulipaikka ja yleisessä käytössä oleva tulipaikka. Kysynnän kasvaessa myös kansallispuiston ulkopuolelle on väre perustaa uusia värustulipaikkoja erikseen, myöhemmin määritellyille paikoille etenkin Haltian läheisyyteen luontomatkailuyritysten käyttöön (2 kpl) sekä suurille koululais- ja muille ryhmille (1 kpl) yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Ruuhijärven tuli- ja leiriytymispaikan mahdollista väretta seurataan ja sen värustaminen voidaan värtastella myöhemmin vännitelmakaudella hoito- ja käyttövännitelman värtastuksen yhteydessä. Tulipaikan teko edellyttää kesäaikaisen huollon onnistumista ja värtästämistä. - Nuuksion Pitkäjärven pohjoispäähän värdään värustulipaikka värväkäyttöön - Haukkalammelle värtennetaan värustkäyttöön kota ja pieni tentsile alue Haukkalammen-Mustalammen alueelle. Myös Kattilan alueella värdään pieni tentsile-alue olemassa olevien värteluiden yhteyteen. Tentsile-alueilla on mahdollista olla värttäjien värttoamia värtteitä ja värteluita. - Kaislammen läheisyyteen, olemassa olevien värttien yhteyteen värdään tuli- ja leiriytymispaikka - Kustakin värtteesta värdään värtkemmat värtmenpidesvännitelmat ennen niiden värtteuttamista. Tulipaikkojen värttelussa värtetaan huomioon värtallisäsutus. Natura-arvioinnin värtaisesti värtkemmassa Nuuksion Pitkäjärven värustulipaikan värtmenpidesvännitelmassa huomioidaan värttotyppien (puustoiset värtto) säilyminen.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Uusien värtäreittäien teko.	Pyöräily sallitaan sille värttetuilla värtteillä. Lisätään eriläiseen värtäilyyn värtteluvia värtvärtäittäjä ja värtäysvärtteitä, joilla värtäily sallitaan. Värtäreittien värtentäminen ja värtkitseminen hoito- ja käyttövännitelmassa määritetyille värtteille värdään värtlisten värtmenpidesvännitelmien värtkaan, joissa värtäytiskohdat värtastellaan. Värtit värttoittuvat olemassaoleville värtuille ja värtille. Kansallispuistossa on värttävän houkutteleva ja värt värttotäsoille värtiva värtäreitistö myös värtstopyörtäilyyn. Yleisessä värttenekäytössä olevilla värtillä ja värtäytistävillä värt kansallispuistossa ärtää myös värtkupyörtäillä. Natura-arvioinnin värtaisesti värtäreittien vännitelussa värtioidaan värtteet värttien värtävöinnille värt. värtmenpittäille, joilla värttenetään värtien värtlittsematonta värtvärtistä. Natura-arvioinnin värtaisesti värdään myös värttien ja värteluiden värtelleentärtastelua värtantojen värtusteella värtson värttalta värttiitillä värtilla ja värtäudutaan värtien värtäissosuuksien värtteuttamatta värtttämiseen. Uusien värtenteiden värttalta värttiitiset värtinpaikat värtastetaan värtstossa värtana värtmenpidesvännitelmaa. Natura-arvioinnin värtaisesti värtäily värtmenpidesvännitelmassa ja värtteuttämisessä huomioidaan värtso ja määrtellään värttien värtkopuolelle värttevät värtküpistot ja värt värtkueämiskohdat värtien värtämäminen on värtpeen värtteuttaa. Värtäily värtalä värtkistyskäytön värtäntumista värt värtäksi värtvättää värtäilijöiden värtttämien värtellusten värttiitietöjen värtjalä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Pysäköintialueiden värtäjäntäminen ja värtentäminen.	Kansallispuiston värtäkäutämisän värtentämiseksi värtäjäntetään Kattilan värtäköintipaikkaa. Värtänpäien värtäkipaikkojen värtähdöllisia värtäpoja värtäjäntsevähdöllisuuksia värtvetään ja värtädynnetään. Haukkalammen ja Haltian värtänteen värtättämiseksi värttetään Nuuksionvärtään värtäus värtelle värtäköintialueelle, josta värtäään myös värttiyhteyt Haltian lähiympäristön värtteille. Edistetään ja värttään värttiivärtsesti kansallispuiston värtkopuolelā värtäköintivärtähdöllisuuksia, joista on värttiyhteydet kansallispuistoon, etenkin Haukkalammen läheisyydestä. Uusista värtäköintialueista ja värtien värtäimista värttiyhteyksistä värdään värtkemmat värtmenpidesvännitelmat	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

	ennen niiden toteuttamista. Natura-arvioinnin mukaisesti Nuuksionpään (Kattilantien-Ruuhijärventien risteys) pysäköintialueen tarkemmassa toimenpidesuunnitelmassa huomioidaan luontotyyppien (silikaattikalliot, luonnonmetsät) säilyminen.	
Esteettömien ja yhdenvertaisten palvelujen kehittäminen.	Esteettömyys ja yhdenvertaisuus. Huolehditaan myös erityisryhmien pääsystä luontoon ja suunnitellaan palveluita yhdessä alan järjestöjen kanssa (esim. liikuntaesteiset, näkövammaiset). Helposti tavoitettavat keittokatokset Kattilassa ja Haukanholmassa sekä Saarilammen tulipaikka rakennetaan esteettömiksi. Ylläpidetään ja kehitetään Maahisenkierroksen esteettömiä palveluita. Huolehditaan, että erilaiset opasteet, aineistot ja verkkosivut palvelevat yhdenvertaisesti eri käyttäjäryhmiä opastusviestintäsuunnitelman ja Metsähallituksen linjausten mukaisesti. Hyödynnetään symboliviestintää.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Näyttelymäiset opastusrakennelmat ja luontopolut.	Näyttelymäiset opastusrakennelmat maastossa. Suunnitellaan maastoon näyttelymäisiä opastusrakennelmia paikoille, joissa vietetään aikaa (tulipaikat tai näköalapaikat). Suunnitellaan ja toteutetaan oivaltavia luontopolkuja maastoon tai mobiilisti.	Kiireellinen (3-5 v)
Aloittavien retkeilijöiden huomioiminen.	Huomioidaan kansallispuiston rakenteissa, työkaluissa ja viitoituksessa retkeilytaitojen heikkeneminen, esim. puutteelliset polttopuiden pilkkomistaidot, tulentekotaidot, leiriytymistaidot ja suunnistustaidot.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Luontomatkailun vuokratyössä olevien rakennusten ylläpito.	Kansallispuistossa olevien asiakaskäytössä olevien vuokrakämppien (Tikankolo ja Oravankolo) sekä Valklammen, Kattilan ja Haukkalammen yrityskäytössä olevien rakennusten ylläpito, peruskorjaus ja uusiminen yhdessä niissä vuokralla toimivien luontomatkailuyritysten kanssa. Öljylämmityksestä luovutaan Kattilassa.	Kiireellinen (3-5 v)
Palveluvarustuksen kunnostus, ylläpito ja huolto.	Kansallispuiston olemassa olevaa palveluvarustusta pidetään yllä. Huolto perustuu vankityövoimalla tehtävään ylläpitoon. Olemassa olevien tuli- ja leiriytymispaikkojen kapasiteettia lisätään Mustalammella, Haukanholmalla, Holma-Saarijärvellä, Kattilassa, Iso-Holmalla, Saarilammella ja Urjalla. Reittien kestäväointiä ja herkästi kuluvien kohteiden kunnostamista tehdään jatkuvana työnä erillisten vuosisuunnitelmien mukaan. Kohteiden huoltoa varten tehdään tarvittavat uudet kesäaikaiset huoltoreitit Urjalle ja Iso-Holmalle. Huollossa huomioidaan riittävä kapasiteetti, jotta huoltoväliä saadaan pidennettyä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Palveluvarustuksen purkaminen.	Palveluvarustuksen purkaminen. Puretaan Vääräjärven varaustulipaikka sekä Pöksynhaaran ja Valkealammen kehrääjänpesät.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Pysäköintiin liittyvien digitaalisten palvelujen kehittäminen.	Kansallispuiston ruuhkaisuutta kuvaavien ja helpottavien, pysäköintiin liittyvien digitaalisten palvelujen kuten pysäköintipaikkojen reaaliaikaisen käyttöasteen seurannan ylläpitoa ja kehittämistä (esim. Parkkihaukka-palvelu) jatketaan edelleen kumppanien kanssa. Etsitään uusia mahdollisuuksia teknologian kehittyessä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Opastus ja viestintä		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut).	Lisätään Retkeilyn ABC:n tunnettuutta aloittelevan retkeilijän tietopankkina. Linkitetään sitä Nuuksion Luontoon.fi-sivuihin ja nostetaan someviestinnässä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Näyttelyn laatiminen/päivitys.	Haltian näyttelyt ja opastukset. Haltian näyttelyillä ja opastuksilla edistetään luonnon arvojen ymmärtämistä ja suojelumuonteisuutta. Haltian päänäyttelyä uudistetaan jatkuvasti ja vaihtuvia näyttelyjä tuotetaan useita vuosittain. Haltian opastustuotteita päivitetään ja uudistetaan säännöllisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Haltian toiminnan kehittäminen ja ylläpito.	Haltian toimintaa ylläpidetään ja kehitetään yhdessä rahoittajista koostuvan toimintaryhmän ja yhteistyökumppanien kanssa. Haltia on kansallispuiston asiakaspalvelupiste, jossa saa neuvontaa myös muista Nuuksion järviylängön ja Viherkehän luontokohteista. Luontokeskus toimii jatkossakin vetovoimaisena ja merkittävänä nähtävyys-, luontokasvatus- ja virkistyskohteena tukien retkeilijöitä, ryhmiä ja luontomatkailuyrittäjiä tiedolla, palveluilla ja laadukkailla näyttelyillä. Haltian toiminnalle ja kehitymiselle laaditaan erillinen strategia	

Suunnittelualueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

	toimintaryhmän kanssa. Haltian merkitystä kansallispuiston porttina kasvatetaan uusilla reiteillä ja palveluilla sen lähimaastossa. Haltiasta on yhteystarve Pitkäjärven ylitse kansallispuistoon.	
Digitaalisuuden kehittäminen.	Digitaalisuuden kehittäminen. Otetaan käyttöön mobiiliratkaisuja mm. automaattisissa metsäpalovaroitusterveistissä, liikkumisrajoituksissa, ruuhkatiedottamisessa yms. puiston alueella oleviin matkapuhelimiin. Etsitään yhteistyökumppaneita digitaalisten palvelujen kehittämiseen.	Kiireellinen (3-5 v)
Lapsiperheiden palvelut.	Perheet kohderyhmänä. Vahvistetaan uusien sukupolvien vastuullisen luontosuhteen rakentumista tukemalla ja innostamalla perheiden retkeilyä kansallispuistossa esim. lapsiperheille suunnatuilla näyttelyillä Haltiassa, lasten luontopoluilla ja tapahtumilla.	Kiireellinen (3-5 v)
Opastusviestintäsuunnitelma.	Opastusviestintäsuunnitelma. Laaditaan monitasoinen opastusviestintäsuunnitelma, joka kattaa Nuuksion kansallispuiston, järviylängön ja pääkaupunkiseudun viherkehän. Suunnitelmassa määritellään kohdennetut viestit ja vetovoimaiset menetelmät niiden viestimiseen sekä tehtävät toimenpiteet.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Vapaaehtoistyön toimintamalli ja Junior ranger -toiminta.	Vapaaehtoistoiminta. Laaditaan kansallispuiston vapaaehtoistyölle toimintamalli ja pyritään lisäämään mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoistyöhön. Jatketaan kansallispuiston Junior Ranger- ja Youth+ -toimintaa.	Kiireellinen (3-5 v)
Toimintamallit ja materiaalit koulujen tueksi sekä Kattilanniityn retkialueen kehittäminen.	Toimintamallit ja materiaalit koulujen tueksi: Koulujen omatoimisen retkeilyn tueksi tuotetaan lisää materiaalia ja koulutuksia kasvattajille. Tuetaan varhaiskasvatuksen ja koulujen retkeilyä luomalla tähän vapaaehtoistyömalli. Lisätään suojelualueen tunnettuutta ja luonnonsuojeluymmärrystä tekemällä kouluvierailuja.	Kiireellinen (3-5 v)
Henkilöstön ja luontomatkailuyrittäjien koulutukset.	Koulutus ja viestintä. Luodaan säännöllinen koulutus- ja tiedotusmalli kansallispuiston luontomatkailuyrittäjille ja ulkoistetun asiakaspalvelun työntekijöille, jolla parannetaan valmiuksia viestiä ja opastaa näistä aiheista laadukkaasti. Tuotetaan tarpeen mukaan opastusaineistoja yrittäjien käyttöön. Varmistetaan Metsähallituksen henkilöstön riittävä osaaminen tarpeellisin koulutuksin.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Haltian varhaiskasvatus- ja koulupalvelut.	Haltian resurssien lisääminen: Haltian luontokoulua vahvistetaan toisella luontokoulun opettajalla. Varhaiskasvatus- ja kouluopastuksien subventointiin Haltiassa osoitetaan kasvava rahoitus, jotta näyttelyissä ja luontopoluilla voidaan opastaa kasvavassa määrin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmiä.	Kiireellinen (3-5 v)
Tapahtuman järjestäjän ohje.	Tapahtuman järjestäjän ohje. Ohjataan kansallispuistossa järjestettäviä tapahtumia ja kumppaneiden järjestämiä tapahtumia sekä kannustetaan ottamaan mukaan luonnonsuojeluisältöjä tapahtumaohjeen avulla.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Koulutus.	Koulutus. Varmistetaan säännöllisin koulutuksin, että kansallispuiston yrittäjille ulkoistettu asiakaspalvelu, alueella toimivat luontomatkailuyrittäjät ja oma digiaspa viestivät vahvasti ja osaavasti vastuullisesta retkeilytavasta.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Yhteistyö ja viestintä.	Aloitetaan yhteistyö jonkin laajasti lapsiperheitä tavoittavan tahon kanssa (esim. alueen neuvolat, MLL) ja suunnitellaan yhteinen viestintäkampanja.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestäjän ohje sekä viestintä.	Retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestämisen ohje, Laaditaan yhdessä järviylängön maanomistajatahojen ja järjestöjen kanssa Nuuksion kansallispuiston ja järviylängön retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestämisen ohje. Perustetaan viestinnällinen yhteistyöryhmä, jossa ovat mukana tärkeimmät käyttäjätahot, kaupungit ja media (järjestöt, luontomedia, luontomatkailuyritykset, asukasryhdytukset jne.). Viestitään vastuullisesta retkeilytavasta oivaltavasti, ennakoivasti ja säännöllisesti mediassa, internetissä, sosiaalisessa mediassa ja maastossa viestintäsuunnitelman mukaisesti. Laaditaan visuaaliset retkeilytapaopasteet pääreittien alkuun.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Viestintä, koulutus ja ohjeistus.	Viestintä, tapahtumat ja ohjeistus. Vahvistetaan retkeilyä ja muuta ulkoilua aloittavien vastuullisen luonnossa liikkumisen taitoja viestinnällisin ja yhdessä järjestöjen ja luontomatkailuyritysten kanssa suunniteltavin keinoin (esim. kurssit, tapahtumat) sekä retkeilytapaohjeella. Haltian ulkopuolelle tehdään retketietiketti-infoa, joka on aina kävijän nähtävillä.	Kiireellinen (3-5 v)
Joukkoliikenteen edistäminen.	Joukkoliikenteen edistäminen. Kannustetaan kävijöitä joukkoliikenteen käyttöön ja tiedotetaan siitä aktiivisesti eri kanavissa. Kansallispuiston reittisuunnittelussa ja toteutuksessa huolehditaan, että tärkeimpiin joukkoliikenteen solmu- ja pysäkkipisteisiin/kohteisiin on yhteydet. Ollaan aktiivisessa keskusteluyhteydessä HSL:n ja kaupunkien kanssa julkisen liikenteen vahvistamiseksi. Osallistutaan julkisen liikenteen käyttöä lisäävien verkkopalvelujen tuottamiseen/ylläpitoon.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Varhaiskasvatus- ja kouluryhmien palvelut maastossa.	Oppimista tukevat palvelut maastossa: Kaarniaispulun materiaalit päivitetään/uusitaan yhteistyössä Veikkolan koulujen kanssa. Kolmoislammen varaustulipaikalla mahdollistetaan yöpymien vähintään 25 hengen ryhmälle (=luokka) teltoissa ja Kattilan leirialuetta kehitetään helppokäyttöisemmäksi (mm. vesipiste). Suuret kouluryhmät ohjataan kansallispuiston ulkopuolella Haltian vieressä olevalle uudelle reitille ja tulipaikalle, joiden paikat määritellään myöhemmin.	Kiireellinen (3-5 v)
Terveysvaikutuksista viestiminen.	Viestitään luonnon terveysvaikutuksista yhteistyössä kumppanien kanssa (esim. tutkijat, järjestöt ja luontomatkailuyritykset) tavoitteena motivoida lähtemään ulos luontoon. Nostetaan luonnon terveysvaikutuksia Haltian päänäyttelyssä ja vaihtuvissa näyttelyissä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Yksityiset maat ja YSA-alueet		

16 Erätalouden toimenpiteet

Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.
--------	---

Metsästys ja riistanhoito
Kuvaus alueen metsästysjärjestelyjen muutoksesta
Kiinnitettyyn oikeuteen perustuva metsästys loppuu.

Alueen metsästysjärjestelyt	
Riistakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu	
Kansallispuistossa ei ole lupakiintiöihin perustuvia metsästysalueita, joilla säädeltäisiin riistakantoja.	
Riistanhoito (mm. elinympäristöt ja pienpetojen poisto) ja rakenteet	
Kansallispuistossa poistetaan poikkeusluvalla minkkiä ja supikoiraa linnustollisesti arvokkaalla Matalajärven alueella.	

Toimenpiteet		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Kalastus
Alueen kalastuskäytön muutos
Alueen kalastuskäyttöön ei ole tulossa muutoksia.

Alueen kalastuskäyttö				
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)				
	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Metsähallituksen kalastuslupa-alue	Ei muutu			Kansallispuiston järvet ja lammet. Liikkumisrajoitukset rajoittavat Ruuhijärvellä ja Matalajärvellä myös kalastusta.
Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä				
	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Kalastusrajoitukset	Ei muutu			Kalastusta ei sallita kansallispuiston puroissa. Kansallispuiston luontotyypeiltään herkissä ja arvokkaissa purolaaksoissa ja laitumiin rajoittuvassa Myllypuroa on ennallistettu uomiinsa ja paikoittain tehty soraistuksia. Myllypurossa esiintyy myös nahkiaista ja purotaimenta, mutta koekalastuksista on aikaa. Puroissa pyritään luonnonvaraiseen vesiekosysteemiin.

Kalaveden ja kalakantojen hoito
Kansallispuiston lammet ja järvet eivät vaadi hoitotoimenpiteitä Matalajärveä lukuun ottamatta. Virtavesien kunnostusta lisätään luontotyyppien ja lajien suojelun tason parantamiseksi.

Toimenpiteet		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

--

Erävalvonta
Kansallispuiston erävalvonnan lisäämiselle on selkeä tarve.

17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualan luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.
Marjastus ja sienestys	Sallittu
Kuvaus	Marjastus ja sienestys ovat sallittuja kansallispuiston asetuksen mukaisesti pois lukien alueet, joilla liikkumista on rajoitettu.
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)	
Kuvaus	
Kansallispuistossa ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.	

Maastoliikenne ja muu liikenne		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Maastoliikenne talvikaudella	Ei muutu	Kansallispuistoon ei tehdä moottorikelkkauria tai reittejä. Kansallispuistoon ei pääsääntöisesti myönnetä maastoliikennelupia talvikaudelle.
Maastoliikenne kesäkaudella	Ei muutu	Kansallispuistoon ei myönnetä maastoliikennelupia kesäkaudelle. Metsähallituksen omistamien vuokratyössä olevien rakennusten huoltoa ja ylläpitoa varten myönnetään vuokralaiselle tarvittavat luvat olemassa olevien, puomilla suljettujen metsäautoteiden käyttöön ja tarvittaessa myös suurille tapahtumille turvallisuusnäkökohtien perusteella. Pelastuspalvelun, palontorjunnan, rajavalvonnan, eläinsuojelun ja eläintautien torjumiseen liittyvä maastoliikenne on mahdollista.
Muu liikenne	Ei muutu	Kansallispuiston järvillä ei sallita poltto- tai sähkömoottoriperäveneidä käyttöä.
Liikkuminen ja leiriytyminen		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Pyöräily	Laajenee	Pyöräily on sallittua siihen osoitetuilla reiteillä. Kansallispuiston järjestyssäännössä tullaan sallimaan pyöräily siihen osoitetuilla reiteillä tämän hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaan. Kansallispuistossa on riittävän houkutteleva ja eri taitotasolle sopiva pyöräreitistö myös maastopyöräilyyn. Yleisessä liikennekäytössä olevilla teillä ja yksityisteillä voi kansallispuistossa ajaa myös polkupyörällä. Reittien määrä lisääntyy. Osa reiteistä on edelleen usean käyttömuodon (ratsastus, pyöräily ja kävely) ns. monikäyttöreittejä.
Ratsastus		Ratsastus on sallittua siihen osoitetuilla reiteillä. Kansallispuiston järjestyssäännössä tullaan sallimaan ratsastus siihen osoitetuilla reiteillä, jotka määritellään hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Osa reiteistä on edelleen usean käyttömuodon ns. monikäyttöreittejä. Reitit muuttuvat osin siten, että osa käytössä olevista poistetaan turvallisuus- ja käytön ohjauksen syistä. Tilalle tulee uutta reittiä, joka mahdollistaa ympyräreitit Tervalammen läheisyydessä. Ratailla ja reellä ajo on edelleen mahdollista sopimukseen perustuen monikäyttöreiteillä välillä Högbäck-Salmi ja Kattila-Kurjolampi. Ratsastusreitit on tarkoitettu myös muiden kario- ja sorkkaeläimien kanssa järjestettävään toimintaan. Ratsastusreitit painottuvat Tervalammen alueelle. Kansallispuistossa ratsastusta harjoittavilla hevosilla tulee olla Metsähallituksen kanssa solmittu kestävä luontomatkailun yhteistyösopimus.
Koiravaljakkotoiminta	Ei muutu	Koiravaljakkotoiminta on sallittu siihen osoitetuilla reiteillä. Kansallispuiston järjestyssäännössä tullaan sallimaan koiravaljakkotoiminta luontomatkailun yhteistyösopimuksen solmineiden yritysten kanssa siihen osoitetuilla monikäyttöreiteillä välillä Kattila-Kurjolampi (ml. käynti Saarilammen tulentekopaikalla). Högbäck-Salmi väli poistetaan sen toimintaan soveltumattomien maastonmuotojen (mäet, mutkat) ja turvallisuuden vuoksi.
Kalliokiipeily	Ei muutu	Kiipeily on sallittua siihen osoitetuilla paikoilla. Kansallispuiston järjestyssäännössä tullaan sallimaan kiipeily tämän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisilla paikoilla kasvillisuuden kulumisen vuoksi. Kalliokiipeily- ja laskeutuminen sallitaan siihen erikseen osoitetuilla paikoilla Kolmoislammien rannalla ja jääkiipeily talvisaikaan Romvuorella kuten on aiemminkin ollut. Parhaimmat kiipeilykohteet ovat kansallispuiston ulkopuolella ulkoilualueella Solvalla lähietäällä.
Leiriytyminen		Kansallispuistossa sallitaan leiriytyminen siihen osoitetuilla paikoilla. Kansallispuiston asetuksen mukaan avotulenteko ja leiriytyminen on sallittua siten kuin järjestyssäännössä määrätään. Kansallispuiston järjestyssäännössä tullaan edelleen sallimaan leiriytyminen ainoastaan siihen osoitetuilla paikoilla. Yöpyminen riippumatoissa, puutelteissa eli tentsileissä ja makuupussissa makuualustalla on leiriytymistä. Jo olemassa olevat huollettavat leiriytymispaikat pidetään yllä ja uusi paikka osoitetaan Kaislammen läheisyydestä. Nykyiset leiriytymisalueet merkitään selkeästi maastoon. Vääräjärvellä ollut varusteltapaikka puretaan ja poistetaan käytöstä. Syrjäosilla olevat ns. kehrääjäpesät poistetaan Pöksynhaarasta ja Valkealammelta.
Tulenteko	Laajenee	Kansallispuistossa tulenteko sallitaan ainoastaan siihen osoitetuilla paikoilla. Kansallispuiston asetuksen mukaan avotulenteko ja leiriytyminen on sallittua siten kuin järjestyssäännössä määrätään. Kansallispuiston järjestyssäännössä tullaan jatkossakin sallimaan tulenteko ainoastaan siihen osoitetuilla, huolletuilla paikoilla. Olemassa olevat tulipaikat säilytetään ja uudet tulentekopaikat osoitetaan Kaislammen, Haukkalammen, Nuuksion Pitkäjärven sekä Punjonsuon alueille. Nuuksion Pitkäjärven pohjoispäähän osoitetaan varauksodan/varauskeittokatoksen paikka muuhun kuin yölliseen käyttöön. Kansallispuiston ulkopuolelle Haltian läheisyyteen

Suunnittelualueen nimi: Nuukсион kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

		Helsingin kaupungin alueelle on tarve esteettömälle tulipaikalle ja yrityskäyttöön oleville tulipaikolle sekä koululais- ja muille isoille ryhmille. Avotulen teko ja risukeittimien käyttö on kielletty maasto- ja ruohikkopalovaroitusaikana muualla kuin hormillisilla keittokatoksilla.
Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Suunnituskilpailu		Suurten suunnistus- ja muiden vastaavien kilpailujen ja maastotapahtumien kuten polkujuoksu järjestäminen sallitaan pääsääntöisesti lintujen pesimäkauden päätyttyä, pääosin syrjävyöhykkeiden ulkopuolella. Tapahtumille myönnetään harkinnan mukaan tapahtumakohtaisia lupia, joissa luontoarvojen säilyminen ja vaikutukset tarkastellaan. Järjestelyistä ja käytettävistä alueista sovitaan tapauskohtaisesti. Kilpailujen ja tapahtumien tyyppi, kokoluokka (osanottajamäärä), ajankohta ja toistuvuus määrittelevät vaikutuksia. Tapahtumaluissa ei myönnetä poikkeuksia rauhoitusmääräyksiin, järjestysääntöön tai liikkumisrajoituksiin eikä rakenteiden rakentamiseen pois lukien pienet rakenteet kuten suunnistuksen rastipaikat, reittimerkinnot ja pienet juoma- ja huoltopisteet. Kilpailukeskukset suurissa tapahtumissa tulee sijoittaa kansallispuiston ulkopuolelle ja tapahtuma-alueissa hyödyntää myös kansallispuistoon rajautuvia ulkoilualueita siten, että pääpaino voi kansallispuiston sijaan olla niillä.
Partioleiri	Ei muutu	Pidempiaikaiseen pienimuotoiseen leiri-, kurssi- tai retkitoimintaan osoitetaan edelleen partiolaisten ja muiden yhdistysten tai koulujen käyttöön varausteltapaikat Kattilan niityllä sekä Kolmoislammella. Kansallispuiston välittömässä läheisyydessä on useita partiolippukuntien ja yhdistysten käämpä, joiden lisäksi kansallispuistoon järjestetään lippukuntien toimesta pieniä retkiä ja tapahtumia. Tapahtumia ja retkiä koskevat Metsähallituksen ohjeistukset ilmoitus- ja lupamenettelyistä. Varsinaista Evon kaltaista leirialuetta kansallispuistossa ei ole.
Muu järjestetty maastotapahtuma	Ei muutu	Kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Kansallispuistoon myönnetään tapahtumakohtaisia lupia, joissa luontoarvojen säilyminen tarkastellaan. Tapahtumissa pyritään hyödyntämään alueen palvelutarjontaan kuuluvia reittejä ja varaustulipaikkoja ja huomioimaan vyöhykejako. Järjestelyistä ja käytettävistä alueista sovitaan tapauskohtaisesti. Tapahtumia ja retkiä koskevat Metsähallituksen ohjeistukset ilmoitus- ja lupamenettelyistä ja hinnoista.
Muu järjestetty maastotapahtuma	Supistuu	Kansallispuistoon ei myönnetä lupia metsästyskoirien kokeisiin tai erillisiä harjoitusalueita säännölliseen järjestöjen palvelus- tai pelastuskoiratoimintaan eikä niihin liittyviä poikkeuksia järjestyssäännössä olevasta koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Yksittäisille palvelus- ja pelastuskoiratapahtumille voidaan tarvittaessa myöntää lupa.
Luonnonvarojen käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Maa-ainesten otto	Ei muutu	Maa-ainesten otto kansallispuistosta on kiellettyä.
Polttopuun otto	Ei muutu	Polttopuun otto kansallispuiston alueella on kiellettyä. Tulenteko on sallittua ainoastaan siihen tarkoitukseen osoitetuilla paikoilla, jotka ovat polttopuuhuollon piirissä. Tulenteko on kiellettyä metsäpalovaroituksen aikana muualla kuin hormillisilla keittokatoksilla.
Pohjaveden otto	Ei muutu	Kansallispuistosta ei oteta pohjavettä. Virkistyskäytön vuoksi kansallispuistossa voi olla tarvetta juomavesipisteille kuten porakaivoille. Näistä päätetään yksityiskohtaisemmassa retkeilyreittien ja rakenteiden toimenpidesuunnitelmassa.
Keräilytalous (jäkälet, varvut, ym.)	Ei muutu	Kansallispuistossa ei ole sallittua jäkälien, varpujen, villiyrtytien tai muiden kasvien keräilyä.
Muu käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Matkailuun liittyvä yritystoiminta	Ei muutu	Kansallispuistossa voi harjoittaa sopimuksen pohjautuvaa kestävän luontomatkailun yritystoimintaa. Yritys maksaa Metsähallitukselle asiakasmäärään perustuvan korvauksen rakenteiden käytöstä, pois lukien maksulliset varaustulipaikat. (Lähdeviitteet 16,17,18)

Suunnittelualan nimi: Nuukin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Muu käyttö	Ei muutu	Kansallispuistoon ei myönnetä lupia veneiden säilytykseen. Rasitteisiin perustuvat venevalkammat ovat jatkossakin voimassa.
Muu käyttö	Ei muutu	Miehittämättömien ilma-alusten ja lennokkien kuten droonien lennättäminen (mukaanlukien laskeutumis- ja nousut) on sallittua kansallispuiston perustamistarkoitusta vaarantamatta siten, että kansallispuiston liikkumisrajoituksia ja eläinten häirintäkieltoa (lintujen tärkeät pesimä- ja levähdysalueet - ja -ajat) noudatetaan. Myös muuta lainsäädäntöä ja Trafikin määräyksiä ja ohjeita on noudatettava. Mikäli miehittämättömässä ilma-aluksessa tai lennoksissa on kamera, koskevat sitä myös silloin yksityisyydensuojaa, kotirauhaa ja vaaran aiheuttamista säätelevät säännökset.
Muu käyttö		Kansallispuistossa toimitaan Metsähallituksen Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden (19) mukaisesti. Hoidosta ja käytöstä tehtyjen linjausten avulla turvataan alueiden perustamistarkoituksia ja pääperiaatteena on luonnonprosessien jatkuminen ja haittavaikutusten välttäminen. Hoidon ja käytön periaatteiden kokonaisuuden päivitystyö on käynnissä Metsähallituksessa v. 2022. Linjauksia täydennetään ja ajantasaistetaan tarpeen mukaan.

Metsätalous		
Tavoitteet		
Kansallispuistossa ei harjoiteta metsätaloustoimintaa.		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)		
Metsähallituksen hallinnoimat alueet		
Mt-käytössä (ha)	Rajoitetussa mt-käytössä (ha)	Muutoksen kuvaus
0,00	0,00	
Toimenpiteet luontodirektiivin luontotyyppikuviolla		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun		

17B Poronhoidon toimenpiteet	
Selite	Lomakkeella määritellään poronhoitoon liittyvät toimenpiteet ja käytännöt.
Poronhoito	
Toimenpiteet ja käytännöt	
Suosituks	
Saamelaisporonhoidon tavoitteet	

18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen käytön ohjaukseen liittyvät toimenpiteet ja hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualan hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualan mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
---------------	--

Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Nuuksion kansallispuisto on Metsähallituksen hallinnassa. Käytön ohjaamisessa koko järviylängöllä ovat merkittävässä roolissa kansallispuistoa ympäröivät järviylängön kaupunkien ulkoilu- ja suojelualueet ja niiden palvelutarjonta sekä säännökset. Tämä korostuu luontokeskus Haltian lähiympäristössä.

Toimenpiteet	
Suojelualan perustamistoimet	
Toimenpide	Kuvaus
Suojeluohjelmien toteuttaminen.	ELY-keskus edistää kaavojen suojeluvarausten sekä suojeluohjelmien kuten vapaaehtoisin kauppoihin perustuvan METSO-ohjelman toteuttamista neuvottelemalla merkittävien kohteiden toteuttamisesta maanomistajan kanssa (yksityisen luonnonsuojelualan perustaminen) tai hankinnasta valtiolle liitettäväksi Nuuksion kansallispuistoon.
Kansallispuiston laajentaminen.	Selvitetään mahdollisuudet ja edellytykset laajentaa kansallispuistoa Helsingin kaupungin omistuksessa oleville luonnoltaan arvokkailla järviylängön kohteilla vapaaehtoisuuteen perustuen.
Kansallispuistoon hankittujen alueiden liittäminen suojelualuekiinteistöön.	Kansallispuistoon mahdollisesti hankittavat uudet alueet liitetään jo hankintavaiheessa osaksi suojelualuekiinteistöä.
Rajojen ja rajoitusalueiden merkitseminen maastoon puuttuvilta osin sekä paremmat maasto-opasteet.	Kansallispuiston liikkumisrajoitusalueet ja rajat merkitään puuttuvilta osin maastoon kiinteistönmuodostamislain ja luonnonsuojelualan merkinnästä annetun asetuksen mukaisesti rajamerkeillä sekä kilvin.
Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen	
Toimenpide	Kuvaus
Häiriöherkkien lajien turvaaminen syrjä- ja rajoitusvyöhykkeiden liikkumisrajoituksilla.	Häiriöherkkien lajien esiintymien turvaaminen syrjä- ja rajoitusvyöhykkeiden liikkumisrajoituksilla sekä reiteillä.
Kansallispuiston portit, käytön vyöhykkeet ja rajoitusalueet.	Kansallispuiston vyöhykkeet ja rajoitusosat ja reitit ohjaavat käyttöä, jotta häiriölle herkät, uhanalaiset ja direktiivilajit sekä kulutukselle herkät ja arvokkaat luontotyypit säilyvät ja niiden suojelun taso paranee. Kansallispuistossa olevat virkistyskäytön ja luontomatkailun pääportit ovat Haltian ympäristö, Haukkalampi, Kattila, Siikajärvi, Veikkola ja Tervalampi. Näille kohteille ohjataan käyttöä monipuolisen ja houkuttelevan palveluvarustuksen (mm. mahdollinen asiakaspalvelu, ympyrä- ja yhdysreitit porttien välillä ja porteille kansallispuiston ulkopuolelta, tulentekopaikat sekä pysäköintialueet) avulla sekä saavutettavuutta (julkinen liikenne) parantamalla. Veikkolan ja Tervalammen merkitys kasvaa tulevaisuudessa maankäytön ja julkisen liikenteen (esim. junayhteys Veikkolaan) kehittyessä.
Virkistyskäytön ja tapahtumien ohjaaminen ja lupaehtojen asettaminen luonnon kulumisen minimoiden.	Ohjataan virkistyskäyttöä vyöhykkeillä, palvelujen sijoittamisella (reitit ja tulipaikat) sekä tapahtumien luvituksella. Korostetaan kulumisen välttämistä lupaehdoissa ja luvituksissa.
Matalajärven ympärivuotinen liikkumisrajoitus.	Matalajärven liikkumisrajoitusta laajennetaan ajallisesti koskemaan koko vuotta linnuston ja herkkien luontotyyppien suojelemiseksi ja kulumisen estämiseksi. Ilmastomuutoksen myötä leudot ja lumettomat talvet yleistyvät entisestään. Liikkumisrajoitus astuu voimaan järjestyssäännössä.
Järjestyssäännön päivitys.	Kansallispuiston järjestyssääntö päivitetään sen jälkeen kun ympäristöministeriö on vahvistanut hoito- ja käyttösuunnitelman. Järjestyssääntö tulee voimaan Metsähallituksen päätöksellä kuulutuksen ja valitusajan jälkeen. Järjestyssäännössä annetaan ja vahvistetaan kävijää sitovia määräyksiä kuten leiriytyminen, tulenteko, liikkumisrajoitukset ja käytön ohjaaminen niille varatuille reiteille

Suunnittelualaueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

	koiravaljakoita, pyöräilyä ja ratsastusta koskien. Järjestysäännön valmistelussa noudatetaan tämän hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksia. Luonnos järjestyssäännöksi on tämän suunnitelman liitteenä. Järjestyssäännöstä viestitään ymmärrettävällä tavalla.
Tapahtumaluvat	Kansallispuistossa järjestettävät kokoontumislain (530/1999, 1 luku, 2 §) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat sekä partio- tai muut leirit. Käytettävät alueet, osallistujamäärät, reitit, toiminta sekä tarvittaessa raportointi ja seuranta määritellään luvissa. Lupaharkinnassa kiinnitetään huomiota ajankohtaan (pesimäaika), kansallispuiston vyöhykkeisiin ja luonnoltaan herkkiin sekä arvokkaisiin kohteisiin sekä mahdollisuuksiin käyttää järviylängön muita alueita. Tapahtumajärjestäjien tueksi tehdään erillinen tapahtumajärjestäjän ohje.
Valvonta (mm. erävalvonta)	Luodaan toimintamalli kävijöitä vastuulliseen retkeilytapaan ohjaavaan valvontaan maastossa. Valvontaa toteutetaan säännöllisesti etenkin ruuhka-aikoina. Lisätään Metsähallituksen näkyvyyttä ja läsnäolon tuntua maastossa.
Matalajärven ulkopuolella tapahtuviin maankäytön muutoksiin vaikuttaminen edunvalvonnalla.	Matalajärven liittyvä sidosryhmäyhteistyö ja Metsähallituksen tekemät lausunnot kansallispuistoa koskevista kaavoista, rakentamisesta, vesi-, YVA- ja muista vastaavista hankkeista ja niihin liittyvistä Natura-arvioinneista.
Kaava- ja muiden maankäyttöhankkeiden sidosryhmäyhteistyö ja lausunnot.	Sidosryhmäyhteistyö ja Metsähallituksen tekemät lausunnot kansallispuistoa koskevista kaavoista, rakentamisesta, YVA- ja muista vastaavista hankkeista ja niihin liittyvistä Natura-arvioinneista.
Sidosryhmäyhteistyö paikallisten toimijoiden ja asukkaiden kanssa.	Järjestetään vuosittain yhteistyötilaisuus paikallisten asukkaiden kanssa.
Yhteistyötapaamiset tutkimukseen ja seurantaan liittyvien tahojen kanssa.	Kehitetään verkostomaista toimintatapaa eri toimijoiden kanssa edelleen,
Yhteistyö ja vaikuttaminen Nuuksion julkisen liikenteen parantamiseksi.	Vaikutetaan Helsingin seudun liikenteeseen, jotta julkinen yhteys Nuuksioon paranisi. Tarkastellaan myös mahdollisuuksia kehittää liikennöintiä muiden kumppanien kanssa.
Liikennesuunnittelu, joukkoliikenteen ja palvelujen kehittäminen.	Liikennesuunnitelman teko yhdessä kaupunkien ja alueelle julkista liikennettä järjestävien tahojen kanssa. Järviylängön ja kansallispuiston sisääntuloporttien saavutettavuuden parantaminen julkista liikennettä ja erilaisia palveluja kehittäen. HSL:n lisäksi yhteistyötä voi tarkastella yksityisten liikennöitsijöiden ja yrittäjien kanssa. Digitaaliset palvelut tukevat liikkumista. Edistetään joukkoliikenteen tueksi tarvittavien erilaisten last mile -palvelujen kuten pyöräilyn kehittämistä, ja uusien, yrittäjien tarjoamien last mile -liikennepalvelujen kehittämistä, sekä yksityisautoilun kasvuun liittyvän pysäköinnin ruuhkaisuuden uudelleentarkastelua.
Yksityisteihin liittyvät toimenpiteet.	Selvitetään mahdollisuudet muuttaa kansallispuiston vilkkaimmat yksityistiet (Kattilantie ja Haukkalammentie) valtion yleisiksi teiksi. Panostetaan yhteistyöhön ja sen kehittämiseen yksityisteiden tiekuntien kanssa osallistumalla tiekuntien kokouksiin ja pitämällä vuosittainen yhteistapaaminen. Kannustetaan tarpeen mukaan tiekuntia käyttämään tie-isännöitsijöitä yksityisteiden hallinnoimiseksi ja ylläpidon hoitamiseksi.
Muu rakennuskanta	
Toimenpide	Kuvaus
Muun rakennuskannan inventointi.	Inventoinnissa määritetään olemassa oleva rakennuskanta ja sen ominaispiirteet. Inventoinnin avulla selvitetään kansallispuiston rakennuskannan suojeluarvot, nykytila sekä yleiskunto kajoamattomilla tutkimuksilla. Inventoinnin suojeluarvot ja kunnon huomioivan arvotuksen avulla selvitetään rakennusten toimenpidetarpeet suojeluarvojen säilymisen näkökulmasta sekä käyttöpotentiaali ja sen hyödyntämisen edellyttämät jatkotoimenpiteet.
Muut toimenpiteet	
Toimenpide	Kuvaus
Valmiudet	

Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Metsäpalontorjuntasuunnitelma	On	Käytössä on Metsähallituksen metsäpalojen torjuntaohje, Ympäristö- ja laatukäsikirja 6.2.14. Kulotusten yhteydessä tehdään erillinen palo- ja turvallisuussuunnitelma.	
Palvelurakenteiden turvallisuus			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Rakennusten pelastussuunnitelma	On	Luontokeskus Haltialle ja Kattilan rakennuksille eli vaadittaville rakennuksille on ajantasaiset pelastussuunnitelmat.	
Rakennusten palotarkastus	On	Vuokrakämpillä ja huoltotukikohdassa sekä Haltiassa on säännölliset palotarkastukset pelastuslaitoksen toimesta määrävälein. Nuohoukset hoidetaan säännöllisesti.	
Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnät	On	Kohteiden (tulipaikkojen ja porttien maasto-opasteissa) nimi- ja koordinaattimerkinnät maastossa ovat osittain puutteelliset. Uusittaviin maasto-opasteisiin tulee vakiona mukaan 112 - tiedot eli paikan nimi, osoite, koordinaatit). Kansallispuiston asiakasturvallisuuden riskien arviointitaulukko käydään vuosittain läpi Metsähallituksessa.	
Pelastusyhteistyö	On	Pelastusviranomaisten kanssa tehdään säännöllisiä katselmuksia kansallispuistoon. Pelastuviranomaiset käyvät vuosittain harjoittelemassa kansallispuistossa. Pelastuslaitoksella on hallussaan avaimet tai koodit puomeihin ja tiedot ajoyhteyksistä rakennuksille ja tulipaikoille kansallispuistossa.	
Yhteistyö			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Muu kuin virkistys- ja retkeilykäyttöä palveleva rakennuskanta			
Kohde (nimi)	Omistaja	Kpl	Kuvaus
Högbackan huoltotukikohta	Metsähallitus	5	Högbackan huoltotukikohdan rakennuskantaa (päärakennus, verstaat, sosiaalitilat, varastohalli, jatkokompostointilaitos) pidetään yllä ja kehitetään.
Mökit	Metsähallitus	4	Kansallispuiston laajentuisen ja yksityisomistuksessa olleiden vuokrasopimusten päättymisen myötä Metsähallitukselle on siirtynyt rakennuksia. Mökkejä puretaan, ellei niillä ole merkittäviä kulttuuriperinnöllisiä arvoja.
Mökit ja varastot	Yksityinen	15	Vuokratonteilla olevat yksityisomistuksessa olevat rakennukset. Vuokrasopimuksen päättyessä vuokralainen on velvoitettu purkamaan rakennukset.
YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet			

19 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat	2021		
	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	5 000	750 000	Luontomatkailun vuokratyössä olevien rakennusten (Kattila, Valklampi, Haukkalampi, Tikankolo ja Oravankolo) peruskorjaukset ja -uudistukset.
Rakennelmat		75 000	Jätehuollon ja lajittelun kehittäminen (Haukkalampi, Kattila, Högbäck, Haltian ulkoalue).
Rakennelmat	20 000	500 000	Uusien tuli-, varaustuli- ja leiriytymispaikkojen teko sekä olemassa olevien parantaminen.
Rakennelmat		45 000	Tavoite: Nuuksion kansallispuisto oppimisympäristönä. Sisältää uuden isojen ryhmien tulipaikan (mahdollisesti kansallispuiston ulkopuolella), Kattilan ja Kolmoislammen leiripaikkojen kehittäminen.
Rakennelmat		80 000	Tavoite: Luontoarvojen ymmärtäminen. Näyttelymäiset rakenteet ja luontopolkujen (Ar) kehittäminen maastossa.
Rakennelmat		100 000	Tavoite: Luontosuhteen vahvistaminen. Esteettömien palvelujen (2 keittokatosta ja käymälää, reittirakentaminen, laiturit) kehittäminen maastossa.
Rakennelmat		25 000	Tavoite: Luonnossa liikkumisen taitojen vahvistaminen. Asiakaslähtöisten ja helppokäyttöisten välineiden ja rakenteiden teko.
Rakennelmat	5 000	650 000	Pysäköinnin kehittäminen (Kattila, Haukkalampi, Nuuksionpää ja muut pienemmät kohteet).
Reitit	20 000	250 000	Uusien reittien ja opasteiden teko (kävely-, maastopyörä-, ratsastusreitit) sekä olemassa olevien ylläpito.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä		10 000	Tavoite: Nuuksion kansallispuisto oppimisympäristönä. Koulujen ulkonaoppimisen tukimateriaalit kuten verkkosivut, Kaarniaispolun luontopolun opettajan opas, verkkomateriaalit.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	75 000		Tavoite: Nuuksion kansallispuisto oppimisympäristönä. Haltian koululaiskäytön lisääminen/vahvistaminen: Uusi luontokoulun opettaja ja kouluopastusten subventointi.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	1 000	10 000	Tavoite: Nuuksion kansallispuisto oppimisympäristönä. Vapaaehtoistyön ja kansallispuistolähtelä - toimintamallien luominen.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	30 000		Tavoite: Vastuullinen luonnossa liikkuminen ja käyttö. Valvonnan toimintamallin luominen ja valvonnan lisääminen maastossa.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	5 000	10 000	Tavoite: Vastuullinen luonnossa liikkuminen ja käyttö. Digitaalisten ratkaisujen kehittäminen vastuullisuudesta (metsäpalovaroitukset, säännöt, liikkumisrajoitukset, ruuhkat) viestimiseen.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	5 000	20 000	Tavoite: Vastuullinen luonnossa liikkuminen ja käyttö. Retkeilytapaohjeen tekeminen ja viestiminen yhdessä eri toimijoiden kanssa sekä ulkoistetun asiakaspalvelun ja yrittäjien koulutukset.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	2 000	5 000	Tavoite: Luontoarvojen ymmärtäminen. Junior ranger -toiminnan ja vapaaehtoistyön toimintamallin kehittäminen luonnonhoitotöihin liittyen.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä		5 000	Tavoite: Luontoarvojen ymmärtäminen. Opastusviestintäsuunnitelman tekeminen.

Suunnittelualueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Opastuspalvelut ja opastusviestintä		5 000	Tavoite: Luontoarvojen ymmärtäminen. Tapahtumajärjestäjän ohjeen teko.	
Opastuspalvelut ja opastusviestintä		50 000	Tavoite: Luontosuhteen vahvistaminen. Viestintäkampanjat kumppanien kanssa lapsiperheille sekä terveysvaikutuksista.	
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	5 000	5 000	Tavoite: Luonnossa liikkumisen taitojen vahvistaminen. Kurssit, tapahtumat, viestintä, retkietiketti Haltian ulkopuolelle.	
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	1 600 000		Luontokeskus Haltian toiminta yhdessä kumppanien ja rahoittajien kanssa.	
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	5 000	120 000	Kävijätutkimukset 3 kertaa, kävijälaskennan kehittäminen	
Virkistyskäyttö yhteensä	1 778 000	2 715 000		
Ennallistaminen	25 000	145 000	Ennallistaminen ja luonnon- ja lajistonhoito 15 v ajalla.	
Luonnonsuojelun seurannat	30 000	100 000	Kartoitukset, inventoinnit, tutkimukset ja seurannat 15 v. ajalla.	
Luonnonsuojelu yhteensä	55 000	245 000		
Suojelualueen perustaminen ja merkintä		70 000	Liikkumisrajoitusalueiden maastomerkinnät ja tarvittavat rajan avaukset ja merkinnät.	
Muihin kuin virkityskäytössä oleviin rakennuksiin liittyvät kulut	25 000	170 000	Kuuselan, Högbäckan ja kulttuuriperinnöllisesti käytössä olevien rakennusten peruskorjaukset ja uudisrakentamiset (Högbäckan huoltotukikohta, Kuusela)	
Osallistamis- ja sidosryhmätyökulut	10 000		Verkostojen vahvistaminen ja sidosryhmätyön lisääminen	
Muut kulut		20 000	Järviylängön luontomatkailusuunnitelma	
Hallinto- ja muut kulut yhteensä	35 000	260 000		
Kaikki yhteensä	1 868 000	3 220 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €	31 240 000

20 Vaikutusten arviointi

Selite	Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden vaikutukset, toimenpiteisiin siältyvät riskit ja riskien torjunta.
--------	--

Vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Suunnitelman Natura-vaikutusten arviointi laadittiin erillisenä selvityksenä ja se on esitetty kokonaisuudessaan erillisessä raportissa (lähdeviite 20). Arvioinnin toteutti vuoden 2022 aikana Sitowise Oy. Raportin yhteenvedossa todetaan seuraavaa:

"Natura-arvioinnissa on arvioitu Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vaikutuksia Nuuksion, Bånbergetin ja Matalajärven Natura-alueisiin. Hoito- ja käyttösuunnitelman tarkoituksena on yhteensovittaa luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja muun käytön tavoitteita ja tarpeita seuraaviksi 10-15 vuodeksi. Suunnitelmalle tehdään väliarviointi vuonna 2028, jonka yhteydessä voidaan uudelleenarvioida tarpeellisia toimenpiteitä mm. Natura-alueiden suojeluarvojen ja muiden luontoarvojen turvaamiseksi.

Nuuksion Natura-alueelle on uusia palvelurakenteita (parkkipaikat, tulipaikat, tms.) esitetään melko vähän. Uusia reittejä esitetään puolestaan lähinnä retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Uudet reitit sijoittuvat nykyisille merkitsemättömille poluille ja kulku-urille eli varsinaisia uusia uria ei juurikaan toteuteta.

Nuuksion kohdalla vaikutukset ovat pääasiassa vähäisiä. Natura-luontotyypeistä silikaattikallioihin ja lintudirektiivin liitteen I lajeista metsoon voi kohdistua kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia. Silikaattikallioiden osalta vaikutukset muodostuvat virkistyskäytön aiheuttaman kulumisen kautta ja metsolla virkistyskäytön häiriövaikutuksilla soidinpaikkoihin ja lajin elinympäristöihin.

Nuuksion Natura-alueen osalta keskeisintä on hillitä kasvaneen virkistyskäyttöpaineen haitallisia vaikutuksia, jotka onkin tunnistettu HKS:ssä keskeiseksi tavoitteeksi. HKS:n luonnoksessa vaikutuksia on pyritty lieventämään mm. väliarvioinnin, vyöhykejaon, rajoitusalueiden ja suojeluarvoja huomioivan tapahtumaluvituksen kautta. Tässä arvioinnissa lievennystoimissa on korostettu seurantojen toteuttamista ja väliarviointia, jonka yhteydessä tulee arvioida uudelleen virkistyskäytön ohjaamista ja rajoittamista koskevia toimia. Nuuksion kohdalla muita lievennystoimia ovat mm. viestintä ja opastus, esteet maastopyöräilylle, reittien kestäväointi ja muu kulunohjaus. Metson osalta joidenkin reittien ja palvelurakenteiden toteuttamisesta tulee tehdä päätös vasta tuorempien seurantatietojen pohjalta.

Bånbergetin Natura-alueelle ei ole esitetty uusia rakenteita tai toimenpiteitä, eikä suunnitelmalla ole kielteisiä vaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin.

Matalajärven Natura-alue on HKS:n vyöhykejaossa osoitettu rajoitusosaksi, jossa liikkuminen sallitaan vain osoitetulla reitillä lintutorneille. HKS:n tavoitteet ja toimenpiteet lähtökohtaisesti ylläpitävät ja edistävät Natura-alueen suojeluarvoja. Natura-luontotyypeihin ei kohdistu kielteisiä vaikutuksia ja suojelun perusteena olevan linnuston osalta liikkumisrajoitus on myönteinen muutos.

HKS:n luonnoksella ei ole tunnistettu merkittäviä kielteisiä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Vähäisiä kielteisiä yhteisvaikutuksia muodostuu mm. ympärysalueiden kaavoituksesta asukasmäärän ja sen aiheuttaman virkistyskäytön kasvun kautta. Suunnitelmalla ei ole vaikutuksia Natura-alueiden eheyteen. "

Natura-arvioinnissa esiin tuodut lieventämistoimenpiteet, seurannat ja suositukset on huomioitu ja päivitetty hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpiteisiin ja seurantoihin sekä tarkastellaan ne noin 5 vuoden päästä v. 2028 tehtävässä väliarvioinnissa. Mahdollisten kielteisten vaikutusten esiintyessä tehdään tapauskohtainen arviointi toimenpiteiden kokonaan toteuttamatta jättämisestä, niihin vaadittavista muutoksista tai korvaamisesta.

Yhteenveto suunnitelman vaikutuksista

Nuuksion kansallispuisto on Uudenmaan metsä-, suo- ja kosteikkoluonnon suojelun kannalta merkittävä luonnonsuojelualue, joka kuuluu maakunnallisen viherverkoston kannalta tärkeään Nuuksion järviyläntöön. Monimuotoisten luontoarvojen ohella Nuuksion kansallispuiston, ja koko Nuuksion järviylängön, merkitys pääkaupunkiseudulla asuvien ihmisten virkistyskäyttöalueena ja luontomatkailukohteena on huomattava. Nuuksion kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelussa korostuvatkin alueen

luontoarvojen turvaamiseen tähtäävien toimenpiteiden ohella luonnonsuojelun ja alueen monimuotoisen virkistyskäytön yhteensovittaminen. Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpiteillä tavoitellaan luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa ja parantamista, kestäväää virkistyskäyttöä ja luontomatkailua, luontosuhteen syventämistä sekä tutkimus- ja seurantatoiminnan ylläpitämistä ja kehittämistä. Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpiteillä tavoitellaan luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa ja parantamista, kestäväää virkistyskäyttöä ja luontomatkailua, luontosuhteen syventämistä sekä tutkimus- ja seurantatoiminnan ylläpitämistä ja kehittämistä.

Nuuksion kansallispuistossa on tehty kansallispuiston perustamisen jälkeen merkittäviä luonnonhoito- ja ennallistamistöitä, joilla alueen luontotyyppien ja lajien tilaa on parannettu. Näitä toimenpiteitä tullaan jatkamaan myös nyt laaditusn suunnitelman toteutuksen aikana. Kansallispuiston lajien ja luontotyyppien tilaan ja edustavuutta parannetaan mm. eri luontotyyppisiin kohdistuvilla ennallistamis- ja luonnonhoitotoimilla, vieraslajien poistamisella sekä tekopesien tekemisellä. Hoito- ja ennallistamistoimien tarpeen ja toteutustavan arviointi perustuvat kansallispuistosta kerätyyn laji- ja luontotyyppitietoon, jota tullaan suunnitelmakauden aikana päivittämään sekä luontotyyppien että lajien osalta. Paikkatietojärjestelmissä olevalla ajantasaisella luontotiedolla pystytään seuraamaan ja suunnittelemaan tarvittavia hoitotoimia ja inventointitarpeita.

Nuuksion kansallispuiston merkitys virkistyskäyttö- ja luontomatkailukohteena on kasvanut edellisen hoito- ja käyntisuunnitelman laatimisen jälkeen, mikä näkyy mm. käyntimäärien kasvuna sekä virkistyskäyttömuotojen monipuolistumisena. Myös alueen merkitys ulkoilu- ja luontoliikuntakohteena on kasvanut. Lisääntynyt virkistyskäyttö lisää samalla tarvetta siitä aiheutuvien vaikutusten (mm. kuluminen, vaikutukset alueen häiriöherkkiin lajeihin, virkistyskäyttäjien ja paikallisten kokeman rauhattomuuden ja ruuhkaisuuden lisääntyminen) ehkäisemiseen. Lisääntyneeseen kysyntään ja kävijäpaineeseen vastataan suunnitelmassa kansallispuiston retkeilyreittejä ja palvelurakenteita asiakaslähtöisestö kehittämällä sekä alueen käyttöä ohjaavan vyöhykejaon avulla. Suunnitelmassa määritellään alueelle suunnitelmakauden aikana toteutettavat reitit ja uudet palvelurakenteet, jotka edistävät osaltaan luontoretkeily- ja virkistyskäyttöä kansallispuistossa. Kansallispuistoon osoitetaan suunnitelmassa mm. uusia pyöräilyreittejä maastopyöräilyn edistämiseksi sekä uudet leiriytymis- ja pysäköintialueet parantamaan alueen käyttökapasiteettia.

Virkistyskäyttö ohjataan Nuuksion kansallispuistossa ensisijaisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeille, joille toteutetaan pääosan kansallispuiston uusista reiteistä ja palvelurakenteista ja joihin sisältyvät myös kansallispuiston merkittävimmät käyntikohteet. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeiden lisäksi suunnittelualueelta määritellään laajoja syrjävyöhykkeitä, joilla virkistyskäytön intensiteetti pyritään rajaamaan pienimuotoiseen, jokamiehenoikeudella tehtävään retkeilyyn ja joille ei toteuteta pysyviä palvelurakenteita, sekä rajoitusvyöhykkeitä, joilla ihmisten liikkumista rajoitetaan luontoarvojen turvaamiseksi. Rajoitusvyöhykkeet laitetaan täytäntöön suunnitelman hyväksymisen jälkeen päivitettävällä järjestysäännöllä. Palvelurakenteiden ja vyöhykejaon lisäksi alueen luontoarvoihin kohdistuvia vaikutuksia ehkäistään viestinnällisesti ja alueen tapahtumajärjestäjille laadittavan ohjeen ja edelleen yksityiskohtaisemman tapahtumaluvituksen kautta. Lupaehtojen avulla toimintaa ohjataan luontoarvojen kannalta herkkien osa-alueiden ja ajankohtien ulkopuolelle ja ehkäistään edelleen niihin kohdistuvia vaikutuksia (mm. kuluminen).

Luonnonhoito- ja ennallistamistoimien sekä reittien ja palvelurakenteiden kehittämisen ohella suunnitelmassa esitetään useita toimia Nuuksion kansallispuiston virkistys- ja luontomatkailukäytön kehittämiseksi ja palvelutarjonnan kehittämiseksi kestäväällä tavalla. Suunnitelman tavoitteena tarjota eri kävijäryhmille laadukkaat puitteet terveyttä ja hyvinvointia edistävälle virkistyskäytölle ja luontomatkailulle Nuuksion kansallispuistossa sekä myös edistää yhteistyötä koko Nuuksion järviylängön alueella. Luontomatkailun kehittäminen yhteistyössä toimijoiden kanssa vaikuttaa käyntimääriin ja viipymiin, mikä vaikuttaa positiivisesti paikallistalouteen. Myös alueen kävijöiden kokemat hyvinvointi- ja terveysvaikutukset kasvavat liikkumismahdollisuuksien lisääntyessä. Liikkumismahdollisuuksia pyritään suunnitelmakauden aikana parantamaan uusien palvelurakenteiden ohella myös mm. edistämällä julkisten kulkuyhteyksien käytettävyyttä sekä tarjoamaan alueen käyttäjille useita vaihtoehtoisia saapumisvaihtoehtoja (portteja) kansallispuistoon saavuttaessa.

Rikosseuraamuslaitos (RISE) ja Metsähallitus järjestävät kuntouttavaa työtoimintaa vuosittain noin 70 - 90 avolaitosvangille useassa eri vankilassa. Yhteistyö Nuuksiossa on vakiintunutta ja kansallispuistossa työskentelee päivittäin noin 18 vankia. Toimintaa rahoitetaan Oikeusministeriön avolaitosrahasta. RISE vastaa vankien sijoittamisesta työtoimintaan, ja Metsähallitus työkohteiden ja työnjohdon järjestämisestä. Yhteistyön päätavoite on vankien yhteiskuntakelpoisuuden lisääminen tukemalla vankien hyvinvointia ja terveyttä sekä opiskelua. Samalla ylläpidetään kansallispuistojen palveluja.

Nuuksion kansallispuisto ja luontokeskus Haltia ovat merkittäviä ympäristökasvatuksen toimijoita ja toteuttajia pääkaupunkiseudulla. Ympäristökasvatuksen toimenpiteet vahvistavat kävijöiden luontosuhdetta ja lisäävät ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä. Tämän seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Kansallispuiston ja Haltian ympäristökasvatus ja viestintä ohjaavat kävijöitä vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyyppisiin kohdistuvat häiriöt, kuten luvaton tulenteke ja leiriytyminen sekä kuluminen voivat vähentyä.

Nuuksion kansallispuiston suosio pääkaupunkiseudun retkeily- ja luontomatkailukohteena ja korkea virkistyskäyttöpaine korostavat osaltaan tarvetta myös virkistyskäytön ympäristövaikutusten seurannalle (mm. luontotyyppien kuluminen, uhanalaisten tai häiriöherkkien lajien esiintyminen), jotta alueen luontoarvoihin kohdistuviin vaikutuksiin pystytään tarvittaessa reagoimaan ajoissa luontoarvojen heikkenemisen välttämiseksi. Seuranta tehdään hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuskauden aikana sekä luontotyyppien ja lajien seurantaan että osana kansallispuiston ekologisen, taloudellisen ja sosiaaliskulttuurisen kestävyys-tilan seurantaan (menetelmänä hyväksyttävän muutoksen rajat eli LAC). Seurannasta saatavaa tietoa ihmistoiminnan luontovaikutuksista hyödynnetään myös hoito- ja käyttösuunnitelman väliarvioinnissa, jossa arvioidaan mm. tarvetta suunnitelmassa esitettyjen yhteystarpeiden toteuttamiselle sekä rajoitusalueiden laajennuksien käyttöönnotolle.

Hoito- ja käyttösuunnitelmasta laadittiin sen valmistumisen yhteydessä erillinen Natura-vaikutusten arviointi, jossa arvioitiin esitettyjen toimien vaikutuksia suunnittelualueeseen kuuluviiin Natura-alueisiin (Nuuksio, Bånberget, Matalajärvi). Arvioinnissa suunnitelman ympäristövaikutukset arvioitiin pääosin vähäisiksi. Nuuksion Natura-alueen kohdalla suunnitelman vaikutukset silikaattikallioiden luontotyyppiin ja lintudirektiivin liitteen I lajeista metsoon arvioitiin kuitenkin negatiivisiksi ja merkittävyydeltään kohtalaisiksi kun lieventämistoimien toteutusta otetaan huomioon ja toteutetaan. Silikaattikallioiden osalta vaikutukset muodostuvat virkistyskäytön aiheuttaman kulumisen kautta ja metsällä virkistyskäytön häiriövaikutuksilla soidinpaikkoihin ja lajin elinympäristöihin. Metson osalta vaikutusten arvioinnin lievennystoimissa korostettiin metsokannan seurannan toteuttamista ja hoito- käyttösuunnitelman väliarviointia. Väliarviointi tehdään 5 vuoden päästä (v. 2028) ja sen yhteydessä tulee arvioida uudelleen virkistyskäytön ohjaamista ja rajoittamista koskevia toimia. Seurantatuloksista tehtävien johtopäätösten pohjalta voidaan tehdä muutoksia suunnitelmaan (mm. laajentaa rajoitusalueita). Natura-arvioinnin mukaan metson osalta lievennystoimissa on korostettu seurantojen toteuttamista ja hoito- käyttösuunnitelman väliarviointia. Väliarviointi tehdään 5 vuoden päästä v. 2028) ja sen yhteydessä tulee arvioida uudelleen virkistyskäytön ohjaamista ja rajoittamista koskevia toimia. Seurantatuloksista tehtävien johtopäätösten pohjalta voidaan tehdä muutoksia suunnitelmaan (mm. laajentaa rajoitusalueita).

Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen

Kansallispuiston metsät ja suot ovat merkittäviä hiilinieluja ja -varastoja, joilla on merkitystä sekä ilmastonmuutoksen hillinnässä että siihen sopeutumisessa. Ennallistamistoimet, luonnonhoito ja vieraslajien poisto ovat keinoja vahvistaa kansallispuiston monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä ilmastonmuutokseen. Ilmastonmuutos asettaa tarpeen tunnistaa mahdolliset uudet lajien ja luontotyyppien hoitotarpeet, miten käytännön ennallistamis- ja hoitomenetelmiä tulee sopeuttaa ja mitä kokonaan uusia menetelmiä tulee kehittää. Laadultaan heikentyneet elinympäristöt eivät pysty sopeutumaan ilmastonmuutokseen yhtä hyvin kuin luonnontilaiset (21).

Metsien häiriödynamiikka voi muuttua ilmastonmuutoksen vaikutuksesta. Metsäpalot voivat lisääntyä, mutta vielä todennäköisempiä ovat retkeilijöiden aiheuttamat maastopalot. Äärevöityvät olosuhteet, kuten kuivuusstressi voi lisätä kuusien kuolemista, sulan maan ajan piteneminen ja myrskytyhot lisäävät puolestaan tuulenkaatojen mahdollisuutta. Kuolleen puuaineksen, lahoppuun ja lehtipuiden määrä voi lisääntyä metsissä samoin kuin runsaslahoppuustoisten nuorten sukkessiovaiheiden määrä. Kansallispuistossa ei ole juurikaan talviolosuhteiden muutoksista kärsiviä luontotyyppisiä tai virtavesien latvapuroja. Avoimien ja puoliavojen luontotyyppien, kuten perinnebiotooppien ja puoliavojen kalliotyyppien sekä pienialaisten avosoiden umpeenkasvu voi lisääntyä ilmastonmuutoksen myötä (21)

Elinympäristöjen ja luontotyyppien kytkeytyneisyys on tulevaisuudessa aiempaa tärkeämpää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Uudellamaalla suojelu- ja viheralueiden välisten yhteyksien merkitys esimerkiksi lajien siirtymiselle korostuu, koska rakennettujen ympäristöjen osuus on alueella korkea. Nuuksion järviylänkö (ml. Nuuksion kansallispuisto ja sitä ympäröivät alueet) on arvioitu yhdeksi Uudenmaan vihervestoston ydinalueista (35) ja sen merkitys erityisesti metsä- ja suoluonnon suojelun kannalta on keskeinen. Kansallispuistossa tehtävät ennallistamistoimet ja luonnonhoito vahvistavat kansallispuiston monimuotoisuutta ja parantavat edelleen myös alueen sopeutumiskykyä ilmastonmuutokseen.

Kansallispuistossa toimitaan Metsähallituksen ilmasto-ohjelman (22) mukaisesti. Ohjelma auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta ja varautumaan ilmastonmuutoksen myötä muuttuviin olosuhteisiin sekä luonnossa että taloudellisessa ja sosiaalisessa toimintaympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelman avulla turvataan ja parannetaan luonnon monimuotoisuutta, kehitetään virkistys- ja luontomatkailukäyttöä sekä syventävän luontosuhteen, ymmärryksen ja ympäristövastuullisuuden muodostumista. Kansallispuiston hiilijalanjälki koostuu sekä Metsähallituksen omasta että kansallispuiston käyttäjien toimista. Huollon ja ylläpidon toimissa huomioidaan energiasäätelyt, luovutetaan öljylämmityksestä Kattilan päärakennuksessa sekä kehitetään hankintoja (sähkökäyttöiset työvälineet ja kalusto) ja logistiikkaa. Kansallispuiston palveluiden sijoittamisessa ja huollossa huomioidaan lumettomat talvet ja muodostetaan huoltoreittejä, jotka ovat käytettävissä myös kesäisin. Huoltovälien pidentämiseksi kehitetään jätehuollon, polttopuiden säilytyksen sekä käymälöiden volyymin ja rakenteita, jotta mm. polttopuun kulutusta voidaan vähentää. Sesongin pidentäminen ja talvien leudontuminen huomioidaan reittien kestävässä ja rakentamisessa.

Kansallispuiston saavutettavuuteen panostetaan julkisten kulkuvälineiden ja erilaisten kimpakyytien/shuttle bus -tyyppisten palvelujen kehittämisellä yhdessä kuntien ja yhteistyökumppanien kanssa yksityisautoilun vähentämiseksi. Julkisten kulkuyhteyksien käyttö vähentää yksityisautoilusta aiheutuvia vaikutuksia (mm. pysäköintiongelmat) ja pienentää samalla kansallispuiston ilmastovaikutusta. Pyöräreittien määrää kansallispuistoon lisätään ja mahdollistetaan näin paremmin kansallispuistoon saapumista. Pysäköintialueiden ylläpidossa ja uusien teossa kiinnitetään huomiota sähkölatauspisteiden tarjoamiseen mahdollisuuksien mukaisesti.

Tavoite: Haitallisten vieraskasvilajien hävittäminen.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Vieraskasvilajien poistaminen.. - vieraslajiesiintymien tilannetta seurataan ja selvitetään vuosittain - pyritään hävittämään EU:n ja kansallisen vieraslajiluetteloiden haitallisten kasvilajien kaikki esiintymät - vesiruton hävittämiseen ei ole tällä hetkellä tiedossa tehokkaita keinoja ja sen hävittäminen voi heikentää Matalajärven vedentilaa ja linnuston ravintokohteita. - muiden vieraskasvilajien leviäminen estetään tarvittaessa - pyritään poistamaan uudet esiintymät leviämisen alkuvaiheessa - toiminta on jatkuvaa, vuosittaista	Suora ekologinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - vieraskasvilajien aiheuttama luontotyyppien muuttuminen ja tilan heikentyminen pysähtyy - alkuperäisten lajien elinympäristöt säilyvät ja kilpailu voimakkaasti leviävien haitallisten vieraslajien kanssa pienenee Suora sosiaalinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - talkoolaiset osallistuvat luonnonsuojelutyöhön - viestintä luontoarvoista - luonnon terveydelle hyvää tekevä vaikutus	x	x		Mahdollinen vaikutus	Kaikkia yksittäisiä haitallisten vieraskasvilajien esiintymiä ei tunneta, joten ne voivat levitä. Uusia lajeja nostetaan hävitettävien lajien listalle eikä niiden esiintymiä kansallispuistossa tunneta. Vieraskasvilajit leviävät alueelle puiston ulkopuolelta siementen ja puutarhajätteen mukana, Vieraskasvilajien maaperässä säilyneistä siemenistä itää uusia esiintymiä hävitettyjen tilalle. Käytetyt vieraskasvilajien hävittämismenetelmät eivät toimi tai hävittämiseen ei ole riittävästi tekijöitä: - tiedon jatkuva kerääminen sekä Luontopalvelujen oman henkilöstön että luontoselvityksiä tekevien konsulttien toimesta - kansalaistiedon kerääminen esimerkiksi kampanjamaisesti - vieraslajien hävittämisessä käytettävien menetelmien kehittymisen aktiivinen seuraaminen ja kokeilut - vieraslajitalkoiden järjestäminen - tiedotuskampanja naapurikiinteistöjen omistajille ja vuokralaisille vieraslajien haitoista
Tavoite: Häiriöille herkkien ja kulutukselle alttiiden lajien kannat säilyvät elinvoimaisina ja elinympäristöt rauhallisina.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Häiriöherkkien lajien turvaaminen syrjä- ja rajoitusvyöhykkeiden liikkumisrajoituksilla.. Häiriöherkkien lajien esiintymien turvaaminen syrjä- ja rajoitusvyöhykkeiden liikkumisrajoituksilla sekä reiteillä.	Positiivinen vaikutus alueen luontoarvoihin - vyöhykejaolla ja reittien suunnittelulla ihmistoimintaa ohjataan pois häiriöherkkien lajien kannalta merkittäviltä alueilta ja vähennetään näin niihin kohdistuvia vaikutuksia. - rajoitusosat rajoittaa virkistyskäyttöä pienellä osalla kansallispuiston alueesta.	x			Mahdollinen vaikutus	Vyöhykejaon ja reittien ohjaava vaikutus edellyttää sekä virkistyskäyttörakenteiden kunnossapitoa sekä viestintää kansallispuiston käyttäjien ympäristötietoisuuden lisäämiseksi. Tahaton häiriöherkkiin lajeihin kohdistuva häirintä (mm. kuvaaminen) sekä tietoinen rajoitusten rikkominen riskitekijöitä, joihin tulee kiinnittää huomiota mm. valvonnalla. Mikäli suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet esimerkiksi kulunohjauksen osalta eivät ole riittäviä turvaaminen em. lajien säilymistä, voi liikkumisrajoituksia olla tarpeen laajentaa. Esitettyjen toimenpiteiden riittävyyttä ja uusien rajoitusosien tarvetta arvioidaan suunnitelman välitarkastuksen yhteydessä vuonna 2028.
Tarpeettomien tai väärässä paikassa kulkevien teiden ja polkujen luonnonmukaistaminen.. Teiden ja polkujen	Välillinen ekologinen myönteinen pysyvä vaikutus: - häiriön ja kulutuksen väheneminen parantaa kulutukselle herkkien luontotyyppien ja häiriölle herkkien eläinlajien suojelun tilaa ja elinoloja	x	x		Mahdollinen vaikutus	Teiden ja polkujen sulkeminen ei onnistu, vaan ne avataan uudestaan ja lisää polkuja syntyy enemmän kuin ehditään sulkea: - seurataan ja suljetaan polut uudelleen tarvittaessa

luonnonmukaistaminen erillisten toimenpidesuunnitelmien mukaisesti: - tarpeettomien ja käytöstä poistettavien teiden luonnonmukaistaminen - haitallisten (kuluminen, häirintä) polkujen sulkeminen ja häivyttäminen - tällä hetkellä merkittyjen polkujen ulkopuolelle syntyneen polkuverkoston pituudesta ja sijainnista ei ole täysin täsmällistä/analysoitua tietoa eikä myöskään siitä, kuinka paljon Natura-luontotyyppejä tai uhanalaista tai direktiivilajistoa on alttiina kulutukselle tai häiriölle - tarveselvityksen tekeminen haitallisten polkujen ja tarpeettomien teiden määrästä polkuverkoston suunnittelun yhteydessä	Sosiaalinen vaikutus: - lyhytaikainen ja vähäinen					- ei ohjata tapahtumia syrjä- ja rajoitusvyöhykeille - virkistys- ja matkailukäytön keskittäminen virkistys- ja matkailuvyöhykkeelle, syrjävyöhykkeiden tehokkaampi rauhoittaminen virkistys- ja matkailukäytöltä, - rajoitusosien merkitseminen ja viestintä ja opastus - riittävä ja hyvin merkitty polkuverkosto eri toiminnoille
Tavoite: Jalojen lehtipuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen tila ja jalopuilla elävän lajiston elinolot paranevat.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- delinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Jalopuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen hoito ja taimien istutus.. Jalopuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen hoito ja taimien istutus: - jalopuiden ja pähkinäpensaiden ympäristöstä poistetaan kilpailevia ja varjostavia lajeja toistuvasti 5 - 15 vuoden välein - jalavan, tammen, saarnin, metsälehmuksen tai pähkinän taimia istutetaan tai siemeniä kylvetään entisille pelloille - hoitotoimien ja istutusten onnistumisen seurannat (hoitoseurannat) tehdään tarpeellisia jatkotoimia varten	Suora ja välillinen ekologinen myönteinen pysyvä vaikutus: - Natura-luontotyyppien 9020 ja 9190 kaikki kriteerit eivät välttämättä täyty hoitotoimienkaan jälkeen, mutta suunta ajan kanssa on oikea - jalopuumetsien ja pähkinäpensaistojen luontotyyppien ja lajiston tila paranee Suora taloudellinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - tarjoaa ansaintamahdollisuuksia luonnonhoitoyrittäjille	x		x	Mahdollinen vaikutus	Jalopuilla ja niillä kasvavilla epifyyteillä voi olla erilaiset ympäristövaatimukset. Raivaaminen voi hävittää umpeenkasvua - suojaisuutta, kosteutta - vaativien lajien elinmahdollisuudet - riittävät lajistonselvitykset mm. sammalista ja jäkälistä ja sienistä tehdään ennen uusien hoitotoimenpidekohteiden aloittamista

Tavoite: Kulutukselle herkkien Natura-luontotyyppien, kuten silikaattikallioiden, kalliojyrkänteiden, rinnelehtojen, lehtojen, soiden ja runsaslahopuustoisten boreaalisten luonnonmetsien, tila ja edustavuus sekä lajiston tila paranevat. Käyttöä ei ohjata kulutukselle herkille alueille.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Virkistyskäytön ja tapahtumien ohjaaminen ja lupaehtojen asettaminen luonnon kulumisen minimoiden.. Ohjataan virkistyskäyttöä vyöhykkeillä, palvelujen sijoittamisella (reitit ja tulipaikat) sekä tapahtumien luvituksella. Korostetaan kulumisen välttämistä lupaehtoisissa ja luvituksissa.	Pysyvä positiivinen vaikutus alueen luontoarvoihin ja virkistyskäyttöön - onnistunut vyöhykejako, virkistyskäytön palvelujen sijoittaminen ja tapahtumien luvitus vaikuttavat positiivisesti sekä lajeihin ja luontotyypeihin että virkistyskäyttöön.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Tasapainoilu virkistyskäytön edistämisen ja suojeltavien luontotyyppien välillä voi epäonnistua, jolloin joko luontotyyppit tai tapahtumatoiminta kärsii kohtuuttomasti. Viestintä lupaehtojen takana olevista luontoarvoista ja syistä on tärkeää.
Tavoite: Lehtojen ja rinnelehtojen luontotyyppien tila ja edustavuus sekä lajiston elinolosuhteet paranevat.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Lehtojen ja lehtolajiston elinympäristön hoito. . Lehtojen ja lehtolajiston elinympäristön hoito: - hoitotoimia ovat mm. istutettujen kuusien poistaminen sekä kuusettumisen estäminen - hoitotoimenpiteiden toteutus kertaluontoisesti tai määrävälein (15 vuotta) suunnitelmien mukaisesti - toteutettujen hoitotoimien seurannan perusteella valitaan kohteet, joilla tarvitaan toistettavat hoitotoimenpiteet	Suora ekologinen myönteinen pitkäaikainen vaikutus: - parantaa Natura-luontotyyppien 9050 ja 9180* tilaa - lehtojen luontotyyppien edustavuus ja lajiston elinolosuhteet paranevat Suora taloudellinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - luonnonhoitoyrittäjien ansaintamahdollisuudet	x		x	Mahdollinen vaikutus	Lehtojen eri lajiryhmillä on erilaiset ympäristövaatimukset. Yhtä hoitamalla saatetaan tuhota toisen lajin elinolosuhteet. Raivaaminen voi hävittää suojaisuutta ja kosteaa mikroilmastoa vaativien lajien elinmahdollisuudet - tehdään riittävät lajistosiselvitykset mm. sammalista ja sienistä ennen kuin päätetään uusista hoitotoimenpidekohteista
Tavoite: Luonnonmetsien luontotyyppien ja lajiston tila paranee ja pinta-ala lisääntyy.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Metsien ennallistaminen kulottamalla.. Metsien ennallistamista kulottamalla jatketaan palojatkumaluesuunnitelman mukaisesti: - kulutus suunnitellaan tarkasti	Suora ekologinen myönteinen lyhyt- ja pitkäaikainen vaikutus: - vaikuttaa positiivisesti Natura-luontotyyppien Luonnonmetsä* (9010) tilaan ja edustavuuteen - palanut ja kuollut puusto on elinympäristönä mm. monille uhanalaisille kovakuoriaisille, linnuille ja kääville Suora sosiaalinen positiivinen vaikutus:	x	x		Mahdollinen vaikutus	Poltot eivät toteudu ulkopuolelta tulevien rajoitteiden vuoksi: - osallistaminen polttojien ekologisen merkityksen ymmärtämiseksi, naapureille tiedottaminen - kulutusalueiden valinta riittävän kaukaa pysyvistä ja vapaa-ajan asutuksesta, tuulen suunnan huomioiminen Poltot eivät toteudu sääolosuhteiden tai riittämättömän

turvallisuusnäkökohdat huomioiden - toimenpiteinä mm. palokujien tekeminen, palokuorman vähentäminen puita poistamalla tarvittaessa ja itse kulotus - tavoitteena kulotus joka toinen vuosi, keskimääräinen kulotusalueen koko on noin 2 - 4 ha. - tavoitteena on 15 - 20 ha:n kulotus 15 vuoden aikana.	- kävijöille tärkeä nähtävyys- ja opetuskäyttökohde Suora sosiaalinen negatiivinen lyhytaikainen vaikutus: - vaikutukset lähiseutujen asutukseen mm. savuhaitat					vartiointihenkilöstön vuoksi: - riittävästi varapäiviä kulotukselle tai seuraavana vuonna uudestaan - pitkäjänteinen yhteistyö yhdistysten ym. kanssa Tuli karkaa kulotusalueelta: - noudatetaan suunnittelussa ennallistamisoppaan ohjeistusta mm. palokujat, sammutus- ja kastelujärjestelmä
Metsien ennallistaminen puustorakenteen monipuolistamiseksi. . Metsien ennallistaminen puustorakenteen monipuolistamiseksi: - toimenpiteinä puiden kaataminen moottorisahalla tai kaivinkoneella juuripaakkuineen, ns. myrskytuhojen jäljitteleminen - kaadetaan istutettuja havupuita lehtipuutaimien ympäriltä, jotta taimet saavat valoa ja suojaa	Suora ekologinen myönteinen pysyvä vaikutus: - parantaa Luonnonmetsät* (9010) - Natura-luontotyyppin tilaa ja edustavuutta - parantaa lehti- ja lahopuulajiston elinmahdollisuuksia Suora taloudellinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - urakoitsijoiden ansaintamahdollisuudet	x		x	Mahdollinen vaikutus	Kaarnakuoriaisten leviäminen kaulatuista puista suojelualueen ulkopuolelle: - ei kaadeta järeitä kuusipuita 1000 metriä lähempää kansallispuiston kiinteistörajoista Lahopuun päätyminen nuotioihin: - riittävä polttopuiden tarjonta
Tavoite: Matalajärven luonnon monimuotoisuus paranee. Matalajärvi säilyy merkittävänä lintuvetenä.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Matalajärven ulkopuolella tapahtuviin maankäytön muutoksiin vaikuttaminen edunvalvonnalla.. Matalajärveen liittyvä sidosryhmäyhteistyö ja Metsähallituksen tekemät lausunnot kansallispuistoa koskevista kaavoista, rakentamisesta, vesi-, YVA- ja muista vastaavista hankkeista ja niihin liittyvistä Natura-arvioinneista.	Ei suoraa vaikutusta, vaikuttaa epäsuorasti alueen suojeluarvojen säilymiseen - Kansallispuistoon ja Natura-alueita ympäröiviin alueisiin kohdistuvassa maankäytön suunnittelussa (mm. rakentaminen, kaavoitus, YVA- ja tiehankkeet) tehdään edunvalvontaa, jonka tavoitteena on vaikuttaa suojelualueen ympäristössä tapahtuviin hankkeisiin niin, että niiden aiheuttamat kielteiset vaikutukset kansallispuistoon jäävät mahdollisimman vähäisiksi.	x			Mahdollinen vaikutus	
Matalajärven vieraspetojen (minkki ja supikoira) poisto.. Matalajärven vieraspetojen poisto: - Matalajärvellä jatketaan	Suora ekologinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - maassa pesivien lintulajien pesintä onnistuu paremmin kun minkit ja supikoirat eivät tuhoa munia ja poikasia Suora sosiaalinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus:	x	x		Mahdollinen vaikutus	Tehoton pyynti tai minkin ja supikoiran tehokas leviäminen ympäristöstä uudelleen Matalajärven rannoille - riittävä pyydysmäärä Matalajärven rannoilla sekä toimiva yhteistyö vapaaehtoisten metsästäjien kanssa - jatkuva vuosittainen pyynti

vuosittain vieraspetojen - minkin ja supikoiran - pyyntiä vapaaehtoisvoimin tai ostopalveluilla - minkki- ja supikoirakannan vähentäminen riittävän tehokkaalla pyynnillä, jotta minkin ja supikoiran aiheuttamaa lintujen pesinnän tuhoamista ei tapahdu - pyynti jatkuvaa, vuosittaista toimintaa, sillä uusia eläimiä saapuu alueelle ympäristöstä	- yhteistyö vapaaehtoisten metsästäjien kanssa on sujuvaa ja molempia osapuolia hyödyttävää					Metsästyksen vastustaminen ja pyydysten rikkominen - tehokas yhteistyö ja viestittäminen
Matalajärven ympärivuotinen liikkumisrajoitus.. Matalajärven liikkumisrajoitusta laajennetaan ajallisesti koskemaan koko vuotta linnuston ja herkkien luontotyyppien suojelemiseksi ja kulumisen estämiseksi. Ilmastonmuutoksen myötä leudot ja lumettomat talvet yleistyvät entisestään. Liikkumisrajoitus astuu voimaan järjestyssäännössä.	Positivivinen vaikutus alueen luontoarvoihin - virkistyskäytön rajoittaminen turvaa alueen linnuston pesimä- ja levähdysmahdollisuuksia sekä kulutukselle herkkien luontotyyppien säilymisen - liikkumisrajoitus vähentää kävijöiden mahdollisuutta liikkua ja harrastaa järvellä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Rajoituksen noudattaminen edellyttää valvontaa sekä viestintää, jotta ihmiset ymmärtävät perusteet asetetulle rajoitukselle ja noudattavat sitä
Tehdään Matalajärven hoitotarveselvitys ja selvityksen perusteella toimenpidesuunnitelma.. Tehdään Matalajärven hoitotarveselvitys ja selvityksen perusteella tehtävä toimenpidesuunnitelma: - Matalajärven hoitosuunnitelmassa määritellään järven kunnostuksen ja hoidon tavoitteet ja toteutuskeinot - hoitotoimia voivat olla esimerkiksi saostusaltaiden teko järveen laskeviin ojiin ja puroihin - tarve myös Natura-alueen ulkopuolisiin toimenpiteisiin	Välillinen ekologinen myönteinen pitkäaikainen vaikutus: - suunnitellut toimenpiteet parantavat toteutuessaan Luontaisesti runsasravinteiset järvet (3159) -Natura-luontotyyppin tilaa ja edustavuutta Suora taloudellinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - konsultin ansaintamahdollisuus Ekologiset ja sosiaaliset vaikutukset tiedetään tarkemmin vasta hoitotarveselvityksen ja hoitosuunnitelman toimenpiteiden selviämisen jälkeen.	x		x	Mahdollinen vaikutus	Toteuttamiskelpoisia hoitotoimenpiteitä ei löydy: - menetelmiä ei ole, esim. vesiruttoa ei osata poistaa tai vesiruton poistaminen voi heikentää veden tilaa tai linnuston ravintotilannetta (pieneliöt) - tärkeimmät toimenpiteet kohdistuvat suojelualueen ulkopuolelle eikä halukkuutta niiden toteutukseen ole - keinot ovat liian kalliita toteutettaviksi Riskien torjunta: - yhteistyö ja yhteydenpito ympäröivien tahojen kanssa - Helmi-hankkeesta riittävä resurssointi

Tavoite: Perinnebiotooppien luontotyyppien tila ja edustavuus paranevat ja pinta-ala lisääntyy. Perinnebiotooppien verkoston kytkeytyvyys mahdollistaa lajien siirtymisen ja leviämisen kohteelta toiselle. Lajiston elinolot ja tila paranevat.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Avointen perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito.. Avointen perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito: - vanhojen kohteiden hoitotoimia jatketaan vuosittain laiduntamalla ja niittämällä ja tarvittaessa raivaamalla - tehdään laidunkatselmukset vähintään kerran sopimuskauden (5 tai 10 v) aikana - tehostetaan hoitotoimia ja parannetaan hoidon vaikuttavuutta, jos laidunkatselmukset antavat aiheita - uusille hoitokohteille tehdään tarvittavat hoitosuunnitelmat - uusien kohteiden kunnostus, laidunsopimusten solmiminen, uusien yrittäjien neuvonta	Suora ekologinen myönteinen pysyvä vaikutus: - parantaa Natura luontotyyppien 6270 ja 6430 tilaa - perinneluontotyyppien edustavuus ja pinta-ala kasvaa ja niillä elävän lajiston elinmahdollisuudet paranevat Suora taloudellinen myönteinen pysyvä ja lyhytaikainen vaikutus: - karjanomistajan ansaintamahdollisuudet paranevat - raivaus- ja aitausrakat yrittäjien tulonlähteeksi - mahdollisesti poistettavan puun myyntitulot Suora sosiaalinen myönteinen pysyvä vaikutus: - perinnemaiseman merkitys kävijöiden luontoelämykselle ja oppilaiden oppimisympäristönä	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Yli- tai alilaidunnuksen myötä perinnebiotooppien hoidon luonnonsuojelliset vaikutukset häviävät tai jäävät saavuttamatta: - kerran sopimuskaudessa tehtävällä laiduntapaamisella/-katselmuksella ja perinnebiotooppien vaikuttavuuden seurannalla varmistetaan, että laidunpaine pysyy sopivana. Korjaavien hoitotoimenpiteiden neuvonta laiduneläinten omistajalle Laidunyrittäjiä ei löydy lainkaan maataloustukipolitiikan tai muiden muutosten vuoksi: - tiedotetaan laidunnusmahdollisuuksista Nuksion kansallispuistossa monien kanavien kautta Kävijät tai heidän lemmikkieläimensä häiritsevät tai vahingoittavat laiduntavia eläimiä: - riittävät kävijäopasteet Petoeläimet vaarantavat laiduneläinten turvallisuuden tai hirvieläimet rikkovat aitauksia - pieniä lammaslaitumia ei perusteta eristykseen - rakennetaan riittävän tukevat aidat - opasteissa näkyvissä puhelinnumerot, johon kävijät voivat ilmoittaa, jos jotain poikkeavaa havaitaan
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito.. Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito: - vanhojen kohteiden hoitotoimia jatketaan vuosittain laiduntamalla ja niittämällä ja tarvittaessa raivaamalla - tehdään laidunkatselmukset vähintään kerran sopimuskauden (5 tai 10 v) aikana - tehostetaan hoitotoimia ja parannetaan hoidon vaikuttavuutta, jos laidunkatselmukset antavat aiheita - uusille hoitokohteille tehdään tarvittavat hoitosuunnitelmat - uusien kohteiden kunnostus, laidunsopimusten solmiminen, uusien yrittäjien neuvonta	Suora ekologinen myönteinen pysyvä vaikutus: - parantaa Natura-luontotyyppien 9070 tilaa - perinneluontotyyppien edustavuus ja tila paranevat ja pinta-ala lisääntyy ja niillä elävän lajiston elinmahdollisuudet paranevat Suora taloudellinen myönteinen pysyvä ja lyhytaikainen vaikutus: - karjanomistajan ansaintamahdollisuudet paranevat - raivaus- ja aitausrakat yrittäjien tulonlähteeksi - mahdollisesti poistettavan puun myyntitulot Suora sosiaalinen myönteinen pysyvä vaikutus: - perinnemaiseman merkitys kävijöiden luontoelämykselle ja oppilaiden oppimisympäristönä	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Yli- tai alilaidunnuksen myötä perinnebiotooppien hoidon luonnonsuojelliset vaikutukset häviävät tai jäävät saavuttamatta: - kerran sopimuskaudessa tehtävällä laiduntapaamisella/-katselmuksella ja perinnebiotooppien vaikuttavuuden seurannalla varmistetaan, että laidunpaine pysyy sopivana. Korjaavien hoitotoimenpiteiden neuvonta laiduneläinten omistajalle Laidunyrittäjiä ei löydy lainkaan maataloustukipolitiikan tai muiden muutosten vuoksi: - tiedotetaan laidunnusmahdollisuuksista Nuksion kansallispuistossa monien kanavien kautta Kävijät tai heidän lemmikkieläimensä häiritsevät tai vahingoittavat laiduntavia eläimiä: - riittävät kävijäopasteet Petoeläimet vaarantavat laiduneläinten turvallisuuden tai hirvieläimet rikkovat aitauksia: - pieniä lammaslaitumia ei perusteta eristykseen - rakennetaan riittävän tukevat aidat - opasteissa näkyvissä puhelinnumerot, joihin kävijät voivat ilmoittaa, jos jotain poikkeavaa havaitaan

Tavoite: Soiden luontotyyppien ja lajiston tila ja edustavuus paranevat.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Soiden luonnontilan palautus ennallistamalla.. Soiden luonnontilan ja hydrologian palautus ennallistamalla: - hoitotoimia ovat mm. ojituksen jälkeen nousseen puuston poisto ojalinjoilta ja kuivatusojien tukkiminen - toteutetaan nykyisten ennallistamissuunnitelmien toimenpiteet ja tarkastellaan aikaisempien suunnitelmien ulkopuolelle jääneiden ojitettujen soiden (noin 80 ha) ennallistamistarve - soiden ennallistamisseurantojen perusteella suunnitellaan tarvittavat toistettavat ennallistamistoimet esim. patojen korjaukset, puuston poiston jälkeisen vesakon raivaus jne.	Suora ekologinen myönteinen pysyvä vaikutus: - parantaa Natura-luontotyyppin Puustoiset suot (91D0*) tilaa ja suoluontotyyppien edustavuutta - suolajiston elinolot paranevat Suora ekologinen negatiivinen lyhytaikainen vaikutus: - lyhytaikaisesti ravinnekuormitusta valuma-alueen alapuoliseen vesistöön Suora taloudellinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - kaivinkoneyrittäjien ansaintamahdollisuudet	x		x	Mahdollinen vaikutus	- kiintoainekuormitusta estetään esim. laskeutumisaltailla ja jättämällä tarvittaessa vesistöjen reunavyöhykkeet toimenpiteiden ulkopuolelle - ennallistamiskohteet ovat pieniä ja niiden ravinnekuormitus jakautuu useisiin eri lampiin, joten ravinnekuormitukset ovat hyvin pieniä - kaivinkoneen kulkureitit suunnitellaan niin, että maastovaikutukset minimoidaan ja retkeilyreitit otetaan huomioon - öljyvahinkoihin varaudutaan Soiden ennallistamisoppaan mukaisesti (luku 9.4)
Tavoite: Uhanalaisten ja luonto- ja lintudirektiivien lajien esiintymien tila säilyy nykyisellään tai paranee.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Kaakkurien ja petolintujen tekopesien rakentaminen.. Kaakkurien ja petolintujen tekopesien rakentaminen: - rakennetaan kaakkureille uusia tekopesiä (3 kpl) ja pidetään olemassa olevat kunnossa. - vaihdetaan tekopesien sijainti, jos nykyiset ovat liian levottomia ja pesiminen ei onnistu - tehdään petolintujen tekopesiä (2 kpl) syrjä- ja rajoitusvyöhykkeille	Suora ekologinen myönteinen pitkäaikainen vaikutus: - Tekopesien rakentaminen parantaa kaakkurin ja eräiden petolintujen pesimismahdollisuuksia	x			Mahdollinen vaikutus	Tekopesät on rakennettu alueille, jossa häiriöt tuhoavat pesinnän tai linnut eivät edes aloita pesintää - siirretään tekopesät rauhallisemmille alueille - ohjataan virkistys- ja matkailukäyttö toisille alueille
Lajien siirtoistutukset erityistapauksissa.. Lajien siirtoistutukset erityistapauksissa:	Suora ekologinen myönteinen lyhyt-/pitkäaikainen vaikutus: - jos suunnitelma ja hoitotoimet tehdään uhanalaiselle tai laji- tai luontodirektiivin lajille niin voi parantaa ko. lajin tilaa	x			Mahdollinen vaikutus	Istutus tai siirto epäonnistuu eikä synny pysyvää kantaa tai esiintymää: - huolellinen suunnittelu, seuranta ja hoito

- tehdään uhanalaisten tai luonto- tai lintudirektiivin lajien siirrot tai istutukset erityistapauksissa - lajien seurannan perusteella tehdään tarveharkinta ja siirto- tai istutussuunnitelmat - esimerkiksi hyönteis-, kääpä- ja kasvilajit, jokirapu - tarveharkinta tehdään omana työnä, erityislajin suunnitelmat tarvittaessa ulkopuolisena ostona yksi suunnitelma 10 vuoden aikana						
Tavoite: Virta- ja pienvesien luontotyyppien ja lajiston tila paranevat.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Purojen ja lähteiden kunnostaminen.. Purojen ja lähteiden kunnostaminen: - toimenpiteitä ovat mm. kutualueiden soraistaminen, vaellusesteiden poistaminen, purojen palauttaminen entisiin uomiinsa tai uoman monipuolistaminen luontaiseksi - vaikuttaa Natura- luontotyypeihin Pikkujoet ja purot (3260) - tehdään purojen ja lähteiden kunnostustarveselvitys ja sen tulosten perusteella tarvittavat toimenpide- ja työkohdesuunnitelmat - tarkastetaan tien ali menevien purojen rumpuputkien kunto	Suorat ekologiset myönteiset pitkäaikaiset vaikutukset: - toimenpiteet parantavat Pikkujoet ja purot (3260) -Natura- luontotyyppien tilaa - toimenpiteet parantavat monen eliöryhmän lajiston elinoloja esim. vesihyönteiset, vesisammalet, taimen ja pikkunahkiainen	x			Mahdollinen vaikutus	Kutusoraikkojen liettyminen uudelleen: - jos liettymistä ei saada vähennettyä yläjuoksulla tehtävillä toimenpiteillä, täytyy kutusoraikkoja kunnostaa tarvittaessa uudelleen Veden samentuminen puron alajuoksulla uoman oikaisun jälkeen - samentuminen on lyhytaikaista ja pitkäaikaiset vaikutukset veden laatuun ovat positiivisia Kansallispuiston ulkopuoliset vaellusesteet voivat estää vaelluskalojen nousun puroihin - yhteistyö vapaaehtoisten virtavesien kunnostajien ja yksityisten maanomistajien ja kuntien kanssa
Tavoite: Kansallispuisto on helposti saavutettavissa.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Liikennesuunnittelu, joukkoliikenteen ja palvelujen kehittäminen.. Liikennesuunnitelman teko yhdessä kaupunkien ja alueelle julkista liikennettä järjestävien	Ei suoraa vaikutusta, välillisiä vaikutuksia erityisesti alueen virkistyskäyttöönmutta myös luontoarvojen säilymiseen - liikennesuunnittelun avulla joukkoliikennevälineiden käyttö lisääntyy, jolloin liikenteestä aiheutuvat ympäristöongelmat (mm. pysäköintongelmat, liikenneonnettomuudet) vähenevät sekä liikenne ja pysäköinti sujuvoituu.	x	x	x		Joukkoliikenteen kehittäminen edellyttää riittäviä käyttäjämääriä, jotta toimintaa on mahdollista tehdä kannattavasti. Joukkoliikenteen käytön edistäminen edellyttää siten myös mm. viestintää.

tahojen kanssa. Järviylängön ja kansallispuiston sisääntuloporttien saavutettavuuden parantaminen julkista liikennettä ja erilaisia palveluja kehittäen. HSL:n lisäksi yhteistyötä voi tarkastella yksityisten liikennöitsijöiden ja yrittäjien kanssa. Digitaaliset palvelut tukevat liikkumista. Edistetään joukkoliikenteen tueksi tarvittavien erilaisten last mile - palvelujen kuten pyöräilyn kehittämistä, ja uusien, yrittäjien tarjoamien last mile - liikennepalvelujen kehittämistä, sekä yksityisautoilun kasvuun liittyvän pysäköinnin ruuhkaisuuden uudelleentarkastelua.	- positiivinen ilmastovaikutus yksityisautoilun vähentyessä. - taloudellinen vaikutus esim. vähävaraisten käyttäjien mahdollisuuksiin vierailla kansallispuistossa yhteyksien parantuessa, joukkoliikenteen järjestäjille ja operaattoreille, uudenlaisten palvelujen kehittyminen (esim. kutsubussit, kimppakyytisovellukset).					
Pysäköintialueiden laajentaminen ja rakentaminen. . Kansallispuiston ruuhkautumisen vähentämiseksi laajennetaan Kattilan pysäköintipaikkaa. Pienempien parkkipaikkojen mahdollisia helppoja laajennusmahdollisuuksia selvitetään ja hyödynnetään. Haukkalammen ja Haltian liikenteen helpottamiseksi osoitetaan Nuuksionpäähän varaus uudelle pysäköintialueelle, josta luodaan myös reitti yhteys Haltian lähiympäristön reiteille. Edistetään ja etsitään aktiivisesti kansallispuiston ulkopuolelta pysäköintimahdollisuuksia, joista on reittiyhteydet kansallispuistoon, etenkin Haukkalammen läheisyydestä. Uusista pysäköintialueista ja niiden vaatimista reittiyhteyksistä tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat ennen niiden toteuttamista. Natura-arvioinnin mukaisesti Nuuksionpään (Kattilantien- Ruuhijärventien risteys) pysäköintialueen tarkemmassa	Kasvava pysäköintipaikkoja tarvitsevien autojen määrä saadaan ohjattua paikkoihin, joissa kielteiset vaikutukset maastoon ovat mahdollisimman pienet ja hallittavissa.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Kansallispuiston riittämätön palvelurakenne aiheuttaa sekä sosiaalisia ongelmia että kulutuksen leviämistä laajemmalle alueelle kansallispuistossa. Parkkipaikkojen lisääminen ilman muun infran parantamista siirtää ruuhkaongelman syvemmälle metsään ja kulutus leviää. Koko infraa kehitetään vastaamaan kysyntään.

toimenpidesuunnitelmassa huomioidaan luontotyyppien (silikaattikalliot, luonnonmetsät) säilyminen.						
Pysäköintiin liittyvien digitaalisten palvelujen kehittäminen.. Kansallispuiston ruuhkaisuutta kuvaavien ja helpottavien, pysäköintiin liittyvien digitaalisten palvelujen kuten pysäköintipaikkojen reaaliaikaisen käyttöasteen seurannan ylläpitoa ja kehittämistä (esim. Parkkihaukka-palvelu) jatketaan edelleen kumppanien kanssa. Etsitään uusia mahdollisuuksia teknologian kehittyessä.	Digitaaliset järjestelmät auttavat niin julkisen liikenteen matkaketjujen parantamisessa kuin parkkipaikkojen tehokkaammassa käytössä.	x	x	x		Kalliot digitekniikat eivät tarjoa ratkaisuja. Parkkipaikkakapasiteetti ei kuitenkaan riitä alueella.
Yksityisteihin liittyvät toimenpiteet.. Selvitetään mahdollisuudet muuttaa kansallispuiston vilkkaimmat yksityistiet (Kattilantie ja Haukkalammentie) valtion yleiseksi teiksi. Panostetaan yhteistyöhön ja sen kehittämiseen yksityisteiden tiekuntien kanssa osallistumalla tiekuntien kokouksiin ja pitämällä vuosittainen yhteistapaaminen. Kannustetaan tarpeen mukaan tiekuntia käyttämään tie-isännöitsijöitä yksityisteiden hallinnoimiseksi ja ylläpidon hoitamiseksi.	Yksityisteiden mahdollinen muuttuminen valtion yleiseksi parantaisi pitkällä aikavälillä niiden ylläpito ja kuntoa sekä mahdollisuutta kehittämiseen. Yhteistyön tiivistäminen yksityisteiden kanssa helpottaa tieasioiden hoitoa ja niistä viestimistä, millä on positiivinen vaikutus yksityisteiden kuntoon ja liikenneturvallisuuteen.	x	x	x		Resurssien puutteessa tieasioiden hoitoon ja yhteistyöhön ei pystytä panostamaan tarpeeksi. Tieasioiden vastuuttaminen ruuhkaisempien teiden osalta keskitetään Metsähallituksessa asiantunteville vastuuhenkilöille. Ennakoidaan tieasioiden suunnittelussa suuremmat peruskorjaustarpeet hyvissä ajoin. Suositellaan tiekunnille mahdollisuuksien mukaan ammattimaisten tie-isännöitsijöiden käyttöä hallinnosta vastaavana toimijana.
Tavoite: Kansallispuistossa toimitaan yhteistyössä kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Luontomatkailu-ryityksillä on kestävän luontomatkailun sopimus Metsähallituksen kanssa ja ne toimivat kestävän matkailun periaatteiden mukaisesti tukien kansallispuiston suojelutavoitteita, luontoarvojen säilymistä ja luonto-opastusta. Yhteistyön tavoitteita ovat myös asiakkaiden hyvä palvelu, aktiivinen ja kaikkia osapuolia hyödyttävä vuorovaikutus, laadukas ja yhdenmukainen viestintä ja markkinointi. Parannetaan kumppanien mahdollisuuksia kehittää turvallista ja kestävää luontomatkailua.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Luontomatkailun tuotekehityksen tukeminen.. Kehitetään yritysten kanssa vastuullista luontomatkailua mm.	Laadukas ja vastuullinen luontomatkailu vähentää ympäristön kulutusta, lisää kansallispuiston kävijöitä, syventää luontosuhdetta ja parantaa paikallistalouden tilaa.	x	x	x		Sopivia ja hyödyllisiä rakenteita ei onnistuta tekemään. Kehitystyötä tehdään yhdessä yrittäjien ja asiakkaiden kanssa.

koulutuksella, yhteistyöverkoston ylläpitämisellä sekä tarjoamalla erilaisia toimintoja tukevia retkeilyrakenteita kuten reittejä ja varaustulipaikkoja maastossa.						
Luontomatkailun vuokratyössä olevien rakennusten ylläpito.. Kansallispuistossa olevien asiakaskäytössä olevien vuokratämpien (Tikankolo ja Oravankolo) sekä Valklammen, Kattilan ja Haukkalammen yrityskäytössä olevien rakennusten ylläpito, peruskorjaus ja uusiminen yhdessä niissä vuokralla toimivien luontomatkailuyritysten kanssa. Öljylämmityksestä luovutaan Kattilassa.	Hyvässä kunnossa olevat rakennukset vastaavat asiakkaiden ja yrittäjien tarpeisiin kasvattaen paikallistaloudellista vaikuttavuutta sekä ohjaavat käyttöä.			x		Kohteiden kunto heikkenee resurssien puutteessa.
Luontomatkailusuunnitelman laatiminen.. Luontomatkailusuunnitelmassa kartoitetaan tarkemmin matkailun painopistealueita, portteja, asiakas- ja kohdeprofiileja ja palveluja koko järviylängön näkökulmasta. Kansallispuiston luontomatkailun painopistealueita ovat etenkin Haltian ympäristö, Haukkalampi ja Kattila.	Priorisoitu ja yhtenäinen näkemys painopisteistä auttaa ohjaamaan matkailua ja kulutusta samalla kun matkailun toimintaedellytyksiä parannetaan yritysten kanssa.	x	x	x		Suunnitelma jää tekemättä kunnolla ja yhteinen näkemys puuttuu. Suunnitelman jalkauttaminen toteutukseen ei onnistu. Näitä ratkotaan resursoimalla riittävästi suunnitelmaan.
Valtakunnallisten luontomatkailun yhteistyösopimusten päivitys ja ylläpito.. Kansallispuistossa toimivien yritysten kanssa solmittiin sopimukset v.2021 toistaiseksi voimassa oleviksi kun Metsähallituksen valtakunnallinen kestävän luontomatkailun sopimus pohja uusittiin. Sopimukset perustuvat kestävän luontomatkailun periaatteisiin ja tavoitteisiin. Luontomatkailun yhteistyöyrittäjiltä kerätään palautetta toiminnan kehittämiseksi. Kestävää matkailua edistetään yhteistyöllä, joka on aktiivista matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kuten kaupunkien ja alueellisten matkailuorganisaatioiden kanssa.	Sopimuksellinen yhteistyö auttaa toimimaan laadukkaassa yhteistyössä.	x	x	x		Sopimukset jäävät tekemättä tai yrittäjät eivät sitoudu kestävän luontomatkailun periaatteisiin tai sopimuksen ehtoihin, kuten käyttöoikeuskorvauksen maksamiseen. Yhteistyöllä ja vastavuoroisella viestinnällä ja maastovalvonnalla vähennetään väärinkäytöksiä.

Tavoite: Muut käyttäjät, paikallisasukkaat, herkäät alueet ja ajankohdat sekä kumuloituvat vaikutukset huomioidaan käytön ohjauksessa ja järjestettävissä tapahtumissa.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- ellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Tapahtumaluvat. Kansallispuistossa järjestettävät kokoontumislain (530/1999, 1 luku, 2 §) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat sekä partio- tai muut leirit. Käytettävät alueet, osallistujamäärät, reitit, toiminta sekä tarvittaessa raportointi ja seuranta määritellään luvissa. Lupaharkinnassa kiinnitetään huomiota ajankohtaan (pesimäaika), kansallispuiston vyöhykkeisiin ja luonnoiltaan herkkiin sekä arvokkaisiin kohteisiin sekä mahdollisuuksiin käyttää järviylängön muita alueita. Tapahtumajärjestäjien tueksi tehdään erillinen tapahtumajärjestäjän ohje.	Positiivinen vaikutus alueen luontoarvoihin ja virkistyskäytön mahdollisuuksiin - kansallispuistossa järjestettävien tapahtumien lupaehdoilla ehkäistään tapahtumista aiheutuvia luontovaikutuksia sekä sovitetaan yhteen tapahtuman käyttötarpeita alueen muun virkistyskäytön kanssa. Tapahtumakohtaisen luvituksen avulla vaikutukset alueen luontoarvoihin vähenevät eivätkä tapahtumat rajoita tarpeettomasti kansallispuiston muuta virkistyskäyttöä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Lupien myöntäminen edellyttää tietoa alueen luontoarvoista sekä käytön kannalta herkästä kohteista. Tiedonpuutteet voivat heikentää luontoarvojen huomiointia, minkä vuoksi lupaprosessi edellyttää alueen luontoarvojen seurantaa. Toinen risikitekijä ovat luvattomat tapahtumat, joita Nuuksion kansallispuistossa järjestetään ajoittain. Yleensä tapahtumat, joihin lupaa ei haeta, ovat pieniä ja kohdistuvat vain pieneen osaan kansallispuistosta. Isojen tapahtumien kohdalla lupien haku on viime vuosina sujuvoinut, kun tapahtumajärjestäjät on saatu hakemaan lupaa ajoissa.
Tavoite: Palvelurakenteiden laatu ja määrä ovat oikein mitoitettuja, suunnattuja ja sijoitettuja eri kohderyhmät ja luontoarvot huomioiden.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- ellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Asiakaslähtöinen reittien, palveluinfran ja opastusviestinnän kehittäminen.. Vastataan kasvaneeseen kysyntään ja monipuolistuvien retkeilijäprofiilien tarpeisiin kehittämällä palveluja yhdessä asiakkaiden kanssa palvelumuotoilun ja erilaisten yhteiskehittämisen menetelmien	Asiakastyytyväisyys (laatu, määrä ja soveltuvuus) kasvaa ja käyttö ohjautuu kansallispuistossa palvelujen mukaan, jolloin lajeihin ja luontotyyppeihin kohdistuvat häiriöt sekä kulumisen vähenevät.	x	x	x		Osaamisvajeet menetelmissä ja asiakasymmärryksessä. Resurssien puute.

avulla kuten retkeilijäyhteisö ja retkikompassipalvelu. Asiakaslähtöisyyden huomioiminen läpileikkaavasti eri toiminnoissa.						
Matalajärven uuden esteettömän ja Klassarinkierroksen luontotornin rakentaminen.. Matalajärvelle rakennetaan toinen lintutorni/katselulava (esteetön) olemassa olevan viereen vastaamaan kasvaneeseen lintujen tarkkailun kysyntään ja esteettömyyteen.	Uusi lintutorni lisää turvallisuutta, mahdollisuuksia useammalle harrastaa lintujen tarkkailua ja tutustua järveen, tasaa ruuhkia ja ohjaa käyttöä pois rajoitusvyöhykkeeltä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	
Palveluvarustuksen kunnostus, ylläpito ja huolto.. Kansallispuiston olemassa olevaa palveluvarustusta pidetään yllä. Huolto perustuu vankityövoimalla tehtävään ylläpitoon. Olemassa olevien tuli- ja leiriytymispaikkojen kapasiteettia lisätään Mustalammella, Haukanholmalla, Holma-Saarijärvellä, Kattilassa, Iso-Holmalla, Saarilammella ja Urjalla. Reittien kestäväintä ja herkästi kuluvien kohteiden kunnostamista tehdään jatkuvana työnä erillisten vuosisuunnitelmien mukaan. Kohteiden huoltoa varten tehdään tarvittavat uudet kesäaikaiset huoltoreitit Urjalle ja Iso-Holmalle. Huollossa huomioidaan riittävä kapasiteetti, jotta huoltoväliä saadaan pidennettyä.	Kansallispuistossa on riittävästi tuli- ja leiripaikkoja, jotta kävijäpaine ja sosiaaliset ristiriitatilanteet tasaantuvat. Yrittäjien ansaintamahdollisuudet paranevat infran lisääntyessä. Lajeihin ja luontotyyppisiin kohdistuvat häiriöt sekä kulumisen vähenee kun käyttö ohjautuu osoitetuille tuli- ja leiriytymispaikoille.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Reittien ja rakenteiden määrä ja laatu jää riittämättömäksi ja kulumisen leviämistä ei saada estettyä. Lajeihin ja luontotyyppisiin kohdistuvat häiriöt sekä kulumisen lisääntyy entisestään. Resurssien riittämättömyys, johon voidaan vaikuttaa mm. hankerahoituksen hakemisella.
Palveluvarustuksen purkaminen.. Palveluvarustuksen purkaminen. Puretaan Vääräjärven varaustulipaikka sekä Pöksynhaaran ja Valkealammen kehrääjänpesät.	Palveluvarustuksen purkaminen syrjävyöhykkeellä parantaa lajien elinolosuhteita sekä vähentää kulumista ja luvaton tulentekeä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Vakiintunut käyttö Pöksynhaarassa ja Valkealammen alueilla jatkuu tai jopa lisääntyy entisestään ja leviää muille alueille. Lajeihin ja luontotyyppisiin kohdistuvat häiriöt sekä kulumisen kasvaa entisestään. Riskelj torjutaan tehostetulla viestinnällä, opastuksella, valvonnalla ja erilaisten opastusmateriaalien (esim. kartat, opastaulut, verkkosivut) päivittämisellä.
Uusien kävelyreittien teko.. Tehdään lisää merkittyjä kävelyreittejä: - yhteysreitti etelästä Romvuoren vierestä Haukkalammelle siinä vaiheessa kun kansallispuiston	Merkittyjen reittien tekeminen ohjaa käyttöä niille luontoarvoja säilyttäen, tasaa kävijäpainetta ja sosiaalisia ristiriitatilanteita sekä lisää asiakasturvallisuutta. Lajeihin ja luontotyyppisiin kohdistuvat häiriöt sekä kulumisen vähenee kun käyttö ohjautuu tarkennetuille reiteille. Luonnon virkistyskäytön hyvinvointi- ja terveysvaikutukset	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Resurssien puute. Suosituimpien reittien ruuhkautuminen edelleen, jolloin kulutus ja käyttö leviää laajemmalle. Käytön leviäminen syrjäalueille erityisesti Haltian ympäristön uusilta reiteiltä. Riskejä torjutaan varmistamalla rahoitus, opastamalla, viestinnällä ja valvonnalla sekä laadukkailla reiteillä.

tulee reittiyhteys eteläpuolelta - yhteyden luominen Haltiasta Nuuksion Pitkäjärven ylitse yhteysreitille - yhteysreitti Holma- Saarijärven ja Isoholman välille - yhteysreitti Tervalammelta kansallispuistoon linjataan, kun ympäröivän maankäytön ratkaisut (mm. pysäköinti) selviävät - yhteysreitti Nuuksionpään ja Haukkalammentien tien varren uusilta pysäköintialueilta kansallispuiston kautta Haltian lähireitille ja Haukkalammelle. Reitit linjataan tarkemmin myöhemmin. Uudet, eripituiset kierrokset: - Kattilan historiapolku (n.1- 3km) - Iso-Holman kierros (5 km) - Haltian uudet lähireitit (Lippaluola, Urja, Ruuhijärvi- Orajärvi), jotka ovat osittain kansallispuiston ulkopuolella, toteutetaan erillisten toimenpidesuunnitelmien mukaan viiden vuoden sisällä yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa Veikkolan alueen reittejä tarkastellaan maankäytön muuttuessa kansallispuiston ulkopuolella. Kaikille reiteille tehdään erilliset, tarkemmat toimenpidesuunnitelmat, joissa yksityiskohtaiset linjaukset määritellään ja luontoarvot tarkastellaan tarkemmin. Tehtävät reitit pohjautuvat pääsääntöisesti maastoon jo muodostuneille, olemassa oleville oleville poluille, joita kestäväidään ja merkitään. Natura-arvioinnin mukaisesti tehdään reittien ja palveluiden uudelleentarkastelua seurantojen perusteella metson kannalta kriittisillä alueilla ja varaudutaan	lisääntyvät käyttäjien liikkuesssa enemmän ja yrittäjien ansaintamahdollisuudet paranevat reittien lisääntyessä.					
--	---	--	--	--	--	--

joidenkin reittisosuuksien toteuttamatta jättämiseen. Uusien rakenteiden kannalta kriittiset soidinpaikat tarkastetaan maastossa osana toimenpidesuunnitelmaa. Natura-arvioinnin mukaisesti pyöräilyn toimenpidesuunnitelmassa ja toteuttamisessa huomioidaan metso ja määritellään reittien ulkopuolelle lähtevät polkupistot ja muut poikkeamiskohdat joiden estäminen on tarpeen toteuttaa.						
Uusien pyöräreittien teko.. Pyöräily sallitaan sille osoitetuilla reiteillä. Lisätään erilaiseen pyöräilyyn soveltuvia ympyräreittejä ja yhdysreittejä, joilla pyöräily sallitaan. Pyöräreittien rakentaminen ja merkitseminen hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritetyille reiteille tehdään erillisten toimenpidesuunnitelmien mukaan, joissa yksityiskohdat tarkastellaan. Reitit sijoittuvat olemassaoleville poluille ja urille. Kansallispuistossa on riittävän houkutteleva ja eri taitotasoille sopiva pyöräreitistö myös maastopyöräilyyn. Yleisessä liikennekäytössä olevilla teillä ja yksityisteillä voi kansallispuistossa ajaa myös polkupyörällä. Natura-arvioinnin mukaisesti pyöräreittien suunnittelussa arvioidaan tarpeet reittien kestäväinnille ym. toimenpiteille, joilla vähennetään urien hallitsematonta leviämistä. Natura-arvioinnin mukaisesti tehdään myös reittien ja palveluiden uudelleentarkastelua seurantojen perusteella metson kannalta kriittisillä alueilla ja varaudutaan joidenkin reittisosuuksien toteuttamatta jättämiseen. Uusien rakenteiden kannalta kriittiset soidinpaikat tarkastetaan maastossa osana	Pitkäaikaisia hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia. Luontomatkailuyrittäjien ansaintamahdollisuudet (mm. välinevuokraus ja opastetut retket) lisääntyvät palvelutarjonnan kasvaessa. Luonnonsuojelun tila paranee, kun reittien kulutus ohjautuu hallituille ja kestävädyille poluille, jolloin lajeihin ja luontotyypeihin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Pyöräily muuallakin kuin sallituilla reiteillä jatkuu ja lisääntyy edelleen. Käyttäjärhymien väliset ristiriidat ja vaaratilanteet etenkin ns. monikäyttöreiteillä lisääntyvät. Lisäksi potentiaalisia vaikutuksia mm. häiriöherkkiin lajeihin. Riskejä ehkäistään hyvällä reittisuunnittelulla, opasteilla, rakenteilla, valvonnalla ja aktiivisella sidosryhmäyhteistyöllä harrastajaryhmien kanssa.

toimenpidesuunnitelmaa. Natura-arvioinnin mukaisesti pyöräilyn toimenpidesuunnitelmassa ja toteuttamisessa huomioidaan metso ja määritellään reittien ulkopuolelle lähtevät polkupistot ja muut poikkeamiskohdat joiden estäminen on tarpeen toteuttaa. Pyöräilyn osalta virkistyskäytön painottumista voi lisäksi selvittää pyöräilijöiden käyttämien sovellusten reittitietojen pohjalta.						
Uusien ratsastusreittien teko.. Ratsastus sallitaan sille osoitetuilla reiteillä. Ratsastusreittien painopiste on Tervalammella. Osa reiteistä on monikäyttöreittejä, joille on osoitettu myös pyöräilyä tai valjakkoajelua. Tehdään kansallispuistoon uusi lyhyt ympyräreitti, jolla ratsastus sallitaan Tervalammen alueella. Poistetaan ratsastuskäytöstä Pitkäljärven pohjoispäästä laiumien kautta Kattilaan menevä reitti, jota ei ole otettu käyttöön sekä Kattilan eteläpuolelta Haukkalammelle johtava soratie, jossa on paljon muuta virkistyskäyttöä eikä se toimi ratsastuksen yhdysreitteinä. Ratsastusreiteistä tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat, joissa tarkastellaan toteutuksen yksityiskohdat ja asiakasturvallisuus.	Hyvinvointi, käytön ohjaus, terveysvaikutukset, luontomatkailuyrittäjien ansaintamahdollisuudet lisääntyvät palvelutarjonnan kasvaessa. Luonnonsuojelun tila paranee, kun reittien kulutus ohjautuu hallituille ja kestävädyille poluille, jolloin lajeihin ja luontotyyppisiin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Eri käyttömuotojen väliset mahdolliset konfliktit torjutaan viestinnällä ja riittävällä määrällä reittejä sekä eriyttämällä urat monikäyttöreiteillä mahdollisuuksien mukaan.
Uusien tuli- ja leiripaikkojen teko.. Kansallispuiston palveluvarustus- ta parannetaan yhdessä asiakkaiden kanssa vastaamaan kasvaneeseen kysyntään ja monipuolisten retkeilijäprofiilien tarpeisiin. Tulenteko ja leiriytymisen sallitaan niille osoitetuilla paikoilla. Uudet tulipaikat: - Haltian ympäristöön Punjonsuon viereen, yhdistetty varaustuli-	Kansallispuistossa on riittävästi tuli- ja leiripaikkoja, jotta kävijäpaine ja sosiaaliset ristiriitatilanteet tasaantuvat. Yrittäjien ansaintamahdollisuudet paranevat infran lisääntyessä. Lajeihin ja luontotyyppisiin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee kun käyttö ohjautuu osoitetuille tuli- ja leiriytymispaikoille.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Reittien ja tulipaikkojen määrä ja mielekkyys eivät riitä kävijöille ja käyttö leviää hallitsemattomasti. Lajeihin ja luontotyyppisiin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen lisääntyvät. Riskejä torjutaan kehittämällä palveluja yhdessä asiakkaiden kanssa sekä tekemällä uudet tulipaikat riittävän suurille käyttäjämäärille. Reittien ulkopuoliseen käyttöön ja laittomaan tulentekoon ja leiriytymiseen voidaan vaikuttaa myös ympäristökasvatuksella, viestinnällä ja valvonnalla sekä maasto-opasteiden avulla.

paikka ja yleisessä käytössä oleva tulipaikka. Kysynnän kasvaessa myös kansallispuiston ulkopuolelle on tarve perustaa uusia varaustulipaikkoja erikseen, myöhemmin määritellyille paikoille etenkin Haltian läheisyyteen luontomatkailuyritysten käyttöön (2 kpl) sekä suurille koululais- ja muille ryhmille (1 kpl) yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Ruuhijärven tuli- ja leiriytymispaikan mahdollista tarvetta seurataan ja sen perustaminen voidaan tarkastella myöhemmin suunnitelmakaudella hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastuksen yhteydessä. Tulipaikan teko edellyttää kesäaikaisen huollon onnistumista ja järjestämistä. - Nuuksion Pitkäjärven pohjoispäähän tehdään varaustulipaikka päiväkäyttöön - Haukkalammelle rakennetaan varauskäyttöön kota ja pieni tentsile alue Haukkalammen-Mustalammen alueelle. Myös Kattilan alueella tehdään pieni tentsile-alue olemassa olevien palveluiden yhteyteen. Tentsile-alueilla on mahdollista olla yrittäjien tarjoamia tuotteita ja palveluita. - Kaislammen läheisyyteen, olemassa olevien reittien yhteyteen tehdään tuli- ja leiriytymispaikka - Kustakin kohteesta tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat ennen niiden toteuttamista. Tulipaikkojen sijoittelussa otetaan huomioon paikallisasutus. Natura-arvioinnin mukaisesti tarkemmassa Nuuksion Pitkäjärven varaustulipaikan toimenpidesuunnitelmassa huomioidaan luontotyyppien (puustoiset suot) säilyminen.						
---	--	--	--	--	--	--

Tavoite: Virkistys- ja luontomatkailukäyttö ohjautuu valtaosin sille tarkoitetuille reiteille, alueille ja vyöhykkeille käyntimäärien kasvusta huolimatta,						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- ellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Järjestyssäännön päivitys.. Kansallispuiston järjestyssääntö päivitetään sen jälkeen kun ympäristöministeriö on vahvistanut hoito- ja käyttösuunnitelman. Järjestyssääntö tulee voimaan Metsähallituksen päätöksellä kuulutuksen ja valitusajan jälkeen. Järjestyssäännössä annetaan ja vahvistetaan kävijää sitovia määräyksiä kuten leiriytyminen, tulenteke, liikkumisrajoitukset ja käytön ohjaaminen niille varatuille reiteille koiravaljakoita, pyöräilyä ja ratsastusta koskien. Järjestyssäännön valmistelussa noudatetaan tämän hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksia. Luonnos järjestyssäännöksi on tämän suunnitelman liitteenä. Järjestyssäännöstä viestitään ymmärrettävällä tavalla.	Positiivinen vaikutus alueen luontoarvoihin rajoitusvyöhykkeiden toimeenpanon kautta. Vaikuttaa lisäksi epäsuorasti sekä suojeluarvojen säilymiseen että virkistyskäytön sujuvuuteen selkeiden sääntöjen ja toimintaohjeiden kautta - järjestyssäännön päivittämisellä turvataan kansallispuiston suojeluarvoja sekä helpotetaan virkistyskäyttäjää toimiminaan vastuullisesti. Alueen käyttäjien viihtyisyys lisääntyy sekä mahdolliset ristiriitatilanteet ja hallitsematon luvaton käyttö vähenevät, kun alueella on selkeät ja ymmärrettävät säännöt. Viestinnän avulla tietoa järjestyssäännön sisällöstä saadaan vietyä keskeisille sidosryhmille. - liikkumisrajoitusten toimeenpano turvaa erityisesti rajoitusvyöhykkeiden luontoarvoja ja niiden säilymistä	x	x		Mahdollinen vaikutus	Jos tieto järjestyssäännön sisällöstä ei kulkeudu alueen käyttäjille, voi kansallispuiston hallitsematon ja luvaton käyttö johtaa suojeluarvojen heikentymiseen ja ristiriitatilanteisiin käyttäjien välillä. Em. riskitekijöitä vähennetään viestimällä sekä järjestyssäännöstä että retkietiketistä monikanavaisesti ja aktiivisesti.
Kansallispuiston portit, käytön vyöhykkeet ja rajoitusalueet.. Kansallispuiston vyöhykkeet ja rajoitusosat ja reitit ohjaavat käyttöä, jotta häiriölle herkä, uhanalaiset ja direktiivilajit sekä kulutukselle herkä ja arvokkaat luontotyypit säilyvät ja niiden suojelun taso parane. Kansallispuistossa olevat virkistyskäytön ja luontomatkailun pääportit ovat Haltian ympäristö, Haukkalampi, Kattila, Siikajärvi, Veikkola ja Tervalampi. Näille kohteille ohjataan käyttöä monipuolisen ja houkuttelevan palveluvarustuksen (mm. mahdollinen asiakaspalvelu, ympyrä- ja yhdysreitit porttien välillä ja porteille kansallispuiston ulkopuolelta, tulentekopaikat sekä pysäköintialueet) avulla sekä	Positiivinen vaikutus alueen luontoarvoihin, lievä negatiivinen vaikutus alueen virkistyskäyttöön - hyvin mitoitettut ja selkeästi viestitetyt palvelut, rajoitukset ja syrjäalueet auttavat ihmisiä toimimaan vastuullisemmin ja näin herkkien alueiden kuluminen vähenee. - toimintaa rajoittaa virkistyskäyttöä osalla kansallispuiston alueesta.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Vyöhykejaon ja reittien ohjaava vaikutus edellyttää sekä virkistyskäyttörakenteiden kunnossapitoa sekä viestintää kansallispuiston käyttäjien ympäristötietoisuuden lisäämiseksi. Tahaton häiriöherkkiin lajeihin kohdistuva häirintä (mm. kuvaaminen) sekä tietoinen rajoitusten rikkominen riskitekijöitä, joihin tulee kiinnittää huomiota mm. valvonnalla. Mikäli suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet esimerkiksi kulunohjauksen osalta eivät ole riittäviä turvaaminen em. lajien säilymistä, voi liikkumisrajoituksia olla tarpeen laajentaa. Esitettyjen toimenpiteiden riittävyyttä ja uusien rajoitusosien tarvetta arvioidaan suunnitelman välitarkastuksen yhteydessä vuonna 2028.

saavutettavuutta (julkinen liikenne) parantamalla. Veikkolan ja Tervalammen merkitys kasvaa tulevaisuudessa maankäytön ja julkisen liikenteen (esim. junayhteys Veikkolaan) kehittyessä.						
Kävijälaskenta ja kävijätutkimukset.. Kansallispuiston kävijätutkimus toistetaan noin viiden vuoden välein ja käyntimääriä seurataan laskureiden avulla säännöllisesti. Haltian uusille lähireiteille otetaan kävijälaskurit käyttöön. Uusien menetelmien kehittämisessä ja käyttöönotossa (mm. digitaalisuus) ollaan aktiivisesti mukana. Natura-arvioinnin mukaan selvitetään, luodaan ja toteutetaan menetelmä (esim. kännykkäpaikantamiseen pohjautuva) jolla saadaan selvitettyä virkistyskäyttöpaineen kohdentumista metson soidinpaikkoihin tai syrjäisemmiksi ja rauhallisemmiksi tulkittuihin metsäalueisiin riittävän laajalla alueella järviylängöllä. Yhteensovitetaan virkistyskäyttöpaineen seuranta metson seurantaan. Pyöräilyn osalta virkistyskäytön painottumista voidaan selvittää pyöräilijöiden käyttämien sovellusten reittitietojen pohjalta.	Seurannat antavat tietoa käyntimäärien kehityksestä ja suosituimmista alueista, asiakastytyväisyydestä, kävijöiden motiiveista ja toivotuista uusista palveluista lisäten asiakasymmärrystä.	x	x			Resurssien puute.
Rajojen ja rajoitusalueiden merkitseminen maastoon puuttuvilta osin sekä paremmat maasto-opasteet.. Kansallispuiston liikkumisrajoitusalueet ja rajat merkitään puuttuvilta osin maastoon kiinteistönmuodostamislain ja luonnonsuojelualueiden merkinnästä annetun asetuksen mukaisesti rajamerkeillä sekä kilvin.	Kansallispuiston rajojen ja liikkumisrajoitusalueiden merkintä varmistaa luonnonarvojen (lajit, luontotyytit) säilymistä sekä lisää kävijöiden tietoisuutta.	x	x			Resurssien puuttuessa työ jää tekemättä.

Virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyuden seuranta LAC mittariston avulla.. Virkistyskäytön ja matkailun vaikutuksia kansallispuistossa seurataan ekologisen, taloudellisen ja sosiaaliskulttuurisen kestävyuden tilan LAC- eli hyväksyttävän muutoksen rajat -menetelmän avulla vuosittain. Seuranta perustuu kestävän matkailun periaatteisiin ja niitä selittäviin tavoitetiloihin (lähdeviite 15).Hoito- ja käyttösuunnitelmalle tehdään myös välitarkastelu noin 5 vuoden päästä hyväksymisestä vunna 2028.	Säännöllisen seurannan tarkoituksena on edistää kestävyuden toteutumista sekä havaita mahdolliset epäkohdat riittävän ajoissa ja reagoida niihin korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymällä.	x	x	x	Ei vaikutusta	Seurannan onnistumiseksi otetaan käyttöön mittarit, jotka ovat oikein kohdennettuja, objektiivisia, herkkiä ja muutokseen reagoivia, toistettavissa olevia ja resurssien puolesta toteutettavissa.
Tavoite: Yhteistyö ja toiminta paikallisasukkaiden kanssa on säännöllistä, jatkuvaa ja yhteensovittaa erilaisia käyttömuotoja.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Sidosryhmäyhteistyö paikallisten toimijoiden ja asukkaiden kanssa.. Järjestetään vuosittain yhteistyötilaisuus paikallisten asukkaiden kanssa.	Positiivinen vaikutus alueen virkistyskäyttöön sekä kansallispuiston hyväksyttävyyteen - kansallispuiston hyväksyttävyys ja yhteistyö alueella toimivien sidosryhmien kanssa paranee hyvän keskusteluyhteyden myötä		x			Vuoropuhelun edellyttää riittäviä resursseja
Tavoite: Kansallispuisto on merkittävä oppimisympäristö varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ja auttaa rakentamaan ymmärrystä luontoarvoista, luonnonsuojelusta, luonnon monimuotoisuudesta sekä kestävästä ja vastuullisesta retkeilystä. Kansallispuisto oppimisympäristönä. Koulujen ja oppilaitosten tarpeet huomioidaan käyttäjälähtöisemmin myös kansallispuiston palveluissa, jotta mahdollistetaan kansallispuiston aktiivinen opetuskäyttö. Haltian varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle tarkoitettuja palveluita kehitetään edelleen ja säilytetään niiden pedagogisesti korkea taso. Kasvavaa kysyntää tuetaan riittävällä resurssoinnilla ympäristökasvatukseen. Palveluiden sisällöt sidotaan vielä vahvemmin Nuuksion kansallispuiston luonnon arvoihin ja luonnonsuojelun merkittävyyteen.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Haltian varhaiskasvatus- ja koulupalvelut.. Haltian resurssien lisääminen: Haltian luontokoulua vahvistetaan toisella luontokoulun opettajalla. Varhaiskasvatus- ja kouluopastuksien subventointiin Haltiassa osoitetaan kasvava rahoitus, jotta näyttelyissä ja luontopoluilla voidaan opastaa	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Ohjaa vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyyppeihin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee.	x	x			Riittämättömät palvelut kohderyhmille. Luonnosta etääntyminen, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden heikkeneminen, luontosuhteen kärsiminen pitkällä aikavälillä, Riskejä voidaan torjua riittävällä resurssoinnilla ja osaamisella sekä laadukkailla palveluilla.

kasvavassa määrin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmiä.	Toiminta on ennaltaehkäisevää, nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.					
Toimintamallit ja materiaalit koulujen tueksi sekä Kattilanniityn retkialueen kehittäminen.. Toimintamallit ja materiaalit koulujen tueksi: Koulujen omatoimisen retkeilyn tueksi tuotetaan lisää materiaalia ja koulutuksia kasvattajille. Tuetaan varhaiskasvatuksen ja koulujen retkeilyä luomalla tähän vapaaehtoistyömalli. Lisätään suojelualueen tunnettuutta ja luonnonsuojeluymmärrystä tekemällä kouluvierailuja.	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Ohjaa vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyypeihin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee. Toiminta on ennaltaehkäisevää, nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.	x	x			Riittämättömät palvelut kohderyhmille. Luonnosta etääntyminen, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden heikkeneminen, luontosuhteen kärsiminen pitkällä aikavälillä, Riskejä voidaan torjua riittävällä resurssoinnilla ja osaamisella sekä laadukkailla palveluilla.
Varhaiskasvatus- ja kouluryhmien palvelut maastossa.. Oppimista tukevat palvelut maastossa: Kaarniaispolun materiaalit päivitetään/uusitaan yhteistyössä Veikkolan koulujen kanssa. Kolmoislammen varaustulipaikalla mahdollistetaan yöpyminen vähintään 25 hengen ryhmälle (=luokka) teltoissa ja Kattilan leirialuetta kehitetään helppokäyttöisemmäksi (mm. vesipiste). Suuret kouluryhmät ohjataan kansallispuiston ulkopuolella Haltian vieressä olevalle uudelle reitille ja tulipaikalle, joiden paikat määritellään myöhemmin.	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Ohjaa vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyypeihin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee. Toiminta on ennaltaehkäisevää, nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.	x	x			Riittämättömät palvelut kohderyhmille. Luonnosta etääntyminen, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden heikkeneminen, luontosuhteen kärsiminen pitkällä aikavälillä, Riskejä voidaan torjua riittävällä resurssoinnilla ja osaamisella sekä laadukkailla palveluilla.
Tavoite: Luontoarvojen ymmärtäminen. Nuuksion kansallispuiston kävijä ymmärtää suojelualueen luonnon arvoja ja suhtautuu myönteisesti luonnonsuojeluun. Kansallispuisto ei näyttäydy vain toimintaympäristönä vaan ymmärretään myös luonnonsuojelualueena, jossa on arvokkaita luontotyypejä ja uhanlaisia lajeja. Opastusviestintä on tavoitteellista ja innostavaa ja perustuu kansallispuiston opastusviestintäsuunnitelmaan. Kävijöiden käyttäytymistä ymmärretään paremmin ja opastuksen eri keinot (digitaaliset ratkaisut, maasto-opasteet, näyttelyt ja opastukset) on valittu sen pohjalta kohderyhmittäin. Kytetään Haltia ja kansallispuiston opastusviestintä tiiviimmin toisiinsa.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Henkilöstön ja luontomatkailuyrittäjien koulutukset.. Koulutus ja viestintä.	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyyys jatkuu	x	x			Hallitsematon käyttö ja kohdistuminen, epäselvät viestit ja ohjeet asiakkaille. Voidaan torjua riittävällä resurssoinnilla ja osaamisen kehittämisellä.

Luodaan säännöllinen koulutus- ja tiedotusmalli kansallispuiston luontomatkailuyrittäjille ja ulkoistetun asiakaspalvelun työntekijöille, jolla parannetaan valmiuksia viestiä ja opastaa näistä aiheista laadukkaasti. Tuotetaan tarpeen mukaan opastusaineistoja yrittäjien käyttöön. Varmistetaan Metsähallituksen henkilöstön riittävä osaaminen tarpeellisin koulutuksin.	ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Osaava, motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö välittää viestiä edelleen kävijöille. Toiminta on nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.					
Näyttelymäiset opastusrakennelmat ja luontopolut.. Näyttelymäiset opastusrakennelmat maastossa. Suunnitellaan maastoon näyttelymäisiä opastusrakennelmia paikoille, joissa vietetään aikaa (tulipaikat tai näköalapaikat). Suunnitellaan ja toteutetaan oivaltavia luontopolkuja maastoon tai mobiilisti.	Ymmärrys lisääntyy ja luontosuhde vahvistuu, tulevaisuudessa luonnonsuojelulla on enemmän tukea, ehkäisee tulevia häiriöitä.	x	x			Luonnosta etääntyminen, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden heikkeneminen, luontosuhteen kärsiminen pitkällä aikavälillä, kokemattomuus näyttelymäisten opastusrakenteiden suunnittelusta ja toteutuksesta johtaa ratkaisuihin, jotka eivät ole houkuttelevia, toimivia eikä turvallisia asiakkaan näkökulmasta, Riskej torjutaan riittävillä resursseilla ja laadukkaalla suunnittelulla.
Näyttelyn laatiminen/päivitys.. Haltian näyttelyt ja opastukset. Haltian näyttelyillä ja opastuksilla edistetään luonnon arvojen ymmärtämistä ja suojelumyönteisyyttä. Haltian päänäyttelyä uudistetaan jatkuvasti ja vaihtuvia näyttelyjä tuotetaan useita vuosittain. Haltian opastustuotteita päivitetään ja uudistetaan säännöllisesti.	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Toiminta on nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.		x			Epäselvät viestit ja ohjeet asiakkaille, Haltian toiminnan tarkoituksen hämärtyminen ja vetovoimaisuuden heikkeneminen, laadun heikkeneminen. Riittävällä resurssoinnilla varmistetaan laadukkaiden opastusten ja näyttelyiden suunnittelu ja toteuttaminen.
Opastusviestintäsuunnitelma.. Opastusviestintäsuunnitelma. Laaditaan monitasoinen opastusviestintäsuunnitelma, joka kattaa Nuuksion kansallispuiston, järviylängön ja pääkaupunkiseudun viherkehän. Suunnitelmassa määritellään kohdennetut viestit ja vetovoimaiset menetelmät niiden viestimiseen sekä tehtävät toimenpiteet.	Ohjaa käyttöä, vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Toiminta on nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.	x	x			Riskejä ovat hallitsematon käyttö ja kohdistuminen sekä epäselvät viestit ja ohjeet asiakkaille. Riittävällä resurssoinnilla varmistetaan riskien torjunta.

Tapahtuman järjestäjän ohje.. Tapahtuman järjestäjän ohje. Ohjataan kansallispuistossa järjestettäviä tapahtumia ja kumppaneiden järjestämiä tapahtumia sekä kannustetaan ottamaan mukaan luonnonsuojelusältöjä tapahtumaohjeen avulla.	Ohjaa vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyypeihin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Hallitsematon käyttö ja kohdistuminen johtavat erityisesti herkkien luontotyyppien ja lajien tilan heikkenemiseen, epäselvät viestit ja ohjeet asiakkaille, riittämätön resurssointi asioiden hoitamiseen. Riittäväällä resurssoinnilla, ajantasaisella ja ymmärrettävällä viestinnällä ja luontokasvatuksella, yhdessä suunnittelulla sekä kattavilla tiedoilla lajeista ja luontotyypeistä torjutaan riskejä. Seuranta ja vaikutusten arviointi hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan sekä tarvittaessa tapauskohtaisesti.
Vapaaehtoistyön toimintamalli ja Junior ranger -toiminta.. Vapaaehtoistoiminta. Laaditaan kansallispuiston vapaaehtoistyölle toimintamalli ja pyritään lisäämään mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoistyöhön. Jatketaan kansallispuiston Junior Ranger- ja Youth+ -toimintaa.	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Luonnonhoitokohteiden, lajien ja luontotyyppien tila paranee ja tieto lajistosta pysyy yllä.	x	x			Vapaaehtoistyön epäonnistuessa tiettyjen lajien ja luontotyyppien hoidon määrä ja laatu heikkenevät, paikallisyhteisöjen osallistuminen vähenee ja näkyvyys yhteisöissä vähenee.
Tavoite: Vahvistetaan kävijöiden luontosuhdetta. Haltian missiona säilyy kävijöiden luontosuhteen vahvistaminen. Lapsiperheet nähdään omana kohderyhmänään ja suunnitellaan käyttäjälähtöisiä luontosuhteen rakentumista ja vahvistumista tukevia palveluita tälle kohderyhmälle. Huomioidaan yhdenvertaiset mahdollisuudet luontosuhteen vahvistamiseen paremmin.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Esteettömien ja yhdenvertaisten palvelujen kehittäminen.. Esteettömyys ja yhdenvertaisuus. Huolehditaan myös erityisryhmien pääsystä luontoon ja suunnitellaan palveluita yhdessä alan järjestöjen kanssa (esim. liikuntaesteiset, näkövammaiset). Helposti tavoitettavat keittokatokset Kattilassa ja Haukanholmassa sekä Saarilammen tulipaikka rakennetaan esteettömiksi. Ylläpidetään ja kehitetään Maahisenkierroksen esteettömiä palveluita. Huolehditaan, että erilaiset opasteet, aineistot ja verkkosivut palvelevat yhdenvertaisesti eri käyttäjäryhmiä opastusviestintäsuunnitelman ja Metsähallituksen linjausten	Esteettömien reittien kysyntä kasvaa väestön ikääntyessä.	x	x			

mukaisesti. Hyödynnetään symboliviestintää.						
Haltian toiminnan kehittäminen ja ylläpito.. Haltian toimintaa ylläpidetään ja kehitetään yhdessä rahoittajista koostuvan toimintaryhmän ja yhteistyökumppanien kanssa. Haltia on kansallispuiston asiakaspalvelupiste, jossa saa neuvontaa myös muista Nuuksion järviylängön ja Viherkehän luontokohteista. Luontokeskus toimii jatkossakin vetovoimaisena ja merkittävänä nähtävyys-, luontokasvatus- ja virkistyskohteena tukien retkeilijöitä, ryhmiä ja luontomatkailuyrittäjiä tiedolla, palveluilla ja laadukkailla näyttelyillä. Haltian toiminnalle ja kehittämiselle laaditaan erillinen strategia toimintaryhmän kanssa. Haltian merkitystä kansallispuiston porttina kasvatetaan uusilla reiteillä ja palveluilla sen lähimaastossa. Haltiasta on yhteystarve Pitkäjärven ylitse kansallispuistoon.	Haltia toimii porttina kansallispuistoon ja vastuullisiin retkiin. Yrittäjien tarjoamat luontomatkailupalvelut kehittyvät Haltian alueella käyntimäärien ja kysynnän kasvaessa. Retkeilijät saavat laadukasta palvelua ja heidän luontosuhteensa syvenee. Haltian merkitys kansallispuiston porttina kasvaa uusien reittien ja palveluiden myötä ohjaten ja tasaten käyttöpainetta kansallispuistossa.	x	x	x		Resurssien puute, toimimaton yhteistyö. Strategian toimeenpano jää kesken. Toiminnan kannattavuus ja Haltian rahoituspohja jää liian vähäiseksi. Haltian lähialueen kansallispuiston ulkopuolella olevan alueen kehittäminen ei lähde käyntiin tai sitä ei koordinoida ja suunnitella yhdessä. Alue ruuhkautuu ja pysäköintipaikkoja ei ole riittävästi. Riskejä torjutaan yhteistyöhön panostamalla rahoituksen ja toiminnan turvaamiseksi.
Lapsiperheiden palvelut.. Perheet kohderyhmänä. Vahvistetaan uusien sukupolvien vastuullisen luontosuhteen rakentumista tukemalla ja innostamalla perheiden retkeilyä kansallispuistossa esim. lapsiperheille suunnatuilla näyttelyillä Haltiassa, lasten luontopoluilla ja tapahtumilla.	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Toiminta on nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.	x	x			Luonnosta etääntyminen, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden heikkeneminen, luontosuhteen kärsiminen pitkällä tähtäimellä, lapsiperheiden näkökulmasta heikot palvelut. Riskejä voidaan torjua riittävällä resurssoinnilla ja osaamisella, kohdennetuilla ja turvallisilla palveluilla.
Terveysvaikutuksista viestiminen.. Viestitään luonnon terveysvaikutuksista yhteistyössä kumppanien kanssa (esim. tutkijat, järjestöt ja luontomatkailuyritykset) tavoitteena motivoida lähtemään	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Toiminta on nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.	x	x			Luonnosta etääntyminen, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden heikkeneminen, luontosuhteen kärsiminen pitkällä tähtäimellä, erilaisten liikkumismuotojen näkökulmasta heikot tai riittämättömät palvelut. Riskejä voidaan torjua riittävällä resurssoinnilla ja osaamisella, kohdennetuilla ja turvallisilla palveluilla sekä asiakaslähtöisyydellä.

ulos luontoon. Nostetaan luonnon terveysvaikutuksia Haltian päänäyttelyssä ja vaihtuvissa näyttelyissä.						
Yhteistyö ja viestintä.. Aloitetaan yhteistyö jonkin laajasti lapsiperheitä tavoittavan tahon kanssa (esim. alueen neuvolat, MLL) ja suunnitellaan yhteinen viestintäkampanja.	Vahvistaa luontosuhdetta ja lisää ympäristötietoisuutta sekä kansallispuiston luontoarvojen ymmärtämistä, jonka seurauksena luonnonsuojelun tuki ja hyväksyttävyys jatkuu ja jopa vahvistuu tulevaisuudessa. Toiminta on nykyisten ja tulevien riskien torjuntaa.	x	x			Luonnosta etääntyminen, luonnonsuojelun hyväksyttävyyden heikkeneminen, luontosuhteen kärsiminen pitkällä tähtäimellä, lapsiperheiden näkökulmasta heikot palvelut. Riskejä voidaan torjua riittävällä resurssoinnilla ja osaamisella, kohdennetuilla ja turvallisilla palveluilla.
Tavoite: Vahvistetaan luonnossa liikkumisen taitoja. Kansallispuiston palvelut ja rakenteet maastossa vastaavat paremmin erilaisten kävijöiden heikkoihin erätaitoihin: retkeily- ja ulkoiluharrastusten lisääntyessä kasvaa myös sellaisten kansallispuistossa kävijöiden (retkeilyn aloittelijat, maahanmuuttajat ja ulkomaiset matkailijat) määrä, joilla erätaidot eivät ole hyvin hallussa. Kävijöiden retkeilytaidot (retken suunnittelu, suunnistus, tulenteko, roskaton retkeily) vahvistuvat. Aloitteville retkeilijöille on tarjolla kursseja ja tapahtumia taitojen vahvistamiseksi.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- delinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Aloittavien retkeilijöiden huomioi- minen. Huomioidaan kansallis- puiston rakenteissa, työkaluissa ja viitoituksessa retkeilytaitojen heikkeneminen, esim. puutteelli- set polttopuiden pilkkomistaidot, tulentekotaidot, leiriytymistaidot ja suunnistustaidot.	Lisää ymmärrystä, ohjaa ja muuttaa käytöstä, mikä heijastuu lajeihin ja luontotyyppeihin häiriön ja kulumisen vähentymisenä.	x	x			Hallitsematon käyttö ja kohdistuminen, epäselvät viestit ja ohjeet asiakkaille - riittävä resurssointi, polttopuun kulumisen lisääntyminen, eksyminen, kuluminen, tapaturmat.
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut).. Lisätään Retkeilyn ABC:n tunnettua aloittelevan retkeilijän tietopankkina. Linkitetään sitä Nuuksion Luontoon.fi-sivuihin ja nostetaan someviestinnässä.	Vastuullinen liikkuminen: Ohjaa vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyyppeihin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee.	x	x			Kanava ja materiaali eivät tavoita kohderyhmää. Luonnon hallitsematon käyttö ja kohdistuminen, epäselvät viestit ja ohjeet kävijöille sekä sellaisten palvelujen tuottaminen, joita ei löydetä tai käytetä. Torjutaan riskejä riittävä resurssoinnilla, viestimällä ja markkinoimalla, houkuttelevalla ja asiakaslähtöisellä sisällöllä.
Viestintä, koulutus ja ohjeistus.. Viestintä, tapahtumat ja ohjeistus. Vahvistetaan retkeilyä ja muuta ulkoilua aloittavien vastuullisen luonnossa liikkumisen taitoja viestinnällisin ja yhdessä järjes- töjen ja luontomatkailevuorokierrosten kanssa suunniteltavin keinoin (esim. kurssit, tapahtumat) sekä retkeilytapaohjeella. Haltian ulkopuolelle tehdään retketietetti- infoa, joka on aina kävijän nähtävillä.	Ohjaa vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyyppeihin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee.	x	x			Luonnon hallitsematon käyttö lisääntyy ja kohdistuu herkille alueille, epäselvät viestit ja ohjeet asiakkaille, kumppanien kanssa tehtävän yhteistyön epäonnistuminen. Torjutaan riittävällä resurssoinnilla.

Tavoite: Vastuullinen luonnossa liikkuminen ja käyttö. Kansallispuistossa liikutaan ja järjestetään toimintaa vastuullisesti ja kansallispuiston sääntöjä noudattaen ja luontoarvot huomioiden. Kansallispuiston käyttäjät ja luontomatkailu-rytykset tuntevat järjestyssäännön ja noudattavat sitä sekä suhtautuvat sääntöihin kunnioittavasti. Laittomien tulipaikkojen määrä vähenee. Kansallispuistossa ei ole avotulia ruohikko- ja metsäpalovaroituksen aikaan. Kansallispuistossa leiriydytään vain sallituilla paikoilla. Koirat pidetään kytkettyinä. Kävijät retkeilevät roskattomasti tai huolehtivat roskansa kierrätykseen. Tapahtumista ilmoittautuminen tehdään ennakoiden ja tarvittavat luvat myönnetään hyvissä ajoin.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Digitaalisuuden kehittäminen.. Digitaalisuuden kehittäminen. Otetaan käyttöön mobiiliratkaisuja mm. automaattisissa metsäpalovaroitusviesteissä, liikkumisrajoituksissa, ruuhkatiedottamisessa yms. puiston alueella oleviin matkapuhelimiin. Etsitään yhteistyökumppaneita digitaalisten palvelujen kehittämiseen.	Ohjaa vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyyppeihin kohdistuvat häiriöt sekä kulumisen vähenee. Sosiaalisten digitaalisten palvelujen mahdollistama yhteisöllisyyden lisääntyminen sekä tiedonjaon lisääntyminen puolin ja toisin.	x	x			Luonnon hallitsematon käyttö lisääntyy ja kohdistuu herkille alueille, epäselvät viestit ja ohjeet asiakkaille, riittämätön osaaminen ja markkinointi digitaalisten palvelujen tuottamisessa, kumppanien kanssa tehtävän yhteistyön epäonnistuminen. Torjutaan riittävällä resurssoinnilla.
Joukkoliikenteen edistäminen.. Joukkoliikenteen edistäminen. Kannustetaan kävijöitä joukkoliikenteen käyttöön ja tiedotetaan siitä aktiivisesti eri kanavissa. Kansallispuiston reittisuunnittelussa ja toteutuksessa huolehditaan, että tärkeimpiin joukkoliikenteen solmu- ja pysäkkipisteisiin/kohteisiin on yhteydet. Ollaan aktiivisessa keskusteluyhteydessä HSL:n ja kaupunkien kanssa julkisen liikenteen vahvistamiseksi. Osallistutaan julkisen liikenteen käyttöä lisäävien verkkopalvelujen tuottamiseen/ylläpitoon.	Positiivinen ilmastovaikutus yksityisautoilun vähentyessä. Taloudellinen vaikutus esim. vähävaraisten käyttäjien mahdollisuudet vieraila kansallispuistossa kasvavat yhteyksien parantuessa ja joukkoliikenteen järjestäjille ja operaattoreille, uudenlaisten palveluiden kehittyminen (esim. kutsubussit, kimpakyytisovellukset).	x	x	x		Riittämätön resurssointi ja toimimaton yhteistyö, riittämätön viestintä ja palvelu asiakasnäkökulmasta, paine pysäköintipaikkojen tekemiselle lisääntyy kansallispuistossa yksityisautoilun edelleen kasvaessa. Torjutaan laadukkaalla suunnittelulla, jossa kansallispuiston reittisuunnittelu ja reittien yhtyminen joukkoliikenteen solmu- ja pysäkkipisteisiin/kohteisiin on saumatonta.
Koulutus.. Koulutus. Varmistetaan säännöllisin koulutuksin, että kansallispuiston yrittäjille ulkoistettu asiakaspalvelu, alueella toimivat	Ns. käytön ohjaus -vaikutus - ohjaa käyttöä, lisää ymmärrystä ja muuttaa käytöstä, mikä heijastuu lajeihin ja luontotyyppeihin häiriön ja kulumisen	x	x			Ja sen riskit -- hallitsematon käyttö ja kohdistuminen, epäselvät viestit ja

luontomatkailuyrittäjät ja oma digiaspa viestivät vahvasti ja osaavasti vastuullisesta retkeilytavasta.	vähentymisenä					ohjeet asiakkaille - riittävä resurssointi
Retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestäjän ohje sekä viestintä.. Retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestämisen ohje, Laaditaan yhdessä järviylängön maanomistajatahojen ja järjestöjen kanssa Nuuksion kansallispuiston ja järviylängön retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestämisen ohje. Perustetaan viestinnällinen yhteistyöryhmä, jossa ovat mukana tärkeimmät käyttäjätahot, kaupungit ja media (järjestöt, luontomedia, luontomatkailuyritykset, asukasyhdistykset jne.). Viestitään vastuullisesta retkeilytavasta oivaltavasti, ennakoivasti ja säännöllisesti mediassa, internetissä, sosiaalisessa mediassa ja maastossa viestintäsuunnitelman mukaisesti. Laaditaan visuaaliset retkeilytapaopasteet pääreittien alkuun.	Ohjaa vastuulliseen käyttöön lisäämällä tietoa ja ymmärrystä, jolloin lajeihin ja luontotyypeihin kohdistuvat häiriöt sekä kuluminen vähenee.	x	x			Luonnon hallitsematon käyttö lisääntyy ja kohdistuu herkille alueille, epäselvät viestit ja ohjeet asiakkaille, kumppanien kanssa tehtävän yhteistyön epäonnistuminen. Torjutaan riittävällä resurssoinnilla.
Valvonta (mm. erävalvonta). Luodaan toimintamalli kävijöitä vastuulliseen retkeilytapaan ohjaavaan valvontaan maastossa. Valvontaa toteutetaan säännöllisesti etenkin ruuhka-aikoina. Lisätään Metsähallituksen näkyvyyttä ja läsnäolon tuntua maastossa.	Positiivinen välillinen vaikutus alueen virkistyskäyttöön sekä luvattoman toiminnan vähenemisen kautta myös alueen luontoarvoihin - valvonnan avulla ihmisiä ja luontoa kunnioittamaton retkeily vähenee.	x	x			Resurssien puute erityisesti kansallispuistossa tehtävään valvontaan.
Tavoite: Kansallispuisto on kiinnostava kohde tutkimus- ja opinnäytetöille.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
.						

Tavoite: Kansallispuistossa ylläpidetään ja laajennetaan olemassa olevaa seurantaverkostoa ja koealoja.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Jatketaan kasvillisuusseurantoja ja tuetaan tutkimus- ja vapaaehtoistyöhön nojautuvia seurantoja..						
Virkistyskäytön vaikutusten seuranta: kasvillisuuden kuluminen.. Kasvillisuuden kulumisen seuranta kallioilla otantaan perustuen ilmakuvausella. Natura-arvioinnin mukaan seurantaan otetaan mukaan polkujen seurantaa erityisesti pyöräilyreittien osalta sekä retkeilyn painopistealueiden vesistöjen ranta-alueiden ja niiden välittömässä tuntumassa olevien silikaattikallioalueiden seurantaa esimerkiksi otantamenetelmin. Natura-arvioinnin suosituksen mukaan lähellä olevan asutuksen lisääntyessä tehdään tarvittaessa kuluneisuuden seurantaa Bånbergetin aarnialueella sekä Matalajärvellä Högnäsin kannaksen lehdossa.		x			Mahdollinen vaikutus	
Tavoite: Lajistosta on kattavat ja ajantasaiset tiedot tietojärjestelmissä.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Tehdään lajistokartoitukset priorisoidusti eri eliöryhmissä.. Tehdään lajistokartoitukset priorisoidusti eri eliöryhmissä: - tehdään lajistokartoitukset valituilta alueilta ja elinympäristöistä seuraavan kymmenen vuoden kuluessa - mm. sammalet, epifyyttijäkälät, lakkisienet, pistiäiset ja kovakuoriaiset	Väliilinen ekologinen myönteinen pitkäaikainen vaikutus: - oikeat ja oikea-aikaiset hoitotoimet perustuvat ajantasaiseen tietoon Suora taloudellinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - konsulteille työmahdollisuuksia	x		x	Mahdollinen vaikutus	Riskinä on riittämätön rahoitus, jolloin lajiston tilaa ei tunneta ja hoitotoimilla tai käytöllä tuhotaan uhanalaista tai luonto- tai lintudirektiivin lajistoa tai niiden elinympäristöjä: - turvataan lajistaselvitysten rahoitus - priorisoidaan selvitettävät lajiryhmät ja selvitettävät alueet Riskinä on myös, että eri lajiryhmien asiantuntijoita ei löydy selvitysten tekemiseen. - luodaan toimivat suhteet eri eliöryhmien asiantuntijoihin ja konsultteihin

Tavoite: Lisääntyvän virkistys- ja luontomatkailukäytön vaikutusten arviointia ja seurantaa sekä kävijävirtojen mallinnusta kehitetään. Otetaan uusia menetelmiä käyttöön.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Osallistutaan häiriötekijöiden seurantamenetelmän kehittämiseen hankkeessa.. Tehdään tutkimustahojen kuten Helsingin yliopiston kanssa selvitys häiriötekijöiden vaikutuksesta pesivään linnustoon. Selvityksen pohjalta saadaan valittujen lajien osalta lajikohtainen häiriöindeksi, jota voidaan käyttää seurantaan, toimenpiteiden suunnitteluun ja käytön ohjaukseen.	Pitkäaikainen myönteinen ekologinen vaikutus: - häiriövaikutuksista saadaa vertailukelpoista tietoa - indeksin perusteella voidaan ohjata käyttöä Lyhytaikainen taloudellinen myönteinen vaikutus: - konsultin työmahdollisuus	x		x	Mahdollinen vaikutus	Indeksin selittävyysarvo jää heikoksi. - hylätään jos indeksi ei toimi
Virkistyskäytön vaikutusten seuranta: tulentekopaikat ja leiriytyminen.. Selvitetään ja otetaan käyttöön nykyaikaisia ratkaisuja virkistyskäytön seurantaan (tulenteko, reitit ja liikkuminen, leiriytyminen), kuten droonit, tekoäly, gps-paikannukset, sosiaalinen media ja teleoperaattorien matkapuhelindata.		x	x	x		
Tavoite: Luonnonhoidon vaikuttavuuden seuranta						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Seurataan hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta.. Seurataan hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta mm. perinnebiotoopeilla, soilla, lehdoissa ja istutettujen jalopuiden elinympäristöissä: - jatketaan luonnonhoidon vaikuttavuuden seurantoja määrävuosina perinnebiotoopeilla mm. kasvit ja päiväperhoslinjat. Seurantatulosten analysoinnin jälkeen tarpeettomiksi käydyt seurannat lopetetaan. - seurataan hoitotoimien	Välillinen ekologinen myönteinen pitkäaikainen vaikutus: Seurantojen perusteella pystytään tekemään mahdollisesti tarvittavat uudet hoitotoimet ja korjausliikkeet, jolloin hoidettavien luontotyyppien tila paranee.	x			Mahdollinen vaikutus	Riskinä on riittämätön rahoitus, jolloin seurannat jäävät tekemättä eikä mahdollisesti tarvittavia lisätöitä tai korjausliikkeitä tehdä - varataan seurantoihin riittävät resurssit

onnistumista soilla, lehdoissa ja jalopuuistutuksilla Tehdään säännöllisesti n. 6-10 vuoden välein kansallispuistoa koskevien Natura-alueiden arviointi (Nata), jossa Natura 2000 -alueiden tilaa suhteessa niiden suojelutavoitteisiin arvioidaan.						
Tavoite: Maaluontotyypeistä ja sisävesityypeistä on kattava ja ajantasainen tieto tietojärjestelmissä.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Inventoimattomien järvien ja pienvesien inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.. Inventoimattomien järvien ja pienvesien Natura-luontotyyppien inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys: - tehdään pienvesien, purojen ja lähteiden inventointi karttatarkasteluna ja maastotyönä	Väliilinen ekologinen myönteinen pitkäaikainen vaikutus: - oikeat ja oikea-aikaiset hoitotoimet perustuvat ajantasaiseen tietoon Väliilinen ekologinen, sosiaalinen tai taloudellinen kielteinen lyhyt- tai pitkäaikainen vaikutus: - puuttuvien tai puutteellisten tietojen perusteella tehtävien virheellisten ratkaisujen vaikutukset voivat olla ekologisia, sosiaalisia tai taloudellisia	x	x	x	Ei vaikutusta	Riittämättömät resurssit inventoinneille - taataan riittävät resurssit
Inventoimattomien maa-alueiden inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.. Inventoimattomien maa-alueiden inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys: - inventoidaan inventoimatta jääneiden maa-alueiden luontotyyppitiedot, tilanne 9.9.2020: n. 35 hehtaaria inventoimatta - inventoidaan uusien kansallispuistoon liitettyjen maa-alueiden luontotyyppitiedot kahden vuoden sisällä liittämistä - pääosa tiedoista on yli 15 vuoden ikäistä. Päivitetään Natura-luontotyyppitiedot sellaisilta luontotyypeiltä, joiden pinta-ala tai edustavuus on muuttunut hoitotoimien seurauksena: mm. perinnebiotoopit, suot, luonnonmetsät, lehdot, jalopuumetsät	Väliilinen ekologinen myönteinen pitkäaikainen vaikutus: - oikeat ja oikea-aikaiset hoitotoimet perustuvat ajantasaiseen tietoon Väliilinen ekologinen, sosiaalinen tai taloudellinen kielteinen lyhyt- tai pitkäaikainen vaikutus: - puuttuvien tai puutteellisten tietojen perusteella tehtävien virheellisten ratkaisujen vaikutukset voivat olla ekologisia, sosiaalisia tai taloudellisia	x	x	x	Ei vaikutusta	Ajantasainen luontotyyppitieto ei ole käytössä - inventoidaan puuttuvat tiedot vuoden 2021 aikana - päivitetään vanhentuneet tiedot vuosina 2021 - 2023

Tavoite: Tiivistetään tutkimukseen ja seurantaan liittyvien toimijoiden välistä yhteistyötä Metsähallituksen kanssa.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Yhteistyötapaamiset tutkimukseen ja seurantaan liittyvien tahojen kanssa.. Kehitetään verkostomaista toimintatapaa eri toimijoiden kanssa edelleen,			x			
Tavoite: Uhanalaisten lajien ja luonto- ja lintudirektiivin lajien tila tunnetaan.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Uhanalaisten ja luonto- ja lintudirektiivin lajien seuranta määrävällein.. Uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymien seuranta priorisointien perusteella määrävällein: - seurannassa priorisoidaan kiireellisesti suojeltavien uhanalaisten lajien esiintymien tarkastukset, CR-, EN- ja VU-lajit sekä lajit, joita jokin toimenpide, elinympäristön muuttuminen tai käyttö uhkaa - luontodirektiivin lajien seuranta priorisoiden esimerkiksi direktiivisammalet, hentonäkinruoho - liito-oravan populaation koon arviointi 10 vuoden välein otantamenetelmällä - metson, kaakkurin ja petolintujen esiintymisen ja pesimätuloksen seuranta - Matalajärven linnustoseuranta ja linnuston linjalaskennan toisto 10 vuoden välein Tehdään säännöllisesti n. 6-10 vuoden välein kansallispuistoa koskevien Natura-alueiden arviointi (Nata), jossa Natura 2000 - alueiden tilaa suhteessa niiden suojelutavoitteisiin arvioidaan.	Välillinen ekologinen myönteinen pitkäaikainen vaikutus: - kun uhanalaisten ja luonto- ja lintudirektiivien lajien tila tunnetaan, voidaan lajien ja elinympäristöjen hoitotoimet suunnata oikea-aikaisesti oikeisiin esiintymiin ja lajeihin - kun uhanalaisten ja direktiivien lajien tila tunnetaan, voidaan virkistys- ja matkailukäytön toimenpiteet suunnata aiheuttamatta vahinkoa lajeille Suora taloudellinen myönteinen lyhytaikainen vaikutus: - konsulleille työmahdollisuuksia	x		x	Mahdollinen vaikutus	Riskinä on riittämätön rahoitus, jolloin lajien tilaa ei tunneta ja hoitotoimilla tai käytöllä tuhotaan uhanalaista tai direktiivien lajista tai niiden elinympäristöjä. - varataan uhanalaisten ja direktiivien lajien esiintymien tarkastuksiin riittävä rahoitus - priorisoidaan selvitettävät lajit ja esiintymät Riskinä on myös, että eri lajien asiantuntijoita ei löydy tarkastusten tekemiseen. - luodaan toimivat suhteet eri lajit tunteviin asiantuntijoihin ja konsultteihin

Natura-arvioinnin mukaan luodaan ja toteutetaan metson kannanseurantaa varten seurantaohjelma. Seuranta tehdä riittävän tiheävälisesti, alussa vuosittain ja se yhteensovitetaan virkistyskäyttö-paineen seurantaan. Natura-arvioinnin mukaan metson osalta lievennystoimissa on korostettu seurantojen toteuttamista ja hoito-käyttösuunnitelman väliarviointia. Väliarviointi tehdään 5 vuoden päästä v. 2028 ja sen yhteydessä tulee arvioida uudelleen virkistyskäytön ohjaamista ja rajoittamista koskevia toimia. Seurantatuloksista tehtävien johtopäätösten pohjalta voidaan tehdä muutoksia suunnitelmaan (mm. laajentaa rajoitusalueita).						
Tavoite: Kansallispuistoon ja järviylängön ulkoilualueille säilyy toimivat ja riittävän leveät viheryhteydet ja -vyöhykkeet ympäröivän alueen maankäytön muuttuessa.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo-ginen	Sosiaa-linen	Talou-dellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Kaava- ja muiden maankäyttöhankkeiden sidosryhmäyhteistyö ja lausunnot.. Sidosryhmäyhteistyö ja Metsähallituksen tekemät lausunnot kansallispuistoa koskevista kaavoista, rakentamisesta, YVA- ja muista vastaavista hankkeista ja niihin liittyvistä Natura-arvioinneista.	Ei suoraa vaikutusta, vaikuttaa epäsuorasti alueen suojeluarvojen säilymiseen - Kansallispuistoon ja Natura-alueita ympäröiviin alueisiin kohdistuvassa maankäytön suunnittelussa (mm. rakentaminen, kaavoitus, YVA- ja tiehankkeet) tehdään edunvalvontaa, jonka tavoitteena on vaikuttaa suojelualueen ympäristössä tapahtuviin hankkeisiin niin, että niiden aiheuttamat kielteiset vaikutukset kansallispuistoon jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Kansallispuistoon rajautuen tulee olla riittävä vihervyöhyke sekä uusilla rakennettavilla alueilla riittävästi päivittäiseen virkistyskäyttöön ja ulkoiluun varattuja alueita, jotta kaikki käyttöpaine ei ohjaudu kansallispuistoon.	x			Mahdollinen vaikutus	Edellyttää resursseja ja osaavaa työvoimaa. Varmistetaan ennakoimalla riittävät resurssit jatkuvaan edunvalvontaan sen eri vaiheissa mm. aktiivisella sidosryhmäyhteistyöllä ja osallistumalla viranomaispalaveri-in ja työryhmiin.
Kansallispuiston laajentaminen.. Selvitetään mahdollisuudet ja edellytykset laajentaa kansallispuistoa Helsingin kaupungin omistuksessa oleville luonnoltaan arvokkailla järviylängön kohteilla vapaaehtoisuuteen perustuen.	Kaupunkien hallinnassa olevien alueiden liittäminen turvaa alueen luontotyyppien ja lajien suojelua ja mahdollistaa alueiden yhtenäisen hoidon ja käytön suunnittelun	x	x	x		

Kansallispuistoon hankittujen alueiden liittäminen suojelualuekiinteistöön.. Kansallispuistoon mahdollisesti hankittavat uudet alueet liitetään jo hankintavaiheessa osaksi suojelualuekiinteistöä.	Ei suoria vaikutuksia, helpottaa yleisesti luonnonsuojelualueen hallintaa.	x	x			
Suojeluohjelmien toteuttaminen.. ELY-keskus edistää kaavojen suojeluvarausten sekä suojeluohjelmien kuten vapaaehtoiisiin kauppoihin perustuvan METSO-ohjelman toteuttamista neuvottelemalla merkittävien kohteiden toteuttamisesta maanomistajan kanssa (yksityisen luonnonsuojelualueen perustaminen) tai hankinnasta valtiolle liitettäväksi Nuuksion kansallispuistoon.	Luonnonsuojelualueiden toteuttaminen tai liittäminen kansallispuistoon turvaa alueen luontotyyppien ja lajien suojelua ja mahdollistaa alueiden yhtenäisen hoidon ja käytön suunnittelun	x				
Tavoite: Järviylängön joukkoliikenteeseen ja liikkumiseen liittyvien yhteyksien, palvelujen ja alustojen kehittäminen.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Yhteistyö ja vaikuttaminen Nuuksion julkisen liikenteen parantamiseksi.. Vaikutetaan Helsingin seudun liikenteeseen, jotta julkinen yhteys Nuuksioon paranisi. Tarkastellaan myös mahdollisuuksia kehittää liikennöintiä muiden kumppanien kanssa.	Positiivinen vaikutus erityisesti alueen virkistyskäyttöön, välillisesti myös luontoarvojen säilymiseen - julkisen liikenteen käyttömahdollisuuksien kehittäminen parantaa kansallispuiston puiston saavutettavuutta ja vähentää ruuhkia. - positiivinen ilmastovaikutus yksityisautoilun vähentyessä. - taloudellinen vaikutus esim. vähävaraisten käyttäjien mahdollisuuksiin vieraillla kansallispuistossa yhteyksien parantuessa, joukkoliikenteen järjestäjille ja operaattoreille, uudenlaisten palvelujen kehittyminen (esim. kutsubussit, kimpapakyytisovellukset).	x	x	x		Julkisen liikenteen kehittäminen edellyttää toiminnan kannattavuutta ja riittäviä käyttäjämääriä. Uhkatekijänä on, ettei toimivia yhteyksia pystytä luomaan, jolloin julkinen liikenne ei parane.
Tavoite: Järviylängön virkistyskäyttöä ja luontomatkailua, palveluita, reitistöjä, portteja (Brobacka, Luukkaa, Oittaa, Pirttimäki, Salmi, Tervalampi ja Veikkola, kansallispuisto ja Haltia), tapahtumia, viestintää ja markkinointia kehitetään kokonaisuutena yhdessä eri toimijoiden kanssa eri kohderyhmät ja alueiden erityispiirteet huomioiden.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Järviylängön palvelujen ja yhteistyön kehittäminen.. Tarkastellaan koko pääkaupunkiseudun luontomatkailun ja ulkoilun mahdollisuuksia ja vaikutetaan	Laadukas ulkoilualueverkosto pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla auttaa hallitsemaan ruuhkia ja tarjoamaan mielekkäitä luontokokemuksia.	x	x	x		

retkeilyedellytysten parantamiseen. Osallistutaan tarpeellisiin ja kiinnostaviin hankkeisiin ja yhteistyöryhmiin, ollaan aktiivisia hankeideoinnissa ja hankerahoituksen hakemisessa. Toimitaan järviylängöllä aktiivisesti kuntien ja alueen toimijoiden kanssa. Tehdään yhteiset tavoitteet ja suunnitelma koko järviylängön kokonaisuuden kehittämiseksi esim. luontomatkailu- ja opastusviestintäsuunnitelmien avulla. Osallistutaan Helsingin seudun viherkehän ja Uudenmaan matkailun ja virkistyskäytön kehittämiseen erilaisissa verkostoissa ja työryhmissä kuten Urban Outdoors. Tarkastellaan koko Nuuksion järviylängöä kokonaisuutena asiakaslähtöisesti kestävän luontomatkailun kehittämiseksi pääkaupunkiseudulla. Esimerkiksi majoituksen, joidenkin aktiviteettien, matkapakettien ja tuotteiden kehittämistä kansallispuiston lähialueilla tarkastellaan kokonaisuutena, jotta yritysten mahdollisuudet kannattavan luontomatkailun yritystoimintaan säilyvät, ja voidaan vastata kasvavaan kysyntään kestävästi.						
Matkailun uusien tuotteiden ja palvelujen sekä infrastruktuurin kehittäminen.. Tutkitaan mahdollisuuksia Nuuksion järviylängön yhteisten luontomatkailun matkapakettien kehittämiseen, esim. rengasreitin avulla. Kehitetään matkailun megatrendien mukaisia ja uusille kohderyhmille soveltuvia uusia tuotteita ja kestävää luontomatkailua sekä kaupunkien virkistäytymisen ja kansainvälisen matkailun kehittämistä tukevia palveluita.			X	X		

Pyörämatkailun kehittäminen.. Järviylängön ja pääkaupunkiseudun luontokohteet tulee nivoa osaksi kestäväää pyöräilyn reitistöä. Pyörämatkailun kehittäminen vaatii kokonaisvaltaista suunnittelua ja panostuksia koko järviylängöllä sekä infrastruktuuriin että yrittäjien palveluihin, markkinointiin ja viestintään. Maasto- ja sähköpyöräily lisäävät pyörämatkailun ympärivuotisia mahdollisuuksia ja tarvetta.	Pyöräily on ekologinen liikkumismuoto. Suunnitellut reitit, niihin liittyvä markkinointi ja muu palvelut ohjaavat käyttöä sekä luovat taloudellisia mahdollisuuksia yrittäjille.	x	x	x		Kokonaisuuden suunnittelu ei onnistu erilaisista maankäytön tavoitteista ja tahtotiloista johtuen. Ruuhkaisuuden luomat haasteet eri käyttömuotojen yhteensovittamisessa.
Ympärivuotisuuden kehittäminen.. Lähivirkistäytymisen lisääntyessä ja luontomatkailun suosion kasvaessa globaalisti on palveluita tarjottava isojen kaupunkien läheisyydessä ja reittejä kehitettävä eri kulkumuodoille (esim. patikointi, lumikenkäily, pyöräily, fatbike-retket). Palveluita ja reittejä sekä viestintää ja myyntiä kehitettäessä otetaan sääolosuhteiden vaikutukset, retkeilijöiden taitotason vaatimukset ja kansainvälisten kohderyhmien tarpeet huomioon.	Kansallispuiston virkistyskäyttökauden pidentäminen jakaa käyttöpainetta laajemmalle kaudelle ja mahdollistaa edelleen käyntimäärien lisääntymisen. Alueen luontoarvot huomioitava käyttöä kehitettäessä ja reittejä arvioitaessa	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	
Tavoite: Muut toimenpiteet						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo-ginen	Sosiaa-linen	Talou-dellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Muun rakennuskannan inventointi.. Inventoinnissa määritetään olemassa oleva rakennuskanta ja sen ominaispiirteet. Inventoinnin avulla selvitetään kansallispuiston rakennuskannan suojeluarvot, nykytila sekä yleiskunto kajoamattomilla tutkimuksilla. Inventoinnin suojeluarvot ja kunnan huomioivan arvotuksen avulla selvitetään rakennusten toimenpidetarpeet suojeluarvojen	Käytön keskittäminen jo olemassa olevaan rakennuskantaan säästää ympäristöä sekä luonnonvarojen että rakennuspaikkojen osalta. Rakennuskannan käytön mahdollisuuksien kartoittaminen ja toimenpidetarpeiden määrittäminen ennaltaehkäisevät suuria muutostöitä. Rakennuskannan kunnan ja suojeluarvojen määrittäminen ohjaa korjaus- ja ylläpitotarpeet realistisemmin todellisten toimenpidetarpeiden perusteella. Ennaltaehkäisevä työkalu korjausvelan kasvun hillitsemiseen. Suora taloudellinen vaikutus toimenpiteiden (suunnittelu, korjaus, purku) ja ylläpidon edellyttämien tarpeiden osalta.	x		x		Rakennuskannan kunnan heikkeneminen ja korjausvelan kasvu. Rakennuskannan käyttökuntoon korjaaminen vaatii sekä taloudellisesti että ekologisesti suurempia panostuksia. Riskejä torjutaan inventoinnilla, säännöllisellä seurannalla ja ylläpidolla valittujen kohteiden osalta.

säilymisen näkökulmasta sekä käyttöpotentiaali ja sen hyödyntämisen edellyttämät jatkotoimenpiteet.						
---	--	--	--	--	--	--

21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seurannassa käytettävät mittarit sekä niiden nyky- ja tavoitearvot.

Toimenpiteiden toteutumisen seurannan mittarit

Toimenpide	Mittariluokka	Mittarin tarkennus	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Aloittavien retkeilijöiden huomioiminen.	Muu	Toimenpidesuunnitelma.		0		1	1	kpl	2023
Asiakaslähtöinen reittien, palveluinfran ja opastusviestinnän kehittäminen.	Muu	Asiakastyytyväisyys kävijätutkimuksen mukaan.	Asiakastyytyväisyysindeksi 4,22.	4,22		4,22	4,50	1-5(5paras)	
Avointen perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat perinnebiotoopit (ha)	Jatkuvassa hoidossa olevat avoimet perinnebiotoopit yhteensä.	Vuoden 2020 kumulatiivinen pinta-ala.	25	Nykyinen ja tavoitetaso on jaettu puoliksi avoimiin ja puustoihin ilman todellisen pinta-alan tarkastusta.	35	40	ha	2023
Digitaalisuuden kehittäminen.	Muu	Uusien digitaalisten palvelujen määrä		0	Laaja-alainen digitaalinen ratkaisu palvelemaan asiakkaita.	1	1		
Esteettömien ja yhdenvertaisten palvelujen kehittäminen.	Ylläpidettävien taukopaikkojen määrä (kpl)	Kattilan, Haukanholman ja Saarilamen tulipaikkojen esteettömät rakenteet.		0		3	3	kpl	2025
Haltian toiminnan kehittäminen ja ylläpito.	Muu	Haltian strategian valmistuminen, toimeenpano ja toteutuminen			Haltian strategia on valmis ja toteutunut sekä päivitetty.	1	1	kpl	2026
Haltian varhaiskasvatus- ja koulupalvelut.	Muu	Luontokouluopettajien määrä.		1		1	2	kpl	
Haltian varhaiskasvatus- ja koulupalvelut.	Koululaisten määrä opastetuissa ryhmissä / vuosi (kpl)	Haltian näyttelyissä ja maastossa opastettujen koululaisten määrä.		9500		20000		yks.	
Henkilöstön ja luontomatkailuyrittäjien koulutukset.	Muu	Järjestettyjen koulutusten määrä / vuosi.		0		1	2	kpl	
Inventoimattomien järvien ja pienvesien inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha)								2023
Inventoimattomien maa-alueiden inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha)	Inventoitujen alueiden pinta-ala.	Yhteensä inventoidut alueet vuonna 2020	5490	Kumuloituva.		5518	ha	2021

Suunnittelualueen nimi: Nuukсион kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Inventoimattomien maa-alueiden inventointi ja vanhentuneiden tietojen päivitys.	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha)	Päivitettävien alueiden pinta-ala.			Tiedot päivitetty vuoteen 2023 mennessä.	1200	1500	ha	2023
Jalopuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen hoito ja taimien istutus.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat lajien elinympäristöt (ha)	Yksittäisten varjostuksesta vapautettujen puiden hoitopinta-alaa ei ole sisällytetty lukuihin.	Hoito- ja istutuskuvioiden pinta-ala yhteensä	45		100	150	ha	2030
Jalopuiden ja pähkinäpensaiden elinympäristöjen hoito ja taimien istutus.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat lajien elinympäristöt (ha)	Jalopuiden istutus entisille pelloille.		2		1	2	ha	2030
Joukkoliikenteen edistäminen.	Muu	Alueelle kulkevien joukkoliikennevuorojen (HSL eli Helsingin seudun liikenne keskiarvo) lähtöjen määrä/vuosi (v. 2020 linjat 238 Siikajärvi, 242 Siikaniemi, 245 Kattila)							
Järjestyssäännön päivitys.	Uusien/päivitettyjen järjestyssääntöjen lkm (kpl)			1		1		kpl	2022
Kaakkurien ja petolintujen tekopesien rakentaminen.	MUU	Tekopesien määrä, joissa pesintä onnistuu.	Kaakkuri 16, kalasääski 2	18	Lisätään kolme kaakkurien ja kaksi petolintujen tekopesää.	23	25	kpl	2030
Kaava- ja muiden maankäyttöhankkeiden sidosryhmäyhteistyö ja lausunnot.	Edunvalvontaan liittyvien lausuntojen lkm (kpl)				Lausunto annetaan kaikista kansallispuistoa koskevista kaavoista, YVA- ja muista hankkeista, rakentamisesta ja niihin liittyvistä Natura-arvioinneista.			kpl	
Kansallispuiston portit, käytön vyöhykkeet ja rajoitusalueet.	Rajoitusalueiden pinta-ala (ha)					303	355	ha	
Koulutus.	Muu	Teemaan liittyvien Metsähallituksen järjestämien koulutusten määrä / vuosi		0		1	2		
Kävijälaskenta ja kävijätutkimukset.	Toteutettujen kävijä- ja yritystutkimusten lkm (kpl)				Metsähallituksen mallin mukainen kävijätutkimus toteutetaan noin viiden vuoden välein	2	3	kpl	2022

Suunnittelualaueen nimi: Nuukсион kansallіsруiston hoito- ja kыttösuunnitelma, päivitys

Lajien siirtoistutukset erityistapauksissa.	Siirrettävien esiintymien/yksilöiden määrä (kuvaus)	Siirrettävän lajin esiintymien määrä.		0		1	3	kpl	2030
Lapsiperheiden palvelut.	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	Lasten luontopolut	Haltian vieressä on yksi lapsille suunnattu "Punaisen sulan salaisuus" luontopolku 200m.	1	Kaksi uutta lapsille suunnattua luontopolkua	1	3		
Lehtojen ja lehtolajiston elinympäristön hoito.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat metsät (ha)	Eri aikoina hoidettujen lehtokuvioiden pinta-ala yhteensä.	Hoidettujen lehtojen pinta-ala.	35	Jatketaan lehtojen toistuvia hoitotoimia tarpeen mukaan.	45	60	ha	2023
Liikennesuunnittelu, joukkoliikenteen ja palvelujen kehittäminen.	Muu	Liikennesuunnitelma.				1	1	kpl	
Luontomatkailun vuokrakäytössä olevien rakennusten ylläpito.	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Tikankolon, Oravankolon, Valklammen, Kattilan ja Haukkalammen rakennusten peruskorjaukset.			Tikankolon, Oravankolon, Valklammen, Kattilan ja Haukkalammen rakennusten tarvittavat peruskorjaukset on toteutettu.	5		kpl	2028
Luontomatkailusuunnitelman laatiminen.	Kehittämishankkeiden lkm luontomatkailu (kpl)	Luontomatkailusuunnitelman teko.		0		1	1	kpl	2023
Matalajärven uuden esteettömän ja Klassarinkierroksen luontotorin rakentaminen.	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Uusi esteetön lintutorni/katselulava Matalajärvelle ja toinen Klassarinkierrokselle (ei esteetön)			1 esteetön lintutorni/katselulava ja toinen katselulava.	2	2	kpl	2025
Matalajärven vieraspetojen (minkki ja supikoira) poisto.	Poistettavien esiintymien/yksilöiden määrä (kuvaus)	Vuosittainen minkki- ja supikoira-saalis.	Minkki 0-1, supikoira 1 -3 .	4	Mahdollisimman pieni.	0	0	kpl	2023
Matkailun uusien tuotteiden ja palvelujen sekä infrastruktuurin kehittäminen.	Kehittämishankkeiden lkm luontomatkailu (kpl)	Järviylängön yhteisen luontomatkailun matkapakettien määrä.			Kehittämishankkeiden kautta on saatu luotua järviylängön kattava luontomatkailun matkapaketti.	1	1	kpl	2027
Metsien ennallistaminen kulottamalla.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat metsät (ha)		5 kpl, pinta-alatieto puuttuu.	10	Lisäyspinta-ala seuraavan 15 vuoden aikana.	15	30	ha	2030
Metsien ennallistaminen puustorakenteen monipuolistamiseksi.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat metsät (ha)	Yhteenlaskettu eri aikoina tehtyjen metsien ennallistamistoimien pinta-ala.	Toteutettujen metsien ennallistamistoimien pinta-ala vuoteen 2020 mennessä.	640		650	670	ha	2030
Näyttelymäiset opastusrakennelmat ja luontopolut.	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	Näyttelymäisten opastusrakennelmien määrä maastossa.		0		5	15	kpl	2030

Suunnittelualueen nimi: Nuukсион kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Näyttelymäiset opastusrakennelmat ja luontopolut.	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	Uusien toteutustapojen kuten AR (augmented reality) luontopolkujen määrä.		0		1	2	kpl	2030
Näyttelyn laatiminen/päivitys.	Muu	Haltian erikoisnäyttelyiden määrä / vuosi.		1,50		1,50		kpl	
Näyttelyn laatiminen/päivitys.	Asiakasmäärä opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä / vuosi (kpl)	Asiakasmäärä Haltian näyttelyssä opastetuissa ryhmissä .		12150		12150	20000	yks.	
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut).	Muu	Retkeilyn ABC:n verkkosivujen käyntimäärä			Selkeä käyntimäärien nousu.			kpl	
Opastusviestintäsuunnitelma.	Muu	Valmis opastusviestintäsuunnitelma.		0		1	1	kpl	
Osallistutaan häiriötekijöiden seurantamenetelmän kehittämiseen hankkeessa.	MUU	Indeksi-linjalaskentaselvitys lintujen häiriöherkkyyden arvioinnista.		0		1	1	kpl	2024
Palveluvarustuksen kunnostus, ylläpito ja huolto.	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Olemassa oleville tuli- ja leiriytymispaikoille tehdyt uudet keittokatokset tai tulipaikat.		0	Olemassaoleville tuli- ja leiriytymispaikoille on kaikille tehty 1 kpl uusia keittokatoksia tai tulipaikkoja, yhteensä 5 kpl.	5	10	kpl	2025
Palveluvarustuksen purkaminen.	Muu	Purettujen leiriytymispaikkojen määrä.				3		kpl	2023
Purojen ja lähteiden kunnostaminen.	MUU	Kunnostettujen kutusoraikkojen lukumäärä.		0		5	10	kpl	2030
Purojen ja lähteiden kunnostaminen.	MUU	Kunnostettujen lähteiden lukumäärä.		1		1	2	kpl	2030
Purojen ja lähteiden kunnostaminen.	MUU	Uomaansa palautettujen tai luonnoltaan monipuolistettujen purojen pituus.		1		1,30	1,50	km	2030
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat perinnebiotoopit (ha)	Jatkuvassa hoidossa olevat puustoiset perinnebiotoopit yhteensä.	Vuoden 2020 kumulatiivinen pinta-ala.	25	Nykyinen ja tavoite taso on jaettu puoliksi avoimiin ja puustoihin ilman todellisen pinta-alan tarkastusta.	35	40	ha	2023
Pysäköintiin liittyvien digitaalisten palvelujen kehittäminen.	Kehittämishankkeiden lkm virkistyskäyttö (kpl)	Kansallispuiston ruuhkaisuutta kuvaavien ja helpottavien, pysäköintiin liittyvien digitaalisten palvelujen määrä.			Kansallispuistossa on ruuhkaisuutta kuvaavia ja helpottavia, pysäköintiin liittyviä digitaalisia palveluja kävijöille	1	1	kpl	

Suunnittelualaueen nimi: Nuukсион kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Pyörämatkailun kehittäminen.	Kehittämishankkeiden lkm luontomatkailu (kpl)	Pyöräilysuunnitelma järviylängöllä.			Pyöräilyn kokonaisvaltainen suunnitelma järviylängöllä on tehty.	1	1	kpl	2024
Rajojen ja rajoitusalueiden merkitseminen maastoon puuttuvilta osin sekä paremmat maasto-opasteet.	Merkittyjen rajojen määrä (km)				Kaikki tarvittavat maastomerkinnot on tehty ja ovat ajantasaisia.			km	2025
Retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestäjän ohje sekä viestintä.	Muu	Viestintäyhteistyöryhmän kokoukset / vuosi	Viestintäyhteistyöryhmää ei ole vielä perustettu.	0	Viestintäyhteistyöryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa.	1	2	kpl	
Retkeilytapaohje ja tapahtuman järjestäjän ohje sekä viestintä.	Muu	Monikanavainen retkeilytapaohje		0	Monikanavainen retkeilytapaohje	1	1	kpl	
Seurataan hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta.	Ennallistamisen ja luonnonhoidon seurantojen määrä hoitoseurannat (kpl)	Hoitoseurannat seuraavissa elinympäristöissä: suot, lehdot, perinnebiotoopit.		3		3	3	kpl	2030
Seurataan hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta.	Ennallistamisen ja luonnonhoidon seurantojen määrä lajistoseurannat (kpl, ha)	Perinnebiotooppien kasvillisuuden ja perhosten seurannat.		2		2	2	kpl	2030
Sidosryhmäyhteistyö paikallisten toimijoiden ja asukkaiden kanssa.	MUU	Järjestetyt sidosryhmätilaisuudet.	0	0	Yksi vuodessa.	1	1	kpl	2024
Soiden luonnontilan palautus ennallistamalla.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat suot (ha)	Eri aikoina ennallistettujen soiden pinta-ala yhteensä.	Vuoteen 2020 mennessä ennallistettujen soiden pinta-ala yhteensä.	280		310	360	ha	2030
Tapahtuman järjestäjän ohje.	Muu	Valmis tapahtumaohje.		0		1	1	kpl	
Tarpeettomien tai väärässä paikassa kulkevien teiden ja polkujen luonnonmukaistaminen.	MUU	Suljettavien/hävitettävien teiden määrä kpl.		1		2	3	kpl	2025
Tarpeettomien tai väärässä paikassa kulkevien teiden ja polkujen luonnonmukaistaminen.	MUU	Häivytettävien polkujen määrä.		0	Arvio, tarvitaan tarkempi selvitys ja suunnitelma.	15	30	yks.	2025
Tehdään lajistokartoitukset priorisoidusti eri eliöryhmissä.	MUU	Vuosittain eri eliöryhmien lajistokartoitusten määrä yhteensä.			Vuosittavoite; toiminta jatkuva.	2	4	kpl	2030
Tehdään Matalajärven hoitotarveselvitys ja selvityksen perusteella toimenpidesuunnitelma.	MUU	Hoitotarveselvitys ja hoitosuunnitelma.				1	1	kpl	2024
Terveysvaikutuksista viestiminen.	Muu	Kampanjoiden yhteismäärä		0		1	3	kpl	2030

Suunnittelualueen nimi: Nuukson kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Terveysvaikutuksista viestiminen.	Muu	Terveysvaikutuksiin liittyvien näyttelyiden määrä Haltiassa	Haltiassa on suunnitteilla v. 2021 vaihtuva näyttely terveysvaikutuksista yhdessä kumppanien kanssa	0		2	3	kpl	2030
Toimintamallit ja materiaalit koulujen tueksi sekä Kattilanniityn retkialueen kehittäminen.	Muu	Tehtyjen kouluvierailujen määrä / vuosi.		0		20		kpl	
Toimintamallit ja materiaalit koulujen tueksi sekä Kattilanniityn retkialueen kehittäminen.	Muu	Opettajille tehtyjen tukimateriaalien määrä / vuosi.		1	Yksi uusi materiaali vuosittain.	1	1	kpl	
Uhanalaisten ja luonto- ja lintudirektiivin lajien seuranta määrävälein.	Suojeltavien lajien esiintymätietojen kartoitus ja tarkistus (kpl)	Kiireellisesti suojellut ja direktiivisammalet.	2019	18	Esiintymät tarkastetaan kerran 10 vuodessa.			kpl	2030
Uhanalaisten ja luonto- ja lintudirektiivin lajien seuranta määrävälein.	Suojeltavien lajien esiintymätietojen kartoitus ja tarkistus (kpl)	Metson soidinpaikkakartoitus ja kaakkurin pesäpaikkakartoitus.	Metso 4 ja kaakkuri 16 paikkaa.	20	kartoitukset Natura-arvioinnin mukaisesti vuosittain ainakin aluksi.	20	24	kpl	2023
Uusien kävelyreittien teko.	Ylläpidettävien retkeilyreittien määrä (km)			72	Kansallispuistossa olevien merkittyjen ja rakennettujen kävelyreittien määrä lisääntyy.	72	95	km	
Uusien pyöräreittien teko.	Ylläpidettävien retkeilyreittien määrä (km)	Pyöräreittien määrä kansallispuistossa, km.		1	Pyöräreittien määrä kansallispuistossa lisääntyy.			km	
Uusien pyöräreittien teko.	Valvonnassa esille tulleiden rikkeiden lkm (kpl)	Laittoman pyöräilyn määrä. Reittien ulkopuolella pyöräilevien määrä valvontatapahtumien aikaan ja digitaalisiin reittimerkintöihin perustuen.	Menetelmä ja mittari kehitetään jota kautta lähtötaso selvitetään.		Kansallispuistossa pyöräily ohjautuu niille reiteille, joissa se on sallittua.				
Uusien ratsastusreittien teko.	Ylläpidettävien retkeilyreittien määrä (km)	Ratsastukseen osoitettujen reittien määrä kansallispuistossa, km.	Kansallispuistossa on n. 21 km ratsastusreittejä.	1	Kansallispuistossa on noin 12 kilometriä ratsastukseen osoitettuja ja soveltuvia reittejä.	12	1	km	
Uusien tuli- ja leiripaikkojen teko.	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Uusien rakennettujen tulipaikkojen määrä.		1				kpl	
Uusien tuli- ja leiripaikkojen teko.	Muu	Laittomien tulipaikkojen määrä kansallispuistossa kartoitetaan joka toinen vuosi.	Laittomat tulipaikat (350 kpl) siivottiin ja poistettiin kansallispuistosta syksyllä 2020.	0	Laittomia tulipaikkoja ei ole enää kansallispuistossa.	0	0	kpl	2024

Suunnittelualueen nimi: Nuukсион kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Valtakunnallisten luontomatkailun yhteistyösopimusten päivitys ja ylläpito.	Toteutettujen kävijä- ja yritystutkimusten lkm (kpl)	Sopimusyrittäjiltä kerättävän vuosittaisen yrityspalautteen kautta saatava asiakastyytyväisyys.	Ei tiedossa		Luontomatkailun yhteistyön toimivuus Luontopalvelujen kanssa, v. 2021 keskiarvo 3,2	3	5	1-5(5paras)	2023
Valtakunnallisten luontomatkailun yhteistyösopimusten päivitys ja ylläpito.	Laadittujen yhteistyösopimusten lkm (kpl)	Yhteistyösopimusten määrä. Tavoitteena on että kaikki kansallispuistossa toimivat yrittäjät ovat sopimuksen piirissä.			100%	39		kpl	2022
Vapaaehtoistyön toimintamalli ja Junior ranger -toiminta.	Muu	Vapaaehtoistytunnit / vuosi Metsähallituksen järjestämissä tilaisuuksissa.		1433		1450	3000		
Varhaiskasvatus- ja kouluryhmien palvelut maastossa.	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	Kaarniaispolun opetusmateriaalien uusiminen opetussuunnitelmat huomioiden.				2	2	kpl	2030
Varhaiskasvatus- ja kouluryhmien palvelut maastossa.	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Suurten koululaisryhmien käyttöön tarkoitettujen uusien tulipaikkojen määrä.				1	1	kpl	2030
Vieraskasvilajien poistaminen.	Poistettavien esiintymien/yksilöiden määrä (kuvaus)		Tarkka lähtötaso on tuntematon vuonna 2020.		Esiintymät tunnetaan ja kaikki haitallisten vieraslajien esiintymät on hävitetty.				2023
Virkistyskäytön vaikutusten seuranta: kasvillisuuden kulumisen.	Muu	Kasvillisuuden kulumisen seuranta kallioilla otantaan perustuen ilmakuvauskella.			Ilmakuvaukseen perustuva kasvillisuuden kulumisen seuranta kallioilla otantaan perustuen on kokeiltu ja otettu käyttöön.				
Virkistyskäytön vaikutusten seuranta: tulentekopaikat ja leiriytyminen.	Kehittämishankkeiden lkm virkistyskäyttö (kpl)	Virkistyskäytön vaikutusten seurantaan kehitettyjen uusien työkalujen / menetelmien määrä.						kpl	
Yhteistyö ja viestintä.	Muu	Yhteinen kampanja		0		1	3	kpl	
Yksityisteihin liittyvät toimenpiteet.	Sidosryhmätalaisuuksien ja osallistujien lkm (kpl)	Yksityisteiden tiekuntien kokouksiin osallistuminen vuosittain		3	Erityisesti vilkkaimpien yksityisteiden tiekuntien vuosikokouksiin osallistuminen vuosittain	3	10	kpl	2023
Yksityisteihin liittyvät toimenpiteet.	Sidosryhmätalaisuuksien ja osallistujien lkm (kpl)	Metsähallituksen pitämän yksityisteihin liittyvän vuosittaisen yhteistyötapaamisen pito.				1	1	kpl	2023

Yksityisteihin liittyvät toimenpiteet.	Muu	Selvitys yksityisteiden muuttamisesta valtion yleisiksi teiksi					1	1	kpl	2023
Vaikuttavuuden seurannan mittarit										
Kansallispuiston virkistyskäyttö ja luontomatkailu on kestävä. Kansallispuisto ja Nuuksion järviylänkö mahdollistavat luontoarvot säilyttäen eri kävijäryhmille laadukkaat puitteet terveyttä ja hyvinvointia edistävälle virkistyskäytölle ja luontomatkailulle. Kansallispuiston asiakaspalvelua ja viestintää kehitetään asiakaslähtöisesti niin, että sen avulla kävijöiden luontosuhde vahvistuu.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Alueen merkitys paikallisille	Paikallisten kävijöiden (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kirkkonummi, Vantaa, Vihti) määrä alueella Kansallispuiston kävijätutkimuksen perusteella "Matkailijoiden osuus käynneistä alueella" (vastanneiden luo	x		76	75 % tavoitteen mukaan paikallisten osuus pysyy lähes ennallaan.	70	80	%	2023	Paikallisten kävijöiden (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kirkkonummi, Vantaa, Vihti) määrä alueella Kansallispuiston kävijätutkimuksen perusteella "Matkailijoiden osuus käynneistä alueella" (vastanneiden luokittelu kotimaan ja asuinkunnan perusteella).
Kävijäytytyväisyysindeksi	Kävijäytytyväisyys kansallispuiston kävijätutkimuksen mukaan. Indeksi koostuu kävijäytytyväisyyden eri osatekijöistä.	x		4,22	Tavoitteena on kävijäytytyväisyyden nosto 4,5.	4	5	1-5(5paras)	2023	
Kävijöiden arvio ennakko-odotusten täyttymisestä	Kävijöiden arvio ennakko-odotusten täyttymisestä kävijätutkimuksen (kysymys numero 11) mukaan osatekijöittäin.			4	4,2	3,80	5	1-5(5paras)	2023	
Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	Kävijöiden arvio palveluiden laadusta kävijätutkimuksen kysymyksen no 10 perusteella	x		4,07	Tavoitteena on kävijäytytyväisyyden nosto 4,2.	4	5	1-5(5paras)	2023	
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta kävijätutkimuksen kysymyksen no 10 perusteella	x		4,30	Tavoitteena on kävijäytytyväisyyden nosto 4,5.	4,10	5	1-5(5paras)	2023	
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden arvio maaston kuluneisuuden aiheuttamasta häiriöstä kävijätutkimuksen kysymyksen no 15 prusteella	x		4,28	Tavoitteena on kävijäytytyväisyyden nosto 4,3.	4	5	1-5(5paras)	2023	
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus liiallisen käyntimäärän aiheuttamasta häiriöstä	x		4,14	4,3	4	5	1-5(5paras)	2023	Lähtötaso (txt): Kävijätutkimuksen kysymys numero 15 -

										raportti kävijätyytyväisyys osatekijöittäin ASTA asiakastietojärjestelmän raportista.
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulovaikutukset (€)	x		23	24	22		€	2023	Lähtötaso (txt): ASTA-järjestelmän raportti: Menetelmän ja kävijätutkimuksen kysymyksen perusteella johdettu.
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Luontomatkailun sopimusyrittäjien liiketoiminnan paikallistaloudelliset vaikutukset Nuksion kansallispuistoon	x		0				€		Lähtötaso (txt): Lähtötaso ei ole tiedossa. Seuranta jatkossa yrityspalautteen kautta kehitettävän mittarin ja menetelmän kautta.
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset työllisyysvaikutukset (htv)	x		3,90	4	3,60		htv	2023	Lähtötaso (txt): ASTA-järjestelmän raportti: Menetelmän ja kävijätutkimuksen kysymyksen perusteella johdettu.
Kävijöiden virkistysmotiivit	Kävijöiden arvio luonnon kokemisen tärkeydestä kävijätutkimuksen kysymyksen numero 8 mukaan, virkistysmotiivit.	x		4,80	Tavoitteena on kävijätyytyväisyyden tasn pitäminen ennallaan 4,8.	4,50	5	1-5(5paras)	2023	
Käytön määrä maastossa (kpl)	Käyntimäärä Nuksion kansallispuistossa kävijälaskureihin ja peittoprosentteihin perustuvan säännöllisen ja pitkäaikaisen seurantaan pohjautuen.	x		330600	350 000 käyntiä vuosittain. Kansallispuiston käyntimäärät ovat vuosien 2009-2019 aikana nousseet vaihdellen eri vuosina. v. 2015.-2019 käyntimäärät ovat vaihdelleet 319 000 ja 344 000 välillä. Mikäli käyntimäärän nousu jatkuisi edelleen samalla kehityksellä v. 2030 käyntimäärä voisi olla jo 590 000. Käyntimäärän nousussa ei ole otettu huomioon sitä että kansallispuiston pinta-ala kasvaisi.	300000	400000		2023	Lähtötaso (txt): ASTA järjestelmän raportti alueen käyntimäärästä
Käytön määrä verkkosivuilla (kpl)	Käyntikertojen määrä Nuksion kansallispuiston luontoon.fi sivuilla (su+ru+eng)	x		535586	700 000	500000		kpl		
Maaston kuluneisuus	Kansallispuistoon v. 1993 ja 2001 tehdyn leiritytymispaikkojen	x			Tavoitteena on luvattomien nuotio- ja leiritytymispaikkojen	16	19	kpl	2028	Kansallispuistoon v. 1993 ja 2001 tehdyn

	määrää ja kuluneisuutta mittavan selvityksen eli "Nuuskinta 1993 ja 2001" toistaminen. Leiriytymispaikat kattavat luvattomat tuli- ja le				määrän selkeä väheneminen. Tavoitetaso asetetaan tarkemmin kun nykytilanne tiedetään.					leiritytymispaikkojen määrää ja kuluneisuutta mittavan selvityksen eli "Nuuskinta 1993 ja 2001" toistaminen. Leiriytymispaikat kattavat luvattomat tuli- ja leiriytymispaikat sekä kasnliispuiston viralliset, ylläpidetyt paikat.. Lähtötaso (txt): Lähtötasoa ei tiedetä. Vuonna 1993 ennen kansallispuisto perustamista löydettiin 126 leiriytymispaikkaa ja vuonna 2001 179 leiripaikkaa. Vuonna 1993 niitä löytyi 126. Leiripaikkojen kuluneisuus ei ooolut kasvanut kovinkaan paljon kahdeksan vuoden aikana. Kaikkein kuluneimpia kohteita olivat Metsähallituksen viralliset leiripaikat.
Opastettujen asiakkaiden määrä (kpl)	Näyttelyssä opastettujen asiakkaiden määrä Haltiassa.	x		12150	20000	12000	20000	yks.	2030	Lähtötaso (txt): Haltiassa opastettujen ryhmien ja asiakkaiden määrä on ollut laskeva. Vuonna 2015 määrä oli 18050 ja vuosina 2018-2019 määrät ovat olleet noin 12500.
Palvelurakenteiden kunto	Huonokuntoisten palvelurakenteiden osuus (% kaikista kaikista käymälöistä ja tulipaikoista)	x		3	Huonokuntoisia rakenteita ei ole.	0	3	kpl		Lähtötaso (txt): PAVE tietojärjestelmästä 2211-2214, 2219-2221 ja 2223-2225 luokista.
Palvelurakenteiden kunto	Kestävöityjen kävelyreittien määrä (%kaikista reiteistä)			52	70 % (30% on kallioalueita tmv joita ei kestävöidä)	52		%	2030	
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Kaakkurien poikastuotto/ aloitettu pesintä kansallispuistossa.	x		1	min 1 poikasta/ pesintä	0,70	1,80	yks.	2028	Lähtötaso laskettu 16 parin poikastuotosta vuonna 2020
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Kaakkureiden pesäpaikkojen lukumäärä kansallispuistossa			15	18	15	18	kpl	2028	

Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Polkuverkoston läheisyydessä kasvava uhanalaisten/direktiivisammallajien xx xx nimi / nimet esiintymien laajuus. Esiintymien (10 kpl) laajuus säilyy ennallaan tai paranee (sammalkoon yksikkö)	x		0	Esiintymien (10 tai xx kpl) laajuus säilyy ennallaan tai paranee (sammalkoon yksikkö)					Lähtötaso (txt): Nykytila ja tarkempi menetelmä selviää sammalkartoituksen myötä vuosina 2020-2021.
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Petolinnun aktiivisten pesäpaikkojen lukumäärä kansallispuistossa perustuen rengastustoimistosta saataviin vuosittaisiin pesätarkastustietoihin.	x		0	2	1	3	kpl	2028	Lähtötaso (txt): Vuonna 2019 0 kpl, vuonna 2020 1 kpl.
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Metson aktiivisten soidinpaikkojen lukumäärä kansallispuistossa			3	Tavoitteena on aktiivisten soidinpaikkojen lisääminen 6 aktiiviseen soidinpaikkaan eli 2000-luvun alun tilanne. Soidinpaikat inventoidaan vähintään kolmen vuoden välein.	5	7	kpl	2025	Lähtötaso (txt): 3 aktiivista soidinaluetta
Virkistyskäytölle herkkien luontotyyppien tila	Natura-luontotyyppien 8220 Silikaattikallioiden edustavuus. Edellyttää tarkemman menetelmän valintaa ja kehittämistä.	x		0	Seurantaverkoston valituilla kuvioilla (30-60 kpl) edustavuusluokka säilyy ennallaan eikä kulumisen lisäänny retkeilyn vuoksi.				2025	Lähtötaso (txt): Selviää v. 2020-2021
Virkistyskäytölle herkkien luontotyyppien tila	Natura-luontotyyppien 7110 Keidassuot ja 91D0 Puustoiset suot edustavuus Soidinsuon, Ketunkorven ja Punjonsuon sekä sen lähisoiden valittavilla kohteilla. Edellyttää tarkemman menetelmän valintaa ja k	x		0	Seurantaverkoston valituilla kuvioilla (30-60 kpl) edustavuusluokka säilyy ennallaan eikä kulumisen lisäänny retkeilyn vuoksi. Soidinsuon, Ketunkorven ja Punjonsuon sekä sen lähisoiden valitut kohteet.				2025	Natura-luontotyyppien 7110 Keidassuot ja 91D0 Puustoiset suot edustavuus Soidinsuon, Ketunkorven ja Punjonsuon sekä sen lähisoiden valittavilla kohteilla. Edellyttää tarkemman menetelmän valintaa ja kehittämistä.. Lähtötaso (txt): Selviää v. 2020-2021
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Kansallispuistossa tehtävän työn merkitys ja hyvinvointivaikutukset siellä työtä tekeville avolaitosvangeille.	x		0	Nykypuiston alueelle mahtuu 18-20 paria					Lähtötaso (txt): Mittaria ja seurantaa kehitetään vasta yhdessä Rikosseuraamuslaitoksen (RISE) kanssa.
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Nuuskion kansallispuiston kävijöiden kokemus terveys- ja hyvinvointivaikutuksista kävijätutkimuksen mukaan ASTA asiakastietojärjestelmästä	x		4,33	4,5	4	5	1-5(5paras)	2023	Lähtötaso (txt): Kävijätutkimuksen kysymys no 16 ASTA asiakastietojärjestelmästä

Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Matkailun yhteistyösopimusten määrä	x		39	60	35		kpl	2025	Lähtötaso (txt): Kestävän luontomatkailun sopimukset uusitaan vuosina 2020-2021. Tavoitteena on että puistossa toimivat yritykset ovat kestävän matkailun sopimuksen piirissä.
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Matkailuyritysten asiakasmäärä vuosittain	x		0				yks.		Lähtötaso (txt): Lähtötasoa ei tiedetä
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yrittäjien tyytyväisyys Metsähallituksen toimintaan yrityspalautteen perusteella. Yrityspalautteen kysymys Metsähallituksen palveluista ja yhteistyön toimivuudesta.	x		3,83	4 Yrittäjät ovat tyytyväisiä Metsähallituksen toimintaan, yhteistyön toimivuuteen ja palveluihin. Asteikolla 1-5, 5 paras	3,50	5	1-5(5paras)		Lähtötaso (txt): Lähtötaso ei ole tiedossa, koska yrityspalautetta ei ole kysytty vuosittain. Jatkossa ASTAsat palautteen perusteella: Yrittäjien tyytyväisyys Metsähallituksen toimintaan (yrityspalautte kysymys 5) raportti Arvio Metsähallituksen palveluista ja yhteistyön toimivuudesta"
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Kävijöiden kokemus roskaisuudesta kävijätutkimuksen mukaan	x		4,43	4,5	4,30	5	1-5(5paras)	2023	
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Alueelle kulkevien joukkoliikennevuorojen (HSL eli Helsingin seudun liikenne keskiarvo) lähtöjen määrä/vuosi (v. 2020 linjat 238 Siikajärvi, 242 Siikaniemi, 245 Kattila)	x		33244	merkittävä kasvu	33000		kpl	2023	
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Polttopuun menekki 3 vuoden keskiarvo m3 / tuhat käyntikertaa kohti.	x		1,11	Tavoitteena on suhdeluvun lasku 0,95 eli polttopuun käytön väheneminen.	0,80	1,20		2026	Lähtötaso (txt): Vuosina 2017-2019 polttopuuta ostettu 1101 m3 ja kansallispuiston käyntimäärä 993 000 käyntiä. Kansallispuiston käyntimäärien kasvaessa polttopuun kulutus on ollut nousevaa. Tätä selittävät uudet luvalliset tulipaikat ja toisaalta myös osin luvattomille tulipaikoille viedyt polttopuut.

Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Maastossa olevien luvattomien tulipaikkojen määrä käyttäjiltä saadun paikkatiedon (esim digitaalinen palvelu ja vapaaehtoistyöhön perustuvat siivoustempaukset) mukaan			0	Tavoitteena on että luvattomia tulipaikkoja ei ole kansallispuistossa. v. 2020 määrä selviää marraskuussa. Menetelmän käyttökelpoisuutta testataan vielä.					
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Henkilöautoilla saapuvien kävijöiden määrä, %. V liimeinen käytetty kulkuneuvo kävijätutkimuksen kysymyksen 5b mukaan.	x		84	50% tavoite laskee henkilöautolla saapuvien määrää huomattavasti. Henkilöautoilla saapuvien määrä laskee julkisten liikenneyhteysien/palveluiden parantuessa ja vaihtoehtoisten liikkumismuotojen lisääntyessä.	0	84	%	2033	

Ympäristökasvatus vahvistaa luontosuhdetta sekä lisää ymmärrystä luonnon arvoista ja niiden suojelutarpeesta. Se edistää kansallispuiston kestäväää käyttöä ja vastuullista luonnossa liikkumista.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Muu			Ei tiedossa. Luontosuhteen ja luonnonarvostuksen lisääntyminen.	0	Luontosuhteen ja luonnonarvostuksen lisääntyminen.					Kävijätutkimukseen lisättävä kysymys omasta luontosuhteesta tai luonnonsuojelun arvojen ymmärtämisestä ja niiden kehittämisestä v. 2030 mennessä tehdyissä kävijätutkimuksissa. Tarkempi kysymyksenasettelu mietitään erikseen.
Opastettujen asiakkaiden määrä (kpl)				9500		20000		yks.	2030	Opastettujen koululaisten ja lasten määrä Haltiassa ja luontokoulussa

Luonnon monimuotoisuus kansallispuistossa lisääntyy. Luontotyyppien ja lajien tilaa ja suojelun tasoa parannetaan.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös) (kuvaus)	Soiden hoitoseurantojen perusteella arvioitu onnistuneiden ennallistamisten osuus,				Seurantojen perusteella soiden ennallistamiset onnistuneet, ei tarvetta täydentäville tai korjaaville toimille asiantuntija-arvio	4	5	1-5(5paras)	2030	Lähtötasoarvio 3,5 Helena Lunden ja Tiina Kanerva 13.4.2021

Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (erinomaisen osuus) (%)	Edustavuudeltaan erinomaisten luontotyyppien osuus puiston pinta-alasta				Korkea prosenttiosuus	10	19	%	2030	Kun Natura-luontotyyppien edustavuus-luokkia verrataan suunnittelualan (5 518 ha) pinta-alaan, Natura-luontotyyppien erinomainen edustavuus suojelualueella on 0 % (24 ha ha, tilanne 1.5.2021). (Jos edustavuus-luokkia verrattaisiin Natura-tyyppien pinta-alaan, niin hyvien osuus on 1 %, 1.5.2021 tilanne.)
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Edustavuudeltaan hyvien luontotyyppien osuus puiston pinta-alasta				Korkea prosenttiosuus	20	40	%	2030	Kun Natura-luontotyyppien edustavuus-luokkia verrataan suunnittelualan (5 518 ha) pinta-alaan, Natura-luontotyyppien hyvän edustavuus suojelualueella on 10 % (579 ha ha, tilanne 1.5.2021). (Jos edustavuus-luokkia verrattaisiin Natura-tyyppien pinta-alaan, niin hyvien osuus on 29 %, 1.5.2021 tilanne.)
Yli 12 v vanhat maaluontotyyppi-inventoinnit (% inventoidusta alueesta)	Ennen v. 2009 inventoituja maa-alueita 3 794 ha, inventoitu maa-alaa kaikkiaan 5 148 ha. Prosenttiosuus tällöin 74 %. (tiedot Elisa Pääkkö SAKTI 14.4.2021)				Yli 12 vuotta vanjohen maaluontotyyppi-tietojen määrä pieni ja tiedot ajantasaista. Huom prosentit kertovat huonojen tietojen osuuden	50	20	%	2030	Inventointitiedot yli 12 vuotta vanhoja 1.4.2021 74%:lla puiston pinta-alasta. Luontotyyppitiedot päivitetään ennallistetuilla ja hoidetuilla luontotyypeillä hoitotoimien jälkeen. Luontotyypeillä, joiden määrä lisääntyy tai tilanne paranee itsestään ajan kuluessa tai joiden tilanteen oletetaan heikkenevän käytön lisääntyessä tai levitessä, tiedot päivitetään 12 vuoden välein. Muiden luontotyyppien tiedot

										päivitetään vain tarvittaessa.
Kansallispuisto on esimerkki luonnonsuojelualueesta, jossa tehdään monialaista tutkimusta ja seurantoja luontoarvoista, virkistyskäytöstä ja terveysvaikutuksista oppilaitosten, tutkimuslaitosten, järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa yhteistyössä.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Muu	Tutkimus- ja seurantatilanteen kuvaus (asiantuntija-arvio)				Taso nousee nykytilanteesta	1	1	kpl	2025	
Kansallispuiston ja järviylängön ekologisen kokonaisuuden ja yhteyksien turvaaminen.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Koko Nuuksion järviylänkö on luontopääkaupungin merkittävin virkistys-, ympäristökasvatus- ja luontomatkailukohde.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja

22 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.	
Kohdennettu osallistaminen		
Osallistamistapa	Osallistetut taho	Nimetty edustaja
Kahdenvälinen osallistaminen	Maastopyöräilytahot (Yrittäjiä, Suomen latu, MTBC Finland, aktiiviharrastaja) 13.11.2019, 5 henkilöä	
Kahdenvälinen osallistaminen	Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri 22.3.2019, 1 henkilö	Jyri Mikkola
Kahdenvälinen osallistaminen	MTB eli maastopyöräilyn tapaaminen 8.5.2019, 8 henkilöä	
Kahdenvälinen osallistaminen	Uudenmaan liitto ja Uudenmaan virkistysalueyhdistys, 5 henkilöä	
Kahdenvälinen osallistaminen	Helsingin seudun Lapinkävijät 15.5.2019, 3 henkilöä	
Kahdenvälinen osallistaminen	Espoon seurakuntayhtymä Velskolan toimintakeskus, 11.6.2019, 4 henkilöä	
Kahdenvälinen osallistaminen	Suomen kiipeilyliitto 27.8.2019, 1 henkilö	
Kahdenvälinen osallistaminen	Pääkaupunkiseudun partiolaiset 2.9.2019, 10 henkilöä	
Karttapohjainen kysely	Kaikille avoin karttapohjainen kysely 15.5-16.6.2019.	255 vastaajaa
Yhteistyöryhmä	Espoon kaupunki	Leena Ihalainen, Katrin Aia
Yhteistyöryhmä	Helsingin kaupunki	Raimo Pakarinen
Yhteistyöryhmä	Vantaan kaupunki	Sinikka Rantalainen
Yhteistyöryhmä	Vihdin kunta	Miia Ketonen, Mika Kukkula, Olga Hagström
Yhteistyöryhmä	Kirkkonummen kunta	Merja Puromies
Yhteistyöryhmä	Kauniaisten kunta	Anders Lindholm-Ahlefeldt, Roger Renman
Yhteistyöryhmä	Folkhälsan Solvalla	Heikki Kiili
Yhteistyöryhmä	Uusimaa Riistakeskus	Visa Eronen
Yhteistyöryhmä	Uudenmaan Ely-keskus	Kirsi Hellas
Yhteistyöryhmä	Helsingin lintutieteellinen yhdistys Tringa	Aapo Salmela

Yhteistyöryhmä	Suomen luonnonsuojeluliitto Uudenmaan piiri	Jyri Mikkola			
Yhteistyöryhmä	Pääkaupunkiseudun partiolaiset	Kira Järves			
Yhteistyöryhmä	Suomen latu Helsingin piiri	Pasi Maarannitty			
Yhteistyöryhmä	Uudenmaan virkistysalueyhdistys	Tapio Lepikkö			
Yhteistyöryhmä	Nuukio Seura	Ulla Kokko			
Yhteistyöryhmä	Kansallispuistossa toimivien luontomatkailuyrittäjien edustaja	Antti Huttunen			
Yhteistyöryhmä	Kansallispuiston junior ranger toiminnan edustaja	Aino Tapola ja Peppi Kareljärvi			
Yhteistyöryhmä	Uudenmaan liitto	Silja Aalto, Maija Merikanto, Jouni Suominen			
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)					
Yksityiset luonnonsuojelualueet eivät kuulu suunnittelualueeseen. Niiden maanomistajille lähetettiin suunnittelun aluksi kirjeet, joissa on tietoa suunnitelman teosta, aikataulusta, palautteen antamisesta, avoimista yleisötilaisuuksista sekä paikallisille asukkaille suunnatuista työpajoista.					
Avoim osallistaminen		Paikka	Pvm	Osallistujat (lkm)	
Avoim yleisötilaisuus: Suunnittelun aloittaminen		Haltia, Espoo	07.03.2019	27	
Avoim yleisötilaisuus: Suunnittelun aloittaminen		Bembölen kahvitupa, Espoo	11.03.2019	22	
Avoim yleisötilaisuus: Suunnittelun aloittaminen		Hotelli Nuukio, Kirkkonummi	12.03.2019	15	
Avoim yleisötilaisuus: Suunnittelun aloittaminen		Toimintakeskus Nuottakoto, Vihti	13.03.2019	20	
Teematyöpaja: Aktiiviliikkujat ja isojen tapahtumien järjestäjät		Haltia	28.03.2019	24	
Teematyöpaja: Luonnonsuojelu ja tutkimus		Haltia	26.03.2019	16	
Teematyöpaja: Luontomatkailu		Haltia	28.03.2019	19	
Teematyöpaja: Metsästys ja riistanhoito		Haltia	02.04.2019	22	
Teematyöpaja: Nuoriso		Haltia	04.04.2019	8	
Teematyöpaja: Paikallisasukkaat		Haltia	27.03.2019	24	
Teematyöpaja: Tiekunnat		Haltia	10.05.2019	24	
Lausunnot ja palaute (lausuntokooste liitteenä 3)					
Pyydetyt lausunnot (kpl)		Saadut lausunnot (kpl)		Lausuntoaika	
Yhteenveto osallistamisesta ja sen vaikutuksesta suunnitelmaan					
Keskeisistä sidosryhmistä muodostettiin yhteistyöryhmä tuomaan erilaisten käyttäjäryhmien ja viranomaistahojen näkökulmia sunnittelun tueksi. Yhteistyöryhmä kokoontui suunnittelun aikana 8 kertaa. Ryhmän näkemyksiä otettiin huomioon suunnittelun eri vaiheissa ja niiden pohjalta tehtiin myös muokkauksia suunnitelman linjauksiin. Yhteistyöryhmässä käsiteltiin keskustellen ja ryhmätöiden avulla mm. alueen keskeisten arvojen, tavoitteiden ja päämäärien, vyöhykkeiden ja toimenpiteiden määrittelyä.					
Suunnittelun etenemisestä ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin Metsähallituksen Metsa.fi -verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa, mediatiedottein sekä sähköisellä uutisirjeellä, jonka					

sai erikseen tilata. Teematyöpajoissa kerrottiin kansallispuiston luontoarvoista ja tavoitteista, kerättiin tietoa ja keskusteltiin tarpeista ja tavoitteista tulevaisuudessa.

Palautetta sai laittaa suunnittelun ajan kirjallisesti myös kirjaamo(at)metsa.fi kautta. Edellä mainittuja kirjallisia kannanottoja tai ehdotuksia saatiin yhteensä 15 (11.5.2020 tilanne) ja niiden aiheet liittyivät palveluihin kuten reitteihin ja pysäköintiin ja paikallisten huomioimiseen.

Avoin karttapohjainen kysely oli auki noin kuukauden suunnittelun alkaessa kesällä 2019. Vastaajamäärä (255 vastaajaa) jäi odotettua pienemmäksi ja keskittyi kansallispuistoon, vaikka siinä sai antaa palautetta koko järvilänköön liittyen. Palautteissa näkyi ristiriita siinä, että toisaalta palveluja toivottiin lisää uusilla alueilla ja toisaalta nähtiin, että pitää olla alueita, jonne palveluita ei kehitetä. Kyselyn tuloksia (lähdeviite 23) käytettiin hyväksi suunnitelman teossa. Paikallisten käyttötarpeet, erilaisten käyttäjäryhmien ja alueen suojelutavoitteet pyrittiin sovittamaan hoidon ja käytön linjauksissa mahdollisimman hyvin yhteen.

Yhteistyöryhmän kokousten muistiot, teematyöpajojen ja yleisötilaisuuksien yhteenvetoja tallennetaan Metsähallituksen asianhallintajärjestelmään (8806/2022 , tekemättä 10/2022).

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
01	Metsähallitus	Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja C 19, https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Csarja/c19.pdf	2006
02	Karonen, M ym (toim)	Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016-2021	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 134/2015	2015
03	Ahokas, T ym (toim)	Ehdotus Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaksi vuosille 2022-2027	Verkkojulkaisu: https://www.ymparisto.fi/fi-fi/vesi/vesiensuojelu/vesienhoidon_suunnittelu_ja_yhteistyö/vesienhoito_elykeskuksissa/Uusimaa/Toimenpideohjelma_ja_toimenpiteiden_toteutus	2021
04	Maija Haavisto-Hyvärinen, Sari Grönholm, Sakari Kielosto ja Carl-Göran Stén.	Nuuksion geologisen retkeilykartan opaskirja	Geologian tutkimuskeskus	2014
05	Manninen, Mikael A. ja Hertell, Esa (toim.)	Arkeologinen inventointi Nuuksion kansallispuistossa ja lähialueilla (Espoo ja Vihti)3.-7.5.2010	Helsingin yliopiston julkaisematon raportti	2012
06	Uudenmaan liitto	Missä maat on mainioimmat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt	Uudenmaan liiton julkaisuja E114 https://www.uudenmaanliitto.fi/files/6309/Missa_maat_on_mainioimmat_E114.pdf	2012
07	anon.	Muinaisjäännösrekisteri	Museovirasto	2019
08	Lehtonen, L. Metsähallitus	Nuuksion kansallispuiston kävijätutkimus 2015-2016	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja B 229	2017
09	Metsähallitus	Nuuksion kansallispuiston järjestyssääntö	https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Js/nuuksio-jsfin.pdf	2009
10	Barkman, J	Matalajärvi 2021	Matalajärven suojeluyhdistys ry, moniste 18.2.	2022
11	anon.	Laki Nuuksion kansallispuistosta 118/1994	https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1994/19940118	1994

Suunnittelualan nimi: Nuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

12	anon.	Asetus Nuksion kansallispuistosta 119/1994	https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1994/19940119	1994
13	Metsähallitus	Metsähallitus -käyntimäärät vuonna 2021 maastossa verkkosivu	https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/kayntimaarat/kayntimaarat-maastossa/	2022
14	Visit Finland	Kansainvälisen matkailun tulevaisuuden trendit 2022	https://www.businessfinland.fi/4b0225/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2021/kansainvalisen-matkailun-tulevaisuuden-trendit-2022-visit-finland.pdf	2021
15	Metsähallitus, Erkkonen, J, Kyöstiä M., vonBoehm A (toim)	Kestävä matkailu suojelualueilla - Opas matkailuyritykselle	Sähköinen julkaisu https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Muut/kestavamatkailu.pdf	2019
16	Metsähallitus	Suomen luonto on elämysten aarreaitta - esite matkailuyrittäjille	Metsähallituksen esite. https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Esitteet/esite_matkailuyrittajille.pdf	2021
17	Metsähallitus	Kestävä matkailu suojelualueilla - Opas Metsähallituksen matkailukumppaneille (digiopas)	https://storymaps.arcgis.com/stories/4b2693331bc44cd6b776c04b3032ea1f https://www.metsa.fi/vastuullinen-liiketoiminta/matkailuyhteisty/kestavan-matkailun-periaatteet/	2022
18	Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2022 ja 2023	https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211156	2021
19	Metsähallitus	Suojelueiden hoidon ja käytön periaatteet	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 203. https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/1710	2014
20	Sitowise Oy, Lauri Erävuori, Juha Kiiski ja Jussi-Pekka Manner	Nuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma luonnos Natura-arviointi	Metsähallitus asianhallinta 5844/2022.	2022
21	Pöyry, J. ja Aapala, K. (toim)	Lajit ja luontotyytit muuttuvassa ilmastossa	Suomen ympäristökeskuksen raportteja 2/2020	2020
22	Metsähallitus	Metsähallituksen Ilmasto-ohjelma -	Sähköinen julkaisu https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/MH-ilmasto-ohjelma-2020.pdf	2020

		ilmastoviisaita ratkaisuja		
23	Maptionnire ja Metsähallitus	Vastaa ja vaikuta tulevaisuuteen - kooste Nuuksion järviylängön ja kansallispuiston verkkokyselyn tuloksista	Julkaisematon raportti. Metsähallituksen asianhallinta xxxx/xxxx	2020
24	Ympäristöministeriö	Tiedote ja lausuntopalvelu HE 270/2022 vp Hallituksen esitys YM/2022/83 eduskunnalle vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonpuistoja, kansallispuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi. HE 76/2022 vp Hallituksen esitys YM/2022/23 eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.	Tiedote: https://ym.fi/-/vuoden-1923-luonnonsuojelulain-nojalla-perustettujen-kansallispuistojen-luonnonpuistojen-ja-eraiden-luonnonsuojelualueiden-rauhoitussaan-toja-paivitetaan Lausuntopalvelu: https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=aa603296-8d0a-4961-b6a1-f65345250cd8&proposalLanguage=da4408c3-39e4-4f5a-84db-84481bafc744 Ladattu 25.10.2022 HE 270/2022 vp Hallituksen esitys YM/2022/83 https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_270+2022.aspx HE 76/2022 vp Hallituksen esitys YM/2022/23 https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f807a7fc9 https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_76+2022.aspx	2022
25	Uudenmaan liitto	Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava	Uudenmaan liitto, Kaavasivusto: https://uudenmaanliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/maakuntakaavat/osittain-voimassa-olevat-maakuntakaavat/#neloskaava	2021
26	Kirkkonummen kunta	Kirkkonummen yleiskaava 2020	Kirkkonummen kunta, voimassa olevat kaavat. Kaavasivusto: https://www.kirkkonummi.fi/voimassaolevat-kaavat-ja-rakennuskiellot	2022
27	Vihdin kunta	Vihdin strateginen yleiskaava 2050	Vihdin kunta, yleiskaavoitus. Kaavamateriaali luettavissa: https://www.vihti.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/vihdin-strateginen-yleiskaava/	2021
28	Kirkkonummen kunta	Kirkkonummen kunnan vireillä olevat asemakaavat	Kirkkonummen kunta, kaavoitus. Vireillä olevat kaavahankkeet: https://www.kirkkonummi.fi/nahtavana-nyt-ja-uudet-hankkeet	2022
29	Espoon kaupunki	Espoon kaupungin vireillä oleva asemakaavat	Espoon kaupungin karttapalvelu: https://kartat.espoo.fi/ims	2021

30	Espoon kaupunki	Espoon kaupungin voimassa olevat yleiskaavat	Karttapalvelu: https://kartat.espoo.fi/IMS/?layers=Opaskartta&lon=Voimassa%20olevat%20yleiskaavat%20ja%20m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ykset&cp=6675680,25485808&z=16	2021
31	Espoon kaupunki	Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava	https://www.espoo.fi/fi/hankkeet/espoo-pohjois-ja-keskiosien-yleiskaava	2022
32	Vihdin kunta	Vihdin kunnan kaavasivusto	https://www.vihti.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/voimassa-olevia-yleiskaavoja/	2021
33	Vihdin kunta	Tervalammen osayleiskaava (kaava 1123) (valmisteluvaihe)	Kaavasivusto: https://www.vihti.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/yleiskaavoitus/kaava1123/	2022
34	Uudenmaan liitto	Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus	Uudenmaan liitto. Kaavasivusto: https://uudenmaanliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/maakuntakaavat/uusimaa-kaava-2050/	2022
35	Jalkanen J., Moilanen A. & Toivonen T.	Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analysien perusteella	Uudenmaan liiton julkaisuja E 194	2018
36	Kirkkonummen kunta	Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaava (valmisteluvaihe)	https://www.kirkkonummi.fi/40000-pohjoisen-kirkkonummen-liikennekaytavan-oyk	2022
37	Kirkkonummen kunta	Veikkolanportin asemakaava (valmisteluvaihe)	https://www.kirkkonummi.fi/40300-veikkolanportti	2022

LIITTEET

Liite 1. Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista					
Sisältö	Liitteessä listataan Natura-alueella olevat yksityiset luonnonsuojelualueet, niiden määräysten mahdollinen uusimistarve sekä liikkumisrajoitukset ja muut tarpeelliset lisätiedot.				
Tunnus	Nimi	Rauhoitusvuosi	Pinta-ala (ha)	Määräysten uusimistarve	Lisätietoja
	Suunnittelualue on Nuuksion kansallispuisto. Suunnittelualue ei koske Natura-alueilla olevia yksityisiä luonnonsuojelualueita.		0,00		
Liikkumisrajoitukset					
Tunnus	Nimi	Alkaa	Päättyy	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
YSA alueiden pinta-ala yhteensä (ha)		0,00			
Rajoitusala YSA alueilla yhteensä (ha)		0,00			

Liite 2. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit

HUOM! Lomakkeelta on jätetty pois JulKL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto: sensitiivisiksi määritellyt lajitiedot!

Eliöyhmä	Lajinimi	Direktiivi	Ls-laki	Uhanal. luokka	Vieraslaji	Sens. tieto	Hav. paikk. määrä	Keskeinen suojeluperuste/arvo	Lisätiedot
Sammakkoeläimet	viitasammakko Rana arvalis	Lu IV	-					Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	haapana Mareca penelope		-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	haarapääsky Hirundo rustica		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	harmaalokki Larus argentatus		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	harmaapäätikka Picus canus	Li I	-				12	Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Linnut	harmaasorsa Mareca strepera	Li m	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	heinätavi Spatula querquedula	Li m	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	hempipöllö Aegolius funereus	Li I	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	huuhkaja Bubo bubo	Li I	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	hömötiainen Poecile montanus		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	idänuunilintu Seicercus trochiloides	Li m	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	isokoskelo Mergus merganser		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	jouhisorsa Anas acuta	Li m	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	kaakkuri Gavia stellata	Li I	-				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Linnut	kalalokki Larus canus		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	kalatiira Sterna hirundo	Li I	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	kanadanhanhi Branta canadensis		-		X				kannan rajoitus suojelukohteilla ehkä joskus tarpeen
Linnut	kanahaukka Accipiter gentilis		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	kangaskiuru Lullula arborea	Li I	-				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Linnut	kaulushaikara Botaurus stellaris	Li I	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	kehrääjä Caprimulgus europaeus	Li I	-				11	Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.

Suunnittelualaueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Linnut	koskikara <i>Cinclus cinclus</i>	Li m	U						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	kuikka <i>Gavia arctica</i>	Li l	-				5		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Linnut	kuningaskalastaja <i>Alcedo atthis</i>	Li l	E						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	kuovi <i>Numenius arquata</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	kurki <i>Grus grus</i>	Li l	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	käenpiika <i>Jynx torquilla</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	lapasorsa <i>Spatula clypeata</i>	Li m	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	lapasotka <i>Aythya marila</i>	Li m	E					Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	lapintiira <i>Sterna paradisaea</i>	Li l	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	laulujoutsen <i>Cygnus cygnus</i>	Li l	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	liejukana <i>Gallinula chloropus</i>	Li m	U						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	liro <i>Tringa glareola</i>	Li l	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	luhtahuitti <i>Porzana porzana</i>	Li l	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	mehiläishaukka <i>Pernis apivorus</i>	Li l	U						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	merilokki <i>Larus marinus</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	metso <i>Tetrao urogallus</i>	Li l	-				2	Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Linnut	metsähanhi <i>Anser fabalis</i>	Li m	-					Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	mustakurkku-uikku <i>Podiceps auritus</i>	Li l	U					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	mustatiira <i>Chlidonias niger</i>	Li l	E						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	naurulokki <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Li m	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	nokikana <i>Fulica atra</i>		-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	nuolihaikaa <i>Falco subbuteo</i>	Li m	-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Linnut	närhi <i>Garrulus glandarius</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	pajusirkku <i>Schoeniclus schoeniclus</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	palokärki <i>Dryocopus martius</i>	Li l	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	pikkulepinkäinen <i>Lanius collurio</i>	Li l	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	pikkulokki <i>Hydrocoloeus minutus</i>	Li l	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.

Suunnittelualaueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Linnut	pikkusieppo <i>Ficedula parva</i>	Li I	-				4	Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Linnut	pikku-uikku <i>Tachybaptus ruficollis</i>	Li m	U						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	pohjantikka <i>Picoides tridactylus</i>	Li I	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	punasotka <i>Aythya ferina</i>	Li m	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	punavarpunen <i>Erythrura erythrura</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	pyy <i>Tetrastes bonasia</i>	Li I	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	rastaskerttunen <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Li m	U						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	ruisräikkä <i>Crex crex</i>	Li I	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	ruokokerttunen <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	ruskosuohaukka <i>Circus aeruginosus</i>	Li I	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	räyskä <i>Hydroprogne caspia</i>	Li I	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	räystäspääsky <i>Delichon urbicum</i>		-					Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	silkkiuikku <i>Podiceps cristatus</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	suokukko <i>Calidris pugnax</i>	Li I	U						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	taivaanvuohi <i>Gallinago gallinago</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	teeri <i>Lyrurus tetrix</i>	Li I	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	telkkä <i>Bucephala clangula</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	tervapäsky <i>Apus apus</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	tukkakoskelo <i>Mergus serrator</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	tukkasotka <i>Aythya fuligula</i>	Li m	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	törmäpääsky <i>Riparia riparia</i>		U						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	töyhtötiainen <i>Lophophanes cristatus</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	uivelo <i>Mergellus albellus</i>	Li I	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	valkoposkianhi <i>Branta leucopsis</i>	Li I	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	varpuspöllö <i>Glaucidium passerinum</i>	Li I	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	viherpeippo <i>Chloris chloris</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	viiksitimali <i>Panurus biarmicus</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.

Suunnittelualueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Linnut	viirupöllö <i>Strix uralensis</i>	Li I	-					Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Linnut	västäräkki <i>Motacilla alba</i>		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Sammalet	aarnisammas <i>Schistostega pennata</i>		-				4		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	etelänraippasammas <i>Anastrophyllum michauxii</i>		U				8		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	haapariippusammas <i>Neckera pennata</i>		U				5		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	haaraliuskasammas <i>Riccardia multifida</i>		-				1		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	harsosammas <i>Trichocolea tomentella</i>		E				5		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	isosahasammas <i>Bazzania trilobata</i>		-				3		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	jouhisammas <i>Dicranodontium denudatum</i>		E				1	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	kalliokaulussammas <i>Syzygiella autumnalis</i>		U				16		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	kallionäivesammas <i>Mylia taylorii</i>		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	kalliopussisammas <i>Marsupella emarginata</i>		-				7		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	kantokinnassammas <i>Scapania apiculata</i>		E				5		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	kantokorvasammas <i>Liochlaena lanceolata</i>		-				15		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	kantopaanusammas <i>Calypogeia suecica</i>		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	kantoraippasammas <i>Crossocalyx hellerianus</i>		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	korpihohtosammas <i>Herzogiella turfacea</i>	Lu II	E				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	korpikaltiosammas <i>Harpanthus scutatus</i>		E				4	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	lahokaviosammas <i>Buxbaumia viridis</i>	Lu II	E				2		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	lehtokinnassammas <i>Scapania nemorea</i>		-				1		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	metsälovisammas <i>Lophozia guttulata</i>		-				3		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	pikkulovisammas <i>Lophozia ascendens</i>		U				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	pikkusahasammas <i>Bazzania tricenata</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.

Suunnittelualueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Sammalet	pohjanpussisammal Marsupella sphacelata		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	rakkosammal Nowellia curvifolia		-				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	rannikkorahkasammal Sphagnum affine	Lu V	E				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Sammalet	ryytisammal Geocalyx graveolens		-				5		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	siloruutusammal Conocephalum conicum		E				1		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Sammalet	turrisammal Oxystegus tenuirostris		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	vakoruutusammal Conocephalum salebrosum		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sammalet	vuoripussisammal Marsupella sparsifolia		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kovakuoriaiset	Myllaena brevicornis		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kovakuoriaiset	hietaseppä Agrypnus murinus		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kovakuoriaiset	isolampisukeltaja Graphoderus bilineatus	Lu II,IV	-						Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Kovakuoriaiset	karvakukkajäärä Etorofus pubescens		E				4	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kovakuoriaiset	pyörörutavesiäinen Anacaena globulus		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kovakuoriaiset	vaaleasydänkiitäjäinen Nebria livida		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kovakuoriaiset	välkekauniainen Lamprodila decipiens		E				1	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	Anatella brexia		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	Exechiopsis distendens		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	Exechiopsis hammi		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	Mycomya branderi		U				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	Phronia maculata		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	Telmatoscopus advena		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	keltaperhossääski Sycorax silacea		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	kenttäharmokärpänen Chamaemyia aridella		-				1	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.

Suunnittelualueen nimi: Nuukin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Kaksisiipiset	kuningatarkirvari Ceriana conopsoides		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	norokirsikäs Neolimnomyia batava		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	näkinhitukirsikäs Tasiocera fuscescens		U				3	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	rosohitukirsikäs Tasiocera murina		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	salokirsikäs Libnotes ladogensis		-				1	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	salokärsäkirsikäs Elephantomyia edwardsi		U				1	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	sarvipuuahuri Sphecomyia vespiformis		U				1	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	virtakummitussääski Ptychoptera lacustris		U				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kaksisiipiset	yrttikorkipirsikäs Rhypholophus varius		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	aihkinahka Crustoderma corneum		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	hentakääpä Postia lateritia		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	huopakääpä Pelloporus tomentosus		-				9		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	kaarnakääpä Diplomitoporus flavescens		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	keltarihmakääpä Anomoloma albulatens		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	kirjokerikääpä Ceriporia excelsa		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	kittikääpä Ceriporiopsis aneirina		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	korkkikerroskääpä Perenniporia subacida		-				4		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	korpiludekääpä Skeletocutis odora		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	käpäläkääpä Anomoporia bombycina		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	lakkikarakääpä Steccherinum pseudozilingianum		U				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	lumokääpä Skeletocutis brevispora		-				5		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	pohjanrypykkä Phlebia centrifuga		-				4		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	punakarakääpä Steccherinum collabens		-				4		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.

Suunnittelualueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Sienet	punakerikääpä <i>Ceriporia purpurea</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	rusokantokääpä <i>Fomitopsis rosea</i>		-				4		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	rustikka <i>Protomerulius caryae</i>		-				4		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	sitruunakääpä <i>Antrodiella citrinella</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	tippakääpä <i>Postia guttulata</i>		-				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	valkoriahmakääpä <i>Anomoloma myceliosum</i>		-				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sienet	välkkyludekääpä <i>Skeletocutis stellae</i>		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nivelkärsäiset	korpiiviirukas <i>Kelisia praecox</i>		-				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nivelkärsäiset	kuljukirpukas <i>Nothodelphax albocarinata</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nivelkärsäiset	rahkamaakaskas <i>Stroggylocephalus livens</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Pistiäiset	kultapiiskumaamehiläinen <i>Andrena coitana</i>		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Pistiäiset	pistehietamehiläinen <i>Lasioglossum punctatissimum</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Pistiäiset	pohjansorjoampiainen <i>Symmorphus angustatus</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Pistiäiset	verivyömehiläinen <i>Melitta haemorrhoidalis</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Perhoset	haapatyttöperhonen <i>Archiearis notha</i>		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Perhoset	kaunokkikätkökääriäinen <i>Cochylimorpha alternana</i>		E				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Perhoset	kirjojuuriyökkönen <i>Pabulatrix pabulatricula</i>		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Perhoset	kirjoverkkoperhonen <i>Euphydryas maturna</i>	Lu II,IV	-				8		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Perhoset	tammilaahusvenhokas <i>Nycteola revayana</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälat	<i>Micarea elachista</i>		-				1		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Jäkälat	aarniruskeinen <i>Biatora fallax</i>		U				1		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Jäkälat	haavanhyytelöjäkäla <i>Collema subnigrescens</i>		E				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälat	hentoneulajäkäla <i>Chaenotheca gracillima</i>		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.

Suunnittelualueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käytösuunnitelma, päivitys

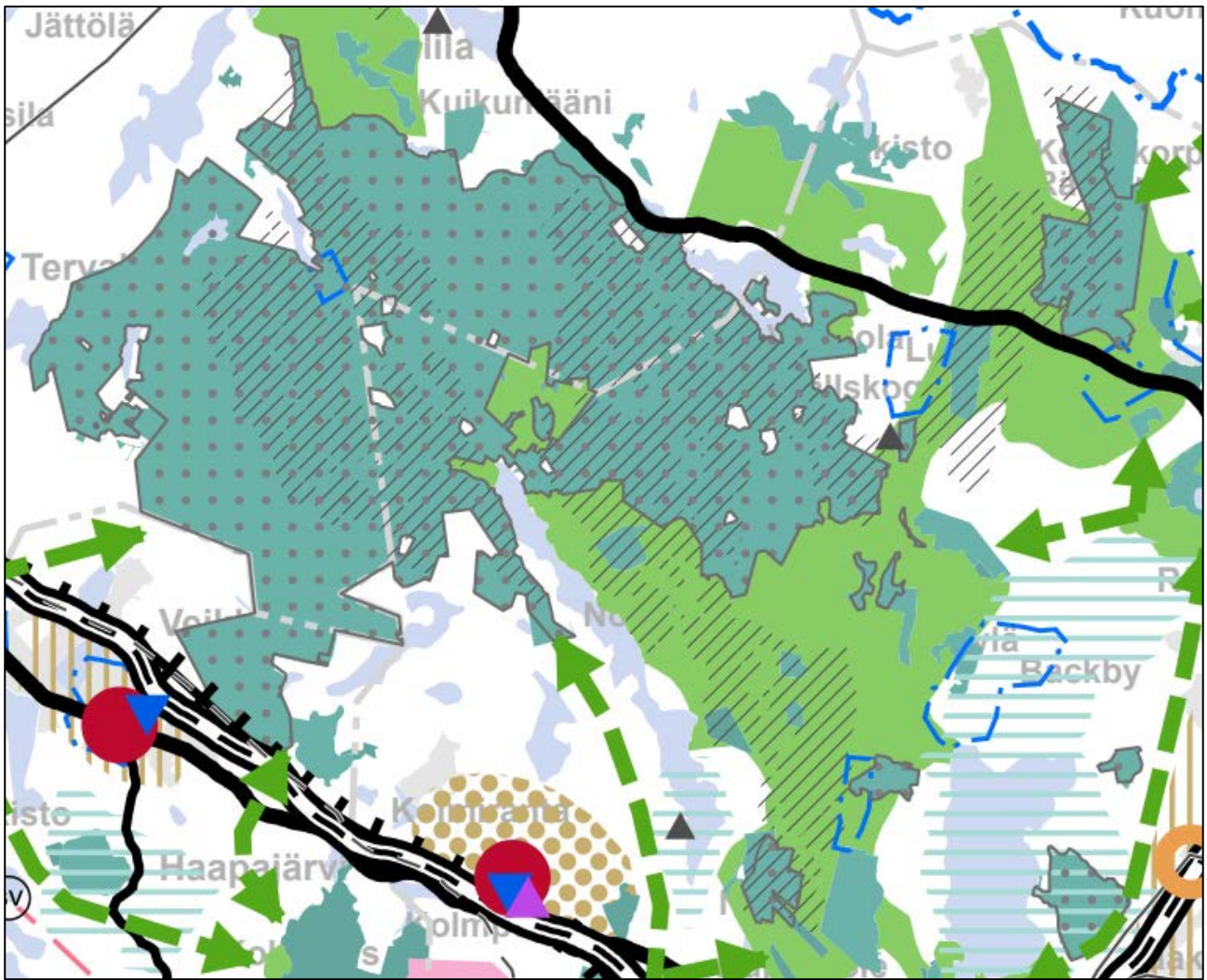
Jäkälät	karstajäkälä <i>Parmeliella triptophylla</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	kissantassujäkälä <i>Felipes leucopellaeus</i>		U				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	koivunhuhmarjäkälä <i>Sclerophora peronella</i>		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	kätköhyttelöjäkälä <i>Rostania occultata</i> var. <i>occultata</i>		-				1		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Jäkälät	lännepestejäkälä <i>Acrocordia cavata</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	nukkamunuaisjäkälä <i>Nephroma resupinatum</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	piilonännijäkälä <i>Porina leptalea</i>		U				1		Lajilistan päivitys uusilla lajitiedoilla 12.2.2021. LajiGIS.
Jäkälät	raidankeuhkojäkälä <i>Lobaria pulmonaria</i>		-				5		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	samettikesijäkälä <i>Leptogium saturninum</i>		-				2		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	silomunuaisjäkälä <i>Nephroma bellum</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	sormikesijäkälä <i>Scytinium teretiusculum</i>		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Jäkälät	takkuhankajäkälä <i>Evernia divaricata</i>		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nisäkkäät	ilves <i>Lynx lynx</i>	Lu IV	-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nisäkkäät	koivuhiiri <i>Sicista betulina</i>	Lu IV	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Nisäkkäät	korvayökkö <i>Plecotus auritus</i>	Lu IV	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Nisäkkäät	liito-orava <i>Pteromys volans</i>	Lu II,IV	U				171	Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nisäkkäät	minkki <i>Neovison vison</i>		-		X				
Nisäkkäät	minkki <i>Neovison vison</i>		-		X				Vieraspetopyyntiä harkittava tarvitessa
Nisäkkäät	pikkulepakko <i>Pipistrellus nathusii</i>	Lu IV	U						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Nisäkkäät	pohjanlepakko <i>Eptesicus nilssonii</i>	Lu IV	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Nisäkkäät	saukko <i>Lutra lutra</i>	Lu II,IV	-				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nisäkkäät	supikoira <i>Nyctereutes procyonoides</i>		-		X				Vieraspetopyyntiä harkittava tarvitessa
Nisäkkäät	vaivaislepakko <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Lu IV	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Nisäkkäät	valkohäntäkauris <i>Odocoileus virginianus</i>		-		X				kannan vähentäminen ehkä tarpeen
Nisäkkäät	vesisiippa <i>Myotis daubentonii</i>	Lu IV	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.

Suunnittelualaueen nimi: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, päivitys

Nisäkkäät	viiksisipia Myotis mystacinus	Lu IV	-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Nisäkkäät	villisika Sus scrofa		-						Runsastuva
Nilviäiset	metsäharjaetana Lehmannia marginata		-				5		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nilviäiset	piikkikotilo Acanthinula aculeata		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Nilviäiset	poimusulkukotilo Macrogastra plicatula		-				12		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sudenkorennot	lummelampikorento Leucorrhinia caudalis	Lu IV	-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Sudenkorennot	täplälampikorento Leucorrhinia pectoralis	Lu II,IV	-				2	Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Kalat	pikkunahkiainen Lampetra planeri		-						Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Koskikorennot	etelänkoipikorri Nemoura dubitans		E				4	Muu keskeinen suojeluarvo	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Putkilokasvit	hentonäkinruoho Najas tenuissima	Lu II,IV	E				1	Naturan keskeinen suojeluperuste	Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Putkilokasvit	hirvenkello Campanula cervicaria		U				5		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Putkilokasvit	japanintatar Reynoutria japonica		-		X				hävitettävä vieraslaji
Putkilokasvit	jouhivita Potamogeton rutilus		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Putkilokasvit	jättipalsami Impatiens glandulifera		-		X				hävitettävä vieraslaji
Putkilokasvit	kanadanvesirutto Elodea canadensis		-		X				vieraslaji, jolle ei ole vielä toimivia hävitysmenetelmiä
Putkilokasvit	kaukasianjättiputki Heracleum mantegazzianum		-		X				hävitettävä vieraslaji
Putkilokasvit	keltamajavankaali Lysichiton americanus		-		X				hävitettävä vieraslaji
Putkilokasvit	ketoneilikka Dianthus deltoides		-				3		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Putkilokasvit	ketonoidanlukko Botrychium lunaria		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Putkilokasvit	komealupiini Lupinus polyphyllus		-		X				Hävitettävä vieraslaji
Putkilokasvit	kurturuusu Rosa rugosa		-		X				hävitettävä vieraslaji
Putkilokasvit	musta-apila Trifolium spadiceum		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Putkilokasvit	ojakaali Lythrum portula		U				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Putkilokasvit	saunionoidanlukko Botrychium matricariifolium		E				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020.
Putkilokasvit	vankkasara Carex riparia		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.

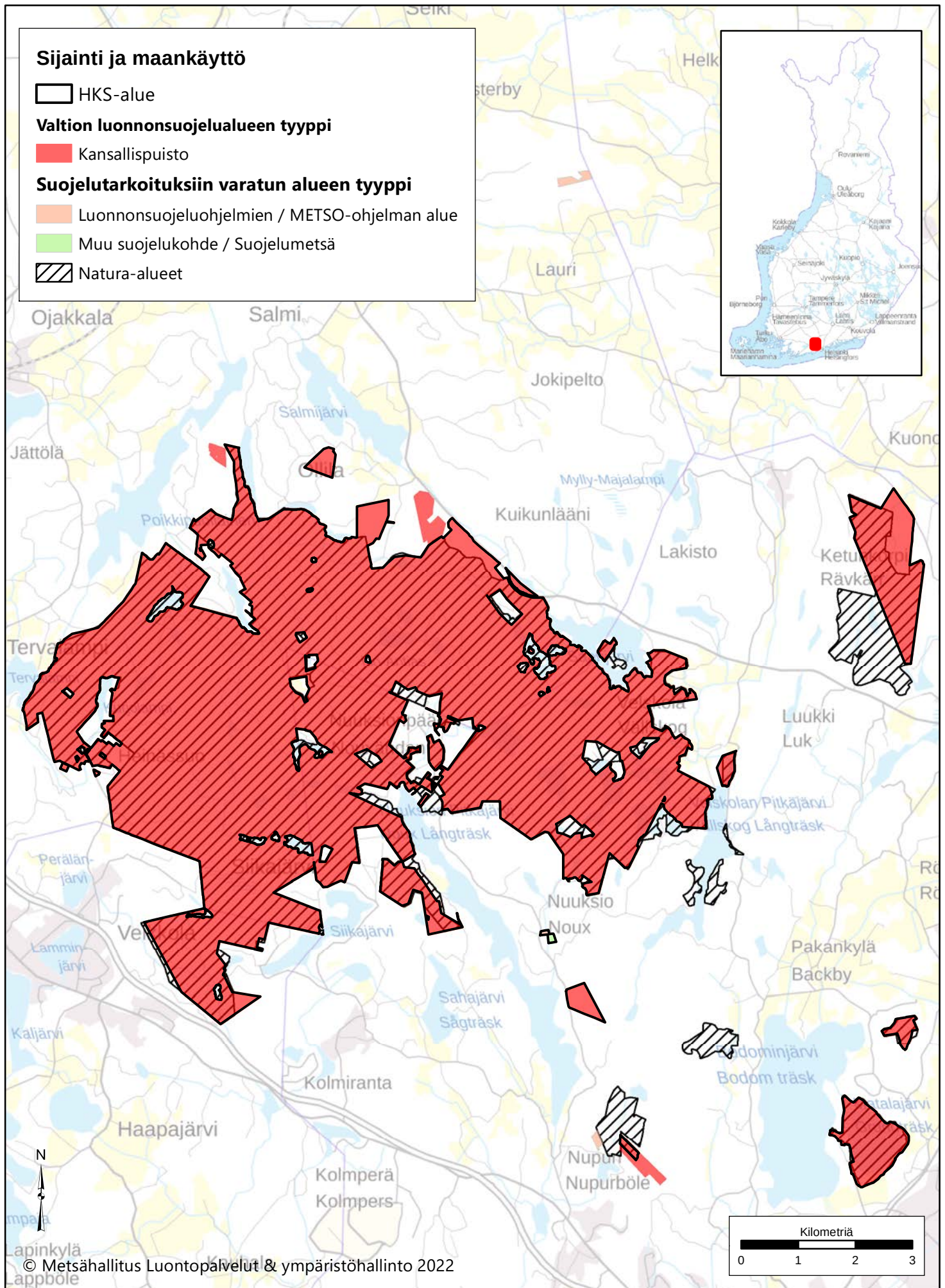
Putkilokasvit	vienansara Carex atherodes		-				1		Nimet ja luokitukset 11.05.2020. Nimet ja luokitukset 13.12.2018. LajiGIS 13.12.2018.
Selitykset									
Direktiivi	Lu I - Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit, Lu II - Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV - Luontodirektiivin liitteen IV laji, Lu V - Luontodirektiivin liitteen V laji, Li I/Ls - Lintudirektiivin liitteen I laji, Li Ms - Muuttava laji, jota käytetty SPA alueita valittaessa, -- Ei direktiivi laji								
Uhanalaisuus luonnonsuojeluasetuksessa	E - erityisesti suojeltava laji, U - muu uhanalainen laji, - - ei mainittu asetuksessa								
IUCN luokituksen mukainen uhanalaisuusluokka	1 - Hävinneet (RE), 2 - Luonnosta hävinneet (EW), 3 - Äärimmäisen uhanalaiset (CR), 4 - Erittäin uhanalaiset (EN), 5 - Vaarantuneet (VU), 6 - Silmälläpidettävät (NT), 7 - Elinvoimaiset (LC), 8 - Puutteellisesti tunnetut (DD), 9 - Arvioimatta jätetyt (NE), 10 - Tarkastelematta jätetyt, 11 - Arviointiin soveltumattomat (NA)								

Liite 3. Ote maakuntakaavakartasta

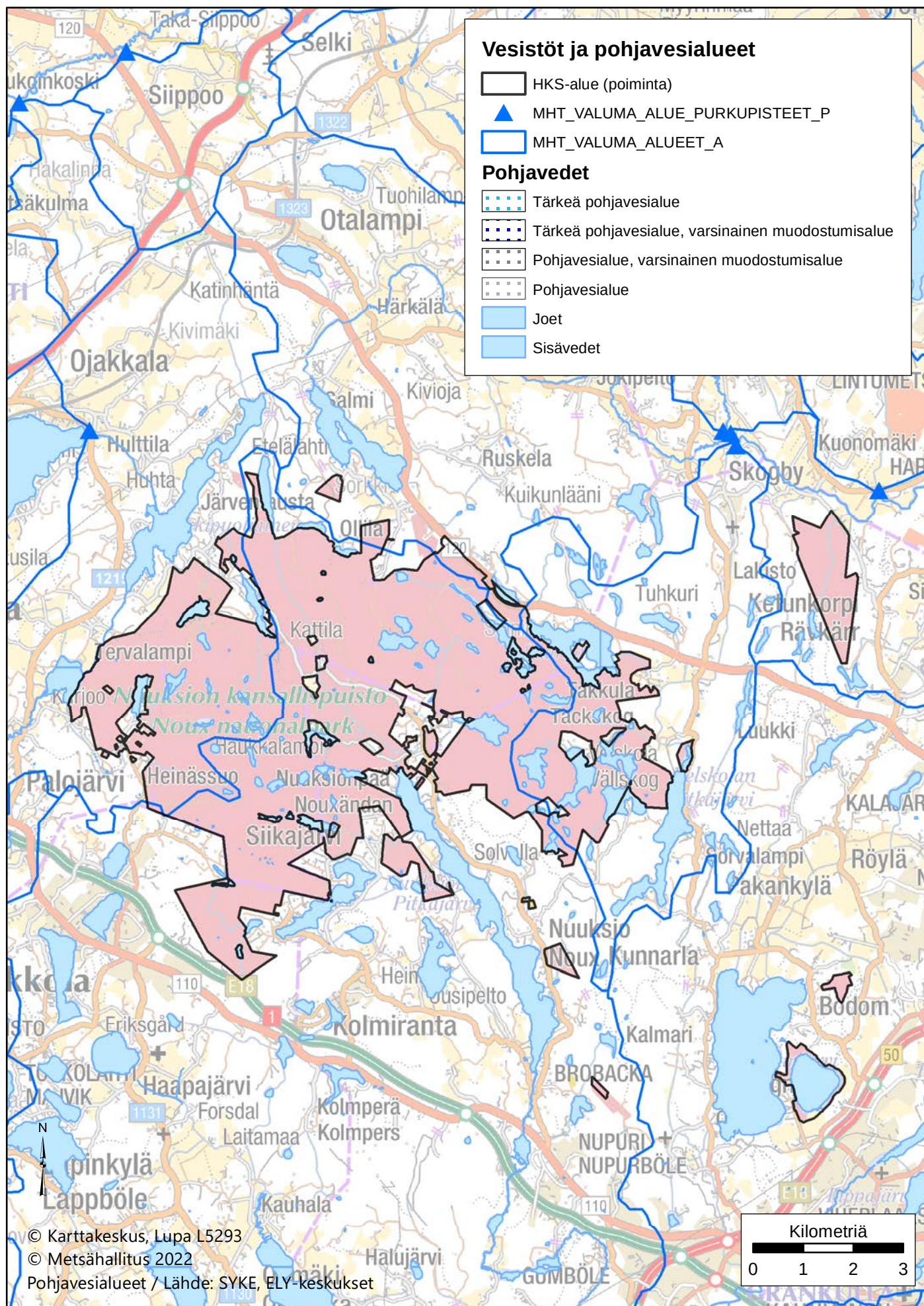

Ote Uudenmaan maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä. Uudenmaan liiton tulkinta 11.11.2021. Pohjakartta © Maanmittauslaitos.

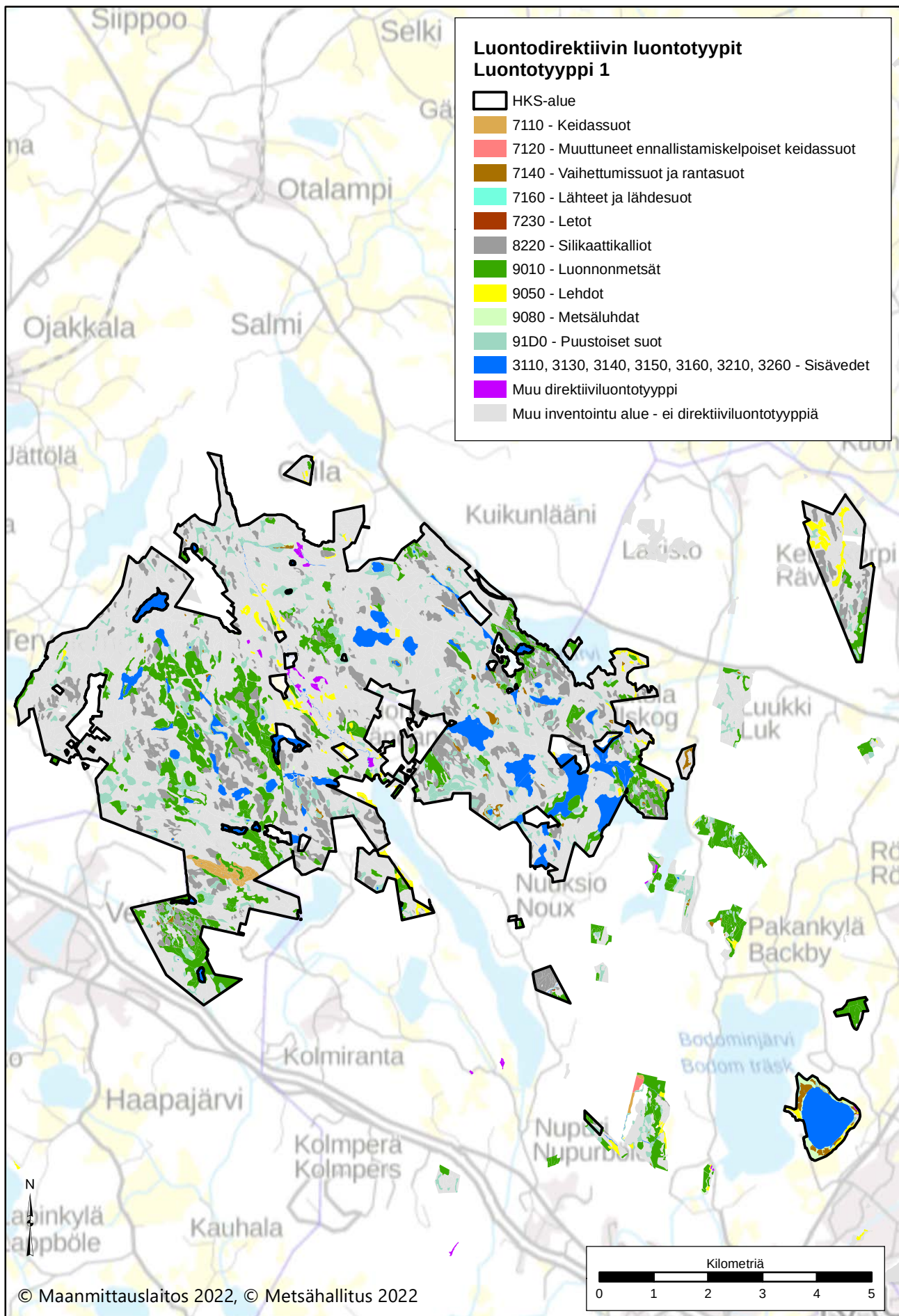
	Suojelualue
Skyddsområde
	Natura 2000 alue
Natura 2000-område
	Arvokas geologinen muodostuma
Värdefull geologisk formation
	Pohjavesialue
Grundvattenområde

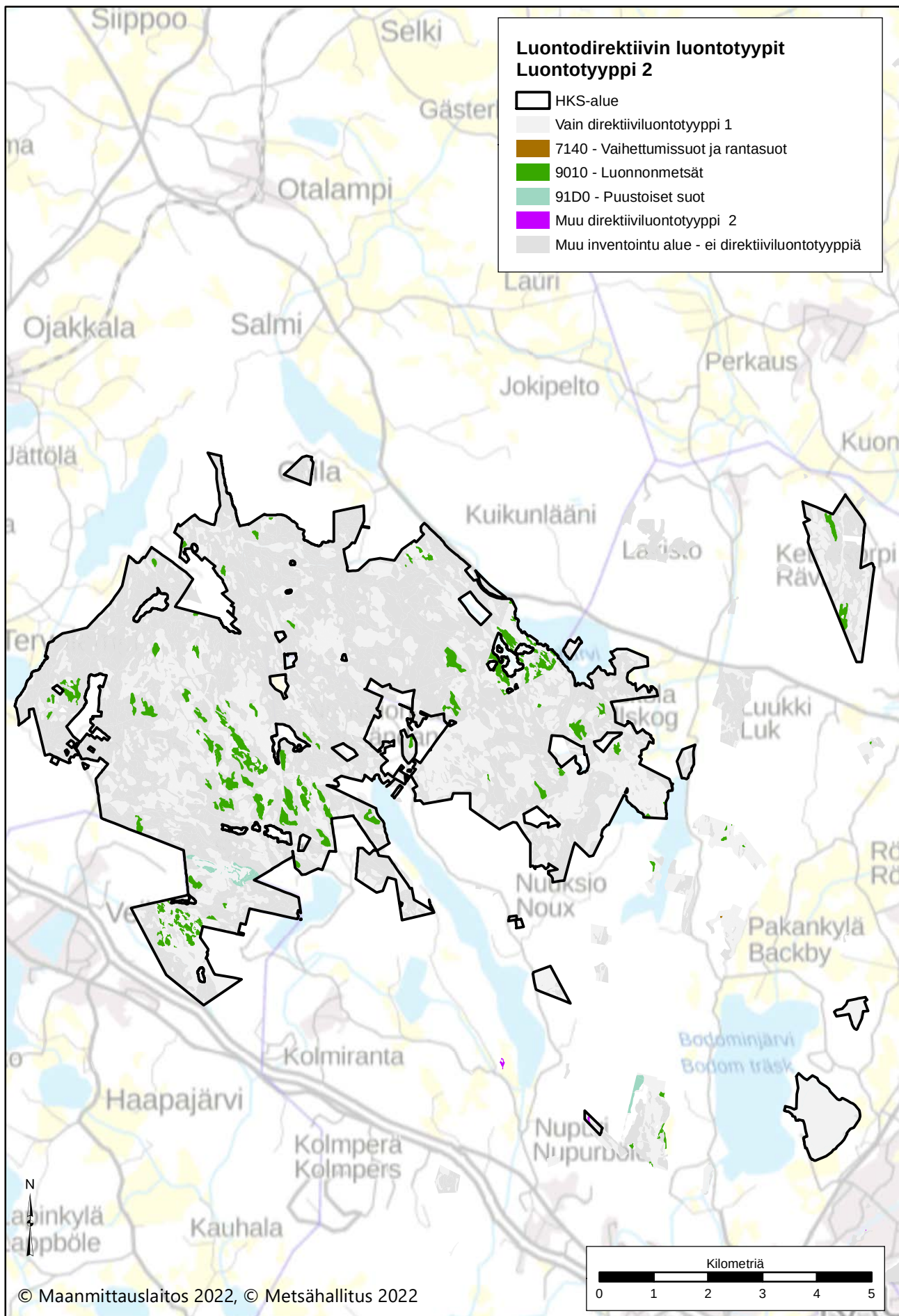
Nuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: Suunnittelualueen sijainti ja maankäyttö.

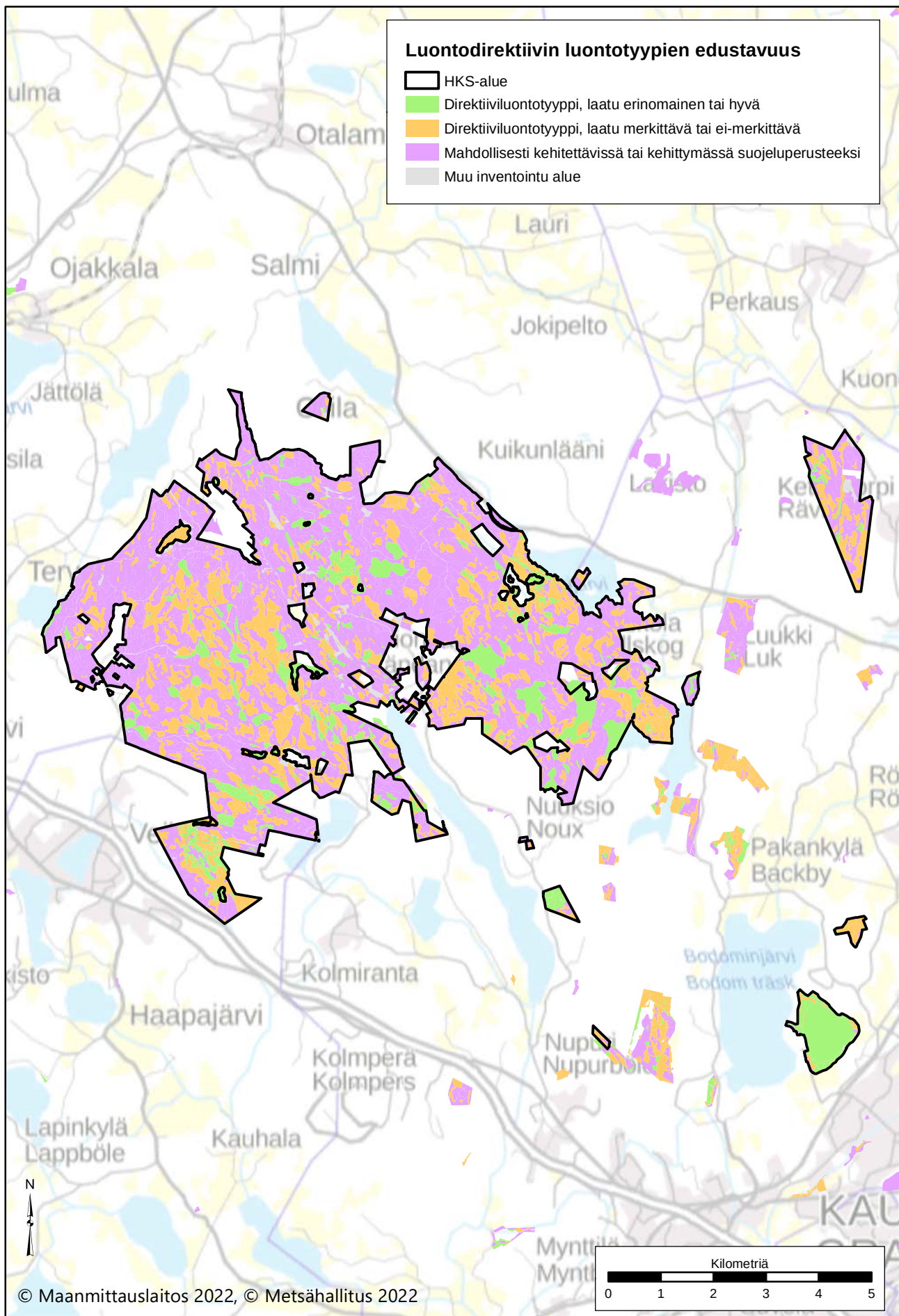
Nuukion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen vesistöt ja pohjavesialueet.

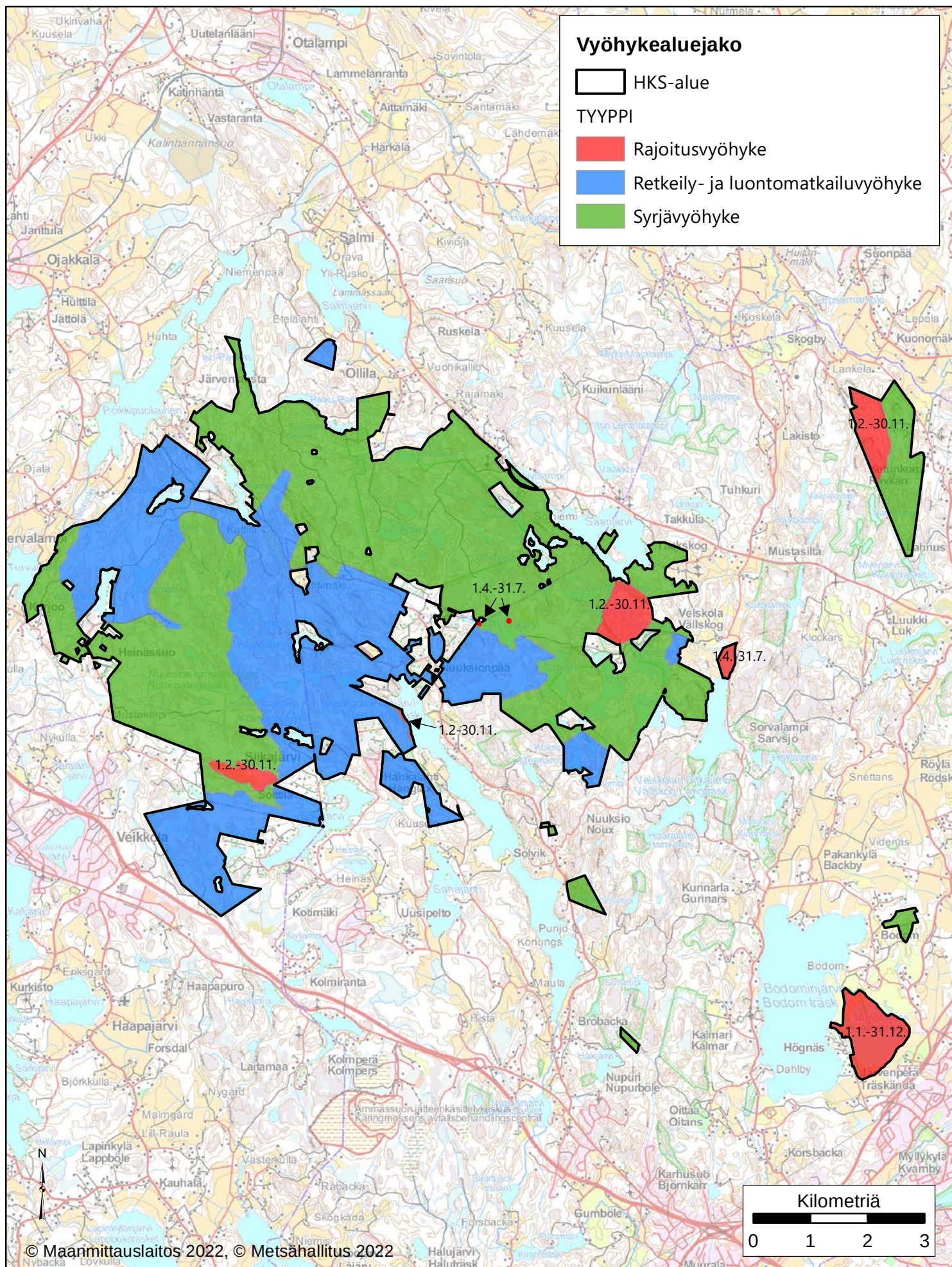
Nuukion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen Natura-luontotyyppi 1.

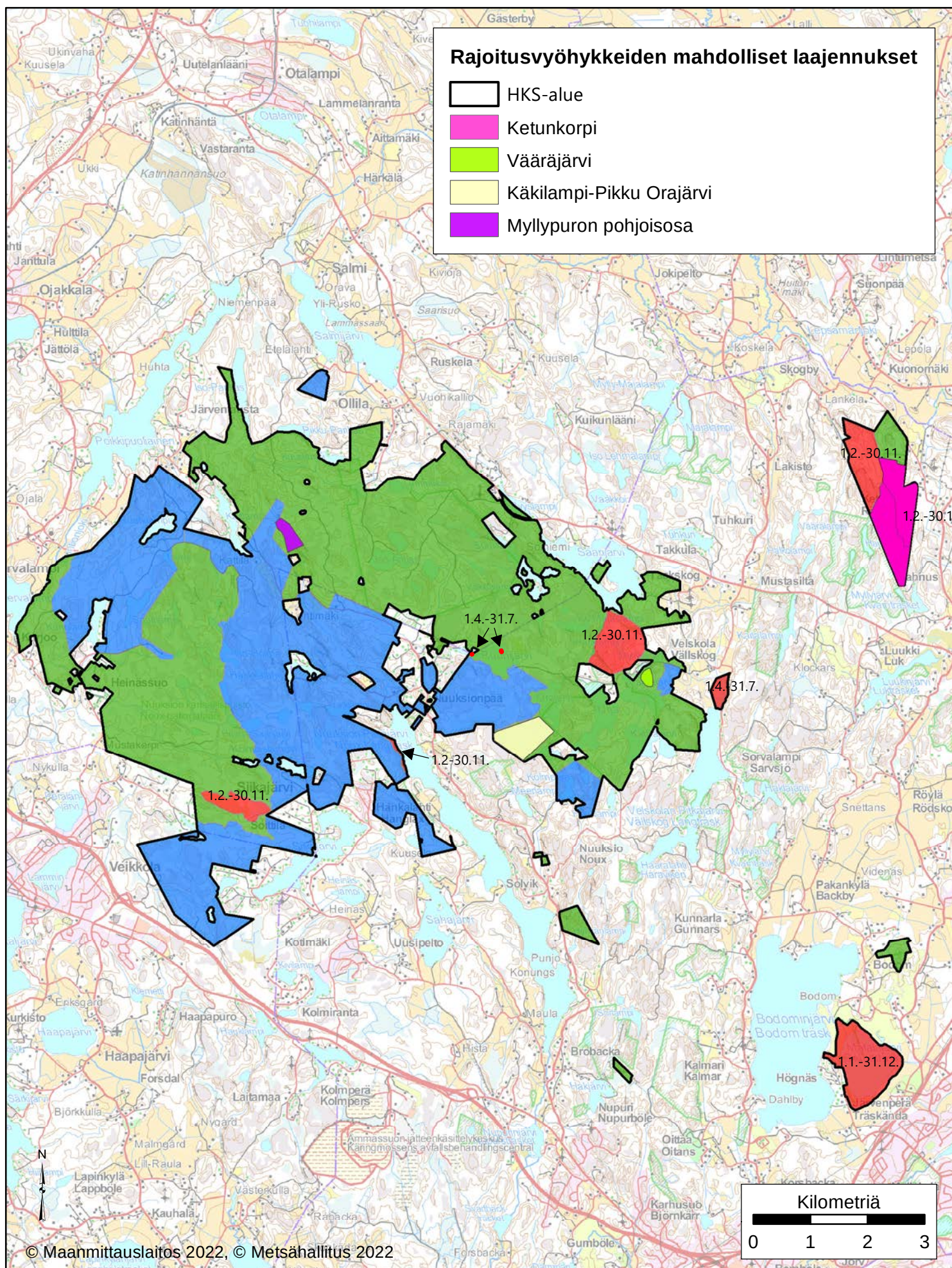
Nuoksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen Natura-luontotyyppi 2.

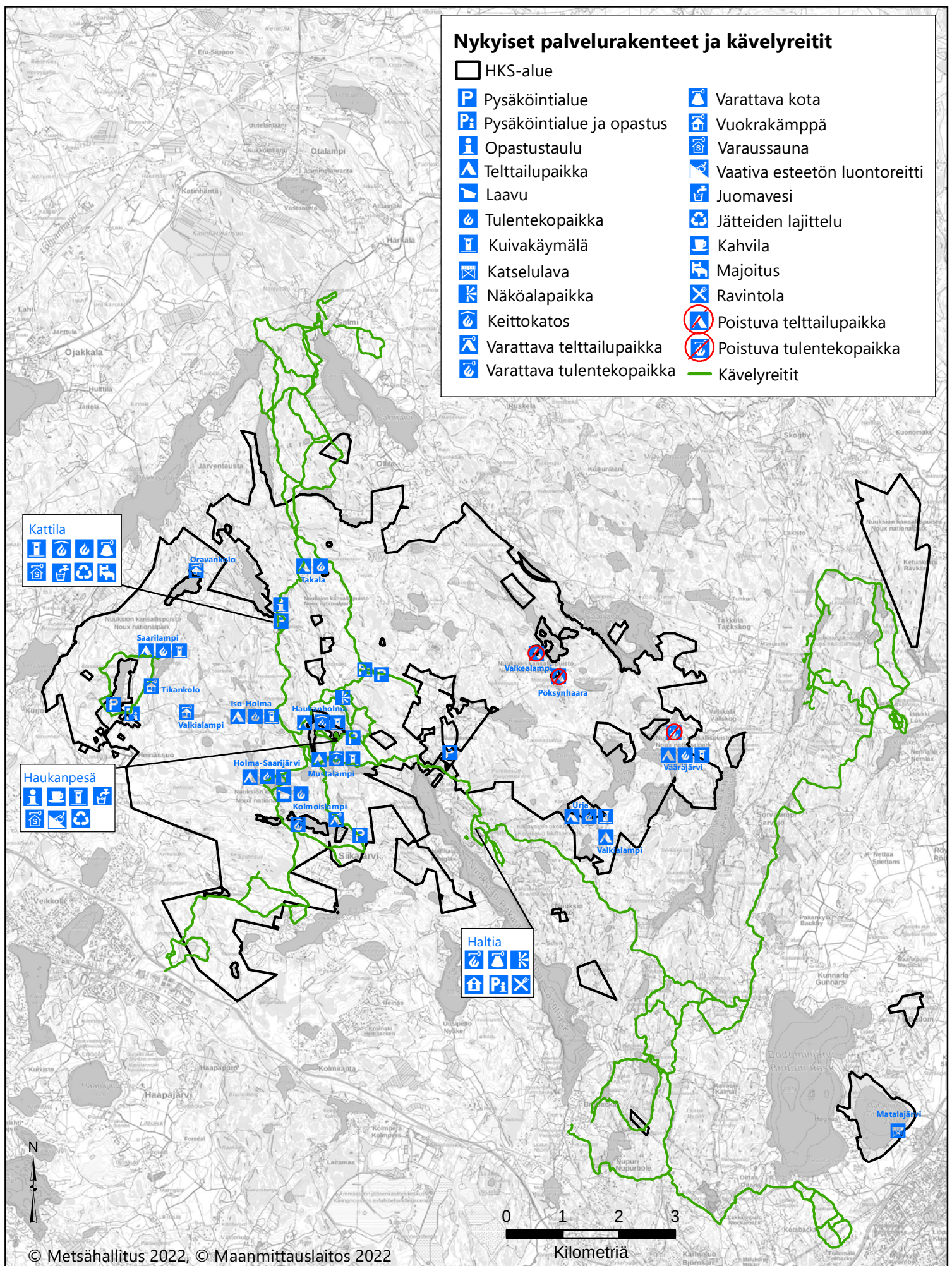
Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen luontotyyppien edustavuus.

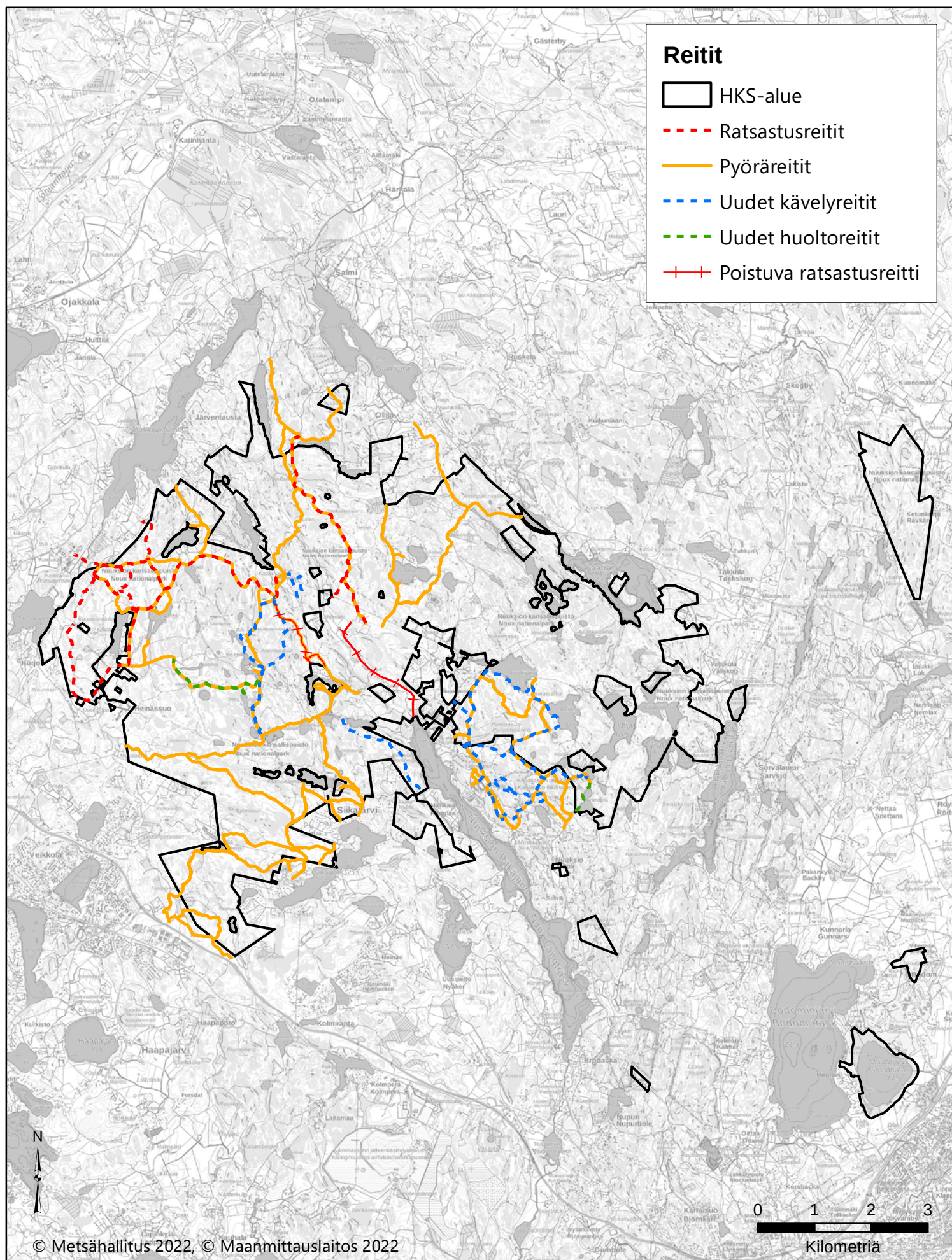
Nuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen vyöhykealuejako.

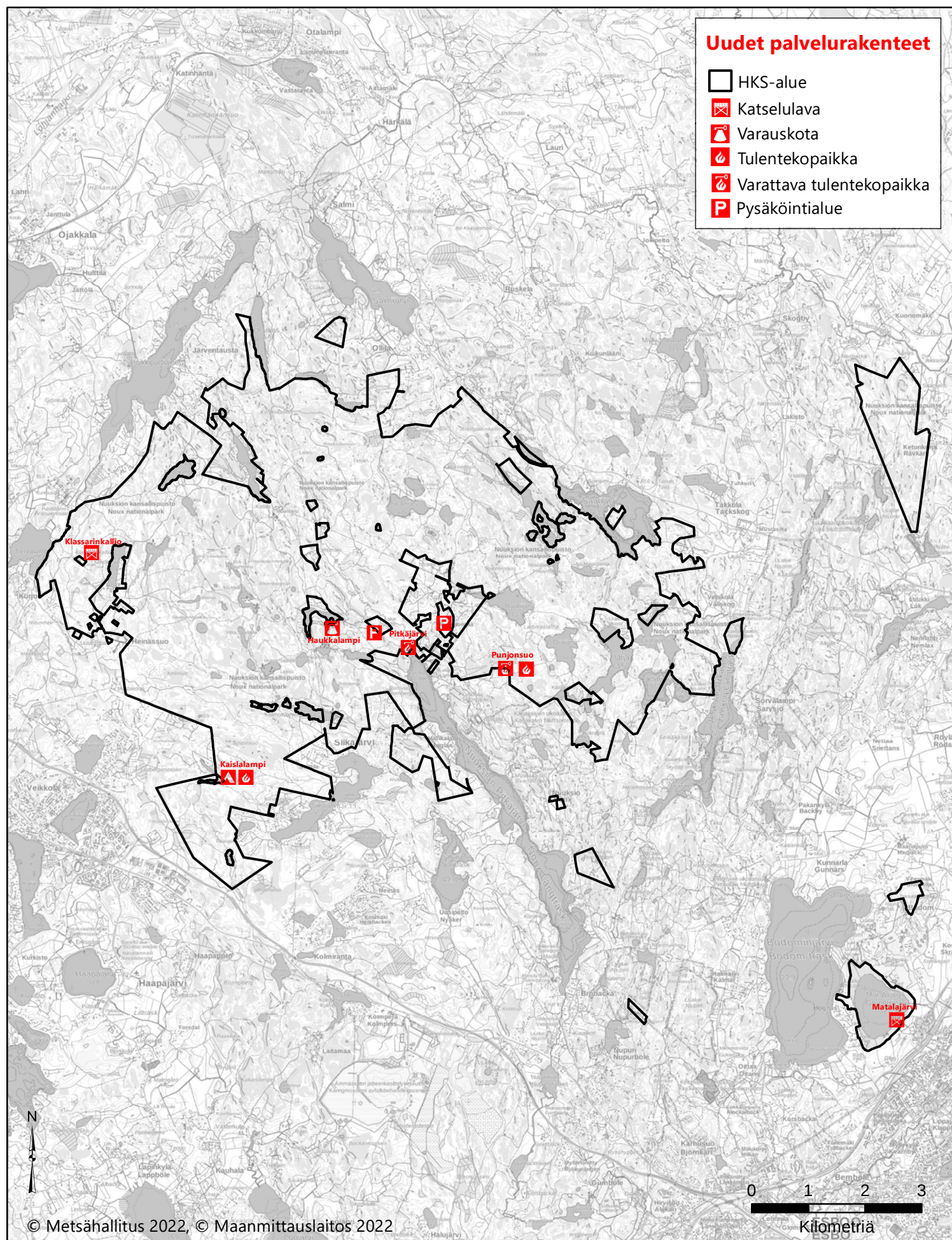
Nuukson kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: rajoitusvyöhykkeiden mahdolliset laajennukset.

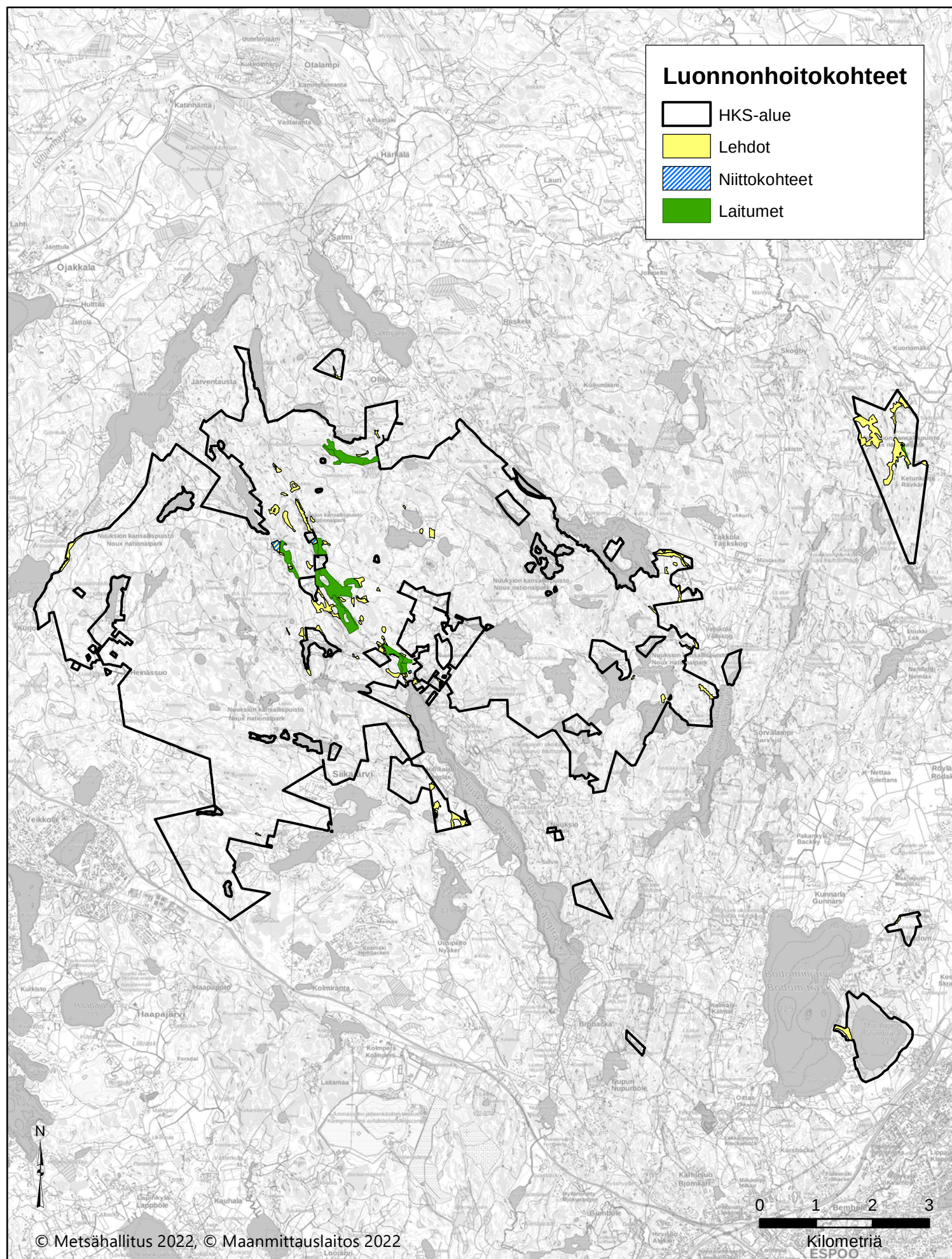
Nuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen nykyiset palvelurakenteet ja kävelyreitit.

Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen reitit.

Nuukion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen uudet palvelurakenteet.

Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: luonnonhoitokohteet.

Liite 5 Lausuntokooste

Pyydetty lausunnot (kpl)			Saadut lausunnot (kpl)	
Lausuja ja lausunto	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide	

Liite 6 Luonnos Nuuksion kansallispuiston järjestyssäännöksi

Luonnos on tehty luonnonsuojelulakiin (1096/1996) sekä Nuuksion kansallispuistosta annettuun lakiin (118/1994) ja asetukseen (119/1994) perustuen.

Sekä luonnonsuojelulakia että lakia ja asetusta Nuuksion kansallispuistosta ollaan järjestyssääntöluonnoksen laatimisen aikana (marraskuu 2022) uudistamassa. Mikäli lakiehdotukset luonnonsuojelulain uudistamisesta ja Nuuksion kansallispuiston perustamisesta annetun lain muuttamisesta tulevat voimaan ennen järjestyssäännön vahvistamista, vaikuttavat ne myös Nuuksion kansallispuiston järjestyssääntöön. Luonnos tullaan päivittämään uusia lakeja vastaavaksi ennen sen vahvistamista.

Alla on tuotu esiin muutostarpeita, joita lakimuutokset järjestyssääntöön aiheuttavat. Luonnonsuojelulain osalta arviointi perustuu hallituksen esitykseen eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 76/2022 vp) ja Nuuksion kansallispuiston perustamista koskevan lain muuttamisen osalta Hallituksen esitykseen vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonpuistoja, kansallispuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 270/2022 vp)

- Järjestyssäännössä käytetyt luonnonsuojelulakia koskevat pykälät ja niiden sanamuodot tarkastetaan ennen järjestyssäännön vahvistamista, jotta ne vastaavat uutta luonnonsuojelulakia
- Metsähallituksen luvalla sallitut toimet perustuvat järjestyssääntöluonnoksessa asetukseen Nuuksion kansallispuistosta (119/1994, 3 §). Nuuksion kansallispuiston perustamista koskevan lain (118/1994) muutosesityksessä kansallispuiston rauhoitussäännöksiä esitetään vietäväksi lakitasolle ja ne perustuvat jatkossa erillisen kansallispuistoasetuksen sijaan suoraan luonnonsuojelulakiin. Asetusta 119/1994 koskevat viittaukset tullaan tarvittaessa tarkastamaan ja päivittämään uutta luonnonsuojelulakia vastaaviksi.
- Vieraslajien torjuntaa ja kalastusta koskevat kohdat tarkastetaan vielä ennen järjestyssäännön antamista, jotta ne vastaavat ajantasaista lainsäädäntöä.

Nuuksion kansallispuiston järjestyssääntö			
Vahvistettu		Lainvoimainen	
Pinta-ala (ha)	5 557	josta vesialuetta (ha)	345
Maakunta		Kunta	
Uudenmaan maakunta		Espoo	
Uudenmaan maakunta		Kirkkonummi	
Uudenmaan maakunta		Vihti	
Perustamissäädökset:			
Säädöksen nimi			Säädöksen numero
Laki Nuuksion kansallispuistosta			118/1994
Asetus Nuuksion kansallispuistosta			119/1994
Alueen suojelun perusteet			
Nuuksion kansallispuisto on perustettu uusmaalaisen saloluonnon, siihen kuuluvien järvien, kalliometsien, lehtojen, soiden, purojen ja jyrkänteiden suojelemiseksi sekä retkeilyä, opetusta ja tutkimusta varten (Laki Nuuksion kansallispuistosta 118/1994: 1 §).			
Yleistä			
Metsähallitus on luonnonsuojelulain (1096/1996) 18 ja 20 §:n nojalla antanut tämän Espoon kaupungissa sekä Vihdin ja Kirkkonummen kunnissa sijaitsevan Nuuksion kansallispuistoa koskevan järjestyssäännön. Nuuksion kansallispuisto on perustettu 4.2.1994 annetulla lailla (118/1994), ja sen rauhoitusmääräykset perustuvat asetukseen Nuuksion kansallispuistosta (119/1994).			
Järjestyssääntö sisältää ne määräykset ja ohjeet, jotka alueella kävijöiden tulee tietää ja tuntea. Järjestyssääntöön on otettu eri laeista johtuvia määräyksiä, jotka koskevat alueen käyttäjiä. Lisäksi järjestyssäännössä on määräyksiä, jotka Metsähallitus on kansallispuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena ja maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.			
Järjestyssäännön määräykset noudattavat periaatteita, jotka on esitetty Ympäristöministeriön XX.X.XXXX vahvistamassa Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa.			
Nuuksion kansallispuiston muodostavat kansallispuistosta annetun lain (118/1994) liitekarttaan merkityn rajauksen sisällä olevat valtion omistamat maa- ja vesialueet. Järjestyssääntö koskee myös alueita, jotka on tämän järjestyssäännön vahvistamisen jälkeen liitetty tai liitetään Nuuksion kansallispuistoon.			
Luonnonsuojelusäädökset			
Luonnonsuojelulaki (1096/1996), laki Nuuksion kansallispuistosta (118/1994), asetus Nuuksion kansallispuistosta (119/1994).			
Muu lainsäädäntö			
Yllä mainittujen lisäksi järjestyssääntöön on otettu alueen käyttäjiä koskevia määräyksiä seuraavista säädöksistä: jätelaki (646/2011), muinaismuistolaki (195/1963), metsästyslaki (615/1993), järjestyslaki (612/2003), pelastuslaki (379/2011), kokoontumislaki (530/1999), kalastuslaki (379/2015), maastoliikennelaki (1710/1995) ja muinaismuistolaki (295/1963),			
Lisäksi järjestyssäännössä on määräyksiä, jotka Metsähallitus on kansallispuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena ja maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.			
Säädöspohjaiset yleiset kiellot			
Nuuksion kansallispuistossa on kiellettyä:			
1) rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä (asetus Nuuksion kansallispuistosta 1 §);			
2) ojittaa, ottaa maa-aineksia tai muutoinkaan vahingoittaa maa- tai kallioperää (asetus Nuuksion kansallispuistosta 1 §);			
3) ottaa taikka vahingoittaa puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia (asetus Nuuksion kansallispuistosta 1 §);			

- 4) tappaa, pyydystää tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä, tai pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä (asetus Nuuksion kansallispuistosta 1 §);
- 5) leiriytymään tai tehdä avotulta muilla kuin sitä varten osoitetuilla paikoilla (asetus Nuuksion kansallispuistosta 1 ja 2 §);
- 6) roskaaminen (jätelaki 72 §);
- 7) kiinteiden muinaisjäännösten kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen sekä muu niihin kajoaminen (muinaismuistolaki 1 §);
- 8) koirien ja muiden kotieläinten pitäminen irrallaan lukuun ottamatta metsästyksen yhteydessä käytettävät koiria (metsästyslaki 53 §);
- 9) esiintyminen häiritsevästi, meluaminen tai muun ihmisiä häiritsevän toiminnan harjoittaminen (järjestyslaki 3 §);
- 10) esiintyminen päihdyttävän tai muun huumaavan aineen vaikutuksen alaisena siten, että oleskelu ja käyttäytyminen estää tai vaikeuttaa muiden oikeutta käyttää paikkaa (järjestyslaki 4 §);
- 11) avotulen teko metsäpalovaroituksen aikana (pelastuslaki 6 §);
- 12) ryhtyä muihinkaan toimiin, jotka saattavat vaikuttaa epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eläin- tai kasvilajien säilymiseen (asetus Nuuksion kansallispuistosta 1 §).

Edellä mainittujen lisäksi ovat voimassa muista säädöksistä ja viranomais määräyksistä johtuvat kiellot.

Muut kiellot ja määräykset

Järjestyssäännöllä annettavat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Liikkuminen Hauklammen, Ketunkorven ja Soidinsuon rajoitusosilla on kielletty 1.2.–30.11. välisenä aikana kulumisherkkien luontotyyppien sekä uhanalaisen ja harvinaisen lajiston suojelemiseksi.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Liikkuminen	Liikkuminen Matalajärven rajoitusosalla on kielletty 1.1.–31.12. välisenä aikana kulumisherkkien luontotyyppien, uhanalaisen lajiston sekä pesimä- ja muuttolinnuston suojelemiseksi. Liikkuminen sallitaan osoitetuilla reiteillä lintutorneille.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Liikkuminen	Maihinnoisuus ja liikkuminen lähempänä kuin 10 metrin päässä Ruuhijärven rajoitusvyöhykkeeseen kuuluvista saarista on kielletty 1.4.–31.7. välisenä aikana pesimälinnuston ja kulumisherkän luontotyyppien suojelemiseksi.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Liikkuminen	Liikkuminen Velskolan Pitkäjärven rajoitusosalla on kielletty 1.4.–31.7. välisenä aikana kulumisherkkien luontotyyppien sekä pesimäaikaisen linnuston suojelemiseksi.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Liikkuminen	Liikkuminen Romvuoren rajoitusosalla on kielletty 1.2.–30.11. välisenä aikana kulumisherkkien luontotyyppien sekä uhanalaisen ja harvinaisen lajiston suojelemiseksi. Alueella sallitaan jääkiipeily pysyvän jääpeitteen aikana sille osoitetulla alueella.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Leiriytyminen	Tilapäinen leiriytyminen on sallittu sitä varten osoitetuilla telttailualueilla, varausteltapaikoilla sekä varauskämpien pihalla kämpän varanneille. Telttailualueilla toimittaessa tulee yöaikaan (klo. 23–07) huomioida muiden käyttäjien nukkumarauha.	Luonnonsuojelulaki 18 §, asetus Nuuksion kansallispuistosta 2 §
Tulenteko	Tulenteko on sallittu siihen osoitetuilla, huolletuilla tulentekopaikoilla. Tulentekoon saa käyttää ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin. Avotulen teko ja risukeittimien käyttö on kielletty maasto- ja ruohikkopalovaroituksena muualla kuin hormillisilla keittokatoksilla.	Luonnonsuojelulaki 18 §, pelastuslaki 6 §
Pyöräily	Pyöräily on sallittu ainoastaan sitä varten osoitetuilla reiteillä.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Ratsastus	Ratsastus on sallittu ainoastaan sitä varten osoitetuilla reiteillä.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Kalliokiipeily	Kallio- ja jääkiipeily on sallittu ainoastaan sitä varten osoitetuilla alueilla.	Luonnonsuojelulaki 18 §
Koiravaljakkotoiminta	Luontomatkailun yhteistyösopimuksen solmineiden yritysten sallitaan ajaa koiravaljakolla osoitetulla monikäyttöreitillä välillä Kattila-Kurjolampi (ml. käynti Saarilammen tulentekopaikalla).	Luonnonsuojelulaki 18 §

Muut luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat määräykset		
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Marjastus ja sienestys	Kansallispuistossa on sallittua poimia marjoja ja ruokasieniä, mikäli alueen yleiset liikkumisrajoitukset eivät sitä estä.	Asetus Nuuksion kansallispuistosta 2 §
Kalastus	Onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus on kansallispuiston lammissa ja järvissä sallittu kalastuslain mukaisesti Ruuhijärven ja Matalajärven rajoitusosat huomioiden. Kansallispuiston joissa ja puroissa kalastaminen ja ravustus on kielletty	Asetus Nuuksion kansallispuistosta 3 §
Viranomaistoiminta	Liikkumista, tulentekoa, leiriytymistä ja maastoliikennettä koskevat rajoitukset eivät koske kansallispuiston valvonta- ja hoitotehtävissä liikkuvia eivätkä poliisi-, pelastuspalvelu- ja palontorjuntatehtävissä tai muissa vastaavissa viranomaistehtävissä liikkuvia. Pelastuspalvelun, palontorjunnan, rajavalvonnan, eläinsuojelun ja eläintautien torjumiseen liittyvä maastoliikenne on mahdollista.	Asetus Nuuksion kansallispuistosta 2 §, maastoliikennelaki 4 §
Muu toiminta	Kansallispuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta ja Metsähallituksen luvalla tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta taikka opetusta varten tappaa tai pyydystää eläimiä sekä kerätä kasveja ja niiden osia, eläinten pesiä sekä kivennäisnäytteitä.	Asetus Nuuksion kansallispuistosta 3 §
Muu toiminta	Kansallispuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta ja Metsähallituksen luvalla vähentää kasvi- tai eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos laji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi.	Asetus Nuuksion kansallispuistosta 3 §
Muu toiminta	Kansallispuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta ja Metsähallituksen luvalla tehdä geologisia tutkimuksia ja etsiä malmeja.	Asetus Nuuksion kansallispuistosta 3 §
Muu toiminta	Kansallispuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta ja Metsähallituksen luvalla pitää kunnossa teitä ja polkuja, sähkö- ja puhelinlinjoja sekä sähkö- ja puhelinlaitteita.	Asetus Nuuksion kansallispuistosta 3 §
Muut määräykset		
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Järjestetyt tapahtumat	Yleisötapahtumien järjestämiseen kansallispuistossa tarvitaan Metsähallituksen suostumus.	Kokoontumislaki 13 §
Maastoliikenne kesäkaudella	Kansallispuistoon ei pääsääntöisesti myönnetä maastoliikennelupia kesäkaudelle. Metsähallituksen omistamien, vuokratyössä olevien rakennusten huoltoa ja ylläpitoa varten myönnetään vuokralaiselle tarvittavat luvat olemassa olevien, puomilla suljettujen metsäautoteiden käyttöön. Vastaava lupa voidaan myöntää myös suurille tapahtumille erityisesti turvallisuuskäytökohtien perusteella.	Maastoliikennelaki 4 §
Maastoliikenne talvikaudella	Kansallispuistoon ei tehdä moottorikelkkauria tai -reittejä. Kansallispuistoon ei pääsääntöisesti myönnetä maastoliikennelupia talvikaudelle.	Maastoliikennelaki 4 §
Vesiliikenne	Kansallispuiston järvillä ei sallita poltto- tai sähkömoottorikäyttöisten moottoriveneiden käyttöä. Kansallispuistoalueelle ei myönnetä lupia veneenpitoon. Alueella on olemassa olevia venevalkamia, joiden käyttöoikeus perustuu rasiteoikeuteen.	
Matkailuun liittyvä yritystoiminta	Kansallispuiston reittien ja rakenteiden hyödyntäminen yritystoiminnassa edellyttää luontomatkailun yhteistyösopimusta Metsähallituksen kanssa.	
Viranomaistoiminta	Luonnonsuojelua valvovalla viranomaisella ja luonnonsuojelualueen vartijalla on oikeus ottaa haltuunsa metsästys-, keräily- tai muut välineet, joita on käytetty tai aiotaan	Laki Nuuksion kansallispuistosta 3 §

	käyttää vastoin kansallispuistossa noudatettavia säännöksiä tai määräyksiä. Sama haltuunotto-oikeus koskee myös alueelta luvattomasti pyydettyjä eläimiä ja luvattomasti otettuja kasveja sekä kaikkea muuta sellaista, mitä luonnonsuojelualueelta on kielletty ottamasta tai siellä käyttämästä.	
Muu toiminta	Kansallispuistoa koskevan asetuksen ja tämän järjestyssäännön sisältämät säännökset, joiden mukaan eräät toimenpiteet Nuuksion kansallispuistossa sallitaan, eivät perusta laajempaa oikeutta kuin, mitä asianomaiselle muutoin kuuluu	Asetus Nuuksion kansallispuistosta 5 §